

INDUSTRI- OG VVS- OVERENSKOMSTEN

MARTS 2023-2025

TEKNIQ.
ARBEJDSGIVERNE

 DANSK
METAL

 BLIK&RØR
ARBEJDERFORBUNDET

 3F

Industri- og VVS-overenskomsten
vedrørende løn- og arbejdsvilkår
med bilag

1

Side
5-186

**Lærlingebestemmelser for jern-
og metalindustriens lærlinge**

2

Side
187-206

**Lærlingebestemmelser for
VVS-uddannelserne**

3

Side
207-220

Sikordsregister

4

Side
221-229

Hent overenskomsten som e-bog

For at kunne læse e-bogen (ePub-filen), skal du have et program eller en app, der kan åbne filen:

- Android-baseret tablet/smartphone

Hent app'en "Aldiko" i Google Play

- iPhone eller iPad

Brug den indbyggede iBooks app

- PC/MAC

Hent programmet "Calibre"

(calibre-ebook.com/download) fra nettet

Herefter kan du scanne QR-koden, evt. med app'en "ScanLife", eller hente e-bogen fra danskmetal.dk/overenskomster.

Industri- og VVS- overenskomsten

Løn- og arbejdsvilkår
aftalt mellem
TEKNIQ Arbejdsgiverne
og
Dansk Metal
samt
3F
og
Blik- og Rørarbejderforbundet

Marts 2023-2025

Indholdsfortegnelse

Industri- og VVS-overenskomsten	5
Præambel	12
A. Tillidsrepræsentantbestemmelser	12
§ 1 Valg af tillidsrepræsentant	12
§ 2 Fællestillidsrepræsentant	15
§ 3 Tillidsrepræsentantens uddannelse	15
§ 4 Tillidsrepræsentantens opgaver	16
§ 5 Møder med ledelsen	19
§ 6 Afskedigelse af tillidsrepræsentant mv.	19
§ 7 Stedfortræder for tillidsrepræsentant	21
B. Lokale aftaler	21
§ 8 Lokale aftaler mellem arbejdsgiveren og medarbejderne	21
C. Arbejdstid og fridage	22
§ 9 Arbejdstid	22
§ 10 Weekendarbejde	25
§ 11 Deltid	27
§ 12 Seniorordning	27
§ 13 Arbejdsuro	29
§ 14 Fridage	29
§ 15 Børns sygdom, hospitalsindlæggelse, børneomsorgsdage og lægebesøg	29
§ 16 Feriefridage	31
D. Overarbejde	31
§ 17 Overarbejde	31
E. Skiftehold	37
§ 18 Skifteholdsarbejde	37
F. Forskudt arbejdstid	45
§ 19 Forskudt arbejdstid	45
G. Udearbejde	47
§ 20 Definition af udearbejde	47
§ 21 Betaling for udearbejde	47
§ 22 Betaling af vejpenge	48
§ 23 Bortfald af udearbejdstillæg og vejpenge	49
H. Rejsearbejde	50
§ 24 Definition af rejsearbejde	50
§ 25 Betaling af rejsearbejde	50
§ 26 Betaling for rejsetid	50
§ 27 Betaling for udgifter til befordring, kost og logi	51
I. Lønforhold	51
§ 28 Timeløn	51
§ 29 Særlige timelønsbestemmelser	52
§ 30 Akkord og produktivitetsfremmende lønsystemer	53
§ 31 Fritvalgskonto	56

J. Betaling ved ventetid og hjemsendelse mv.	58
§ 32 Ventetid	58
§ 33 Hjemsendelse	58
§ 34 Tilskadekomst/sygdom	59
§ 35 Barselsordning	61
§ 36 Forsørgertabsgodtgørelse	62
K. Ansættelse og afskedigelse af medarbejdere	62
§ 37 Ansættelse og afskedigelse	62
§ 38 Ophævelse af arbejdsforhold under akkord	68
§ 39 Tilbagetrækning af opsigelser	70
§ 40 Genantagelse af medarbejdere	70
L. Betaling for feriedage	71
§ 41 Ferie	71
M. Lønudbetaling	75
§ 42 Lønudbetaling	75
N. Andre aftaler	76
§ 43 Rør- og blikarbejde	76
§ 44 Faglig videreuddannelse	81
§ 45 AL-Kompetenceudviklingskonto	82
§ 46 Lærlingebestemmelser	82
§ 47 Nyoptagne virksomheder	82
§ 48 Behandling af uoverensstemmelser	84
§ 49 Overenskomstens varighed	84
Bilag 1	85
Hovedaftale og uddannelsesfond	85
Bilag 2	86
Pensionsordning	86
Bilag 3	90
Uddrag af lov om arbejdsmiljø	90
Bilag 4	92
Lønudbetaling i forbindelse med sommerferien	92
Bilag 5	93
Regler for opnåelse af faglig anerkendelse uden at have opnået et svendebrev/uddannelsesbevis	93
Bilag 6	95
AL-Kompetenceudviklingskonto	95
Bilag 7	99
Retningslinjer for etablering af arbejdsfordelingsordninger inden for denne overenskomsts område	99
Bilag 8	103
Generelle betalingsregler, hvor medarbejderne benytter eget motorkøretøj i virksomhedens tjeneste	103

Bilag 9	104
Aftale om fordeling af udgifterne til anskaffelse, vedligeholdelse og renholdelse af værnefodtøj	104
Bilag 10	106
Tillidsrepræsentanterne og det lokale samarbejde i TEKNIQ Arbejdsgivernes virksomheder	106
Bilag 11	108
Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter	108
Bilag 12	113
Offshore	113
Bilag 13	116
Funktionærlignende ansættelsesvilkår	116
Bilag 14	118
Udenlandske medarbejdere	118
Bilag 15	123
Dobbeltbeskæftigelse	123
Bilag 16	124
Varsling mv. i forbindelse med afskedigelser i større omfang	124
Bilag 17	128
EU-direktiver	128
Bilag 18	129
Ansættelsesaftale	129
Ansættelsesaftale for timelønnede	130
Funktionærlignende	132
Funktionærer	135
Bilag 19	137
Vikarbureauer	137
Bilag 20	140
Tele-/distance-/hjemmearbejde	140
Bilag 21	141
Organisationsaftale om organisering af sikkerheds- og sundhedsarbejdet på virksomhederne	141
Bilag 22	143
Det rummelige arbejdsmarked	143
Bilag 23	144
Organisationsaftale - Fælles forståelse af bestemmelsen om fratrædelsesgodtgørelse til timelønnede, jf. overenskomstens § 37, stk. 8	144
Bilag 24	145
Information om natarbejde	145
Bilag 25	146
Kompetenceudvikling i virksomhederne	146

Bilag 26	147
Implementering af ligelønsloven mv.	147
Bilag 27	150
Etablering af ligelønsnævn	150
Bilag 28	151
Natarbejde og helbreds kontrol	151
Bilag 29	153
Protokollater til § 43	153
Bilag 30	156
Elektroniske dokumenter	156
Bilag 31	157
Styrkelse af 'Den danske model'	157
Bilag 32	158
Forskelsbehandling pga. alder og handicap	158
Bilag 33	159
Funktionærer	159
Bilag 34	161
Rådgivning om konsulentbistand mv. til uddannelsesarbejdet i virksomheden	161
Bilag 35	162
Aftale om flexjob	162
Bilag 36	164
Opkrævning af bidrag til fonde og konto fra virksomheder med tiltrædelsesaftale samt fra udmeldte virksomheder inden for overenskomstens dækningsområde.	164
Bilag 37	165
Implementering af direktiv EU 2019/1152 af 20. juni 2019 om gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår i Den Europæiske Union (arbejdsvilkårsdirektivet)	165
Bilag 38	169
Organisationsaftale om organisationernes bistand til lokale drøftelser af fleksibilitet, herunder vikarer mv.	169
Bilag 39	170
Aftale om ferieoverførsel	170
Bilag 40	171
Fortolkning af systematisk overarbejde	171
Bilag 41	172
Integrering af "Fællesordning for arbejde i holddrift" af 20. februar 1995.	172
Bilag 42	173
Grøn omstilling	173
Bilag 43	174
Databeskyttelse	174
Bilag 44	175
Arbejdsmiljørepræsentanternes deltagelse i relevante arbejdsmiljøkurser	175

Bilag 45	176
Udskydelse af daglig hviletid i forbindelse med rådighedsvagt	176
Bilag 46	177
Organisationsaftale om forståelse af § 47, stk. 3	177
Bilag 47	178
Udvalgsarbejde om arbejdsudleje	178
Bilag 48	179
Barselsordning	179
Bilag 49	180
Protokollat om Udvalg (opsamling)	180
Bilag 50	181
Protokollat om uddannelsesrepræsentant	181
Lærlingebestemmelser for jern- og metalindustriens lærlinge	187
Lærlingebestemmelser	188
§ 1 Område	188
Kap. I - Samarbejdet	188
§ 2 Lokalt samarbejde	188
Kap. II - Arbejdstiden	189
§ 3 Den normale arbejdstid	189
§ 4 Overarbejde	189
Kap. III - Ude- og rejsearbejde	190
§ 7 Ude- og rejsearbejde	190
Kap. IV - Lønforhold	190
§ 8 Mindstebetaling	190
§ 9 Akkord og andre produktivitetsfremmende lønsystemer	192
Kap. V - Øvrige bestemmelser	192
§ 10 Løn under sygdom	192
§ 11 Forsvarets Dag	193
§ 12 Kursus	193
§ 13 Pension og forsikringsydelse	193
Kap. VI - Ferie og søgnehellidgange	194
§ 14 Ferie	194
§ 15 Løn for søgnehellidgange	194
Kap. VII - Uddannelsen	195
§ 16 Mødepligt under skoleophold	195
Kap. VIII - Uoverensstemmelser/forhandlingsregler	196
§ 17 Organisationernes påtaleret	196
Kap. IX - Ikrafttræden og ophør	196
§ 18 Aftalens varighed	196
Bilag 1	197
Løn mv. til praktikanter	197

Bilag 2	198
Særlige bestemmelser for skibstømrerlærlinge	198
Bilag 3	199
Regler for opnåelse af faglig anerkendelse uden at have gennemgået en faglig ungdomsuddannelse inden for jern- og metalområdet	199
Bilag 4	200
Protokollat om befordringsgodtgørelse for lærlinge	200
Bilag 5	202
Udvikling af erhvervsuddannelser gennem repræsentation i faglige udvalg	202
Lærlingebestemmelser for VVS-uddannelserne	207
Lærlingebestemmelser	208
Løn- og arbejdsforhold	209
Stikordsregister	221

TIL NOTATER

Præambel

Parterne er enige om, at overenskomsten er en områdeoverenskomst, og at denne dækker alt arbejde udført inden for overenskomstens område.

Parterne finder det naturligt, at virksomhederne fortrinsvis beskæftiger medarbejdere, der er medlemmer af et af de tre forbund: Dansk Metal, 3F og Blik- og Rørarbejderforbundet i Danmark.

Parterne er enige om, at denne overenskomst tilhører de nævnte organisationer og TEKNIQ Arbejdsgiverne, og at det alene er dem, der fortolker denne. Afgørelser, der ikke er truffet i regi af parterne, har ikke præjudikatsværdi.

A. Tillidsrepræsentantbestemmelser

§ 1 Valg af tillidsrepræsentant

Stk. 1

For hver virksomhed - for større virksomheders vedkommende normalt inden for hver afdeling - vælger de der beskæftigede medarbejdere af deres midte en tillidsrepræsentant, som skal være organiseret i et af de overenskomstbærende forbund.

Stk. 2

Valg af tillidsrepræsentant foretages ved skriftlig afstemning af og blandt de medarbejdere, der på valgtidspunktet er beskæftiget i virksomheden eller den pågældende afdeling. Vikarer fra vikarbureauer har ikke stemmeret.

Valg af tillidsrepræsentant foregår i arbejdstiden. Dette aftales lokalt.

Valget betragtes kun som gyldigt, når over halvdelen af medarbejderne har stemt på den pågældende.

Stk. 3

Tillidsrepræsentanten skal vælges blandt de anerkendt dygtige medarbejdere, som er fyldt 18 år, som er omfattet af nærværende overenskomst, og som har arbejdet mindst 9 måneder i de sidste 2 år på den pågældende virksomhed. Ved en virksomhed forstås i denne forbindelse en geografisk afgrænset enhed.

Hvor sådanne medarbejdere ikke findes i et antal af 5, suppleres der med de medlemmer, der har arbejdet længst på virksomheden.

En tillidsrepræsentant, der indgår uddannelsesaftale med virksomheden efter erhvervsuddannelsesloven (voksenlærling), kan

fortsætte med at være tillidsrepræsentant. Det er dog en forudsætning, at tillidsrepræsentanten i eventuelle praktikperioder arbejder sammen med sit valggrundlag.

Lærlinge kan ikke vælges til tillidsrepræsentant. Lærlinge, herunder voksenlærlinge, har valgret til valg af tillidsrepræsentant i den afdeling af virksomheden, hvor de er beskæftiget på valgtidspunktet.

Stk. 4

Såfremt der ikke kan opnås det fornødne flertal ved valg af tillidsrepræsentant, kan lønmodtagersiden begære møde mellem organisationerne med henblik på, at der kan vælges tillidsrepræsentant ved almindeligt stemmeflertal.

Stk. 5

Ved lokal enighed kan der aftales andre muligheder for valg af tillidsrepræsentant end de i stk. 1, 2, 3 og 6 anførte.

En sådan lokalaftale indgås i henhold til § 8, stk. 1.

Hvor medarbejdere repræsenterende flere forbund har udnyttet ovennævnte regel til i fællesskab at vælge en tillidsrepræsentant, kan medlemmerne af hvert forbund med 6 måneders varsel til den 1. i en måned opsiges aftalen og efterfølgende selv vælge en tillidsrepræsentant, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Anmærkning:

Organisationerne er enige om, at der ikke lokalt kan indgås lokalaftaler, der fraviger princippet om, at tillidsrepræsentanten vælges blandt de tre overenskomstbærende forbund.

Stk. 6

1. Når der på en virksomhed er beskæftiget medlemmer af flere af de overenskomstbærende forbund, men ingen af disse forbund er repræsenteret med mere end 4 medlemmer, kan de i fællesskab vælge en tillidsrepræsentant efter de i stk. 1, 2, 3 og 4 opstillede retningslinjer, hvis der tilsammen er beskæftiget mere end 4 medlemmer af de pågældende forbund.
2. Hvis en eller flere faggrupper har valgt tillidsrepræsentant, kan faggrupper med færre end 5 medarbejdere vælge at indgå i en anden faggruppe ved valg af tillidsrepræsentant, hvis der er enighed mellem faggrupperne.
3. Hvis der er enighed om fælles valg af tillidsrepræsentant blandt faggrupper med mere end 4 medlemmer, forudsætter dette forbundenes godkendelse.
4. Hvis der ikke er enighed om fælles valg af tillidsrepræsentant blandt faggrupper med mere end 4 medlemmer, kan sådanne faggrupper vælge - dog uden stemmeret - at lade sig repræsentere af en af de valgte tillidsrepræsentanter i en anden faggruppe.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Stk. 7

Valget er først gyldigt, når det er godkendt af forbundet og meddelt til TEKNIQ Arbejdsgiverne.

Tillidsrepræsentantbeskyttelsen indtræder, når valget har fundet sted, dog under forudsætning af, at virksomheden senest dagen efter valget modtager skriftlig meddelelse om, hvem der er valgt. Modtages den skriftlige meddelelse senere, indtræder beskyttelsen først på dette tidspunkt.

Stk. 8

Hvis særlige forhold gør det uhensigtsmæssigt, at der vælges tillidsrepræsentanter for hver enkelt afdeling eller for hvert enkelt forbund, kan TEKNIQ Arbejdsgiverne kræve fagretlig behandling med det formål at forenkle og dermed effektivisere de lokale forhandlinger og søge eventuelt generende faggrænser fjernet.

Stk. 9

Hvis TEKNIQ Arbejdsgiverne måtte anse et tillidsrepræsentantvalg for at være foretaget i strid med overenskomsten, har TEKNIQ Arbejdsgiverne ret til at påtale valget over for forbundet.

TEKNIQ Arbejdsgiverne skal senest 15 arbejdsdage efter at have modtaget meddelelse fra forbundet om valget benytte sin påtale-ret. I så fald betragtes sagen først som afgjort, når den fagretlige behandling er afsluttet.

Den fagretlige behandling skal ske inden for fristerne i bilag 11.

Nyoptagne virksomheder skal oplyse TEKNIQ Arbejdsgiverne om valgte tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter. Disse oplysninger videregives til forbundene.

Stk. 10

Hvis medarbejderne slutter sig sammen i en klub, skal tillidsrepræsentanten være formand.

Stk. 11

På virksomheder, hvor der ikke er valgt en tillidsrepræsentant, kan medarbejderne ved afgivelse af fuldmagt bemyndige en kollega (talsrepræsentant) til i konkrete anliggender at indgå og opsigse lokalaftaler med ledelsen.

Talsrepræsentanten skal være medlem af et af forbundene og have modtaget fuldmagt fra over halvdelen af de medarbejdere, der udgør valggrundlaget.

Såfremt der ikke er valgt en talsrepræsentant, kan der ligeledes indgås ikke-overenskomststravigende lokalaftaler med tilslutning fra mere end halvdelen af de medarbejdere, der på aftaletidspunktet bliver omfattet af lokalaftalen.

TIL NOTATER

Stk. 2

En medarbejder, der ophører med at være tillidsrepræsentant efter at have virket som sådan i en sammenhængende periode på mindst 3 år, og som fortsat er beskæftiget på virksomheden, har ret til en drøftelse med virksomheden om medarbejderens behov for faglig opdatering. Drøftelsen afholdes senest inden for en måned fra ophøret af tillidsrepræsentanthvervet og på medarbejderens foranledning. Som led i drøftelsen afklares det, om der foreligger et behov for faglig opdatering, og hvordan denne opdatering skal finde sted.

Såfremt der ikke kan opnås enighed, har medarbejderen ret til 3 ugers faglig opdatering. Efter 6 års sammenhængende tillidsrepræsentanthverv har medarbejderen ret til 6 ugers faglig opdatering.

Medarbejderen modtager løn efter § 34, stk. 1, 2. afsnit, under den faglige opdatering. Det er en forudsætning, at der kan ydes lovbestemt løntabsgodtgørelse til uddannelsen. Løntabsgodtgørelse tilfalder virksomheden.

Ved faglig opdatering kan der ydes støtte fra AL-Kompetenceudviklingskonto, såfremt uddannelsen kan godkendes i henhold til regler for selvvalgt uddannelse.

§ 4 Tillidsrepræsentantens opgaver

Stk. 1

Såvel tillidsrepræsentanten som ledelsen har pligt til både over for deres organisationer og mellem de lokale parter på virksomheden at fremme et roligt og godt samarbejde og ikke lægge hindringer i vejen for virksomhedens og medarbejdernes organisering.

Stk. 2

Tillidsrepræsentanten skal til udførelse af sit hverv have den nødvendige adgang til IT-faciliteter, herunder Internettet. Dette gælder pr. 1. juni 2020 ligeledes for arbejdsmiljørepræsentanten.

Stk. 3

Tillidsrepræsentanten repræsenterer de medarbejdere, der udgør valggrundlaget. Ved lokale forhandlinger skal såvel tillidsrepræsentanten som ledelsen være bemyndiget til at indgå bindende aftaler for samtlige medarbejdere.

Tillidsrepræsentanten forelægger dog alene forslag, henstillinger og klager fra medlemmer af de tre overenskomst bærende forbund for ledelsen.

Stk. 4

Opnås der ikke ved tillidsrepræsentantens henvendelse til ledelsen en tilfredsstillende ordning, kan tillidsrepræsentanten frit anmode sin organisation om at tage sig af sagen, men arbejdet skal fortsættes uforstyrret og afvente resultatet af organisationernes behandling af sagen.

TIL NOTATER

Stk. 11

Tillidsrepræsentantens rettigheder, pligter eller opgaver er, udover i overenskomstens kapitel 1, nævnt i følgende bestemmelser:

- § 8 Lokalaftaler
- § 9, stk. 5 Variierende ugentlig arbejdstid
- § 17 Overarbejde
- § 30, stk. 2, pkt. 2 Akkord
- § 43, stk. 1, pkt. 3 Zonepenge
- § 43, stk. 5, pkt. 3 Rådighedsvagt
- Bilag 6 AL-Kompetenceudviklingskonto
- Bilag 7 Arbejdsfordeling
- Bilag 10 Lokalt samarbejde
- Bilag 11, § 1, pkt. 2 Lokale forhandlinger
- Bilag 13, stk. 5 Funktionærlignende ansættelser
- Bilag 19 Vikarbureauer
- Bilag 21, stk. 5 Sikkerheds- og sundhedsarbejdet
- Bilag 34 Uddannelsesplanlægning
- Bilag 35, stk. 3 Aftale om flexjob

Lærlingebestemmelser med bilag:

- § 2, stk. 3 Talsmand
- Bilag 3 Regler for faglig anerkendelse

Listen er ikke udtømmende.

TIL NOTATER

efter stk. 1 til at opsig en tillidsrepræsentant, skal vedkommende rette henvendelse til TEKNIQ Arbejdsgiverne, der herefter kan rejse spørgsmålet i henhold til reglerne for fagretlig behandling.

Mæglingssmødet skal i så fald afholdes senest 10 arbejdsdage efter mæglingssøgningens fremkomst, og den fagretlige behandling skal i øvrigt fremmes mest muligt.

Hvis der ikke opnås enighed på mæglingssmødet, og virksomheden ønsker sagen videreført, eller der på mæglingssmødet opnås enighed om afskedigelsen, skal der på mødet afleveres en formel opsigelse til tillidsrepræsentanten. I begge situationer regnes opsigelsesvarslet fra datoen for mæglingssmødet afholdelse.

Stk. 4

Tillidsrepræsentantens ansættelsesforhold kan ikke afbrydes i varselsperioden, før afskedigelsen berettigelse er prøvet ved fagretlig behandling.

Stk. 5

Organisationerne er enige om, at fagretlig behandling af afskedigelse af tillidsrepræsentanter i tilfælde af arbejdsmangel fremskyndes mest muligt, således at den fagretlige behandling så vidt muligt afsluttes inden varselsperiodens udløb.

Stk. 6: Bortfald af hverv

En tillidsrepræsentant, der er valgt under en periode med et større antal af medarbejdere, ophører med at være tillidsrepræsentant, hvis medarbejderantallet i en periode af 3 måneder har været mindre end 5, og ledelsen skriftligt tilkendegiver, at man ikke ønsker tillidsrepræsentantstillingen opretholdt.

Stk. 7

En medarbejder, der ophører med at være tillidsrepræsentant efter at have virket som sådan i mindst 1 år, og som fortsat er beskæftiget på virksomheden, har krav på 6 ugers opsigelsesvarsel ud over medarbejderens individuelle varsel, hvis medarbejderen opsiges inden for 1 år efter ophøret af tillidsrepræsentanthvervet.

Denne regel gælder alene for ophørte tillidsrepræsentanter.

Anmærkning:

For funktionærlignende ansættelser efter bilag 13 er parterne enige om, at man med det forlængede opsigelsesvarsel fraviger funktionærlovens § 2 om, at funktionæren fratræder ved en måneds udgang, og at dette er til gunst for medarbejderen.

Stk. 8

Der gælder samme afskedigelsesregler som for tillidsrepræsentanter, bortset fra stk. 7, for:

- arbejdsmiljørepræsentanter
- medlemmer af Europæiske Samarbejdsudvalg, ansat i Danmark, og
- medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer og suppleanter.

TIL NOTATER

Stk. 5

Ved indgåelse af lokale aftaler, der væsentligt ændrer løn- og arbejdsforhold, informerer arbejdsgiveren de berørte medarbejdere.

Stk. 6

Organisationerne er enige om, at det er hensigtsmæssigt, at lokal-aftaler er skriftlige.

Stk. 7

Der er adgang til ved lokalaf-tale at supplere og fravige bestemmelserne i overenskomstens kapitler A, C, D, E, F, G, H og M, §§ 44 og 45 samt bilag 4, 7, 10 og 20. Sådanne lokalaf-taler skal være skriftlige og kan alene indgås med en tillidsrepræsentant, der er valgt efter de i overenskomsten gældende regler. Lokalaf-talerne skal sendes til organisationerne til orientering.

Stk. 8

I forbindelse med aftaler om udvidet arbejdstid efter § 8, stk. 7, kan det endvidere aftales med tillidsrepræsentanten, at pensionsopsparing, jf. bilag 2, og bidrag til fritvalgskontoen, jf. § 31, samt feriegodtgørelse, jf. ferielovens §§ 26 og 27, stk. 2, kan konverteres til et tillæg til lønnen for den enkelte medarbejder for så vidt angår de timer, der ligger ud over den i § 9, stk. 1, og § 18, stk. 4, nævnte gennemsnitlige ugentlige arbejdstid. Varierende ugentlig arbejdstid efter § 9, stk. 5, eller overarbejde efter § 17 betragtes ikke som udvidet arbejdstid i denne sammenhæng.

Konverteringen ændrer ikke på bestående overenskomstmæssige beregningsgrundlag og er således omkostningsneutral for virksomheden.

På virksomheder, hvor der ikke er valgt tillidsrepræsentant, kan en sådan aftale i stedet for indgås med forbundets lokale afdeling/kreds.

C. Arbejdstid og fridage

§ 9 Arbejdstid

Den normale arbejdstid

Stk. 1

Den normale daglige arbejdstid skal lægges mellem kl. 6.00 og kl. 18.00.

Den normale ugentlige arbejdstid er 37 timer ved almindeligt dagarbejde, på skifteholdenes daghold og på arbejde ved forskudt tid.

TIL NOTATER

Stk. 4

For medarbejdere, hvis arbejdsevne er forringet på grund af alder, svagelighed eller tilskadekomst, kan der træffes aftale om en forkortet arbejdstid.

Organisationerne har påtaleret over for misbrug af denne bestemmelse i henhold til Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter.

Anmærkning 1:

Parterne er enige om det naturlige i, at de deltidsbeskæftigede medarbejdere er medlemmer af samme faglige organisation, som de øvrige på virksomheden beskæftigede tilsvarende medarbejdere.

Anmærkning 2:

Parterne er endvidere enige om, at overarbejde i forbindelse med deltidsbeskæftigelse kun undtagesvis bør finde sted.

Stk. 5: Varierende ugentlig arbejdstid

1. Under forudsætning af lokal enighed kan arbejdstiden for samtlige medarbejdere eller grupper af medarbejdere lægges med varierende ugentlige arbejdstider, blot den gennemsnitlige arbejdstid er 37 timer over en 12 måneders periode.

På virksomheder, hvor der ikke er valgt tillidsrepræsentant, kan aftale om etablering af varierende ugentlig arbejdstid i stedet for indgås med forbundets lokale afdeling/kreds.

2. De lokale parter fastlægger rammerne for de varierende ugentlige arbejdstider. Manglende enighed herom kan gøres til genstand for fagretlig behandling sluttende med et organisationsmøde.

3. Aftaler om arbejdstidens placering træffes med den enkelte medarbejder eller grupper af medarbejdere, jf. dog pkt. 2.

4. Timer ud over 37 timer pr. uge kan afvikles som hele fridage efter aftale med den enkelte medarbejder. Der kan aftales lønmæssig opsparing til anvendelse ved de pågældende fritimer. Ved en periodes afslutning kan eventuelt over- eller underskud af timer aftales afviklet inden for maksimalt 6 måneder.

5. Ved nyansættelser i en periode med et lavere timetal end gennemsnittet kan der for en periode etableres en lønudjævning.

6. Overarbejde eller forskudt arbejdstid i forbindelse med den varierende daglige arbejdstid betales i henhold til overenskomstens § 17, stk. 8, og § 19, stk. 6.

7. Aftaler i henhold til denne bestemmelse kan opsiges med 2 måneders varsel til en periodes udløb i henhold til § 8.

8. Ved opsigelser, hvor man i opsigelsesperioden ikke kan nå at indhente manglende eller afvikle overskydende timer, foretages lønregulering i form af udligning til 37 ugentlige timer, evt. med betaling i henhold til § 17, stk. 8.

Stk. 6: Flexetid

Under forudsætning af lokal enighed er der adgang til at træffe aftale om flexetid. Aftaler herom kan træffes med enten den enkelte

TIL NOTATER

Såfremt der er fastlagt arbejdsfri dage, udbetales for disse dage et beløb svarende til den enkelte medarbejders gennemsnitsfortjeneste for det antal timer, der skulle have været arbejdet de pågældende dage. Beløbet betales i henhold til den enkelte arbejders fritvalgskonto.

2. Arbejde på søgnehellidg dage betales alene med den normale løn.

Stk. 5: Sygedagpenge

Ved beregning af sygedagpenge benyttes sygedagpengelovens beregningsmodel, således at 24 timers weekendarbejde svarer til den normale overenskomstmæssige arbejdstid ved dagarbejde.

Stk. 6: Ferie

Ferie og feriegodtgørelse ydes i henhold til den til enhver tid gældende ferielov.

Ved fuld beskæftigelse i optjeningsåret vil ferien udgøre 5 lørdage og søndage.

Stk. 7: ATP

ATP-bidraget beregnes med fuldt bidrag.

Stk. 8: Overflytning

Den enkelte virksomheds ledelse forbeholder sig ret til at lade de ansatte overgå til normalt holddriftsarbejde eller daghold, såfremt der opstår mandskabsmangel, ordremangel, kapacitetstilpasningsproblemer mv.

Stk. 9: Øvrige bestemmelser

Hvor intet andet er nævnt, er overenskomstens bestemmelser gældende.

Stk. 10: Forebyggende tiltag ved natarbejde

Overenskomstparterne er enige om, at tilrettelæggelsen af natarbejde følger anbefalingerne fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA), herunder de særlige anbefalinger for gravide.

Anmærkning:

Organisationerne er enige om det naturlige i, at weekend-medarbejderne er medlemmer af de samme faglige organisationer som de øvrige på virksomheden beskæftigede tilsvarende medarbejdere.

TIL NOTATER

3. Yderligere seniorfridage kan opnås ved konvertering af løbende pensionsbidrag, jf. bilag 2.

*Anmærkning:

Seniorordningen kan ikke finansieres for midler reserveret til betaling af overenskomstsmæssige fridage og søgnehelldage.

De valgte midler under 2. og 3. indsættes på fritvalgskontoen.

Ved afholdelse af seniorfridage reduceres fritvalgskontoen med et beløb svarende til løn under sygdom.

Efter denne bestemmelse kan der maksimalt afholdes så mange seniorfridage, som det opsparede beløb svarer til, jf. betalingen ovenfor.

Medmindre andet aftales, skal medarbejderen senest 1. november give virksomheden skriftlig besked om, hvorvidt medarbejderen ønsker at indgå i en seniorordning med seniorfridage i det kommende kalenderår, og i så fald, hvor stor en andel af pensionsbidraget medarbejderen ønsker at konvertere til løn. Endvidere skal medarbejderen give besked om, hvor mange seniorfridage medarbejderen ønsker at holde i det kommende kalenderår. Dette valg er bindende for medarbejderen og vil fortsætte i de følgende ferieafholdelsesperioder. Medarbejderen kan dog hvert år inden 1. november meddele virksomheden, om der ønskes ændringer for det kommende kalenderår.

Ved seniorordningens første år sker konverteringen fra og med den lønningperiode, hvori medarbejderen er 5 år fra den til enhver tid gældende folkepensionsalder.

Placeringen af seniorfridage sker, medmindre andet aftales efter de samme regler, som er gældende for placeringen af feriefridage, jf. § 16.

Alternativt til seniorfridage kan medarbejder og virksomhed aftale en arbejdstidsreduktion i form af fx længere sammenhængende arbejdsfri perioder, fast reduktion i den ugentlige arbejdstid eller andet.

Ved aftale om fast reduktion i den ugentlige arbejdstid kan det konverterede pensionsbidrag udbetales løbende som et tillæg til lønnen.

Konverteringen ændrer ikke på bestående overenskomstsmæssige beregningsgrundlag og er således omkostningsneutral for virksomheden

TIL NOTATER

For medarbejdere med under 9 måneders anciennitet ydes betaling svarende til medarbejderens sygedagpengebetaling. For medarbejdere med 9 måneders anciennitet ydes fuld løn, jf. § 34, stk. 1.

Stk. 2: Børns hospitalsindlæggelse

Til medarbejdere og ansatte under uddannelse indrømmes der frihed, når det er nødvendigt, i forbindelse med hospitalsindlæggelse, herunder når indlæggelsen sker helt eller delvist i hjemmet. Reglen vedrører børn under 14 år.

Denne frihed gælder alene den ene indehaver af forældremyndigheden over barnet, og der er maksimalt ret til frihed i sammenlagt 1 uge pr. barn inden for en 12-måneders periode.

Medarbejderen skal på opfordring fremlægge dokumentation for hospitalsindlæggelsen.

For medarbejdere med under 9 måneders anciennitet ydes betaling svarende til medarbejderens sygedagpengebetaling. For medarbejdere med 9 måneders anciennitet ydes fuld løn, jf. § 34, stk. 1.

Kun ophold på hospitalet, der medfører overnatning, betragtes som indlæggelse og derved omfattet af bestemmelserne.

Anmærkning:

Ved ordet "nødvendig" i ovenstående bestemmelse forstås: Et brev fra hospitalet om, at hospitalet anbefaler eller henstiller, at én af barnets forældre indlægges eller opholder sig sammen med barnet på hospitalet eller i hjemmet, er tilstrækkeligt til at dokumentere nødvendigheden. En egentlig lægeerklæring er ikke påkrævet.

Stk. 3: Børneomsorgsdage

Medarbejdere og ansatte under uddannelse med mindst 9 måneders anciennitet, der har ret til at holde barns første sygedag, har ret til 2 børneomsorgsdage pr. kalenderår, uanset hvor mange børn medarbejderen har. Reglen vedrører børn under 14 år.

Dagene placeres efter aftale mellem virksomheden og medarbejderen under hensyntagen til virksomhedens tarv.

Børneomsorgsdagene afholdes uden løn, men medarbejderen kan få udbetalt et beløb fra sin fritvalgskonto.

Stk. 4: Lægebesøg i forbindelse med børns sygdom

Medarbejdere og ansatte under uddannelse med mindst 9 måneders anciennitet, der har ret til at holde barns første sygedag, har ret til frihed i forbindelse med lægebesøg sammen med barnet.

Medarbejdere, der ønsker at holde fri til lægebesøg, skal give virksomheden meddelelse herom så tidligt som muligt.

Frihed til lægebesøg afholdes uden løn, men medarbejderen kan få udbetalt et beløb fra sin fritvalgskonto.

TIL NOTATER

Stk. 4: Systematisk overarbejde

I virksomheder med varierende produktionsbehov, og hvor de lokale parter forgæves har søgt at opnå en lokalaftale om varierende ugentlig arbejdstid, jf. § 9, stk. 5, kan virksomheden varsle systematisk overarbejde.

Systematisk overarbejde kan maksimalt udgøre 5 timer pr. kalenderuge og 1 time pr. dag og skal lægges i tilknytning til den enkelte medarbejders normale arbejdstid.

Systematisk overarbejde skal varsles seneste inden normal arbejdstids ophør 4 kalenderdage før den uge, hvori det systematiske overarbejde udføres.

Systematisk overarbejde skal - medmindre andet aftales mellem virksomhedens ledelse og tillidsrepræsentanten - afspadseres som hele fridage inden for en 12-måneders periode efter dets udførelse. Overskydende timer, der ikke berettiger til en fuld arbejdsfri dag, videreføres. Hvor der ikke er valgt en tillidsrepræsentant, kan en sådan aftale indgås med den lokale afdeling/kreds.

Afspadsering, der hidrører fra systematisk overarbejde, kan ikke placeres i et opsigelsesvarsel, medmindre virksomheden og medarbejderen er enige herom.

Stk. 5: Tillidsrepræsentantens rolle

I relation til overarbejde har tillidsrepræsentanten en særlig rolle.

Tillidsrepræsentanten skal holdes orienteret om overarbejdets omfang.

Det kan aftales med en tillidsrepræsentant, at overarbejde ikke afspadseres, jf. stk. 9.

Det kan aftales med en tillidsrepræsentant, at afspadsering holdes i timer og ikke som hele fridage, jf. stk. 9.

Såfremt der er valgt en tillidsrepræsentant, kan der i enighed med denne etableres en ordning vedrørende tilbageholdelse af indtjent løn til brug for afspadsering. Hvis der ikke er valgt en tillidsrepræsentant, kan en sådan ordning etableres i enighed mellem de lokale parter, jf. stk. 9.

Stk. 6: Varsling af overarbejde

Overarbejde ud over 1 time skal varsles dagen før inden normal arbejdstids ophør. Hvis sådant overarbejde ikke er varslet rettidigt, eller hvis varslet overarbejde ikke kommer til udførelse, betales pr. gang:

Pr. 1. marts 2023 kr. 112,30

Pr. 1. marts 2024 kr. 115,65

Tillidsrepræsentanten skal holdes orienteret om overarbejdets omfang.

Orienteringen skal så vidt muligt ske forud for overarbejds påbegyndelse. Såfremt dette ikke er muligt, skal orienteringen ske hurtigst muligt efter overarbejds påbegyndelse.

Overenskomstparterne anbefaler, at virksomheden og tillidsrepræsentanten i en lokalaftale udarbejder retningslinjer for, hvordan og hvornår orienteringen skal finde sted.

Orienteringspligten gælder også ved indhentelse af forsømt tid, der hidrører fra overenskomststridig arbejdsnedlæggelse.

Stk. 7: Opgørelse af overarbejdstiden

Ved opgørelse af overarbejde fradrages den til spising og hvile medgåede tid, ligesom også forsømt tid af den normale arbejdstid fradrages overarbejdstiden, medmindre forsømmelsen har fundet sted af en af medarbejderen utilregnelig grund, som rettidigt er anmeldt til arbejdsgiveren og godkendt af denne.

Ved fradrag for forsømt tid inden for en kalenderuge modregnes der først i de i samme kalenderuge sidst præsterede overarbejdstimer.

Normale dagarbejdstimer, der benyttes til afspadsring af overtimer i henhold til overenskomstens overarbejdsregler, betragtes ikke som forsømt tid.

Fri med tilladelse er ikke forsømt tid.

I tilfælde, hvor en virksomhed af mangel på tilstrækkeligt arbejde eller lignende grund forkorter den daglige arbejdstid, regnes overarbejde fortsat ud fra virksomhedens oprindelige normale dagarbejdstid.

Stk. 8: Betaling for overarbejde

1. Tillæg for overarbejde betales afhængigt af, hvornår overarbejdet finder sted:

a. Hverdage med fastlagt daglig arbejdstid:

På hverdage, hvor der er fastlagt arbejdstid, betales overarbejde efter normal arbejdstid med klokketimesatser. Klokketimer regnes ud fra det tidspunkt, hvor den normale daglige arbejdstid slutter, uanset hvornår overarbejdet påbegyndes.

Eksempel:

Den daglige arbejdstid slutter kl. 15.00. Der skal udføres overarbejde fra kl. 16.00 til kl. 19.00. Der skal betales 1 time med tillæg for 2. klokke time og 2 timer med tillæg for 3. og 4. klokke time.

På hverdage, hvor der er fastlagt arbejdstid, betales overarbejde før normal arbejdstid med satser, der regnes ud fra tidspunkter, der er fastsat i stk. 8.2.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

b. En i forvejen tilsikret hel hverdagsfridag:

På hverdage, hvor der ikke i forvejen er fastlagt arbejdstid, betales overarbejde ud fra tidspunkter, der er fastsat i stk. 8.2.

En i forvejen tilsikret hverdagsfridag er som udgangspunkt en hverdag, hvor der ikke er planlagt arbejde, herunder en vagtlistefridag, afspadseringsdag, lørdag (hvis man arbejder mandag-fredag), overenskomstmæssige fridage, jf. § 14, stk. 1, og feriefridage, jf. § 16.

En feriedag er ikke en i forvejen tilsikret hverdagsfridag.

c. Søn- og helligdage:

På søn- og helligdage betales arbejde som fastsat i stk. 8.2.

Følgende dage er søn- og helligdage:

Alle almindelige søndage samt 1. juledag, 2. juledag, Nytårsdag, Skærtorsdag, Langfredag, 1. påskedag, 2. påskedag, Store bededag, Kr. Himmelfartsdag, 1. pinsedag og 2. pinsedag (visse af disse helligdage kan være søndage).

d. Ikke-fuldtidsbeskæftigede:

Ikke-fuldtidsbeskæftigede medarbejdere modtager tillæg for overarbejde for timer ud over den aftalte ugentlige arbejdstid, såfremt timerne ligger uden for virksomhedens/afdelingens normale arbejdstid.

2. Betalingssatser**a. Overarbejde på hverdage:**

1. og 2. klokke time efter normal arbejdstid:

Pr. 1. marts 2023 kr. 44,05

Pr. 1. marts 2024 kr. 45,35

3. og 4. klokke time efter normal arbejdstid:

Pr. 1. marts 2023 kr. 70,30

Pr. 1. marts 2024 kr. 72,40

5. klokke time og derefter indtil den normale arbejdstids begyndelse:

Pr. 1. marts 2023 kr. 131,50

Pr. 1. marts 2024 kr. 135,45

Overarbejde forud for normal arbejdstid, således at der arbejdes ind i den normale arbejdstid, såvel ved dagarbejde som ved forskudte hold, når overarbejdet ligger inden for tidsrummet kl. 6.00 til kl. 18.00:

Pr. 1. marts 2023 kr. 44,05

Pr. 1. marts 2024 kr. 45,35

Overarbejde forud for normal arbejdstid, når overarbejdet ligger inden for tidsrummet fra kl. 18.00 til kl. 6.00:

Pr. 1. marts 2023 kr. 131,50

Pr. 1. marts 2024 kr. 135,45

b. Arbejde på en i forvejen tilsikret hel hverdagsfriday:

Timer mellem kl. 6.00 og kl. 18.00:

Pr. 1. marts 2023 kr. 70,30

Pr. 1. marts 2024 kr. 72,40

Timer mellem kl. 18.00 og kl. 6.00:

Pr. 1. marts 2023 kr. 131,50

Pr. 1. marts 2024 kr. 135,45

c. Arbejde på søn- og helligdage:

Fra den normale daglige arbejdstids begyndelse og indtil kl. 12.00:

Pr. 1. marts 2023 kr. 87,60

Pr. 1. marts 2024 kr. 90,25

Fra kl. 12.00 og til den normale arbejdstids begyndelse:

Pr. 1. marts 2023 kr. 131,50

Pr. 1. marts 2024 kr. 135,45

Søndag morgen forud for den normale arbejdstids begyndelse:

Pr. 1. marts 2023 kr. 131,50

Pr. 1. marts 2024 kr. 135,45

d. Tilsiges en medarbejder til arbejde i spisepausen, og denne derved udskydes ud over 1/2 time, betales der pr. gang herfor:

Pr. 1. marts 2023 kr. 31,15

Pr. 1. marts 2024 kr. 32,10

Stk. 9: Afspadsering

Ved afspadsering holder medarbejderen fri i et tidsrum, som ellers ville være arbejdstid. Afspadseringen sker i samme omfang, som der er afspadseringspligtigt overarbejde.

Afspadsering sker som udgangspunkt med hele fridage, medmindre andet aftales mellem virksomhedens ledelse og tillidsrepræsentanten. Hvor der ikke er valgt tillidsrepræsentant, kan enighed indgås med forbundets lokale afdeling/kreds. Overskydende timer, der ikke berettiger til en fuld arbejdsfri dag, videreføres.

1. Tidspunkt

Afspadsering skal ske inden for en 4-måneders periode efter overarbejdets udførelse.

En medarbejder, der fratræder med varsel i henhold til overenskomstens § 37, stk. 2, skal afslutte eventuel afspadsering inden opsigelsesvarslets udløb.

2. Varsel

Afspadseringstidspunktet fastlægges af arbejdsgiveren efter lokal forhandling mellem parterne, idet der dog skal gives medarbejderen et varsel på mindst 6x24 timer.

Fastlagt afspadsering kan afvarsles med mindst 6x24 timer.

3. Betaling

Udgangspunktet er, at der afspadseres uden løn, men såfremt de lokale parter er enige herom, kan der etableres en ordning

TIL NOTATER

TIL NOTATER

vedrørende tilbageholdelse af indtjent løn til brug for afspadsering.

4. Afspadseringsfrit overarbejde

I følgende tilfælde er der ikke pligt til at afspadsere overarbejde:

- a. Hvis det er aftalt med tillidsrepræsentanten, at overarbejde ikke afspadsres.
- b. Hvis overarbejdet hidrører fra
 - sygeafløsning
 - andre medarbejders udeblivelse
 - lastning og losning af skibe
 - ovnsammenbrud, maskinhavari, forsyningsafbrydelser o. lign.
- c. Hvis overarbejdet er 8 timer eller mindre i 4 på hinanden følgende uger ved fuldtidsbeskæftigelse.

Se anmærkning om opgørelse.

- d. Hvis overarbejdet er indtil 12 timer i 4 på hinanden følgende uger og vedrører reparationsopgaver, der fordrer særlig indsats af egnede medarbejdere med særlig uddannelse i begrænset tid, reparation af større anlæg eller reparation af engangsopgaver i ordreproducerende virksomheder.

- e. På virksomheder, hvor der ikke er valgt tillidsrepræsentant, kan de lokale parter søge dispensation efter følgende regler:

Såfremt tvingende grunde taler derfor, kan overarbejde ud over 8 timer i 4 på hinanden følgende uger fritages for afspadsering. I sådanne tilfælde skal parterne omgående indsende ligegyldende ansøgning til deres respektive organisationer om dispensation for afspadsering, idet en sådan ansøgning dog i intet tilfælde må være hindrende for overarbejdets påbegyndelse og udførelse.

Dispensationsansøgningen, der underskrives af de lokale parter, skal være afsendt senest dagen efter det udvidede overarbejdes påbegyndelse, således at der umiddelbart herefter mellem organisationerne kan træffes afgørelse om dispensationen. I tiden indtil organisationernes afgørelse måtte foreligge, gives de lokale parter bemyndigelse til, hvis forholdene taler derfor, at give fritagelse for afspadsering af eventuelt i mellemtiden udført overarbejde.

- f. Hvis overarbejdet hidrører fra indhentelse af forsumt tid efter overenskomststridig arbejdsnedlæggelse.

Stk. 10: Sygdom - afspadsering

Medarbejdere, der bliver syge inden normal arbejdstids begyndelse den dag, hvor afspadseringen skulle have fundet sted, har ikke pligt til at afspadsere. Er der planlagt flere dages afspadsering, gælder afspadseringshindringen også for sygdom på efterfølgende afspadseringsdage.

TIL NOTATER

Stk. 2: Forudsætninger for skifteholdsarbejde

1. Skifteholdsarbejde forudsætter, at der arbejdes på forskellige daglige arbejdstider efter en forud aftalt arbejdstidsplan, jf. stk. 3, pkt. 6.
2. Arbejdstidsplaner kan udarbejdes på følgende grundlag:
 - a. På baggrund af principper, der er lokal enighed om.
 - b. Ved lokal enighed.
 - c. Hvor der ikke kan opnås enighed om en arbejdstidsplan, kan virksomheden fastlægge en arbejdstidsplan efter bestemmelserne i bilag 41.
3. En medarbejder, hvis arbejdstid er fastlagt i en arbejdstidsplan med faste uger, i turnus eller efter skifteholdsplan, jf. stk. 3, pkt. 6, betragtes som skifteholdsarbejder.

Stk. 3: Placering af arbejdstid ved skifteholdsarbejde

1. I forbindelse med skifteholdsarbejde regnes døgnet fra kl. 6.00 til kl. 6.00 eller fra normal arbejdstids begyndelse i den enkelte virksomhed til samme tidspunkt næste morgen, medmindre andet er skriftligt aftalt.
2. Skifteholdsarbejdere har forskellige daglige arbejdstider og arbejder i hold med skiftende arbejdstider. Der kan dog arbejdes på faste arbejdstider (faste hold) på alle 3 skift, såfremt der er enighed herom.
3. Ved tilrettelægning af arbejdstidsplanen skal der på bedst mulig måde gives skifteholdsarbejdere weekenfrihed.
4. Virksomhedens driftstid er uafhængig af den enkelte skifteholdsarbejders overenskomstmæssige arbejdstid.
5. Holdene afløser normalt hinanden, men hvor virksomhedens drift kræver det, kan holdene overlappe hinanden, eller der kan være slip imellem dem.
6. Arbejdstiden fastlægges i en arbejdstidsplan, der indeholder en oversigt over de enkelte vagters placering. Arbejdstidsplanen kan udformes efter 3 forskellige principper:
 - a. **Faste uger:**
Kombination af hele uger med fast ugentlig arbejdstid på enten 1., 2. eller 3. skift, der gentages løbende.
 - b. **Turnus:**
Kombination af vagter på enten 1., 2. eller 3. skift, der gentages løbende over en turnusperiode.
 - c. **Skifteholdsplan:**
Kombination af vagter på enten 1., 2. eller 3. skift, der fastlægges for en given kalenderperiode.

Stk. 4: Normal arbejdstid ved skifteholdsarbejde

1. Den normale arbejdstid ved skifteholdsarbejde er afhængig af, hvilket af de tre principper for fastlæggelse af arbejdstiden, der anvendes:

TIL NOTATER

overenskomstmæssige fridage, henstår manglende eller overskydende timer som en følge af, at arbejdstiden den pågældende dag er kortere eller længere end en 1/5 af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid, placeres disse på andre arbejdsdage.

I den forbindelse anbefaler overenskomstparterne, at der ved skriftlig lokalaftale tages stilling til, hvordan forholdsmæssig reduktion, der hidrører fra søgnehelligdage, feriedage og overenskomstmæssige fridage, håndteres i praksis, herunder at manglende eller overskydende timer skal håndteres i en timebank.

c. Skifteholdsplan

Ved en arbejdstidsplan med en kombination af vagter på enten 1., 2. eller 3. skift er den gennemsnitlige normale ugentlige arbejdstid i hver enkelt kalenderperiode, arbejdstidsplanen er udarbejdet for:

- 1) 35 timer ved en kombination af vagter på 1., 2. og 3. skift
- 2) 35,5 timer ved en kombination af 1. og 2. skift og en kombination af 1. og 3. skift
- 3) 34 timer ved en kombination af vagter på 2. og 3. skift

Timer ud over de anførte gennemsnit i den enkelte uge lægges som hele fridage i den kalenderperiode, arbejdstidsplanen er udarbejdet for.

Den enkelte skifteholdsarbejders samlede arbejdstid i arbejdstidsplanen reduceres med 1/5 af den gennemsnitlige ugenorm for hver søgnehelligdag, feriedag eller overenskomstmæssig fridag, der falder på en af ugens første fem dage i hele den kalenderperiode, arbejdstidsplanen er udarbejdet for.

Hvis der i forbindelse med den forholdsmæssige reduktion, der hidrører fra søgnehelligdage, feriedage og overenskomstmæssige fridage, henstår manglende eller overskydende timer som en følge af, at arbejdstiden den pågældende dag er kortere eller længere end en 1/5 af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid, placeres disse på andre arbejdsdage.

I den forbindelse anbefaler overenskomstparterne, at der ved skriftlig lokalaftale tages stilling til, hvordan forholdsmæssig reduktion, der hidrører fra søgnehelligdage, feriedage og overenskomstmæssige fridage, håndteres i praksis, herunder at manglende eller overskydende timer skal håndteres i en timebank.

Stk. 5: Etablering af og overgang til skifteholdsarbejde

1. Der kan etableres skifteholdsarbejde for hele virksomheden,

enkelte afdelinger eller enkelte produktionsområder. Et hold kan bestå af en eller flere skifteholdsarbejdere.

2. Der kan etableres skifteholdsarbejde for et bestemt arbejde, der hidtil er udført efter reglerne om forskudt tid efter § 19, men ikke ensidigt lade et bestemt arbejde, der er etableret som skifteholdsarbejde, afløses af hold på forskudt tid efter § 19.
3. Ved etablering af skifteholdsarbejde skal medarbejderne gives mindst 5x24 timers varsel (alle kalenderdage indgår). Samme varsel skal gives til medarbejdere, der ikke er skifteholdsarbejdere, men som overføres til skiftehold.
4. Varslet skal ikke gives til nyansatte medarbejdere, som antages til skiftehold.
For medarbejdere, der allerede er skifteholdsarbejdere, skal ændringer i arbejdstiden ske efter stk. 7.
5. Såfremt varslet ikke er givet, betales indtil varslets udløb med tillæg svarende til sædvanlige overarbejdstillæg efter reglerne i § 17, stk. 8, pkt. 2, for den tid, der ligger uden for virksomhedens normale dagarbejdstid. Hvis en sådan ikke findes for alle, anvendes den enkelte skifteholdsarbejders eller afdelings normale dagarbejdstid.
Der er tale om en betalingsregel, som træder i stedet for betaling af skifteholdstillæg, men arbejdet er ikke overarbejde.
6. **Varighed**
Hvis en medarbejder på virksomhedens foranledning og uden egen skyld hindres i at fortsætte arbejdet på skiftehold udover 3 døgn, betales som ved manglende varsel, jf. stk. 5, pkt. 5.

Stk. 6: Tillægsbetaling for skifteholdsarbejde

1. Der henvises til stk. 7 for en nærmere beskrivelse af de begreber, der anvendes i stk. 6.
2. Skifteholdsarbejde betales med følgende:

	Pr. 1. marts 2023	Pr. 1. marts 2024
Tillæg 1 pr. time	kr. 45,45	kr. 47,05
Tillæg 2 pr. time	kr. 97,40	kr. 100,80
Tillæg 3 pr. time	kr. 97,70	kr. 101,15
Tillæg 4 pr. time	kr. 30,60	kr. 31,70
Tillæg 5 pr. gang	kr. 243,80	kr. 252,35

3. Hverdage fra kl. 18.00 til kl. 6.00 med undtagelse af lørdage: **Tillæg 1.**
Fra lørdag kl. 14.00 til søndagsdøgnet afslutning: **Tillæg 2.**
Søgnehelligdage og overenskomstmæssige fridage: **Tillæg 2.**
Der skal ikke herudover ydes betaling i henhold til § 17 for den normale planlagte arbejdstid.
4. Det kan lokalt aftales, at betalingerne påbegyndes og afsluttes indtil 8 timer tidligere end anført. På denne måde kan der med samme tillægsbetalinger gives fri fredag aften/nat i stedet for

TIL NOTATER

TIL NOTATER

søndag aften/nat.

Afsluttes fx betalingen for søndagsdøgnet søndag aften kl. 22.00, betales **tillæg 1** fra dette tidspunkt til mandag kl. 6.00. Som følge heraf betales **tillæg 2** fra lørdag kl. 6.00 til søndag kl. 22.00.

5. **Overarbejde**

Ved overarbejde på tidspunkter, hvor der ydes skifteholdstillæg (**tillæg 1** eller **tillæg 2**, jf. ovenfor), betales foruden overtidstillæg det til tidspunktet svarende skifteholdstillæg.

6. **Arbejde på eller forskydning af fridage**

Ved søgnehelligdage eller overenskomstmæssige fridage skal arbejdstiden reduceres, således at der ved skiftehold med faste uger eller turnus, jf. stk. 4, pkt. 1, litra a og b, gives en erstatningsfridag på en anden arbejdsdag eller ved at reducere arbejdstiden i en given skifteholdsplan, jf. stk. 4, pkt. 1, litra c. Hvis erstatningsfridagen ikke kan gives, skal der foruden overtidbetaling og **tillæg 2**, for arbejde på søgnehelligdagen eller den overenskomstmæssige fridag, betales et ekstra tillæg pr. time: **Tillæg 3**.

Hvis der skal arbejdes på eller ske forskydning af vagtlistefridage, skal dette betales efter reglerne i stk. 8, pkt. 5.

7. **Ekstra fridage**

Under forudsætning af lokal enighed kan der træffes aftale om, at op til 40 pct. af tillæg 1 og tillæg 2 kan indsættes på skifteholdsarbejderens fritvalgskonto og anvendes som løn i forbindelse med ekstra fridage.

Stk. 7: Ændring af fastlagt arbejdstid ved skifteholdsarbejde

Den fastlagte arbejdstid kan ændres på flere måder:

1. **Afbrydelse**

Et eller flere hold (ikke enkeltpersoner på disse) afslutter arbejdet i den indeværende arbejdstidsplan, så der enten ikke arbejdes efter skifteholdsreglerne mere, eller den hidtidige arbejdstidsplan erstattes af en anden arbejdstidsplan.

2. **Omlægning**

Et eller flere hold (ikke enkeltpersoner på disse) får ændret placeringen af arbejdstiden i den indeværende arbejdstidsplan inden for rammerne (dvs. uændret normtid) af denne.

3. **Overflytning**

En eller flere skifteholdsarbejdere får ændret placeringen af sin arbejdstid til de arbejdstider, der gælder for et andet hold end det, skifteholdsarbejderen hidtil var på.

4. **Akut overflytning (overflytning pga. akutte hændelser)**

Ved akutte hændelser forstås hændelser, som ikke er normalt forekommende, og som ikke kan forudses mindst 5x24 timer forinden, herunder akut opstået sygdom, andre medarbejderes udeblivelse uden aftale, lastning og losning af skibe og hvari på tekniske installationer, som har afgørende indflydelse på produktionen.

TIL NOTATER

har arbejdet mere end den overenskomstmæssige normtid i lønningsperioden, skal der betales med et tillæg svarende til sædvanlig overarbejdsbetaling begyndende med de laveste satser for de overskydende timer. De lave satser bruges kun én gang i hver opgørelse.

Hvis opgørelsen viser, at skifteholdsarbejderen har arbejdet mindre end den overenskomstmæssige normtid i lønningsperioden, skal der for dette antal timer betales sædvanlig betaling for timelønsarbejde, men eksklusiv alle andre tillæg.

Egentlige overarbejdstimer indgår ikke i opgørelsen. Timer, der af anden grund betales med tillæg svarende til overtidsbetaling, indgår i opgørelsen.

3. *Opgørelse af arbejdstiden ved afskedigelse*

Hvis en skifteholdsarbejder afskediges uden egen skyld, skal der ligeledes efter stk. 8, pkt. 2, ske en opgørelse af den lønningsperiode, hvor skifteholdsarbejderen fratræder.

Den overenskomstmæssige normtid i den lønperiode, hvor skifteholdsarbejderen fratræder, beregnes ved at gange det antal hverdage på ugens 5 første dage (mandag-fredag), der er i opsigelsesvarslet, med 1/5 af den gennemsnitlige ugentlige overenskomstmæssige normtid, jf. stk. 4.

4. *Akut overflytning*

Skifteholdsarbejdere, der på grund af akutte hændelser, jf. stk. 7, pkt. 4, får afbrudt eller omlagt deres skifteholdsarbejde eller overflyttes til et andet hold, har ikke krav på 5x24 timers varsel.

Ved overflytning som følge af akutte hændelser betales et engangsbeløb, jf. stk. 6, pkt. 2, tillæg 5.

Eksisterende lokale ordninger kan ikke forringes ved denne bestemmelse.

5. *Forskydning og inddragelse af vagtlistefridag*

Vagtlistefridage kan forskydes, uden at dette er led i en omlægning af en arbejdstidsplan, dog højst i en periode på 4 uger, medmindre andet aftales lokalt. Forskydes en vagtlistefridag, betales pr. time tillæg 4.

Vagtlistefridage, der falder på en hverdag, kan inddrages, uden at skifteholdsarbejderen får en anden fridag i stedet. Betaling for arbejde på denne dag sker med overenskomstmæssig ekstra betaling for arbejde på en tilsikret hverdagsfridag, jf. § 17, stk. 8, pkt. 2, litra b, samt det til tidspunktet svarende skifteholdstillæg (tillæg 1 eller tillæg 2).

Tillæg 3 ydes, hvis en vagtlistefridag falder på en søgnehelldag, der falder på en af ugens fem første hverdage, og der ikke kan gives en erstatningsfridag. Tillægget betales ud over overtidsbetaling for arbejde på en tilsikret hverdagsfridag, jf. § 17, stk. 8, pkt. 2, litra b, for det antal timer, arbejdstiden skulle have været reduceret med, jf. stk. 3.

Stk. 9: Lokalaftaler

Ud over de i denne paragraf nævnte bestemmelser er der adgang til at indgå lokalaftaler under hensyntagen til virksomhedernes særlige forhold om lægning af arbejdstid, holdskifte og spisepauser samt udjævning af betalingerne over en periode.

Sådanne aftaler skal indgås skriftligt, og sker i henhold til § 8.

Stk. 10: Helbreds kontrol ved natarbejde

I bilag 28 har overenskomstparterne aftalt regler om, at natarbejdere skal tilbydes en virksomhedsbetalt helbreds kontrol, inden de påbegynder beskæftigelse som natarbejder, og at medarbejdere, der efter samme bilags stk. 3, pkt. 2-4, bliver klassificeret som natarbejdere, skal tilbydes helbreds kontrol inden for regelmæssige tidsrum på højst 2 år.

Bilaget indeholder desuden regler om, hvornår og hvordan helbreds kontrollen skal gennemføres.

Forebyggende tiltag ved natarbejde

Overenskomstparterne er enige om, at tilrettelæggelsen af natarbejde følger anbefalingerne fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA), herunder de særlige anbefalinger for gravide.

F. Forskudt arbejdstid**§ 19 Forskudt arbejdstid****Stk. 1: Anvendelse af forskudt arbejdstid**

Arbejde på forskudt tid er en af flere måder, som man kan tilrettelægge udvidet driftstid på, med udgangspunkt i § 9.

Ved arbejde på forskudt tid kan der placeres arbejdstid i hele døgnet.

Stk. 2: Forudsætninger for forskudt arbejdstid

Ved forskudt arbejdstid er den i den enkelte uge fastlagte normale arbejdstid, jf. § 9, placeret helt eller delvist inden for tidsrummet kl. 18.00 til kl. 6.00.

Hvis arbejdstiden udelukkende forskydes inden for tidsrummet kl. 6.00 til kl. 18.00, henvises til § 9, stk. 2, vedrørende varsling af normal arbejdstid.

Der kan ikke ensidigt etableres forskudt arbejdstid efter § 19 for et bestemt arbejde, der hidtil er udført efter reglerne om skiftehold i § 18.

Stk. 3: Placering af forskudt arbejdstid

Medarbejderne har faste daglige arbejdstider og kan arbejde i hold eller enkeltvis med forskudte arbejdstider.

T I L N O T A T E R

TIL NOTATER

Virksomhedens driftstid er uafhængig af den enkelte medarbejders overenskomstmæssige arbejdstid.

Stk. 4: Normal arbejdstid ved forskudt tid

Den normale arbejdstid ved arbejde på forskudt tid er, uafhængigt af hvornår på døgnet der arbejdes, 37 timer om ugen.

Stk. 5: Etablering af og overgang til forskudt arbejdstid

Der kan etableres forskudt arbejdstid for hele virksomheden, enkelte afdelinger eller enkelte produktionsområder. Et hold kan bestå af en eller flere medarbejdere.

Ved etablering af arbejde på forskudt arbejdstid skal medarbejdere gives mindst 5x24 timers varsel (alle kalenderdage indgår).

Samme varsel skal gives til medarbejdere, der overføres til forskudt arbejdstid.

Varslet skal ikke gives til nyansatte medarbejdere, som antages til arbejde på forskudt arbejdstid.

Såfremt varslet ikke er givet, betales indtil varslets udløb med sædvanlige overarbejdstillæg efter reglerne i overenskomstens § 17, stk. 8, for den tid, der ligger uden for virksomhedens normale dagarbejdstid. Hvis en sådan ikke findes for alle, anvendes den enkelte medarbejders eller afdelings normale dagarbejdstid. Der er alene tale om en betalingsregel for forskudt arbejdstid efter stk. 4, idet ændringen ikke giver merarbejdstid.

Stk. 6: Tillægsbetaling for forskudt arbejdstid

Arbejde på forskudt tid betales med følgende:

	Pr. 1. marts 2023	Pr. 1. marts 2024
Tillæg 1 pr. time	kr. 29,40	kr. 30,45
Tillæg 2 pr. time	kr. 47,95	kr. 49,65
Tillæg 3 pr. time	kr. 56,60	kr. 58,55

Hverdage fra kl. 18.00 til kl. 22.00: **Tillæg 1**

Hverdage fra kl. 22.00 til kl. 6.00: **Tillæg 2**

Påbegyndes den forskudte arbejdstid kl. 24.00 eller derefter, betales indtil kl. 6.00: **Tillæg 3**

Overarbejde

Ved overarbejde på de tidspunkter, hvor der ydes tillæg for forskudt arbejdstid (**tillæg 1, 2 eller 3**, jf. ovenfor), betales foruden overtidstillæg, jf. § 17, stk. 8, det til tidspunktet svarende tillæg for forskudt arbejdstid, såfremt overarbejdet kræves udført i tilslutning til den forskudte arbejdstid.

Stk. 7: Ændring af fastlagt arbejdstid ved forskudt arbejdstid

En medarbejder har ret til at arbejde mindst en sammenhængende uge efter reglerne om forskudt arbejdstid. Hvis virksomheden afbryder arbejdet på forskudt tid inden udløbet af den sammenhængende uge, betales udført arbejde med tillæg svarende til

TIL NOTATER

§ 22 Betaling af vejpenge

Stk. 1

Når det ved udearbejdet forlanges, at medarbejderen skal være på arbejdsstedet fra arbejdstidens begyndelse og til dens slutning, ydes der en godtgørelse for befordringstiden og befordringsudgifterne. Godtgørelse fastsættes ved lokal forhandling. Såfremt enighed ikke opnås, ydes der godtgørelse efter nedenstående regler:

Betaling for befordring ved virksomhedens foranstaltning eller ved anvendelse af kollektive transportmidler eller ved anvendelse af eget motorkøretøj:

Befordringstiden, dvs. den tid befordringen fra medarbejderens bopæl til udearbejdsstedet og retur opgøres til, betales af virksomheden, hvis denne er længere end medarbejderens normale befordringstid fra bopæl til virksomheden. Der betales alene for merbefordringstiden.

Føreren betales med normal timeløn, øvrige passagerer betales med normal timeløn -25 pct.

Hvis kollektive transportmidler benyttes, betales ud over befordringstiden udgiften hertil beregnet fra virksomheden til udearbejdsstedet og tilbage.

Transporteres medarbejderen som passager ved virksomhedens foranstaltning, betales alene befordringstiden.

Hvis eget køretøj benyttes efter aftale med medarbejderen, betales alene kilometergodtgørelse i henhold til bilag 8, hvis afstanden fra medarbejderens bopæl til udearbejdsstedet og retur er længere end afstanden fra medarbejderens bopæl til virksomheden og retur. Der betales alene kilometergodtgørelse for merafstanden.

Der kan lokalt med medarbejderne på virksomheden træffes aftale om, at kilometergodtgørelse beregnes fra medarbejderens sædvanlige bopæl til udearbejdsstedet.

Stk. 2

Sker befordringen til udearbejdsstedet inden for arbejdstiden, betales befordringstiden, medmindre anden aftale foreligger med medarbejderens normale betaling ved timelønsarbejde. Herudover bekoster virksomheden befordringen beregnet som under stk. 1.

Stk. 3

Såfremt kørselsgodtgørelsen udbetales skattefrit i henhold til ovenstående regler, påhviler det arbejdsgiveren at føre den fornødne kontrol og dokumentation.

§ 23 Bortfald af udearbejdstillæg og vejpenge

Stk. 1

Til medarbejdere, der sendes til arbejde på en anden arbejdsplads, herunder også virksomhedens eventuelle filialer og afdelinger, betales vejpenge i henhold til § 22.

Stk. 2

Betaling af vejpenge bortfalder ved overflytning af længere varighed end 1 måned til en anden under samme virksomhed hørende filial eller afdeling.

Den første måned betales vejpenge under alle omstændigheder.

Ved fornyet overflytning fra filialen til afdelingen efter 1 måneds arbejde på stedet betales på ny vejpenge i indtil 1 måned, jf. reglerne i § 22.

Anmærkning:

Ved den i stk. 2 indførte bestemmelse er tænkt på virksomheder, der har oprettet eller opretter permanente afdelinger på anden plads end virksomhedens oprindelige hovedafdeling.

Stk. 3

Når de forhåndenværende forhold giver anledning til, at der ved arbejde på fremmed sted indrettes værksted eller arbejdsplads i et sådant omfang, at medarbejderne antages og aflønnes der af det derværende tilsyn, og der stilles omklædnings-, spiselokaler eller godkendt skurvogn i henhold til arbejdsmiljøloven med dertil knyttede bekendtgørelser til rådighed, hvor medarbejderne kan indtage deres måltider, bortfalder de i §§ 21 og 22 nævnte udearbejds- og vejpenge for de der antagne.

Denne bestemmelse giver ikke arbejdsgiveren nogen ret til at afskedige en medarbejder med det bestemte formål for øje at kunne antage vedkommende et andet sted for derved at undgå at betale vejpenge.

Stk. 4

For arbejde i skibe gives tillægget dog kun på arbejdssteder, der efter deres beliggenhed foranlediger direkte udgifter for medarbejderen ud over dem, han ville have haft ved arbejde på det værksted, hvor vedkommende er antaget, eller ved arbejde på skibe ved arbejdspladsens bolværk. Der skal således ikke betales tillæg for arbejde i skibe, når medarbejderne i arbejdstiden befordres fra og til den arbejdsplads, hvor de er antaget, og hvor de kan indtage deres måltider på sædvanlig måde.

Stk. 5

Medarbejdere, som er antaget til i alt væsentligt at udføre arbejde uden for virksomhedens område, har ikke krav på de i §§ 21 og 22 omtalte udearbejds- og vejpenge, når skriftlig aftale om disse betalingers bortfald er truffet ved antagelsen eller ved arbejdets påbegyndelse.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

H. Rejsearbejde

§ 24 Definition af rejsearbejde

Stk. 1

Ved rejsearbejde forstås arbejde på fremmed sted, hvor medarbejderen må overnatte.

Stk. 2

(I øvrigt henvises til organisationernes vejledning i pjecen "Arbejde i udlandet").

Hvor medarbejdere beskæftiget på virksomheder under TEKNIQ Arbejdsgiverne, sendes til arbejde i udlandet, herunder Færøerne og Grønland, skal der forud for rejsens påbegyndelse træffes skriftlig aftale om:

1. Det/de lande arbejdet udføres i
2. Arbejdstid
3. Varigheden af det arbejde, der skal udføres i udlandet
4. Arbejdsvilkår og lønnen, herunder den valuta lønnen udbetales i (kan gives med henvisning til love eller kollektiv overenskomst)
5. Eventuelle ydelser i kontanter og naturalier, herunder kost og logi
6. Befordringsvilkår (ud- og hjemtransport samt lokaltransport)
7. Oplysninger om omkostninger i forbindelse med tilbagevenden til hjemlandet godtgøres samt vilkår for medarbejderens eventuelle efterfølgende fortsættelse af ansættelsen i Danmark
8. Eventuelle forsikringer, der er tegnet for medarbejderen
9. Link til det centrale, officielle og nationale websted, der er etableret i udstationeringslandet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/67/EU

§ 25 Betaling af rejsearbejde

Rejsearbejde betales, hvor anden aftale ikke foreligger, med medarbejderens gennemsnitsfortjeneste ved akkord- og timelønsarbejde tilsammen på værkstedet i det foregående kvartal.

§ 26 Betaling for rejsetid

Stk. 1

Rejsetiden regnes fra det tidspunkt, da medarbejderen forlader værkstedet for at træffe de til rejsen nødvendige forberedelser.

Når rejsetiden ligger uden for normal arbejdstid, tillægges den officielt medgåede rejsetid med offentligt befordringsmiddel 2 timer til forberedelse mv., herunder evt. lokal transport.

Stk. 2

Betaling for rejsetiden fastsættes ved lokal forhandling. Såfremt enighed ikke opnås, betales rejsetiden som følger:

1. Inden for normal arbejdstid med normal betaling ved time-lønsarbejde.
2. Uden for normal arbejdstid med mindstebetalingen, -25 pct.

§ 27 Betaling for udgifter til befordring, kost og logi

Stk. 1

Medarbejderen får godtgjort befordringsudgifter, og for så vidt vedkommende ikke får kost og logi på arbejdsstedet ved arbejdsgiverens foranledning, betales kost og logi efter godkendt regning, medmindre anden aftale foreligger.

Anmærkning:

Såfremt arbejdsgiveren udbetaler skattefri godtgørelse for kost og logi i henhold til statens gældende regler og i henhold til bilag 8, påhviler det arbejdsgiveren at føre den fornødne kontrol og dokumentation.

I. Lønforhold

§ 28 Timeløn

Mindstebetalingen

pr. 1. marts 2023	
for voksne arbejdere	kr. 131,65
for ungarbejdere under 18 år	kr. 75,80

pr. 1. marts 2024	
for voksne arbejdere	kr. 136,15
for ungarbejdere under 18 år	kr. 78,40

Forhandlinger om lønændringer kan højst finde sted én gang i hvert overenskomstår.

Almindelige lønbestemmelser**Stk. 1**

Parterne er enige om, at anvendelse af tidløn eller produktivitsfremmende lønsystemer bør ske på en sådan måde, at den enkelte virksomheds produktivitet og konkurrenceevne og dermed beskæftigelsesmuligheder fremmes mest muligt.

Stk. 2

Lønnen for den enkelte medarbejder aftales i hvert tilfælde

T I L N O T A T E R

TIL NOTATER

mellem arbejdsgiveren eller dennes repræsentant og medarbejderen uden indblanding fra organisationernes eller deres medlemmers side.

Hvor de lokale parter ønsker at forhandle lønnen kollektivt, kan dette aftales efter reglerne i § 8.

Overenskomstparterne finder det naturligt, at man medregner eksempelvis de lønstigninger, der følger af eventuelle stigninger i fritvalgskontoen, i forbindelse med de lokale lønforhandlinger.

Stk. 3

Med henblik på bedst muligt at kunne understøtte sine kolleger i forbindelse med indgåelse af aftaler om løn efter § 28, stk. 2, kan tillidsrepræsentanten anmode om at få belyst virksomhedens produktivitet, konkurrenceevne, økonomiske situation og fremtidsudsigter, herunder bl.a. ordrebeholdning, markedssituation og produktionsforhold.

Stk. 4

Parterne er enige om, at organisationerne i tilfælde, hvor misforhold på dette område som helhed taget skønnes at være til stede, har påtaleret over for hinanden i overensstemmelse med de mellem organisationerne aftalte Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter.

Stk. 5

Parterne er enige om, at timelønningerne på et arbejdssted må være påvirket af, om der ikke - eller kun i forsvindende grad - er adgang til akkord eller til andre præstationsbestemte aflønningsformer.

Stk. 6

Organisationerne er enige om, at arbejdsgiverne bør lægge en systematisk vurdering til grund ved fastsættelsen af lønspredningen, således at der for den enkelte medarbejder tages behørigt hensyn fx til dennes dygtighed, erfaring, uddannelse og indsats i produktionen, ligesom der må tages hensyn til arbejdets krav til udøveren, herunder også særlige gener, der er forbundet med arbejdets udførelse.

§ 29 Særlige timelønsbestemmelser

Stk. 1: Smede og maskinmedarbejdere samt riggere

Når smede og maskinmedarbejdere samt riggere udfører opstilling af jernkonstruktioner i nybygninger, større beholdere der samles, nittes eller svejses på stedet, større mekaniske kraner (kulkraner el. lign. kraner), jernkonstruktioner for større værkstedskraner, jernkonstruktioner for udvendige elevatorer, tårne eller radiomaster og brokonstruktioner uden for virksomhedens område, og arbejdet ikke udføres i akkord, kan der optages forhandling om montagetillæg.

Stk. 2: Ældre og svagelige medarbejdere

For medarbejdere - som enten varigt eller midlertidigt - har en nedsat arbejdsevne, er der mulighed for lokalt på den enkelte arbejdsplads mellem medarbejder og virksomhed at aftale arbejdsvilkår (herunder nedsat arbejdstid og/eller lavere løn), som fraviger de i denne overenskomst gældende bestemmelser.

Organisationerne har påtaleret i henhold til Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter.

§ 30 Akkord og produktivetsfremmende lønsystemer**Stk. 1**

TEKNIQ Arbejdsgiverne, Dansk Metal, 3F og Blik- og Rørarbejderforbundet anser det for ønskeligt at anvende akkord eller andre produktivetsfremmende lønsystemer, der lokalt afpasses efter den enkelte virksomheds særlige forhold.

1. Betalingsgrundlaget for akkorder, bonusordninger, produktivetsfremmende lønsystemer og andre produktivetsfremmende lønsystemer kan højst ændres én gang pr. overenskomstår.

Regler for områder med akkorder fastsat ved fri forhandling**Stk. 2: Fastsættelse af akkordpriser**

1. Hvor akkorder fastsættes gennem fri forhandling, sker dette ved forhandling mellem arbejdsgiveren eller dennes repræsentant og den eller de medarbejdere, hvem den pågældende akkord tilbydes, og sådanne akkordafslutninger må ikke bindes eller hindres ved en klubbeslutning.

Det kan dog ikke forbydes den eller de medarbejdere, hvem en akkord tilbydes, at konferere med arbejdskollegerne om prisen, men dette må dog ikke få karakter af møders afholdelse i arbejdstiden eller på anden måde foranledige unødigt tidsspilde.

2. Kan enighed ikke opnås, er hver af parterne berettiget til at tilkalde tillidsrepræsentanten til at deltage i den videre forhandling.

Stk. 3: Aflønning i tilfælde af uenighed

Opnås ikke enighed, udføres arbejdet for en betaling, der er 11 pct. mindre end den gennemsnitlige akkordfortjeneste i det forud for forhandlingerne liggende kvartal for den arbejdergruppe i virksomheden, vedkommende medarbejder tilhører.

Betalingen kan dog ikke være mindre end den overenskomstmæssige mindstebetaling.

Organisationerne er enige om, at det vil være misbrug af ovennævnte bestemmelse, hvis denne anvendes som grundlag for aflønning af en væsentlig del af medarbejderne i et akkordarbejde.

T I L N O T A T E R

TIL NOTATER

Stk. 4: Opsigelse af priskuranter

Priskuranter og dermed ligestillede faste akkordpriser kan opsiges fra begge sider i henhold til bestemmelserne i § 8.

Regler for lønsystemer baseret på arbejdsstudier**Stk. 5: Lønfastsættelse efter normaltider**

1. Hvor normaltider fastsættes ved arbejdsstudier, skal dette ske på grundlag af en lokal aftale i overensstemmelse med de mellem organisationerne aftalte retningslinjer herfor.
2. Den, for et givet stykke arbejde i henhold til ovennævnte fundne normaltid, kan danne grundlag for lønfastsættelse i forbindelse med akkord eller anden lønform, som der er enighed om i arbejdsstudieudvalget.
3. Hvor akkordpriser fastsættes på grundlag af arbejdsstudier, multipliceres den for den pågældende arbejdsproces fundne normaltid med en ved forhandling mellem de lokale parter aftalt betaling pr. tidsenhed (minut- eller timefaktor).
Ved revision af betalingsfaktoren bør der tages hensyn til det præstationsniveau, der forekommer på virksomheden.
4. Ved processtyret arbejde, hvor oparbejdningmulighederne er væsentligt begrænset, tages aflønningsformen i hvert enkelt tilfælde op til drøftelse i arbejdsstudieudvalget.

Stk. 6: Aflønning under arbejdsstudier

1. Hvor operationstidsstudier udføres med akkordfastsættelse for øje, aflønnes medarbejderen under studiet og i perioden, indtil normaltiden forelægges, med den gennemsnitlige akkordfortjeneste i det forudgående kvartal for den medarbejdergruppe i virksomheden, vedkommende medarbejder tilhører, medmindre det pågældende arbejde hidtil har været udført på timeløn. I så fald aflønnes medarbejderen med den for arbejdet gældende betalingsfaktor.
2. Hvor arbejdsstudier eller forsøg i forbindelse med metodeændringer medfører afbrydelse i en tidsstuderet akkord, aflønnes medarbejderen for den tid, afbrydelsen varer, med den gennemsnitlige akkordfortjeneste i det forudgående kvartal for den medarbejdergruppe i virksomheden, vedkommende medarbejder tilhører.
3. Såfremt der uden medarbejderens skyld indtræffer forhold, som bevirker afvigelser fra det gældende akkordgrundlag, kan der træffes aftale om et engangstillæg til akkorden.
4. Opstår der inden for et område, hvor akkorder fastsættes på grundlag af arbejdsstudier, uenighed om en forelagt normaltid, aflønnes medarbejderen efter denne, indtil uoverensstemmelsen har været behandlet i henhold til de i organisationernes rammeaftale vedrørende arbejdsstudier angivne procedureregler. Når det endelige resultat foreligger, reguleres betalingen med tilbagevirkende kraft i enten op- eller nedadgående retning for den pågældende arbejder.

Stk. 7: Opsigelse af betalingsfaktorer

Hvor en gældende betalingsfaktor opsiges i henhold til bestemmelserne i § 8, og det ikke ved fagretlig behandling lykkes at nå til enighed, bortfalder betalingsfaktoren, og situationen svarer herefter til den, der opstår, når en i henhold til stk. 2 i nærværende paragraf aftalt akkordpriskurant er opsagt og bortfaldet.

Stk. 8: Opsigelse af arbejdsstudieaftaler

1. Såfremt en af parterne i henhold til § 8, stk. 2, opsiger en lokal aftale om anvendelse af arbejdsstudier, uden at betalingsfaktoren er opsagt, og det ikke ved fagretlig behandling lykkes at tilvejebringe grundlag for aftalens beståen, bortfalder denne, således at fremtidig akkordsætning finder sted på grundlag af fri forhandling i henhold til stk. 2 i nærværende paragraf.
2. De på tidspunktet for aftalens bortfald gældende akkordpriser løber videre som almindelige pengeakkorder, medmindre en af parterne i henhold til § 8, stk. 1, frigør sig fra disse ved opsigelse.

Produktionstillægsordninger og lignende**Stk. 9: Aflønning og opsigelse**

Ved anvendelse af produktivitetsfremmende lønsystemer, såsom produktionstillægsordninger, hvor der til den enkelte medarbejders sædvanlige timelønsbetaling betales et præstationsafhængigt tillæg, aflønnes medarbejderen i tilfælde af uenighed om fastsættelse af nye normer eller betalinger med sin sædvanlige timeløn.

Præstationstillægget ved sådanne ordninger er opsigeligt i henhold til § 8.

Almindelige regler**Stk. 10: Akkordkartoteker**

På ethvert værksted føres en akkordbog eller et akkordkartotek, hvori alle akkorder indføres, således at arbejdets omfang, begrænsning og pris m.m. tydeligt fremgår heraf. Der skal gives en medarbejder, som tilbydes en akkord, der tidligere har været udført, adgang til at se den tidligere indførelse i akkordbogen. En tidligere udført og indskrevet akkord behøver ikke indskrives på ny.

Stk. 11: Akkordopgørelser

1. Når arbejdet er afleveret og antaget, opgøres den eventuelle forskel så vidt muligt den påfølgende lønningsdag, dog senest 4 uger efter arbejdets antagelse. Medarbejderen har pligt til straks ved arbejdets afslutning at anmelde det til antagelse og samtidig aflevere sin akkordseddel.
2. For akkordarbejde modtager enhver medarbejder som forskud den sædvanlige timeløn, medmindre anden aftale er truffet lokalt.

T I L N O T A T E R

TIL NOTATER

Overskud ved fællesakkorder fordeles på grundlag af den enkelte medarbejders ansatte timeløn og anvendte timer, medmindre anden aftale er truffet lokalt.

Stk. 12: Aflønning ved samme arbejdsopgaver

Hvor samme arbejdsopgaver udføres af såvel faglærte som ikke-faglærte medarbejdere, træffes der lokalt nærmere aftale om aflønning af sådanne arbejdsopgaver.

Sådanne aftaler kan dog kun træffes under organisationernes medvirken.

Stk. 13: Aflønning ved informations- og instruktionsmøder

For deltagelse i interne informations- og instruktionsmøder i arbejdstiden honoreres medarbejdere, der afbrydes i akkordarbejde, med den gennemsnitlige akkord- og timelønsfortjeneste i det forudgående kvartal for den medarbejdergruppe, vedkommende tilhører.

§ 31 Fritvalgskonto

Stk. 1

Der oprettes en fritvalgskonto for hver medarbejder.

Ved oprettelse af kontoen aftales medarbejderens valg i henhold til stk. 3. Herefter har medarbejderen mulighed for at ændre sit valg én gang årligt. Valget skal meddeles arbejdsgiveren for at kunne anvendes det efterfølgende ferieår, inden ferieårets udløb.

Stk. 2

På kontoen indsættes:

1. 4 pct. af den ferieberettigede løn (dækker betaling for SH-dage; indsættes ikke for medarbejdere, der har krav på løn med på SH-dage)
2. 2,50 pct. af den ferieberettigede løn (dækker betaling for feriefridage)
3. + 7 pct. af den ferieberettigede løn (fra 1. marts 2024 9 pct.)

De lokale parter kan aftale, at bidraget efter pkt. 3 kan udbetales løbende sammen med medarbejderens løn.

Disponerer medarbejderen ikke over hele bidraget til fritvalgskontoen i forbindelse med sit frie valg inden 1. december, kan virksomheden udbetale det resterende bidrag løbende sammen med medarbejderens løn, dog maksimalt bidraget efter stk. 2, pkt. 3, medmindre de lokale parter har aftalt andet. Det er en forudsætning for udbetaling, at virksomheden kan dokumentere, at medarbejderne er blevet opfordret til at træffe et valg.

Overenskomstparterne opfordrer til, at virksomheden tager initiativ til en dialog med medarbejderne om fritvalgskontoens muligheder.

Såfremt der sker løbende udbetaling af bidrag til fritvalgskontoen, skal der ikke beregnes feriegodtgørelse/ferietillæg af disse bidrag.

På samme betingelser som for beregning af feriegodtgørelse under længerevarende sygdom jf. § 41, stk. 5, pkt. 3, indsættes der 2,50 pct. på fritvalgskontoen.

Stk. 3

Indestående på kontoen kan efter lønmodtagerens valg anvendes til:

- Betaling under afholdelse af søgnehelligdage (valgfrit beløb)
- Betaling under afholdelse af maks. 5 feriefridage pr. ferieår (valgfrit beløb)
- Betaling for afholdelse af børneomsorgsdage, jf. § 15, stk. 3 (valgfrit beløb)
- Ekstraordinær løbende egenbetaling af AMP
- Udbetaling på andre tidspunkter i forbindelse med frihed

Beslutning om hvor stor en procentdel, der skal anvendes til løbende pensionsindbetaling, aftales med arbejdsgiveren senest den 30. november for det følgende år.

Arbejdsgiver kan ikke varsle en medarbejder til at afholde feriefridage, såfremt der ikke er midler hertil på kontoen. Se i øvrigt § 16.

Hvis ikke medarbejderen disponerer over indestående på kontoen, jf. ovenfor, eller anden aftale indgås, udbetales indeståendet 2 gange årligt, henholdsvis sidste lønperiode i juni eller sidste lønperiode i december, eller det aftales indbetalt på medarbejderens FerieKonto. Indestående ved fratræden udbetales med sidste løn-udbetaling.

Kontoen må ikke udvise underskud.

Når medarbejderen holder fri i forbindelse med ferie, søgnehelligdage, feriefridage eller overenskomstmæssige fridage, barns 2. hele sygedag, børneomsorgsdage eller ved børns lægebesøg, kan medarbejderen vælge at få udbetalt et beløb fra sin fritvalgskonto.

Stk. 4

Udbetaling fra fritvalgskontoen finder sted samtidig med lønnen for den lønningssperiode, hvori søgnehelligdagen(e) og 1. maj, 5. juni (Grundlovsdag) samt 24. december (juleaftensdag) falder. I tilfælde, hvor ferie eller lukning forhindrer udbetaling på dette tidspunkt, finder udbetaling sted på nærmest følgende lønudbetalingsdag.

Stk. 5

De lokale parter kan indgå aftaler om udbetaling, herunder aftale at der udbetales beløb, uden at medarbejderen holder fri.

Stk. 6: Restopsparing på fritvalgskontoen

Såfremt der er lokal enighed herom, kan det indestående på fritvalgskontoen ved kalenderårets afslutning overføres til næste kalenderår.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Stk. 7

I tilfælde af dødsfald tilfalder det indestående på fritvalgskontoen afdødes bo.

Stk. 8

TEKNIQ Arbejdsgiverne garanterer for betaling i henhold til ovennævnte bestemmelser for de af fritvalgskontoens beløb, der er registreret til feriepengeinfo af TEKNIQ Arbejdsgiverne.

J. Betaling ved ventetid og hjemsendelse mv.

§ 32 Ventetid

Såfremt en medarbejder i arbejdstiden uden egen skyld pålægges ventetid som følge af maskinstandsning, ovnstop, vejrforhold, materiale-mangel el. lign., eller på grund af uantagelig lav værkstedstemperatur, betales medarbejderen såvel ved timelønsarbejde som i akkord og timelønsfortjeneste med sin gennemsnitsfortjeneste ved akkord og timelønsarbejde tilsammen i det forudgående kvartal, såfremt vedkommende ikke sættes til andet arbejde, for hvilket en anden betaling er fastsat. Bestående ordninger kan dog ikke ved denne bestemmelse forringes.

§ 33 Hjemsendelse

Stk. 1: Forgæves fremmøde

Når en i virksomheden tilknyttet medarbejder møder på arbejde og af en af medarbejderen utilregnelig grund hjemsendes uden at komme i arbejde, modtager vedkommende som betaling for det forgæves fremmøde 4 timers betaling som for normalt timelønsarbejde.

Såfremt hjemsendelsen skyldes andre medarbejders arbejdsstandsning, bortfalder virksomhedens betalingspligt, idet dog hjemsendte medarbejdere, der af virksomheden anmodes om at give møde under en strejke og dokumenterer at være fremmødt uden at komme i arbejde, er berettiget til betaling efter 1. afsnit.

Stk. 2: Vejrlig

Medarbejdere kan hjemsendes uden løn, når vejrforholdene ved udendørs arbejde gør, at det ikke er muligt at udføre arbejdet.

Medarbejdere, som er hjemsendt, skal genoptage arbejdet, når de vejr-mæssige hindringer ikke længere er til stede.

§ 34 Tilskadekomst/sygdom

Stk. 1

Til medarbejdere med 6 måneders anciennitet på virksomheden, yder arbejdsgiveren i indtil 5 uger fra første hele fraværsdag, ved rettidig anmeldt og dokumenteret sygdom, en betaling svarende til det indtægtstab, den pågældende har lidt.*

Efter 5 ugers sygdom yder arbejdsgiveren i yderligere maksimalt 9 uger fuld løn, ekskl. genetillæg.

For medarbejdere, der arbejder efter reglerne i § 10 om weekendarbejde, yder arbejdsgiveren efter 5 ugers sygdom fuld løn, ekskl. genetillæg, for 37 timer pr. uge i yderligere maksimalt 9 uger.

For medarbejdere, der arbejder efter reglerne i § 18 om skifteholdsarbejde, yder arbejdsgiveren efter 5 ugers sygdom en forhøjet timeløn i yderligere maksimalt 9 uger for de vagtplanlagte timer. Den forhøjede timeløn udgør medarbejderens løn uden genetillæg ganget med 37, delt med medarbejderens normtid, jf. § 18, stk. 4, pkt. 1.

Beløbene indeholder den ved lovgivningen fastsatte maksimale dagpengesats.

Retten til betaling stopper, såfremt sygedagpengerefusionen fra kommunen ophører, og dette skyldes medarbejderens forsømmelse af de pligter, der følger af sygedagpengeloven.

I de tilfælde hvor virksomheden allerede har udbetalt sygeløn/sygedagpenge til medarbejderen, kan virksomheden for perioden forud for ophøret alene modregne et beløb svarende til den tabte sygedagpengerefusion i medarbejderens løn.

Stk. 2

Ved tilskadekomst på arbejdspladsen, hvor den pågældende medarbejder efter forudgående aftale med arbejdsgiveren må forlade sit arbejde, yder arbejdsgiveren i indtil 5 uger fra første hele fraværsdag en betaling svarende til det indtægtstab, den pågældende har lidt.*

Efter 5 ugers fravær yder arbejdsgiveren i yderligere maksimalt 9 uger fuld løn, ekskl. genetillæg.

For medarbejdere, der arbejder efter reglerne i § 10 om weekendarbejde, yder arbejdsgiveren efter 5 ugers sygdom fuld løn, ekskl. genetillæg, for 37 timer pr. uge i yderligere maksimalt 9 uger.

For medarbejdere, der arbejder efter reglerne i § 18 om skifteholdsarbejde, yder arbejdsgiveren efter 5 ugers sygdom en forhøjet timeløn i yderligere maksimalt 9 uger for de vagtplanlagte timer. Den forhøjede timeløn udgør medarbejderens løn uden genetillæg ganget med 37, delt med medarbejderens normtid, jf. § 18, stk. 4, pkt. 1.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Beløbene indeholder den ved lovgivningen fastsatte maksimale dagpengesats.

Retten til betaling stopper, såfremt sygedagpengerefusionen fra kommunen ophører, og dette skyldes medarbejderens forsømmelse af de pligter, der følger af sygedagpengeloven.

I de tilfælde hvor virksomheden allerede har udbetalt sygeløn/sygedagpenge til medarbejderen, kan virksomheden for perioden forud for ophøret alene modregne et beløb svarende til den tabte sygedagpengerefusion i medarbejderens løn

* Anmærkning:

Det lille tab opgøres, som det vedkommende ville have oppebåret den pågældende periode. Det vil sige personlig løn plus fast påregnelige tillæg, fx forskudttidstillæg, holddriftstillæg, pensionstillæg, bonusordninger og øvrige systematisk forekommende tillæg. For medarbejdere, hvor det aktuelle tab ikke umiddelbart kan opgøres - fx ved enkeltmandsakkorder - kan der ved beregningen af sygelønnen tages udgangspunkt i gennemsnitsfortjenesten i sidst afsluttede kvartal. Gennemsnitsfortjeneste = gennemsnitsfortjeneste af akkord og timeløn tilsammen tillagt systematisk forekommende genetillæg.

Stk. 3

Ved sygdom, hvor den pågældende medarbejder efter forudgående aftale med arbejdsgiveren må forlade sit arbejde, ydes der for de manglende timer den pågældende dag en betaling svarende til det indtægtstab, vedkommende har lidt.

For personer, der ikke har 6 måneders anciennitet på virksomheden, betales alene løn svarende til sygedagpengesatsen.

Stk. 4

Personer, der har indgået en godkendt aftale i henhold til dagpengelovens § 56 (kronisk syge) eller personer ansat i flexjob, er undtaget fra sygelønsordningen, for så vidt den sygdom aftalen vedrører.

Stk. 5

For personer, der skal indgå i arbejdsfordeling, betales fuld løn, såfremt sygemelding er sket inden den dag, hvor meddelelse om iværksættelse af arbejdsfordeling sker.

Stk. 6

Ved tilbagefald på grund af samme sygdom inden for 14 kalenderdage fra og med 1. arbejdsdag efter den foregående fraværspæriodes udløb, regnes arbejdsgiverens betalingsperiode fra 1. fraværspæriode i den første fraværspæriode.

Stk. 7

Hvor arbejdsgiveren udbetaler fuld løn under sygdom, barsel (jf. § 35) eller tilskadekomst, beregnes feriegodtgørelse og opsparing til fritvalgskonto af den samlede udbetalte løn.

For medarbejdere, der ikke modtager fuld løn, beregnes feriegodtgørelse og opsparing til fritvalgskonto i henhold til § 41, stk. 5, pkt. 3, samt § 31, stk. 2.

§ 35 Barselsordning

Reglerne for børn født eller modtaget til og med 30. juni 2023 findes i bilag 48.

For børn født eller modtaget 1. juli 2023 eller senere gælder følgende:

Stk. 1

Det er en betingelse for retten til løn under orlov, at medarbejderen har 9 måneders anciennitet på det forventede fødselstidspunkt.

Arbejdsgiveren betaler til medarbejderen løn under fravær på grund af graviditet i op til 4 uger før forventet fødselstidspunkt (før: graviditetsorlov). Endvidere betales til samme medarbejder løn under fravær i indtil 10 uger efter fødslen (før: barselsorlov).

Til adoptanter udbetales løn under orlov i op til 10 uger fra barnets modtagelse.

Stk. 2

Under samme betingelse som i stk. 1 betales der løn til den anden forælder i op til 2 uger i forbindelse med fødslen (før: fædreorlov).

Stk. 3

Under samme betingelse som i stk. 1 betaler arbejdsgiveren herudover fuld løn under orlov i indtil 24 uger (før: forældreorlov).

Af disse 24 uger har den forælder, der afholder orlov efter stk. 1, ret til at holde 9 uger, og den anden forælder har ret til at holde 10 uger.

Holdes orloven, der er reserveret den enkelte forælder, ikke, bortfalder betalingen.

De resterende 5 ugers orlov ydes enten til den ene eller anden forælder eller deles mellem dem.

De 24 uger skal afholdes inden for 52 uger efter fødslen. Hver af forældrenes orlov kan maksimalt deles i to perioder, medmindre andet aftales.

Stk. 4

Lønnen efter stk. 1, 2 og 3 svarer til den løn, den pågældende ville have oppebåret i perioden, jf. anmærkningen efter § 34, stk. 2. Beløbet indeholder den ved lovgivning fastsatte maksimale dagpengesats.

Det er en forudsætning for betalingen, at arbejdsgiveren er berettiget til refusion svarende til den maksimale dagpengesats. Såfremt refusionen måtte være mindre, nedsættes betaling til medarbejderen tilsvarende.

Medmindre andet aftales, skal orlov med løn efter stk. 1, 2 og 3 varsles med 3 uger

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Hvis barselslovens frister for varsling af orlov ikke overholdes, kan den ønskede orlov først påbegyndes ved udløbet af de angivne frister regnet fra varslingens afgivelse, medmindre andet aftales.

Stk. 5

Alle eventuelt eksisterende ordninger med arbejdsgiverbetaling ved barsel kan opsiges til bortfald efter reglerne i § 8, stk. 1.

Stk. 6

Udgifterne til barsel i den enkelte virksomhed udlignes via den af TEKNIQ Arbejdsgivernes etablerede barselsfond.

Stk. 7

Under de 10 ugers orlov efter stk. 1 ydes forhøjet pensionsbidrag, jf. bilag 2, stk. 3.

§ 36 Forsørgertabsgodtgørelse

Dør en medarbejder i ansættelsestiden som følge af en arbejdsulykke i virksomheden, tilkommer der medarbejderens ægtefælle eller børn under 18 år, over for hvem medarbejderen har forsørgelsespligt, 4, 8 eller 12 ugers løn, når medarbejderen ved dødsfaldet har haft ansættelse i virksomheden i henholdsvis 1, 2 eller 3 år.

K. Ansættelse og afskedigelse af medarbejdere

§ 37 Ansættelse og afskedigelse

Stk. 1: Ansættelser

1. Ved ansættelse skal der udarbejdes en ansættelsesaftale. I ansættelsesaftalen præciseres det, hvilket arbejdsområde den ansatte tilhører. Ansættelsesaftalen udleveres senest 7 kalenderdage efter ansættelsens start, inklusiv første ansættelsesdag. Dog kan visse oplysninger gives senest 1 måned efter ansættelsens start, jf. § 4 i protokollat om implementering af arbejdsvilkårsdirektivet i overenskomstens bilag nr. 37.

Pligten til at udarbejde ansættelsesaftale gælder for medarbejdere med en aftalt eller faktisk gennemsnitlig ugentlig arbejdstid på mere end 3 timer pr. uge i en referenceperiode på 4 på hinanden følgende uger og ved ansættelse af medarbejdere uden et garanteret timetal eller garanteret mængde arbejde.

Arbejdstid hos alle arbejdsgivere, der udgør eller tilhører samme virksomhed, koncern eller enhed, medregnes i opgørelsen af arbejdstid efter denne bestemmelse.

Ansættelsesaftalen skal indeholde mindst de samme oplysninger som fremhævet i aftalen, optrykt som bilag 18.

2. Arbejdsgiver skal informere skriftligt om ændringer i oplysninger

efter pkt. 1, og i oplysninger efter overenskomstens § 24, stk. 2, hurtigst muligt og senest på dagen, hvor ændringen træder i kraft. Dette gælder dog ikke ændringer, der blot afspejler en ændring i love, administrative eller vedtægtsmæssige bestemmelser eller kollektive overenskomster, som ansættelsesaftalen henviser til.

3. Pkt. 1 og 2 træder i kraft samme dato som den danske lovgivning, der implementerer arbejdsvilkårsdirektivet.

Hvis en medarbejder, der var ansat før ikrafttrædelsesdatoen, måtte ønske en ansættelsesaftale udarbejdet i henhold til stk. 1, eller § 24, stk. 2, og fremsætter anmodning herom, skal arbejdsgiveren udlevere de nødvendige dokumenter senest 8 uger efter, anmodningen er modtaget.

Hvis oplysninger afgives i elektronisk form, skal medarbejderen kunne gemme og udskrive oplysningerne, og arbejdsgiveren skal opbevare dokumentation for fremsendelse eller modtagelse.

For opsigelse gælder følgende varslingsregler:

- VVS- og blik-området, opsigelse i henhold til § 43, stk. 4.
- Smede-området og andet, opsigelse i henhold til § 37.
- Ved varigt skift mellem de 2 ovenstående områder skal ansættelsesaftalen ændres med de i § 37, stk. 2, nævnte opsigelsesvarsler.
- Medarbejdere, der er omfattet af § 9, stk. 7-15 (om weekendarbejde), kan alene afskediges til fratræden i forbindelse med afslutningen af weekendarbejdet.

Stk. 2: Opsigelsesvarsler

1. Inden for de første 6 måneder er ingen af parterne forpligtede til at afgive noget varsel i forbindelse med en afbrydelse af ansættelsesforholdet
2. For medarbejdere, der uden anden afbrydelse end de i pkt. 4 nævnte har været beskæftiget på samme virksomhed i de nedenfor anførte tidsrum - idet dog læretid tæller med - gælder følgende opsigelsesvarsel:

a. Fra arbejdsgiverens side:

Efter 6 måneders beskæftigelse	14 dage
Efter 9 måneders beskæftigelse	21 dage
Efter 2 års beskæftigelse	28 dage
Efter 3 års beskæftigelse	56 dage
Efter 6 års beskæftigelse	70 dage

Medarbejdere, der er fyldt 50 år:

Efter 9 års beskæftigelse	90 dage
Efter 12 års beskæftigelse	120 dage

b. Fra medarbejderens side:

Efter 6 måneders beskæftigelse	7 dage
Efter 3 års beskæftigelse	14 dage
Efter 6 års beskæftigelse	21 dage
Efter 9 års beskæftigelse	28 dage

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Det er ancienniteten på opsigelsestidspunktet, der er afgørende for de under a. og b. anførte opsigelsesvarsler.

3. Ved opsigelsesvarsler regnes altid med løbende dage, mens erstatning for manglende varsel (se stk. 6, pkt. 1) kun beregnes for mistede arbejdsdage.

Opsigelsen skal være meddelt senest dagen før, varslet skal begynde at løbe.

4. Som afbrydelse regnes ikke:
 - Sygdom, der uden ugrundet ophold anmeldes til arbejdsgiveren.
 - Indkaldelse til militærtjeneste.
 - Graviditets-, barsels-, fædre- og forældreorlov.
 - Afbrydelse af arbejdet hidrørende fra maskinstandsning, materialeangel eller lign., såfremt medarbejderen genoptager arbejdet, når dette tilbydes denne.

5. Vedvarer en fraværperiode, der skyldes militærtjeneste, ud over 3 måneder, tæller kun de første 3 måneder med i anciennitetsberegningen.

Ved graviditets-, barsels-, fædre- og forældreorlov tæller hele fraværet.

Ved sygdom ud over 4 mdr. tæller kun de første 4 mdr. med i anciennitetsberegningen.

6. Medarbejdere, der er faste medlemmer af samarbejdsudvalg og arbejdsstudieudvalg, og som ikke i forvejen nyder beskyttelse som tillidsrepræsentanter eller arbejdsmiljørepræsentanter, har ved afskedigelse fra virksomheden krav på 1 måneds opsigelsesvarsel ud over det i nærværende stykkes pkt. 2 anførte. Dette særlige opsigelsesvarsel bortfalder efter samme regler, som gælder for tillidsrepræsentanter.

7. Varsling mv. i forbindelse med afskedigelse i større omfang - jf. bilag 16.

Stk. 3: Opsigelse under sygdom og ferie

1. Medarbejdere med 9 måneders anciennitet på virksomheden kan ikke opsiges inden for de første 4 måneder af den periode, hvori de er uarbejdsdygtige på grund af dokumenteret sygdom.
2. Skyldes uarbejdsdygtigheden uforskyldt tilskadekomst ved arbejde for virksomheden, kan medarbejderen ikke opsiges inden for de første 6 måneder af den periode, hvori vedkommende er dokumenteret uarbejdsdygtig på grund af tilskadekomst.
3. Ved opgørelsen af henholdsvis 4 og 6 måneders uarbejdsdygtighed i pkt. 1 og 2 medregnes såvel fravær på fuld tid som delvist fravær.
4. For medarbejdere med 9 måneders anciennitet på virksomheden kan en opsigelse ikke fra nogen af siderne finde sted under ferie.

Er der forud for afskedigelsen fastlagt samlet ferie af mindst 10 feriedages varighed (2 uger), skal opsigelsesvarslet være af en

TIL NOTATER

genantages inden for opsigelsesvarslets løbetid, har den part, der har betalt erstatning, ret til at kræve den del af erstatningen, der modsvarer den resterende del af opsigelsesperioden, tilbagebetalt.

- Uanset medarbejderens pligt til at give opsigelsesvarsel bør arbejdsgiveren ikke vægre sig ved at træffe aftale om, at medarbejderen straks kan fratræde arbejdet, hvis medarbejderen beviser, at der er tilbudt en fast plads eller lignende, hvis tiltrædelse ikke gør det muligt at overholde opsigelsesvarslet.

Stk. 7: Uddannelse i forbindelse med afskedigelse

- Medarbejdere, som afskediges med opsigelsesvarsel efter stk. 2, pkt. 2, litra a, på grund af virksomhedens forhold, har ret til frihed med løn i op til to timer - placeret hurtigst muligt efter afskedigelsen, under fornødent hensyn til virksomhedens produktionsforhold - til at søge vejledning i a-kassen/fagforeningen.
- Medarbejdere, der har været ubrudt ansat i virksomheden i mindst tre år, og som afskediges på grund af omstruktureringer, nedskæringer, virksomhedslukning eller andre på virksomheden beroende forhold, er berettiget til at deltage i et relevant kursus.

Kursets varighed kan højst andrage 2 uger, og udgifterne ved kursusdeltagelse og eventuelt løntab i kursusperioden dækkes af arbejdsgiveren i det omfang, udgifterne ikke dækkes af det offentlige eller fra anden side.

Såfremt kursusdeltagelsen ikke kan finde sted i opsigelsesperioden, er den pågældende på tilsvarende vilkår berettiget til kursusdeltagelse inden for 56 dage efter fratrædelse, hvis den pågældende fortsat er arbejdssøgende. Disse regler finder dog ikke anvendelse over for medarbejdere, der ved tidligere fratræden fra samme virksomhed har været omfattet af denne bestemmelse, er berettiget til efterløn eller pension fra arbejdsgiveren eller fra det offentlige.

- Herudover har medarbejdere, som afskediges af ovennævnte årsager (pkt. 2), og som har mindst 6 måneders anciennitet i virksomheden, ret til en uges frihed i opsigelsesperioden med tilskud efter reglerne i § 45.

Medarbejderen har endvidere ret til efter samme bestemmelse at benytte ikke-forbrugt frihed med støtte fra AL-Kompetenceudviklingskonto i op til to uger.

- Ovenstående bestemmelse er ikke gældende for medarbejdere, som er omfattet af opsigelsesreglerne i § 43, stk. 4.
- Nedenstående træder i kraft under forudsætning af, at der lovgivningsmæssigt etableres rammer, der gør det muligt at yde støtte fra en kompetenceudviklingskonto til uddannelse efter udløbet af opsigelsesvarslet for opsagte medarbejdere på tilsvarende vis, som medarbejderens uddannelse støttes i beskæftigelsesperioden.*

Rettighederne efter overenskomstens § 37, stk. 7, pkt. 2 og 3,

bortset fra retten til løn fra virksomheden, kan anvendes indtil 3 måneder efter udløbet af opsigelsesvarslet på betingelse af, at

- *Kursusdeltagelsen i videst muligt omfang er forsøgt afholdt i opsigelsesperioden, hvilket såvel medarbejder som virksomheden skal medvirke til. AL Efteruddannelse kan kræve dokumentation fra begge parter.*
- *Medarbejderen har søgt og modtaget tilsagn fra AL Efteruddannelse om støtte til konkret, tidsfastsat kursus inden udløbet af opsigelsesvarslet. Der kan være tale om et eller flere kurser.*
- *Den pågældende fortsat er arbejdssøgende og til rådighed for arbejde, idet kursus med støtte fra AL Efteruddannelse viger for tilbudt arbejde, også efter kurset måtte være påbegyndt.*

Tilskud ydes inden for de økonomiske rammer af den af parterne nedsatte efteruddannelseskonto med forskellen mellem 85 pct. af lønnen og offentlig uddannelsesgodtgørelse.

Stk. 8: Fratrædelsesgodtgørelse til medarbejdere med længere anciennitet

1. Såfremt en medarbejder, der har været uafbrudt beskæftiget i samme virksomhed i 3, 6 eller 8 år, uden egen skyld bliver op sagt, skal arbejdsgiveren ved medarbejderens fratræden betale henholdsvis 1, 2 eller 3 gange en særlig fratrædelsesgodtgørelse, der beregnes efter pkt. 2.

Anmærkning:

Ved fratrædelse i forbindelse med plejelov betragtes det som "uden egen skyld".

2. Den særlige fratrædelsesgodtgørelse udgør et beløb svarende til forskellen mellem det til enhver tid gældende dagpengebeløb pr. måned og lønnen tillagt fritvalgsbidrag med fradrag af 15 pct. I fastsættelsen af dagpengebeløbet medregnes ikke det særlige beskæftigelsestillæg, medarbejderen måtte have krav på i henhold til arbejdsløshedsforsikringslovens § 48, stk. 8.

Fratrædelsesgodtgørelsen kan minimum udgøre kr. 2.500 pr. måned og maksimum kr. 15.000 pr. måned. Lønnen opgøres pr. måned på baggrund af den løn, medarbejderen ville have oppebåret under sygdom, jf. § 34, stk. 1, 1. afsnit. Pensionsbidraget indgår ikke i beregningsgrundlaget, og der beregnes ikke pension af fratrædelsesgodtgørelsen

3. Bestemmelsen i pkt. 1 finder ikke anvendelse, såfremt medarbejderen ved fratrædelsen har opnået anden ansættelse, oppebærer pension eller af andre årsager ikke oppebærer dagpenge. Endelig udbetales godtgørelsen ikke, hvis medarbejderen er funktionærlignende ansat eller i forvejen har krav på fratrædelsesgodtgørelse, forlænget opsigelsesvarsel eller lignende vilkår, der giver en bedre ret end overens-

TIL NOTATER

TIL NOTATER

komstens almindelige opsigelsesregler.

4. En medarbejder, der overgår fra almindelig timelønsansættelse til flexjob, er undtaget for kravet om at kunne oppebære dagpenge for at kunne være berettiget til fratrædelsesgodtgørelse.
5. Medarbejdere, der oppebærer godtgørelse i henhold til pkt. 1 og i forbindelse med genansættelse indtræder i deres optjente anciennitet, opnår først på ny ret til godtgørelse i henhold til denne bestemmelse, når betingelserne i pkt. 1 er opfyldte i relation til den nye ansættelse.
6. Lærlinge, der efter uddannelsens afslutning uden afbrydelse fortsætter i et tidsbegrænset ansættelsesforhold i virksomheden i en periode, der som minimum har en varighed, der gør, at der opnås ret til arbejdsledighedsdagpenge, er undtaget af bestemmelserne om fratrædelsesgodtgørelse, førend den krævede anciennitet er opnået efter uddannelsens afslutning.

Anmærkning:

Såfremt den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er en anden end 37 timer, fx på deltid eller skiftehold, ændres forholdstallet tilsvarende.

Parterne er enige om, at bestemmelsen ikke finder anvendelse i forbindelse med hjemsendelse. Dette gælder, uanset hvilken terminologi, der konkret anvendes, så længe der er tale om en afbrydelse af ansættelsesforholdet, der efter sin karakter er midlertidig. Såfremt en afbrydelse, der først var midlertidig, senere måtte vise sig at være permanent, aktualiseres arbejdsgiverens forpligtelse efter bestemmelsen.

§ 38 Ophævelse af arbejdsforhold under akkord

Enkelt-akkord

Stk. 1

En medarbejder, der står i enkelt-akkord*, må ikke afskediges af medarbejderen utilregnelige grunde, medmindre tvingende omstændigheder, fx arbejdets afbestilling eller en af den pågældende arbejdsgiverorganisations hovedledelse anerkendt arbejdsstandsning, foranlediger det, ligesom medarbejderen ikke uden aftale med arbejdsgiveren må forlade værkstedet, forinden den pågældende akkord er færdig, medmindre tvingende omstændigheder, fx sygdom, militærtjeneste eller en af den pågældende arbejderorganisations hovedledelse anerkendt arbejdsstandsning, foranlediger det.

* Ved begrebet "enkelt-akkord" forstås en akkord, der er afsluttet med en enkelt medarbejder om udførelsen af et bestemt arbejde. En sådan akkord vedbliver at være enkelt-akkord for den oprindelige akkordhaver, selv om der senere sættes flere medarbejdere til at arbejde på den, fx for at få den hurtigere færdig.

Stk. 2: Afskedigelse af en af medarbejderen tilregnelig grund

Når en medarbejder, der står i enkelt-akkord, får afsked af en af medarbejderen tilregnelig grund, fortabes retten til overskud på den akkord, medarbejderen arbejder på, i det øjeblik vedkommende afskediges, men beholder retten til overskud på andre påbegyndte akkorder, der opgøres i forhold til det udførte arbejde, dog ikke før akkorden er afsluttet og opgjort.

Stk. 3: Afskedigelse af en af medarbejderen utilregnelig grund

1. Når en medarbejder, der står i enkelt-akkord, får afsked af en af medarbejderen utilregnelig grund, og uden at tvingende omstændigheder foranlediger det, har vedkommende krav på udbetaling af hele akkordsummen på samtlige påbegyndte akkorder.
2. Når en medarbejder, der står i enkelt-akkord, får afsked af en af medarbejderen utilregnelige grunde, idet tvingende omstændigheder foranlediger det, beholder vedkommende retten til overskud på alle påbegyndte akkorder, der udbetales i forhold til det udførte arbejde, når akkorden er afsluttet og opgjort, hvilket bør ske hurtigst muligt.

Stk. 4: Medarbejderen forlader akkorden

1. Når en medarbejder, der står i enkelt-akkord, forlader værkstedet uden aftale med arbejdsgiveren, og uden at tvingende omstændigheder foranlediger det, fortaber medarbejderen sin eventuelt resterende løn og ret til overskud på samtlige påbegyndte akkorder.
2. Når en medarbejder, der står i enkelt-akkord, forlader værkstedet efter aftale med arbejdsgiveren, beholder medarbejderen retten til overskud på alle påbegyndte akkorder, der udbetales vedkommende i forhold til det udførte arbejde, dog ikke før akkorden er afsluttet og opgjort.

Anmærkning:

Overgangen til anvendelse af lønningsperioder på 2 uger eller mere medfører ikke, at en medarbejder, der i henhold til stk. 4, pkt. 1, mister tilgodehavende løn, kan miste et sådant tilgodehavende, såfremt det i tilfælde af, at lønnen var blevet udbetalt ugevis, ville være kommet til udbetaling på den foranliggende ugentlige normale lønudbetalingsdag.

Fælles-akkord**Stk. 5: Afskedigelse af en af medarbejderen tilregnelig grund**

Når en medarbejder, der står i fælles-akkord, får afsked af en af medarbejderen tilregnelig grund, fortaber han retten til overskud på den akkord, medarbejderen arbejder på i det øjeblik, vedkommende afskediges, og dette tilfalder de øvrige deltagere i akkorden, dog beholdes retten til overskud på andre påbegyndte akkorder, der opgøres i forhold til det udførte arbejde, dog ikke før akkorden er afsluttet og opgjort.

T I L N O T A T E R

TIL NOTATER

Stk. 6: Afskedigelse af en af medarbejderen utilregnelig grund

Når en medarbejder, der står i fælles-akkord, får afsked af en af medarbejderen utilregnelig grund, beholder vedkommende retten til overskud på alle påbegyndte akkorder, der udbetales i forhold til det udførte arbejde, dog ikke før akkorden er afsluttet og opgjort.

Stk. 7: Medarbejderen forlader fælles-akkorden

1. Når en medarbejder, der står i fælles-akkord, forlader værkstedet uden aftale med vedkommende arbejdsgiver eller uden at have givet mindst 2 dages opsigelse, fortaber vedkommende sin ret til overskud på samtlige påbegyndte akkorder, og dette tilfalder de øvrige deltagere i disse.
2. Når en medarbejder, der står i fælles-akkord, forlader værkstedet efter overenskomst med vedkommende arbejdsgiver eller efter at have givet 2 dages opsigelse, beholder vedkommende retten til overskud på alle påbegyndte akkorder, der udbetales i forhold til det udførte arbejde, dog ikke før akkorden er afsluttet og opgjort.

Anmærkning:

Hvis en medarbejder ønsker at forlade sin akkord og beviser, at dette sker, fordi der er tilbudt vedkommende en fast plads eller lignende, bør arbejdsgiveren ikke vægre sig ved at træffe aftale med medarbejderen.

§ 39 Tilbagetrækning af opsigelser

En afskedigelse henholdsvis en opsigelse kan trækkes tilbage, så længe arbejdsforholdet ikke er endeligt afbrudt, med den virkning, at erstatningsansvar i henhold til §§ 37 og 38 ikke kan gøres gældende, selv om tilbuddet om arbejdsforholdets fortsættelse ikke modtages.

§ 40 Genantagelse af medarbejdere

Når en medarbejder genantages til samme arbejde inden for samme afdeling i den virksomhed, hvor vedkommende tidligere har været beskæftiget, og der ikke siden afskedigelsen er forløbet 9 måneder, aflønnes vedkommende med sin sidst oppebårne timeløn, dog under hensyn til eventuelle i mellemtiden foretagne generelle lønændringer.

L. Betaling for feriedage

§ 41 Ferie

Stk. 1: Feriens placering

1. Ferien kan af de enkelte virksomheder iværksættes enten ved lukning af virksomheden eller ved, at der successivt gives medarbejderne ferie.
Vælges den sidstnævnte fremgangsmåde, fremlægger virksomheden senest den 1. februar en tegningsliste, hvorpå den enkelte medarbejder kan angive det tidspunkt, på hvilket sommerferie ønskes.
2. I virksomheder, hvor ferien iværksættes successivt, kan en medarbejder, som ikke har optjent tilstrækkelig ferie, kræve feriedagene nedsat i forhold til den mindre feriebetaling.
3. Den del af ferien, der er omtalt i ferielovens § 14, stk. 1 (indtil 1. september 2020: § 8, stk. 2) (hovedferien), kan, såfremt der lokalt træffes aftale herom - evt. mellem den enkelte medarbejder og arbejdsgiveren - lægges uden for perioden 1. maj til 30. september (ferieperioden).

Stk. 2: Ferie i hele uger

Såfremt ferie afvikles i hele uger, ophører ferien ved normal arbejdstids begyndelse første normale arbejdsdag efter feriens afslutning.

Stk. 3: Ferie i timer

Der kan træffes skriftlig lokalaftale om, at ferie afholdes i timer.

Det skal i den forbindelse sikres, at ferien ikke holdes i færre timer end det planlagte antal arbejdstimer den pågældende dag, og at den samlede ferie ikke bliver på mindre end 5 uger regnet i 25 hele dage, hvor arbejdsfrie dage, der ikke er erstatningsfridage, og arbejdsdage indgår forholdsmæssigt. Ferien skal så vidt muligt afholdes i hele uger.

Ferien skal afspejle arbejdsugen og må ikke udelukkende placeres på korte eller lange arbejdsdage.

Stk. 4: Udbetaling

1. Feriegodtgørelse svarende til feriens længde udbetales ved førstkommande lønudbetaling, efter virksomheden har modtaget medarbejderens anmodning om udbetaling fra Feriepengeinfo, dog tidligst en måned før ferien holdes.
2. Ferietillæg, der udbetales til medarbejdere med løn under ferie, kan udbetales, før ferien holdes. I så fald kan det kræves modregnet ved fratræden i det omfang, der er udbetalt ferietillæg for ikke-afholdt ferie.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Stk. 5: Beregningsgrundlag

1. Ved beregning af feriegodtgørelse ses bort fra sådanne tillæg til lønnen eller lønandele, som ikke er indkomstskattepligtige.
2. Hvor arbejdsgiveren i medfør af ferielovens § 10, stk. 2, og § 20 (indtil 1. september 2020: § 17, stk. 2, og § 25) er forpligtet til at betale løn eller sygeferiegodtgørelse, beregnes lønnen på grundlag af medarbejderens indtjening i det sidste kvartal før fraværet.
3. Sygeferiepenge for perioden, hvor arbejdsgiveren betaler fuld løn, beregnes af den samlede udbetalte løn, jf. § 34.
4. Ferielovens § 20 (indtil 1. september 2020: § 25) har bestemmelser om sygeferiegodtgørelse til medarbejdere, der ikke har ret til fuld løn under sygdom.
5. Reklamationer vedrørende arbejdsgiverens beregning af feriegodtgørelse må ske ved fremvisning af lønsedler eller andre lønopgørelser.

Stk. 6: Overførsel af ferie

1. Medarbejder og arbejdsgiver kan aftale, at optjente og ikke-afviklede feriedage ud over 20 dage kan overføres til den følgende ferieafholdelsesperiode.
2. Der kan maksimalt overføres sammenlagt 10 feriedage.
3. Medarbejder og arbejdsgiver skal skriftligt indgå en aftale inden den 31. december (indtil 1. januar 2021: inden 30. september efter ferieårets udløb). Parterne anbefaler, at den som bilag 39 optrykte aftale anvendes.
4. Hvis en medarbejder, der har overført ferie, fratræder, inden al overført ferie er afviklet, udbetales feriegodtgørelse for resterende overførte feriedage.
5. Ved overførsel af ferie skal arbejdsgiveren inden den 31. december (indtil 1. januar 2021: inden 30. september efter ferieårets udløb) skriftligt meddele den, der skal udbetale feriegodtgørelsen, at ferien overføres.
6. Ferie i et omfang svarende til overført ferie kan ikke pålægges afviklet i et opsigelsesvarsel, medmindre ferien i medfør af aftale, jf. ovenfor, er placeret til afholdelse inden for varslingsperioden

Stk. 7: Raskmelding i forbindelse med kollektiv ferielukning

Såfremt en medarbejder, der er sygemeldt inden ferien begynder, raskmelder sig under kollektiv ferielukning, genoptager medarbejderen arbejdet og har krav på at få ferien placeret på et andet tidspunkt. Er det ikke muligt at tilbyde medarbejderen beskæftigelse i perioden, betragtes ferien som påbegyndt på tidspunktet for raskmeldingen.

Den ferie, som pågældende medarbejder har været forhindret i at afholde på grund af sygdom, afvikles i forlængelse af den oprindeligt varslede ferie, medmindre andet aftales.

Stk. 8: Brudte feriedage

Hvor ferien udgør en halv dag eller mere, gives en hel dags frihed, dog kun med den indtjente feriebetaling. Hvor ferieretten udgør mindre end en halv dag, bortfalder selve friheden, mens pengene udbetales.

Stk. 9: Brudte måneder

Når medarbejdere, der modtager løn under ferie, men ikke har optjent løn/feriepenge, er fraværende på grund af ferie, beregnes lønnen ved, at der i medarbejderens månedsløn fradrages et beløb svarende til 1/160,33 af månedslønnen ved fuld tid (svarende til 37 timers ugentlig arbejdstid) pr. faktiske fraværstime.

Såfremt den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er en anden end 37 timer, fx på skiftehold, ændres forholdstallet tilsvarende.

Stk. 10: Udbetaling af feriepenge uden at ferien holdes

Der er adgang til ved lokalaftale at fravige ferielovens § 7 om ferie på forskud samt princippet i ferielovens § 15 om varsling af ferie, der ikke er optjent på afholdelsestidspunktet. En sådan lokalaftale skal være skriftlig og kan alene indgås med en tillidsrepræsentant, der er valgt efter de i overenskomsten gældende regler.

Det kan således aftales, at:

Medarbejderne tildeles op til 5 ugers ferie ved ferieårets start den 1. september. Medarbejdere, der tiltræder i løbet af ferieåret, tildeles antal feriedage forholdsmæssigt.

Virksomheden kan varsle ferie til afholdelse på et tidspunkt, hvor ferien endnu ikke er optjent (varsle "ferie på forskud"). Virksomheden kan ikke varsle mere ferie, end medarbejderen kan nå at optjene inden ferieårets udløb.

Fratræder en medarbejder i løbet af ferieåret, og har medarbejderen på fratrædelsestidspunktet brugt mere ferie end optjent, kan virksomheden modregne i medarbejderens krav på løn og feriepenge.

Hvor fratrædelsen skyldes virksomhedens opsigelse, kan virksomheden ikke modregne for mere ferie, end medarbejderen kan nå at optjene inden dennes fratræden, medmindre opsigelsen skyldes medarbejderens væsentlige misligholdelse.

Hvor medarbejderen ophæver eller opsiger sit ansættelsesforhold på grund af virksomhedens væsentlige misligholdelse, kan der ikke ske modregning.

Virksomheden skal opgøre og efterbetale feriegodtgørelse til medarbejderen, hvis medarbejderen har fået udbetalt mindre feriegodtgørelse, end medarbejderen ville have fået, hvis medarbejderen ikke havde holdt "ferie på forskud".

For medarbejdere, der har ferie med løn, laves der feriedifferenceberegning, jf. ferielovens § 17, stk. 2, såfremt en ændring af

TIL NOTATER

TIL NOTATER

arbejdstiden medfører, at den enkelte medarbejder har fået for lidt i løn under sin ferie på forskud.

Stk. 11: Garantiordningen

1. Overenskomstparterne er enige om, at feriegarantiordningen benyttes af til de af forbundenes medlemmer, der er beskæftiget på virksomheder under TEKNIQ Arbejdsgiverne. Såfremt enkelte virksomheder skulle ønske at benytte FerieKonto, er organisationerne dog enige i, at dette kan finde sted. I givet fald skal virksomheden skriftligt orientere medarbejderne herom, forud for overgangen til FerieKonto. Ved eventuel tilbagemødet til feriegarantiordningen skal medarbejderne orienteres på samme måde.
2. TEKNIQ Arbejdsgiverne garanterer for al optjent feriegodtgørelse, herunder for overført ferie.

Stk. 12: Tvister om ferie

Feriebetalingen er en del af vedkommende medarbejders løn og kan i mangel af ydelse - på samme måde som arbejds løn - inddrives ved retsforfølgning over for den pågældende arbejdsgiver. Tvistløsning i det fagretlige system omhandler alene de i overenskomsten aftalte fravigelser fra ferieloven.

Stk. 13: Lokale ordninger

Hidtil bestående ferieordninger må ikke gennem denne ordning forringes.

M. Lønudbetaling

§ 42 Lønudbetaling

Stk. 1

Lønningsperioden er 2 uger og regnes fra en kalenderuges begyndelse. Lønudbetalingen finder sted den første torsdag efter lønningsperiodens afslutning.

Såfremt det af lønadministrative grunde findes hensigtsmæssigt med længere respit mellem lønningsperiodens afslutning og lønningsdagen, er der adgang til lokalt at træffe aftale om lønudbetaling om fredagen.

Stk. 2

Lønnen kan omlægges til månedsvis lønudbetaling. Overgangen til månedsløn skal varsles skriftligt med mindst 2 måneders varsel.

Der udbetales et acantobeløb svarende til en 14 dages løn på det tidspunkt, 14-dageslønnen første gang ikke kommer til udbetaling i fuldt omfang. Beløbet tilbagebetales ved løntræk over de følgende 12 måneder med 1/12 af acantobeløbet pr. måned, medmindre andet aftales. Dog trækkes det resterende beløb i sidste løn, hvis medarbejderen fratræder.

Medmindre andet aftales opgøres timer, tillægsydelse mv. til og med den lønningsuge, hvori den 20. i hver måned indgår, således at udbetaling kan finde sted som ovenfor anført.

Medarbejderen oplyses skriftligt om periodisering for lønberegningen.

Lønnen er til medarbejderens rådighed senest sidste bankdag i måneden.

Arbejdsgiveren leverer en let forståelig lønspecifikation.

Stk. 3

På virksomheder, hvor flertallet af medarbejderne er omfattet af en anden overenskomst end nærværende, følger de af nærværende overenskomst omfattede medarbejdere de regler for lønningsperiode og lønudbetaling, som er gældende for flertallet af beskæftigede.

Stk. 4

Falder lønningsdagen på en helligdag, udbetales lønnen to dage før.

Virksomhederne har dog ret til at afvikle lønudbetalingen gennem et forskud to dage før søgnehelligdagen og en restudbetaling ved næste normale lønudbetaling.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Stk. 5

Afgåede medarbejdere har krav på at få lønnen tilsendt til første normale lønudbetalingsdag efter afgang.

Stk. 6

Lønnen udbetales efter virksomhedens valg i kontanter eller ved indsætning i bank eller sparekasse, dog således at den enkelte medarbejder har ret til selv at bestemme pengeinstitut og kon- toform. Der udleveres en lønspecifikation til medarbejderen.

Stk. 7

Lønudbetaling i forbindelse med sommerferie afvikles i overens- stemmelse med de i bilag 4 angivne retningslinjer.

N. Andre aftaler

§ 43 Rør- og blikarbejde

Stk. 1

Pkt. 1. Alt rørarbejde udføres og afregnes efter gældende rørpris- liste.

Der er mellem nærværende overenskomstparter indgået en tiltrædelsesaftale til gældende rørprisliste.

Der er enighed om, at de til enhver tid gældende ændringer i rørprisen også får virkning for nærværende overens- komst.

Efter lokalaftale kan arbejdsgiveren som fast del af timeløn- nen indregne smudstillæg i henhold til § 43, stk. 1, pkt. 6, og/eller tillæg for skiftende arbejdssteder i henhold til § 43, stk. 6, i medarbejderens timeløn. Dette skal fremgå af med- arbejderens ansættelsesaftale eller tillæg til ansættelsesaftalen. Hvis det efter nærværende bestemmelse aftales, at det tillægges i medarbejdernes timeløn, skal det betales under sygdom i henhold til § 43, stk. 1, pkt. 4. Ved regule- ring af tillægget skal lønnen reguleres tilsvarende.

Pkt. 2. Alt blikkenslagerarbejde skal udføres og afregnes efter gæl- dende Landspriskurant for Blikkenslagerarbejde.

Der er mellem nærværende overenskomstparter indgået en tiltrædelsesaftale til gældende Landspriskurant.

Der er enighed om, at de til enhver tid gældende ændringer i Landspriskuranten også får virkning for nærværende over- enskomst.

Pkt. 3. Der betales produktivitetstillæg på kr.10,00. Tillægget ud- betales pr. produktive time. Dog betragtes tillægget som

medregnet, når timebetaling overstiger minimalløn plus produktivitetstillæg.

Tillæg for rejsearbejde (zonepenge) kan for timelønnede erstattes med en lokalaftale indgået mellem virksomheden og tillidsrepræsentanten. En kopi af aftalen indsendes til organisationerne til orientering.

- Pkt. 4. For medarbejdere, som udfører arbejde efter § 43 og med 3 måneders anciennitet, udgør betalingen under sygdom den enkeltes produktive timeløn.

Timeløn for akkordsvende er den i virksomheden gældende timeløn - derudover henvises til de øvrige bestemmelser i § 34.

- Pkt. 5. Fritvalgsordningen reguleres i henhold til § 31.

Pkt. 6. **Smudstillæg**

For rensning af kloakker, gennemløbsbrønde, wc, urinals, spildevandsledninger samt alt reparationsarbejde på gamle tage og i øvrigt efter Rørprislistens bestemmelser betales tillæg pr. 1. marts 2023 på kr. 10,50 pr. time og pr. 1. marts 2024 på kr. 10,85 pr. time.

Der betales for mindst 3 timer. Tillægget betales såvel på dagløns- som akkordarbejde.

Smudstillæg udbetales i forbindelse med:

Reparation, udskiftning eller rensning af:

1. Ledninger i jord
2. Oliefyr og olieledninger
3. Kedler
4. Beholdere
5. Installationer i skunkrum og kravlekældre

6. Spildevandsledninger

7. Gennemløbsbrønde

8. Kloakker

9. Urinals og klosetskåle

Øvrige arbejdsområder

1. Nedtagning af rør i gamle kedel- og teknikrum
2. Nedtagning af gamle afløbsrør
3. Arbejde i udgravninger i jord, undtaget dog støbte kanaler
4. Arbejde i brønde

Stk. 2: Mellemtimer afspadsering

Ved varsel overarbejde betales mellemtimer i fortsættelse af den almindelige arbejdstid, indtil overarbejde påbegyndes, med overtidstillægget i § 17, stk. 8, pkt. 2.

Afspadsering af overarbejde foretages i henhold til § 17, stk. 9.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Stk. 3: Ansættelse

Ved ansættelsen præciseres det i ansættelsesaftalen, hvilket arbejdsområde den ansatte tilhører. For opsigelse gælder følgende varslingsregler:

- VVS- og blik-området, opsigelse i henhold til § 43, stk. 4.
- Smede-området og andet, opsigelse i henhold til § 37.
- Ved varigt skift mellem de 2 ovenstående områder skal ansættelsesaftalen ændres med de i § 37, stk. 2, nævnte opsigelsesvarsler.

Stk. 4: Opsigelsesbestemmelser

For medarbejdere, der er beskæftiget med timelønnet VVS-arbejde og i henhold til Rørprislisten og Landspriskuranten for Blikkenslagerarbejde, gælder følgende:

Pkt. 1. Antagelse af montører finder normalt sted ved arbejdstids begyndelse mandag. Undtaget herfra er medarbejdere, som overgår direkte fra anden ansættelse uden mellemliggende ledighed.

Pkt. 2. Afskedigelse af montører kan normalt kun finde sted til afgang ved arbejdstids ophør en fredag. Undtaget herfra er medarbejdere, som overgår direkte til anden ansættelse uden mellemliggende ledighed.

Medarbejdere med 6 måneders anciennitet, som afskediges på grund af virksomhedens forhold, har ret til 2 timers frihed med løn på fratrædelsesdagen.

Pkt. 3. Ved opsigelse af en medarbejder med 9 måneders anciennitet betales, senest 4 uger efter opsigelsen, en fratrædelsesgodtgørelse:

Pr. 1. marts 2023	kr. 10.114,05
Pr. 1. marts 2024	kr. 10.468,05

Har medarbejderen 3 års anciennitet, betales yderligere en godtgørelse:

Pr. 1. marts 2023	kr. 2.602,80
Pr. 1. marts 2024	kr. 2.693,90

Fratrædelsesgodtgørelsen betales ikke, hvis medarbejderen inden for 4 uger efter opsigelsen aflår genansættelse på hidtidige vilkår uden at have anden beskæftigelse. Opnået anciennitet vedr. ret til ovenstående fratrædelsesgodtgørelse overføres kun ved genansættelse inden for 4 uger.

Medarbejdere med 6 måneders anciennitet, som afskediges på grund af virksomhedens forhold, har ret til 1 uges uddannelse inden for 56 dage efter fratrædelsen med tilskud efter reglerne i § 45. Ovenstående afsnit, herunder anmærkning 1, er ikke længere gældende, hvis § 37, stk. 7,

pkt. 5, træder i kraft. § 37, stk. 7, pkt. 5, træder i kraft under forudsætning af, at der lovgivningsmæssigt etableres rammer, der gør det muligt at yde støtte fra en kompetenceudviklingskonto til uddannelse efter udløbet af opsigelsesvarslet for opsagte medarbejdere på tilsvarende vis, som medarbejderens uddannelse støttes i beskæftigelsesperioden. Herefter henvises til § 37, stk. 7, pkt. 5, for uddannelse i forbindelse med afskedigelse.

Anmærkning 1:

Virksomheden kan ikke påføres udgifter i forbindelse med denne uddannelse.

Anmærkning 2:

Medarbejdere, der oppebærer fratrædelsesgodtgørelse, og genansættes efter 4 uger, indtræder i anciennitet jf. § 37, stk. 5, men har først krav på godtgørelse, når betingelserne i pkt. 3, 1. afsnit, er opfyldt.

Pkt. 4. Medarbejdere, der har været beskæftiget i 9 måneder i en virksomhed, og som ønsker at fratræde virksomheden, skal give et varsel på 5 arbejdsdage. Hvis dette varsel ikke gives, betaler medarbejderen en godtgørelse til arbejdsgiveren:

Pr. 1. marts 2023 kr. 1.943,80

Pr. 1. marts 2024 kr. 2.011,85

Varsel og godtgørelse bortfalder, såfremt medarbejderen beviser, at der er tilbudt ham andet arbejde, hvor tiltrædelse ikke gør det muligt for vedkommende at overholde opsigelsesvarslet.

Pkt. 5. Hvor arbejdet ikke kan fortsættes, og andet arbejde ikke kan anvises eller årsagen ikke kan henføres til overenskomstens § 37, stk. 4, pkt. 1, betales de hjemsendte medarbejdere, såfremt de ikke modtager godtgørelse på anden måde, med:

Pr. 1. marts 2023, pr. time kr. 152,20

Pr. 1. marts 2024, pr. time kr. 157,55

Overenskomstens § 37, stk. 4, pkt. 2, gælder ikke, hvor nærværende aftale anvendes. Bestående zonepengebetaling er ændres ikke.

Stk. 5: Rådighedsvagt

Pkt. 1. I forbindelse med skriftligt aftalt rådighedsvagt stiller virksomheden mobiltelefon til rådighed.

Pkt. 2. Antallet af rådighedsvagter må ikke overstige 2 uger på 4 uger.

Pkt. 3. Rådighedsvagten aftales for mindst 7 sammenhængende dage ad gangen.

Rådighedsvagten påbegyndes efter arbejdstids ophør og sluttet ved normal arbejdstids begyndelse. Inden for en vagtperiode kan der aftales et mindre antal vagttimer.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Omfatter rådighedsvagten mere end én ansat, deltager tillidsrepræsentanten ved indgåelsen af aftalen.

1. Betaling for rådighedsvagt:

a. Vagttimer på hverdage:

Pr. 1. marts 2023 kr./t 22,90

Pr. 1. marts 2024 kr./t 23,70

b. Vagttimer på søn-, hellig- og fridage:

Pr. 1. marts 2023 kr./t 28,75

Pr. 1. marts 2024 kr./t 29,75

2. Den ugentlige betaling for rådighedsvagt kan ikke udgøre mindre end:

Pr. 1. marts 2023 kr. 1.147,85

Pr. 1. marts 2024 kr. 1.188,00

3. Ved udkald uden for rådighedsvagt ydes der et særligt tillæg pr. udkald:

Pr. 1. marts 2023 kr. 144,60

Pr. 1. marts 2024 kr. 149,65

4. Ved udkald, der afregnes i hele timer, betales udover gældende timeløn vagtillæg og overtidstillæg i henhold til § 17, stk. 8, pkt. 2, i overenskomsten.

5. Telefonisk rådgivning er indeholdt i betalingen for rådighedsvagten.

Nærværende stk. kan erstattes af en lokalaftale indgået mellem virksomheden og tillidsrepræsentanten. Kopi af aftalen indsendes til organisationerne til orientering.

Stk. 6: Velfærdsforanstaltninger

Bestemmelsen omhandler medarbejdere, der arbejder på skiftende arbejdssteder med servicearbejde, mindre bygge- og anlægsopgaver samt vedligeholdelsesopgaver, hvor AT-meddelelse nr. 1.03.1 - Velfærdsforanstaltninger ved skiftende arbejdssteder - gælder.

Ved arbejdsopgaver på højst 3 hele dage, og de ansattes samlede mandedage er højst 6, og velfærdsforanstaltningerne ikke opfylder AT-meddelelse 1.03.1., betales:

Pr. 1. marts 2023 pr. dag kr. 63,80

Pr. 1. marts 2024 pr. dag kr. 66,05

Stk. 7: Sundhedsordning

Der er etableret en sundhedsordning for alle medarbejdere, der arbejder under § 43. Dette er også gældende for VVS-energitekniklærninge. Sundhedsordningen tegnes/oprettes hos Industriens Pension og betales af arbejdsgiveren.

TIL NOTATER

§ 45 AL-Kompetenceudviklingskonto

Stk. 1

Virksomheden betaler årligt kr. 520,00 pr. medarbejder omfattet af overenskomsten efter nærmere retningslinjer i "Protokollat om AL-Kompetenceudviklingskonto" - se bilag 6.

AL Efteruddannelses (ALEU) bestyrelse kan ansøges om støtte til uddannelse omfattet af § 44, stk. 3. Der kan således ikke ydes støtte til uddannelse, hvorunder medarbejderen helt eller delvis modtager løn.

Stk. 2

Virksomheder, som

1. har uddannelsesudvalg
2. har mere end 100 ansatte omfattet af overenskomsten

kan etablere en kompetenceudviklingsfond i virksomheden efter de nærmere retningslinjer i overenskomstens bilag 6.

Stk. 3

Virksomheden kan ved arbejdsfordeling ved lokal enighed ansøge AL Efteruddannelse om støtte til uddannelse omfattet af § 44 efter reglerne i bilag 6, jf. pkt. 7.

§ 46 Lærlingebestemmelser

Organisationerne er ligeledes enige om, at bestemmelserne i overenskomstens afsnit 2 om "Lærlingebestemmelser for jern- og metalindustriens lærlinge", side 187 også er gældende for denne overenskomst.

For bygningsblikkenslagerlærlinge gælder bestemmelserne i overenskomstens afsnit 3 om "Lærlingebestemmelser for VVS-uddannelserne", side 207.

§ 47 Nyoptagne virksomheder

Stk. 1

Virksomheder, som ved deres optagelse i TEKNIQ Arbejdsgiverne, har overenskomst med et eller flere fagforbund inden for overenskomstområdet, hvad enten overenskomsten er en særoverenskomst, en tiltrædelsesoverenskomst eller en lokalaftale, omfattes uden særlig opsigelse af en sådan overenskomst af denne overenskomst fra tidspunktet for optagelsen.

Stk. 2

Der optages snarest efter virksomhedens optagelse i TEKNIQ Arbejdsgiverne tilpasningsforhandlinger med det formål at udforme eventuelle lokale aftaler på en sådan måde, at bestående overenskomstforhold ikke forrykkes som helhed.

Lokalaftalerne vil efter overenskomstperiodens udløb være omfattet af § 8, stk. 1.

Stk. 3

1. Nyoptagne medlemmer af TEKNIQ Arbejdsgiverne, der forinden indmeldelsen ikke har etableret en fritvalgskonto eller tilsvarende ordning, eller som har en fritvalgskonto eller tilsvarende ordning med lavere bidrag, kan indtræde i overenskomstens fritvalgskonto efter nedenstående regler. Virksomheder, der forinden indmeldelsen har en fritvalgskonto eller tilsvarende ordning med samme bidrag som § 31, stk. 2, er ikke omfattet af nedenstående pkt. 2-4.
2. Virksomhederne kan i lønnen, jf. § 28, fradrage det på indmeldelsestidspunktet gældende bidrag til fritvalgskontoens § 31, stk. 2, fraregnet 4,0 procentpoint (fra 1. marts 2024 6,0 procentpoint).
3. Virksomhederne er fra indmeldelsen forpligtede til at betale bidrag til fritvalgskontoen efter § 31, stk. 2, fraregnet 4,0 procentpoint (fra 1. marts 2024 6,0 procentpoint) samt bidrag efter nedenstående optrapningsordning. Såfremt virksomheden ikke ønsker optrapning, betales det fulde bidrag efter § 31, stk. 2.
4. For så vidt angår de 4,0 procentpoint (fra 1. marts 2024 6,0 procentpoint) kan nyoptagne medlemmer af TEKNIQ Arbejdsgiverne kræve optrapning som følger:
 - Senest fra tidspunktet for TEKNIQ Arbejdsgivernes meddelelse til forbundet om virksomhedens optagelse i TEKNIQ Arbejdsgiverne skal virksomheden indbetale 1,0 pct. (fra 1. marts 2024 1,5 pct.) i bidrag til fritvalgskontoen.
 - Senest 1 år efter skal virksomheden indbetale 2,0 pct. (fra 1. marts 2024 3,0 pct.) i bidrag til fritvalgskontoen.
 - Senest 2 år efter skal virksomheden indbetale 3,0 pct. (fra 1. marts 2024 4,5 pct.) i bidrag til fritvalgskontoen.
 - Senest 3 år efter skal virksomheden indbetale 4,0 pct. (fra 1. marts 2024 6,0 pct.) i bidrag til fritvalgskontoen.

Optrapningsordningen skal senest 2 måneder efter indmeldelsen protokolleres mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og forbundet efter begæring fra TEKNIQ Arbejdsgiverne, eventuelt i forbindelse med tilpasningsforhandlinger.
5. En eventuel fritvalgskonto eller tilsvarende ordning, der bestod på indmeldelsestidspunktet, ophører og erstattes af overenskomstens fritvalgskonto.

T I L N O T A T E R

TIL NOTATER

Anmærkning:

For så vidt angår medarbejderens anciennitet i nyoptagne virksomheder, er det den enkelte medarbejders ansættelsesdato i virksomheden, der er gældende for beregning af anciennitet i forhold til bl.a. opsigelsesvarsler. Se i øvrigt bilag 46.

§ 48 Behandling af uoverensstemmelser

Eventuelle uoverensstemmelser om arbejdet i almindelighed eller forståelse af nærværende overenskomst er parterne enige om at lade afgøre i overensstemmelse med de aftalte Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter, jf. bilag 11.

§ 49 Overenskomstens varighed

1. Denne overenskomst, der træder i kraft den 1. marts 2023, er bindende for undertegnede organisationer, indtil den af en af parterne i henhold til de til enhver tid gældende regler opsiges til ophør en 1. marts, dog tidligst 1. marts 2025.
2. Så længe denne overenskomst står ved magt, må ingen af de undertegnede organisationer eller disses medlemmer forsøge med noget som helst middel at modarbejde overenskomstens bestemmelser eller fremtvinge forandringer deri.
3. Efterfølgende bilag nr. 1 til og med 47 er gældende for nærværende overenskomst.
4. Ændringer i overenskomsten, herunder satsændringer, har virkning fra begyndelsen af den lønningsperiode, hvori den aftalte ikrafttrædelsesdato indgår.

København, marts 2023.

For TEKNIQ Arbejdsgiverne:
Fleming Frederiksen

For Dansk Metal:
Keld Bækkelund Hansen

For 3F:
John Hansen

For Blik- og Rørarbejderforbundet:
Henrik W. Pedersen

Hovedaftale og uddannelsesfond

Parterne er enige om, at gældende hovedaftale mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark med tilhørende samarbejdsaftale er gældende for nærværende overenskomst.

Til videreuddannelse af tillidsrepræsentanter, kontaktmænd og arbejdsmiljørepræsentanter mv. betaler TEKNIQ Arbejdsgiverne til DA/LO Udviklingsfonden efter de til enhver tid gældende bestemmelser, pt. 45 øre pr. time. Pr. 1. januar 2022 ændres det til 47 øre pr. time.

Beløbet opkræves til enhver tid i henhold til de regler, der er gældende mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne, Dansk Metal, 3F, Blik- og Rørbøjerforbundet og Fagbevægelsens Hovedorganisation.

Herudover opkræves et beløb på 15 øre pr. time til AL Efteruddannelse efter de til enhver tid gældende regler for denne.

Enhver af overenskomstens parter kan anmode om et møde, hvor der i enighed kan besluttes at suspendere indbetalingerne til AL Efteruddannelse for en afgrænset periode.

Optrapning af fondsbidrag

Nyoptagne medlemmer af TEKNIQ Arbejdsgiverne kan kræve, at bidragene til overenskomstens uddannelsesfonde, jf. bilag 1, 10 og 31, fastsættes således:

Senest fra tidspunktet for TEKNIQ Arbejdsgiverne meddelelse til forbundet om virksomhedens optagelse i TEKNIQ Arbejdsgiverne skal virksomheden indbetale 25 pct. af de overenskomstmæssige bidrag.

Senest 1 år efter skal virksomheden indbetale 50 pct. af de overenskomstmæssige bidrag.

Senest 2 år efter skal virksomheden indbetale 75 pct. af de overenskomstmæssige bidrag.

Senest 3 år efter skal indbetalingen udgøre mindst fuldt overenskomstmæssigt bidrag.

Optrapningsordningen skal senest 2 måneder efter indmeldelsen protokolleres mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og forbundet efter begæring fra TEKNIQ Arbejdsgiverne, eventuelt i forbindelse med tilpasningsforhandlinger.

Pensionsordning

Mellem parterne er der indgået aftale om oprettelse af en pensionsordning i Industriens Pension for ansatte i medlemsvirksomheder under TEKNIQ Arbejdsgiverne.

Stk. 1: Alders- og anciennitetskrav

Der skal betales pensionsbidrag for medarbejdere, der er fyldt 18 år, og som har 2 måneders anciennitet. I de to måneders anciennitet indgår anciennitet fra tidligere ansættelser inden for de sidste 2 år, hvor medarbejderen har arbejdet under en overenskomst, som giver ret og pligt til medlemskab af Industriens Pension.

Såfremt medarbejderen på ansættelsestidspunktet er omfattet af Industriens Pension eller anden arbejdsmarkedspension fra en tidligere ansættelse - herunder tjenestemandspension eller tilsvarende lignende ordning - skal der betales pensionsbidrag fra ansættelsens start.

Medarbejderen dokumenterer på virksomhedens opfordring tidligere anciennitet/anden arbejdsmarkedspension ved ansættelsestidspunktet.

Stk. 2: Lærlinge

- Lærlinge omfattet af overenskomsten gives ret til pension, når medarbejderen er fyldt 18 år og har opnået 2 måneders anciennitet i virksomheden.
- I medarbejderens 18. og 19. år udgør bidragssatserne henholdsvis 4 pct. fra virksomheden og 2 pct. fra medarbejderen - i alt 6 pct. Derudover afholder virksomheden omkostningerne til forsikringsordningen, jf. nedenfor.
- Med virkning fra den måned, hvor medarbejderen fylder 20 år og har opnået 2 måneders anciennitet, gælder de satser, som er aftalt i stk. 3 for øvrige medarbejdere.
- Lærlinge, der påbegynder en erhvervsuddannelse inden for pensionsordningens område efter at være blevet omfattet af pensionsordningen, fortsætter med at være omfattet af ordningen under uddannelsesperioden, jf. lærlingebestemmelsernes § 13.
- Lærlinge, der efter erhvervsuddannelseslovens § 55, stk. 2, har krav på pension efter reglerne i et andet uddannelsesområdes overenskomst, omfattes ikke af ovennævnte, uanset at indbetaling sker til Industriens Pension.

Der henvises i øvrigt til arbejdsgivervejledningen om Industriens Pension.

Lærlinge, der er over 18 år, og som har udestået læretiden, har ved fortsat ansættelse på virksomheden opsparet de fornødne 2 måneders anciennitet til at være omfattet af pensionsordningen.

Satsen i stk. 2, 2. afsnit, forhøjes til satserne i stk. 3, såfremt pensionsindbetalingen for 18- og 19-årige refunderes til virksomhederne gennem AUB. Forsikringsordningen nedenfor bortfalder samtidig. Overenskomstparterne fastsætter i givet fald ikrafttrædelsesmåneden.

Forsikringsordning

Lærlinge, der påbegynder en erhvervsuddannelse, inden de fylder 18 år, vil, inden de fylder 18 år, være omfattet af forsikringsordningen.

Lærlinge, der ikke - bortset fra de i stk. 2, 2. afsnit, omtalte - allerede er omfattet af en arbejdsgiverbetalt pensions- eller forsikringsordning, det være sig i henhold til ovennævnte eller på andet grundlag, har krav på følgende forsikringsydelser:

- a. Invalidepension
- b. Invalidesum
- c. Forsikring ved kritisk sygdom
- d. Dødsfaldssum

Adgang til ydelserne, forsikringssummens størrelse og vilkårene for dækning følger de til enhver tid gældende retningslinjer for Industriens Pension. Såfremt medarbejderen i henhold til disse

retningslinjer har mulighed for at foretage alternative sammensætninger af ydelserne, kan denne dog alene udnyttes, såfremt en eventuel omkostningsforøgelse afholdes af medarbejderen.

Omkostningerne ved ordningen afholdes af arbejdsgiveren.

Såfremt medarbejderen overgår til at være omfattet af Industriens Pension, eller en anden arbejdsgiverbetalt pensionsordning, ophører arbejdsgiverens forpligtelse efter denne bestemmelse.

Lærlinge der skal have indbetalt pension efter 2 måneders anciennitet, har ikke krav på ovennævnte forsikringsydelse.

Aftalen om visse forsikringsydelser til lærlinge genforhandles, såfremt det ikke er muligt at opnå dækning på væsentligt tilsvarende vilkår, eller såfremt dækning eller omkostninger måtte ændre sig væsentligt fra det aftalte.

Stk. 3: Bidrag til Industriens Pension

	Arbejdsgiverbidrag	Arbejdstagerbidrag	Nyt bidrag
	8,0 pct.	4,0 pct.	12,0 pct.
1. juni 2023	10,0 pct.	2,0 pct.	12 pct.

Under de 14 ugers orlov (gældende for børn født eller modtaget til og med 30 juni 2023) og 10 ugers orlov (gældende for børn født eller modtaget den 1. juli 2023 eller senere) efter § 35, stk. 1, indbetales et ekstra pensionsbidrag til medarbejdere med 9 måneders anciennitet på det forventede fødsels- eller modtagelsestidspunkt.

Det forhøjede pensionsbidrag udgør:

	Arbejdsgiverbidrag kr. pr. time/måned	Arbejdstagerbidrag kr. pr. time/måned	Samlet bidrag kr. pr. time/måned
For børn født eller modtaget til og med den 30. juni 2023:	8,50/1.360,00	4,25/680	12,75/2.040,00
For børn født eller modtaget den 1. juli 2023 eller senere:	18,45/2.957	3,69/592	22,14/3.549

Til deltidsansatte indbetales et forholdsmæssigt bidrag.

Stk. 4: Pension og fratrædelsesalder

Følgende gælder for medarbejdere, der når folkepensionsalderen 1. maj 2020 eller senere:

Såfremt medarbejderen fortsat er i beskæftigelse efter at have nået folkepensionsalderen, kan medarbejderen vælge, om opsparing til pension skal fortsætte (såfremt det er muligt), eller om pensionsbidraget løbende skal udbetales som løn.

Forsikringsdækningerne ophører, når medarbejderen når folkepensionsalderen.

Stk. 5: Pension af sygeferiepenge

Der beregnes pension af sygeferiegodtgørelse til medarbejdere, der er berettiget til pension jf. overenskomstens bilag 2. Både arbejdsgiverens bidrag og medarbejderens eget bidrag beregnes af sygeferiegodtgørelsen og indbetales til pensionsselskabet.

Arbejdsgiverens andel udredes af arbejdsgiveren ud over sygeferiepengene. Medarbejderens andel fradrages i feriegodtgørelsen inden endelig afregning af denne.

Stk. 6: Pensionsberegning af feriepenge omfattet af feriegarantiordning samt ved fratræden

Der beregnes pension af feriegodtgørelse til medarbejdere, der er berettiget til pension.

Pension af feriegodtgørelse omfattet af feriegarantiordning beregnes i takt med, at feriegodtgørelsen optjenes. Det er således uden betydning, at feriegodtgørelsen først beskattes, når den udbetales til medarbejderen. Der beregnes pension af feriegodtgørelsen, når en medarbejder, der har haft ferie med løn, fratræder.

Både arbejdsgiverens bidrag og medarbejderens eget bidrag beregnes af den feriegodtgørelse, der skal tilfalde medarbejderen, og indbetales til pensionskassen i forbindelse med afregning af sidste løn. Arbejdsgiverens andel udredes af arbejdsgiveren ud over løn og feriegodtgørelse. Parterne er enige om, at medarbejderens andel kan fradrages i feriegodtgørelsen inden endelig afregning af denne. Overenskomtparterne er enige om at anbefale denne løsning.

Stk. 7: Pension til medarbejdere i flexjob

Medarbejdere, der som følge af nedsat arbejdsevne/erhvervsevne beskæftiges i et tilskudsberettiget flexjob, og som på ansættelsestidspunktet er omfattet af/medlem af en eller flere pensionsordninger etableret ved kollektiv overenskomst, skal have pensionsbidraget, jf. nærværende overenskomst, indbetalt til den pensionsordning, hvortil der senest er indbetalt bidrag.

Hvis der ikke tidligere er indbetalt pensionsbidrag fra medarbejderen, skal pensionsbidraget indbetales til den pensionsordning, der omfattes af nærværende overenskomst. Pensionsordningen skal i det tilfælde have særskilt besked om ansættelsesforholdet for medarbejderen.

Det er en forudsætning for aftalens ikrafttræden, at der mellem Industriens Pension og de øvrige relevante pensionsinstitutter træffes nødvendige gensidige aftaler, der muliggør fravigelser af overenskomstens pensionsbestemmelser.

Stk. 8: Karenstid for omfattelse af pensionsbestemmelserne

Nyoptagne medlemmer af TEKNIQ Arbejdsgiverne, der forinden indmeldelsen for medarbejdere har etableret en firmapensionsordning, kan kræve, at den eksisterende firmapensionsordning for de på indmeldelsestidspunktet ansatte medarbejdere træder i stedet for indbetaling til Industriens Pension efter bilag 2, stk. 8, 4. afsnit. Firmapensionsordningens videreførelse skal senest 2 måneder efter indmeldelsen protokolleres mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og forbundene efter begæring fra TEKNIQ Arbejdsgiverne, eventuelt i forbindelse med tilpasningsforhandlinger.

Bidraget til firmapensionsordningen skal til enhver tid mindst svare til de overenskomstmæssige bidrag til Industriens Pension.

Firmapensionsordningen kan ikke udstrækkes til medarbejdere, der ansættes efter virksomhedens indmeldelse i TEKNIQ Arbejdsgiverne. For disse medarbejdere foretages indbetaling af de overenskomstmæssige pensionsbidrag til Industriens Pension.

Det er en forudsætning for videreførelse af en firmapensionsordning, at den har eksisteret i 3 år forud for TEKNIQ Arbejdsgivernes meddelelse til forbundene om virksomhedens optagelse i TEKNIQ Arbejdsgiverne.

Stk. 9: Nyoptagne medlemmer af TEKNIQ Arbejdsgiverne uden pensionsordning

Nyoptagne medlemmer af TEKNIQ Arbejdsgiverne, der forinden indmeldelsen i TEKNIQ Arbejdsgiverne ikke har etableret en pensionsordning for medarbejdere omfattet af dækningsområdet for nærværende overenskomst, eller som for disse medarbejdere har en pensionsordning med lavere pensionsbidrag, kan kræve, at pensionsbidraget fastsættes således:

- Senest fra tidspunktet for TEKNIQ Arbejdsgivernes meddelelse til forbundene om virksomhedens optagelse i TEKNIQ Arbejdsgiverne skal arbejdsgiverbidraget henholdsvis lønmodtagerbidraget udgøre mindst 20 pct. af de overenskomstmæssige bidrag.
- Senest 1 år efter skal bidragene udgøre mindst 40 pct. af de overenskomstmæssige bidrag.

- Senest 2 år efter skal bidragene udgøre mindst 60 pct. af de overenskomstmæssige bidrag.
- Senest 3 år efter skal bidragene udgøre mindst 80 pct. af de overenskomstmæssige bidrag.
- Senest 4 år efter skal bidragene udgøre mindst fuldt overenskomstmæssigt bidrag.

Ordningen skal senest 2 måneder efter indmeldelsen protokolleres mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og forbundene efter begæring fra TEKNIQ Arbejdsgiverne, eventuelt i forbindelse med tilpænsningsforhandlinger.

Hvis pensionsbidragene på virksomheden er højere end 20 pct. af det overenskomstmæssige bidrag ved optagelsen, forbliver bidragssatserne uforandret, indtil de indhentes af optrapningsordningens satser ovenfor, hvorefter de følger ovennævnte optrapningsordning.

Nuværende medarbejdere fortsætter med de aftalte pensionsbidrag, dog mindst sammen niveau som optrapningsordningen. Medarbejdere, som ansættes efter indmeldelsestidspunktet, har krav på de samme pensionsbidrag som de medarbejdere, der var ansat forud for indmeldelsen, til enhver tid har krav på.

En optrapningsordning for medarbejdere forudsætter, at pågældende medarbejdere er tilmeldt Industriens Pension.

Stk. 10: Erhvervsevnetabserstatning og præmiefritagelse

En firmapensionsordning indgået efter overenskomstens bilag 2 kan indeholde vilkår om, at erstatningsydelse for tab af erhvervsevne skal tilfalde arbejdsgiveren, så længe den skadelidte er ansat hos den pågældende arbejdsgiver, og/eller præmiefritagelse for virksomheden.

Erhvervsevnetabserstatning

Det er en betingelse for, at virksomheden kan modtage erstatning fra pensionsordningen, at medarbejderen fortsat modtager fuld løn under sygdom fra virksomheden. Hvis medarbejderen fratræder, og lønnen dermed bortfalder, tilfalder erstatningen herefter medarbejderen.

Præmiefritagelse

Ved præmiefritagelse tilfalder lønmodtagerbidraget den ansatte, og arbejdsgiverbidraget tilfalder virksomheden.

Hvis det samlede bidrag er udbetalt fra pensionselskabet til virksomheden, efterbetaler virksomheden lønmodtagerandelen til medarbejderen.

Det er en betingelse for, at virksomheden kan modtage tilbagebetaling/fritages for indbetaling af pensionsbidrag, at den forsikringsmæssige tilskrivning, som medarbejderens pensionsopsparing modtager, mindst svarer til, hvad der ville blive tilført pensionsordningen, såfremt der var blevet indbetalt almindelige pensionsbidrag til ordningen på grundlag af den udbetalt løn. Såfremt medarbejderen dokumenterer, at dette ikke er tilfældet, skal virksomheden indbetale det manglende beløb til pensionsordningen. Parterne opfordrer pensionselskaberne til i givet fald at være behjælpelige med dette, og virksomheden skal, i det omfang det er muligt, medvirke ved at fremkomme med oplysninger, fx lønsedler og beregninger.

Overførsel af pensionsdepot fra Industriens Pension

Der er mellem overenskomstparterne enighed om, at når en arbejdsmarkedspensionsordning eller en firmapensionsordning bliver overført til en anden pensionsordning ved jobskifte, kan der kun ske overførsel til en anden obligatorisk pensionsordning, fx overenskomstbaserede eller firmapensionsordninger, der ikke er oprettet individuelt af den enkelte person, og hvor pensionsordningen normalt ikke kan tilbagekøbes, så midlerne bliver i en pensionsordning.

Der kan dog ske overførsel til en privat ordning, hvis medlemmet er blevet selvstændig erhvervsdrivende og de sidste 12 måneder forud for overførslen ikke har haft arbejdsmarkedsbidragspligtig lønmodtagerindtægt på mere end kr. 60.000.

Uddrag af lov om arbejdsmiljø

Hvileperiode og fridøgn

§ 50

Arbejdstiden skal tilrettelægges således, at de ansatte får en hvileperiode på mindst 11 sammenhængende timer inden for hver periode på 24 timer.

Stk. 2

Hvileperioden kan nedsættes til 8 timer ved

1. holdskifte i virksomheder, der arbejder i holddrift, når det ikke er muligt at holde den daglige eller ugentlige hviletid mellem afslutningen af det ene holds arbejde og begyndelsen af det andet holds arbejde, og
2. landbrugsarbejde indtil 30 dage i et kalenderår.

Stk. 3

Lastning og losning, der fortrinsvis udføres af løsmedarbejdere, samt nødvendige arbejder i tilslutning hertil omfattes ikke af stk. 1 og 2. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om en mindste hvileperiode, inden de pågældende ansatte atter beskæftiges efter udført overarbejde.

§ 51

Inden for hver periode på 7 døgn skal de ansatte have et ugentligt fridøgn, der skal ligge i umiddelbar tilslutning til en daglig hvileperiode. Det ugentlige fridøgn skal så vidt muligt falde på søndage og så vidt muligt samtidig for alle, der er ansat i virksomheden.

Stk. 2

Reglen i stk. 1, 2. pkt., gælder ikke for landbrug og gartneri.

Stk. 3

Ved arbejde med pasning af mennesker, dyr og planter samt ved arbejde, der er nødvendigt for at bevare værdier, kan det ugentlige fridøgn udskydes og erstattes af tilsvarende frihed senere, når det er nødvendigt af beskyttelseshensyn eller for at sikre kontinuerlige ydelser eller vedvarende produktion. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 52

§§ 50 og 51 kan fraviges i nødvendigt omfang, når naturomstændigheder, ulykker, maskinsammenbrud eller lignende uforudsete begivenheder forstyrrer eller har forstyrret den regelmæssige drift af virksomheden. Fravigelsen skal noteres i tilsynsbogen eller anden tilsvarende dokumentation.

§ 53

For fag og faglige områder eller særlige arbejdsformer, hvor forholdene gør det nødvendigt, kan beskæftigelsesministeren fastsætte regler om

1. den daglige hvileperiode, herunder om nedsættelse af den daglige hvileperiodes længde til 8 timer og om hvileperiodens beliggenhed, og
2. det ugentlige fridøgn, herunder om omlægning af fridøgnet.

§ 56

I tilfælde af fravigelse efter §§ 50-55 skal der ydes tilsvarende kompenserende hvileperioder eller fridøgn, eller der skal ydes passende beskyttelse, hvis forholdene undtagelsesvis er af en sådan art, at det ikke er muligt at yde kompenserende hvileperioder eller fridøgn. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte, at 1. pkt. ikke gælder for personer i overordnede stillinger.

Lønudbetaling i forbindelse med sommerferien

På virksomheder, der holder samlet ferielukning i 3 uger, kan der opstå det problem, at feriens placering afskærer medarbejderne fra lønudbetaling i en uacceptabel lang periode. Dette problem er der enighed om at løse ved, at virksomhederne altid lønafregner første torsdag eller fredag efter ferien i henhold til følgende retningslinjer:

1. Såfremt en 14-dages periode afsluttes umiddelbart før sommerferiens begyndelse, udbetales (overføres) lønnen for denne periode på førstkommende torsdag/fredag efter sommerferiens afslutning.

Den halve 14-dages periode indtjent lige efter ferien udbetales (overføres) den anden torsdag/fredag efter sommerferiens afslutning.

Derefter tages den faste turnus for 14-dages perioder i anvendelse.

2. Såfremt ferieperioden falder således, at lønnen for en halv 14-dages periode står tilbage før sommerferien, udbetales (overføres) denne førstkommende torsdag/fredag efter sommerferien.

Det henstilles dog til virksomhederne i den under pkt. 1 omhandlede situation at se med velvilje på enkelte medarbejders ønske om at måtte modtage et kontant acontobeløb svarende til en uges gennemsnitsfortjeneste til udbetaling torsdag/fredag umiddelbart inden ferien. Dette acontobeløb fratrækkes ved første lønudbetaling efter ferien.

Efter ferien overgås til de faste 14-dages perioder.

Med ovennævnte regler i tilknytning til sommerferien skulle man dels kunne undgå at holde lønkontorerne åbne i virksomheder med total fabriksferie, dels opnå, at der altid første torsdag/fredag efter sommerferien bliver udbetalt løn til medarbejderne.

Regler for opnåelse af faglig anerkendelse uden at have opnået et svendebrev/uddannelsesbevis

Stk. 1: Uden aflæggelse af svendep prøve

1. En medarbejder, der har været beskæftiget med fagligt betonet arbejde i et tidsrum, der overstiger den dobbelte uddannelsesetid for den pågældende uddannelse, kan opnå faglig anerkendelse, når den pågældende arbejdsgiver og de på virksomheden beskæftigede faglærte medarbejdere over for nedennævnte organisationer anbefaler en sådan.
2. En medarbejder, der har gennemgået en række specialkurser, som tilsammen svarer til skoleuddannelserne for lærlinge og har været beskæftiget med fagligt arbejde i relation til disse kurser i en samlet periode, der væsentligt overstiger uddannelsesperioden for lærlinge.
3. En medarbejder, der har gennemført en kombineret uddannelse sammensat af kursus og beskæftigelse i et system godkendt af Metalindustriens Uddannelsesudvalg.

Stk. 2: Fremgangsmåde

Anerkendelse sker ved fremsendelse af ansøgningen til TEKNIQ Arbejdsgiverne eller Dansk Metal. Ansøgningsblanket kan rekvireres samme sted.

Protokolanmærkning

Der er mellem organisationerne enighed om, at en medarbejder, der har bestået svendep prøve eller på anden måde opnået anerkendelse som faglært i henhold til overenskomsten, af arbejdsgiveren frit kan anvendes til udførelse af alt inden for hele faget forekommende arbejde kun begrænset af den pågældendes personlige duellighed.

Endvidere er der enighed om, at den indførte branchedeling ikke må medføre ændringer i de bestående forhold, hvorefter arbejdsgiveren kan anvende ufaglært arbejdskraft ved arbejde henhørende under et oplæringsområde.

Der gælder særlige regler for faglig anerkendelse inden for beslagsmedeområdet i henhold til aftale indgået mellem de overenskomstbærende organisationer.

Stk. 3 Supplerende uddannelsesbevis

Som supplement til overenskomstens bilag 5 om "Regler for opnåelse af faglig anerkendelse uden at have opnået et svendebrev/uddannelsesbevis" er der enighed om at tilføje en mulighed for "supplerende uddannelsesbevis".

I takt med den hastige teknologiske udvikling og branchens kompetencebehov er der behov for, at faglærte metalarbejdere gives mulighed for at opnå et supplerende uddannelsesbevis.

Denne mulighed ændrer ikke på aftalen om, at branchefællesskabet indebærer, at der ikke er behov for mere end ét svendebrev inden for jern- og metalindustrien.

Forudsætningen for at opnå et supplerende uddannelsesbevis er:

1. Pågældende medarbejdere har en faglært uddannelse inden for overenskomstens dækningsområde.
2. Pågældende medarbejdere består en række AMU-kurser.
3. Pågældende medarbejdere har været beskæftiget med relevant arbejde minimum 1 år i en virksomhed, der er godkendt af Metalindustriens Uddannelsesudvalg til at uddanne lærlinge inden for den erhvervsuddannelse, der søges om supplerende uddannelsesbevis til.

Overenskomstparterne aftaler de nærmere betingelser for, på hvilke erhvervsuddannelser der

BILAG 5

kan opnås supplerende uddannelsesbevis, herunder hvilke AMU-kurser der skal bestås som betingelse for udstedelse af et supplerende uddannelsesbevis.

Fremgangsmåde: Ansøgning om supplerende uddannelsesbevis sker ved fremsendelse af ansøgning til TEKNIQ Arbejdsgiverne eller Dansk Metal. Ansøgningsblanket kan rekvireres samme sted.

AL-Kompetenceudviklingskonto

Stk. 1: Formål

AL Efteruddannelse (ALEU) har bl.a. til formål at sikre udvikling af medarbejdernes kompetencer med henblik på at bevare og styrke virksomhedernes konkurrencekraft i en globaliseret økonomi. Det er ligeledes AL Efteruddannelses formål at understøtte udvikling af medarbejdernes kompetencer for at bevare og styrke disses beskæftigelsesmuligheder inden for TEKNIQ Arbejdsgivernes overenskomster og beslægtede områder.

Med henblik på en yderligere styrkelse af indsatsen på dette felt etableres en konto benævnt AL-Kompetenceudviklingskonto, som har til formål at yde tilskud til medarbejdernes deltagelse i selvvalgt kompetenceudvikling.

Parterne ønsker med denne aftale at skabe et dynamisk grundlag for anvendelse og administration af midler, som parterne aftaler at afsætte efter § 45. Det er målet, at midlerne anvendes til gavn for medarbejdernes beskæftigelsesmuligheder, såvel på kortere som på længere sigt. Samme ret kan gives til en flerhed af medarbejderne på samme virksomhed. Samtidig skal virksomhedernes konkurrenceevne bedst muligt tilgodeses.

Stk. 2: Frihed til uddannelse

Overenskomsternes nuværende rettigheder til frihed til uddannelse udbygges, så der gives ret til frihed til selvvalgt uddannelse, som er relevant for den enkeltes beskæftigelsesmulighed. Det er en betingelse for at have ret til frihed til uddannelse, som ikke af virksomheden vurderes som relevant for virksomheden, at medarbejderen kan opnå tilskud til denne uddannelse efter nedenstående regler om kompetenceudviklingsstøtte.

Medarbejdere med minimum 6 måneders anciennitet gives årligt ret til op til 2 ugers frihed til selvvalgt uddannelse, der er relevant i forhold til at styrke medarbejdernes beskæftigelsesmuligheder.

Friheden kan eksempelvis bruges til uddannelse på såvel grundlæggende som videregående niveau, almen såvel som faglig efter- og videreuddannelse samt til deltagelse i realkompetencevurdering i offentlig regi og relevante private tilbud.

Lærlinge har efter 6 måneders beskæftigelse i samme virksomhed (inkl. eventuelle skoleophold) ret til at søge om støtte fra AL-Kompetenceudviklingsfond. Støtten ydes til deltagelse i fritidsuddannelse i samme omfang og på samme vilkår som øvrige medarbejdere under overenskomsten. Lærlinge betragtes ikke som opsagt, selv om uddannelsesaftalen er tidsbegrænset.

Stk. 3: Økonomisk tilskud

Virksomheden betaler årligt kr. 520,00 pr. medarbejder omfattet af overenskomsten. Bidraget regnes på baggrund af det antal medarbejdere under overenskomsten, for hvem der indbetales til ATP, som indbetales kvartalsvis til kontoen.

Medarbejdere under overenskomsten kan ansøge om tilskud efter nedenstående regler.

Stk. 4: AL-Kompetenceudviklingskonto

Overenskomstens parter har etableret et sameje, som administrerer de efter stk. 3 opgjorte bidrag. De nærmere retningslinjer herfor er fastlagt i vedtægter, som parterne har udarbejdet. Parterne repræsenteres ligeligt i fondens bestyrelse.

AL Efteruddannelses bestyrelse træffer nærmere beslutning om:

- Administration og opkrævning af bidrag, som kan henlægges til en af AL Efteruddannelses bestyrelse besluttet administrator.
- Retningslinjer for uddeling.
- Regnskab mv., idet fondens regnskaber skal underkastes revision.
- Fastlæggelse og opkrævning af VEU-bidrag i det omfang denne opgave overdrages til arbejdsmarkedets parter inden for overenskomstens område.

Ansøgninger

Fondens midler kan søges af medarbejdere, som er ansat på en virksomhed under overenskomsten.

Ansøgninger fremsendes gennem virksomheden, som attesterer, at ansættelsen er omfattet af overenskomsten og oplyser samtidig, hvad medarbejderens løn udgør.

Anvendelse

AL-Kompetenceudviklingskontoen kan inden for dennes økonomiske muligheder yde tilskud til medarbejders uddannelsesaktiviteter, som er omhandlet i overenskomstens § 45. Det er en betingelse for at være tilskudsberettiget, at virksomheden ikke helt eller delvist betaler løn under uddannelsen. Midlerne kan anvendes til:

- Tilskud til eksterne udgifter ved uddannelse (kursusgebyr, kursusmaterialer, evt. transportudgifter mv.).
- Tilskud til delvis dækning af medarbejdernes løntab ved uddannelsen, dog højst et beløb som med tillæg af evt. offentlig løntabsgodtgørelse udgør 85 pct. af lønnen beregnet, jf. § 34, stk. 1.

Pr. 1. september 2023:

- *Tilskud til delvis dækning af medarbejdernes løntab ved uddannelsen, dog højst et beløb som med tillæg af evt. offentlig løntabsgodtgørelse udgør 100 pct. af lønnen beregnet, jf. overenskomstens § 34, stk. 1.*
- *Medarbejdere på skiftehold efter overenskomstens § 18 modtager desuden et tillæg på 100 pct. af tillægget efter § 18, stk. 6, pkt. 2, pr. fraværstime med skifteholdstillæg efter nærmere retningslinjer, som fastlægges af bestyrelsen.*
- *Medarbejdere på skiftehold efter overenskomstens § 18 modtager desuden et tillæg på 85 pct. af tillægget efter § 18, stk. 6, pkt. 3, pr. fraværstime med skifteholdstillæg, efter nærmere retningslinjer, som fastlægges af bestyrelsen.*

Der skal ved tildelingen af støtte tilstræbes en rimelig balance mellem de forskellige faggrupper under overenskomsten i forhold til indbetalingerne for disse.

Stk. 5: Kompetenceudviklingsstøtte administreret i virksomheden

1. Virksomheder, som selv ønsker at administrere uddannelsesmidlerne, kan administrere og udbetale midlerne i stk. 3.

Det er en forudsætning, at virksomheden

- har etableret uddannelsesudvalg og
- har mindst 100 medarbejdere opgjort efter stk. 3.

2. **Lokale rammer og planer**

Virksomheden skal tage initiativ til, at der i samarbejde med medarbejderne fastlægges overordnede rammer og prioriteringer for anvendelsen af midlerne på kompetenceudviklingskontoen. Det er virksomhedens uddannelsesudvalg, der fastlægger kriterier for tildeling af tilskud. Tilskud kan kun ydes efter reglerne i stk. 4. Der kan således ikke ydes tilskud til uddannelse, som efter virksomhedens beslutning iværksættes efter overenskomstens § 44, stk. 2.

Der skal ved planlægning tages hensyn til, at der skal kunne ydes tilskud til både kompetenceudvikling, som retter sig mod kvalificering af medarbejdere til andre funktioner i virksomheden, og til kompetenceudvikling, der styrker den enkelte medarbejders kvalifikationer og mulighed for beskæftigelse inden for overenskomstparternes overenskomsters dækningsområde. Hvis der er lokal enighed, kan kompetenceudviklingskontoen benyttes til anden uddannelse i forbindelse med fratrædelse, jf. overenskomstens § 37, stk. 7.

3. *Tildeling*

Inden for rammerne i pkt. 2 kan medarbejderne ansøge om tilskud. Uddannelsesudvalget bærer det overordnede ansvar for kriterierne for fordeling af midlerne, jf. pkt. 2. Det er en forudsætning for, at der kan tildeles tilskud, at der er midler til rådighed på kompetenceudviklingskontoen.

Uddannelsesudvalget kan beslutte, at der opsamles midler på kontoen til brug ved fremtidige uddannelsesaktiviteter. Medmindre andet aftales, overføres uforbrugte midler, der overstiger 1 års indbetalinger, til AL Efteruddannelse. Virksomhedens uddannelsesansvarlige vurderer, om ansøgningen ligger inden for de af uddannelsesudvalget fastlagte kriterier og rammer, og tildeler på det grundlag tilskud.

Hvis der gives afslag, har medarbejderen ret til at få en skriftlig begrundelse, og tillidsrepræsentanten kan - efter afslaget har været til høring i uddannelsesudvalget - kræve sagen fagretligt behandlet i henhold til overenskomstens bilag 11. Sagen kan dog ikke videreføres til faglig voldgift.

4. *Administration*

Virksomheden sørger for løbende at opføre virksomhedens kompetenceudviklingskonto. Virksomhedens revision attesterer i forbindelse med årsrapporten, at der er hensat og anvendt eller overført midler i overensstemmelse med disse regler.

Virksomhedens overholdelse af sin pligt til at beregne, orientere og afregne kursuskonti håndhæves alene efter reglerne i bilag 11.

Stk. 6: Tilskud til aftalt uddannelse

1. Der skal indgås en lokalaftale om aftalt uddannelse, jf. overenskomstens § 8, inden virksomheden og medarbejderen kan underskrive en konkret aftale om aftalt uddannelse. Hvis der ikke er valgt en tillidsrepræsentant på virksomheden, kan der indgås aftale om aftalt uddannelse i henhold til overenskomstens § 1, stk. 11.
2. Virksomheden kan søge tilskud til aftalt uddannelse, når der i henhold til pkt. 1 er indgået en lokalaftale, og der er fastlagt i en uddannelsesplan for den enkelte medarbejder. Uddannelsesplanen skal underskrives af medarbejderen og virksomheden og herefter, sammen med lokalaftalen, indsendes til AL Efteruddannelse på info@aleu.dk sammen med ansøgningsblanketten om tilskud til aftalt uddannelse,
3. Der kan søges tilskud til aftalt uddannelse for medarbejdere, der dels har 12 måneders anciennitet i virksomheden, eventuel læretid indgår ikke heri, dels har optjent 4 ugers ret til selvvalgt uddannelse. Tilskud til aftalt uddannelse træder i stedet for tilskud til selvvalgt uddannelse jf. overenskomstens § 44, stk. 3 og 4.
4. Støtte til aftalt uddannelse træder i stedet for støtte til selvvalgt uddannelse i den periode, som uddannelsesplanen løber over.
5. Medarbejderen modtager under aftalt uddannelse løn efter § 34, stk. 2, 2 afsnit. Ved indgåelse af en uddannelsesaftale, i henhold til erhvervsuddannelsesloven, betales løn i henhold til lærlingebestemmelsernes § 8, stk. 10, for så vidt angår jern og metal og stk. 6 for så vidt angår vvs-energiuddannelserne.
6. Bestyrelsen for AL Efteruddannelse fastlægger de nærmere retningslinjer for aftalt uddannelse.
7. Der ydes tilskud til udvalgte uddannelsesaktiviteter inden for Almen Voksenuddannelse,

Forberedende Voksenuddannelse, Erhvervsuddannelsesområdet, længerevarende AMU-forløb samt til akademi- og diplommoduler, inklusiv eventuelle forkurser, jf. den til enhver tid gældende positivliste fastsat af bestyrelsen for AL Efteruddannelse.

8. Der kan søges tilskud til kursusgebyr og kursusmaterialer, men ikke til andre formål fx befordring, kost og logi. For så vidt tilskud til uddannelsesaftaler i henhold til erhvervsuddannelsesloven ydes der et tilskud på kr. 1.500 pr. skoleuge og kr. 1.000 pr. praktikuge.

Organisationerne har i fællesskab udarbejdet en formular til indgåelse af en lokalaftale i henhold til pkt. 1 og en blanket til ansøgning om tilskud. Begge skabeloner findes på www.aieu.dk om aftalt uddannelse.

Stk. 7: Overenskomstbestemmelser

Er der en uoverensstemmelse mellem indholdet af overenskomsten og nærværende aftale, er det sidstnævnte, der gælder.

Stk. 8: AIEU-støtte i forbindelse med arbejdsfordeling

I forbindelse med arbejdsfordeling kan virksomheden søge støtte fra AL Efteruddannelse, hvis følgende betingelser er opfyldt:

1. Uddannelsesaktiviteterne skal fastlægges ved lokal enighed. Aktiviteternes indhold skal beskrives. Hvis der allerede er formuleret uddannelsesplaner, skal disse inddrages i forhandlingen. Det anbefales at bruge den af organisationerne udarbejdede blanket.
2. Der kan søges støtte til uddannelsesaktiviteter i højst halvdelen af arbejdsfordelingsperioden. Mindst halvdelen af uddannelsesaktiviteterne skal ligge på ledighedsdagene.
3. Det er en betingelse, at uddannelsesaktiviteten er berettiget til offentligt tilskud. Uddannelsen kan være såvel alment kvalificerende som faglig, herunder rettet mod virksomhedens drift.
4. Virksomheden betaler løn efter overenskomstens § 44, stk. 2, under uddannelsesaktiviteten.
5. Virksomheden kan søge støtte efter reglen i stk. 4. Der kan således gives støtte til kursusgebyr mv. og 85 pct. af betalingen efter stk. 4 med fradrag af offentlig løntabsgodtgørelse, som tilfalder virksomheden.
6. Uddannelsesaktiviteterne kan omfatte andre af virksomhedens medarbejdere, som ikke er omfattet af arbejdsfordelingen. Overenskomstdækkede medarbejdere kan dog kun deltage ved lokal enighed. Der kan i givet fald kun ydes støtte fra fonden til overenskomstdækkede medarbejdere.
7. Bestyrelsen skal hvert år fastlægge en rammebevilling til brug for tilskud til uddannelse under arbejdsfordeling. Såfremt rammebeløbet overskrides, skal bestyrelsen træffe beslutning om allokering af flere midler til tilskud for arbejdsfordeling under hensyn til fondens samlede økonomi.

Retningslinjer for etablering af arbejdsfordelingsordninger inden for denne overenskomsts område

Der er enighed om, at arbejdsfordeling i konkrete situationer kan være velegnet til imødegåelse af afskedigelser som følge af midlertidig produktionsnedgang. De ansatte bevarer tilknytningen til virksomheden og føler sig ikke sat udenfor som de, der er fuldt ledige, og virksomhederne opnår en nødvendig reduktion af lønudgifterne og får samtidig mulighed for at bevare tilknytningen til en velkvalificeret medarbejderstab, således at produktionen normalt uden forsinkelse og ekstra omkostninger til oplæring igen hurtigt kan forøges.

Organisationerne finder, at indførelse af arbejdsfordelingsordninger ikke må medføre indskrænkninger i arbejdskraftens geografiske og faglige mobilitet og derved hindre fremtidig strukturtilpasning. Arbejdsfordeling er en hjælp til selvhjælp for de ansatte og virksomhederne i en aktuel beskæftigelsessituation og bør derfor kun iværksættes af driftsmæssige årsager som fx ordrenedgang. Det skal fremhæves, at indførelse af arbejdsfordeling med oppebærelse af dagpenge betyder, at den ansatte, uanset gældende opsigelsesvarsler, har pligt til at påtage sig andet af Arbejdsformidlingen anvist arbejde, således at andre virksomheder fortsat kan få anvist den nødvendige kvalificerede arbejdskraft.

Parterne er derfor enige om nedenstående retningslinjer for indførelse af arbejdsfordelingsordninger:

1. Arbejdsfordeling skal være begrundet i driftsmæssige årsager af forventelig kortvarig karakter.
2. Arbejdsfordelingsordninger aftales ved lokale forhandlinger. Kan enighed ikke opnås, kan arbejdsgiveren varsle en sådan med 3 ugers varsel. Inden for dette tidsrum har medarbejderne påtaleret i henhold til Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter. For så vidt en uoverensstemmelse om en arbejdsfordelingsordning indankes til fagretlig behandling, kan arbejdsfordelingsordningen ikke træde i kraft, før mæglingssmøde har været afholdt.

Et begæret mæglingssmøde skal i alle tilfælde være afholdt inden 14 dage. Hvis en af organisationerne ikke overholder denne tidsfrist, er arbejdsgiveren berettiget til at igangsætte den pågældende arbejdsfordelingsordning. Det samme er tilfældet, såfremt enighed om sagen ikke opnås på mæglingssmødet, eventuelt organisationsmødet.

Spørgsmålet om, hvorvidt arbejdsfordelingsordningen er tilstrækkeligt begrundet i virksomhedens tarv, kan herefter videreføres på normal måde i henhold til Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter.

3. Aftale om arbejdsfordeling skal træffes på en sådan måde, at den enkelte medarbejder inden for 12 på hinanden følgende måneder ikke kan deltage i arbejdsfordelingsordninger i mere end sammenlagt 13 uger.

Såfremt de maksimale 13 uger opdeles i flere perioder, kan ingen periode være under 4 uger i de tilfælde, hvor der foretages 1 uges ledighed/1 uges arbejde eller 2 ugers ledighed/2 ugers arbejde. Fordeling med 2 eller 3 dages ledighed pr. uge eller 1 uges ledighed/2 ugers arbejde kan etableres for minimum 3 uger.

Etableres fordeling i henhold til ovennævnte og afbrydes inden udløbet af nævnte perioder på henholdsvis 4 og 3 uger, betragtes disse som forbrugt.

Med baggrund i bekendtgørelse nr. 1067 af 21. november 2011 om supplerende dagpenge, som er ændret ved bekendtgørelse nr. 8 af 12. januar 2012, skal arbejdstiden enten være nedsat med mindst 2 hele dage pr. uge eller med 1 uges arbejde på fuld tid fulgt af 1 uges ledighed. Fordelingen kan dog også være tilrettelagt med 2 ugers arbejde på fuld tid fulgt af 1 uges ledighed eller med 2 ugers arbejde på fuld tid fulgt af 2 ugers ledighed.

Organisationerne anbefaler, at der ved arbejdsmangel forud for etablering af arbejdsfordeling gennemføres en dialog om alternativt at benytte mulighederne for støtte til aftalt uddannelse fra ALEU efter overenskomstens bilag 6, stk. 7.

Anvendelse af muligheden for ALEU-støtte efter dette stk. 7 i AL-Kompetenceudviklingskonto forbruger af mulighederne for at etablere arbejdsfordeling i de op til 13 uger, der er fastlagt i overenskomsten. Tilsvarende reducerer brugen af arbejdsfordeling efter overenskomstens regler mulighederne for ALEU-støtte efter ovennævnte stk. 7.

Ordningen træder i kraft med virkning fra den 1. januar 2024.

Ved eventuelle ændringer i bekendtgørelsen er parterne enige om at drøfte, om denne bestemmelse skal tilpasses.

- Arbejdsfordelingen kan ligeledes etableres ved weekendarbejde, forskudttid og skiftehold. Særligt i forhold til weekendarbejde er der mellem parterne enighed om, at på virksomheder, i afdelinger eller produktionsområder, hvor der er etableret weekendhold, indgår weekendholdet på lige fod med de øvrige i fordelingen.

Der kan ved arbejdsfordelinger, hvor weekendhold skal indgå, alene etableres fordelinger med 1 uges ledighed/1 uges arbejde eller 2 ugers ledighed/2 ugers arbejde, idet en weekends arbejde svarer til én uges arbejde.

Samtidig er der mellem parterne enighed om, at weekendhold, der er beskæftiget i et andet produktionsområde/en anden afdeling end det produktionsområde/den afdeling, hvor der er etableret arbejdsfordeling, kan holdes uden for arbejdsfordelingen.

- Ledighed, der følger af ordningen, skal tilstræbes samlet i større sammenhængende perioder. Der kan ikke etableres arbejdsfordelingsordninger, hvor den daglige arbejdstid nedsættes, eller hvor ledigheden omfatter mindre end 2 dage pr. uge.
- Arbejdsfordelingsordninger skal indberettes af de lokale parter til de respektive overenskomststafsluttende organisationer senest 1 uge inden ordningen iværksættes. Samtidig hermed orienteres Arbejdsformidlingen skriftligt om arbejdsfordelingsordningerne, der påtænkes iværksat, herunder hvilke personer der omfattes heraf.
- Da formålet med arbejdsfordelingsordninger blandt andet er at undgå afskedigelser, som ellers ville være nødvendige, kan afskedigelser under en løbende arbejdsfordeling kun ske af årsager, der er begrundet i den pågældendes egne forhold. Viser det sig herudover under løbende arbejdsfordeling nødvendigt at foretage afskedigelser, skal arbejdsfordelingsordningen forinden tages op til ny lokal drøftelse. Kan enighed ikke her opnås, kan sager gøres til genstand for nærmere drøftelse under organisationernes medvirken.

Arbejdsfordeling kan tidligst indføres 4 uger efter afslutningen af en tidligere gennemført fordeling i den pågældende afdeling/arbejdsområde.

- Der gennemføres kvartalsvise møder mellem organisationerne med henblik på drøftelse af situationen omkring arbejdsfordelingsordningerne.
- Parterne er enige om, at der udarbejdes formular til brug ved indberetning af arbejdsfordelingsordninger. Disse udleveres af arbejdsgiveren.

Arbejdsfordeling

Virksomhed:	CVR-/SE-nr.:
Adresse:	
Postnr./by:	

Med virkning fra uge _____ til og med uge _____, i alt _____ (antal) uger, etableres der arbejdsfordeling for _____ (antal) medarbejdere, jf. vedlagte navneliste inden for

☐ Hele virksomheden	
☐ En virksomhedsopdeling	Hvilken:
☐ Et produktionsområde	Hvilket:

Sæt X

- 2 dages ledighed pr. uge
- 3 dages ledighed pr. uge
- 1 uges ledighed/1 uges arbejde
- 1 uges ledighed/2 ugers arbejde
- 2 ugers ledighed/2 ugers arbejde

Ledighedsperioden angives på særskilt liste for hver enkelt arbejder med angivelse af navn og CPR-nr. Har der inden for de sidste 12 måneder været etableret arbejdsfordeling i afdelingen eller arbejdsområdet omfattende de i nærværende fordeling deltagende arbejdere, anføres tillige fordelingsperiode(r) for hver enkelt arbejder, ekskl. nærværende ordning.

Dato: _____

Virksomhed

Medarbejder

(Jf. vedledningen skal der udarbejdes skema forbundsvist)

Navneliste vedr. arbejdsfordeling

Virksomhed:

Arbejdsfordeling vedr. medarbejdere inden for (forbund):

Beskæftiget i (afd./produktionsområdet i virksomheden):

Navn	CPR-nr.	A-kasse	Tidligere fordelingsperioder inden for de seneste 12 måneder	Forordningsperioder i indeværende ordeling

Husk 2 og 3 dage er lig med 1 uge, og 1 uges ledighed tæller som 2 uger.

Generelle betalingsregler, hvor medarbejderne benytter eget motorkøretøj i virksomhedens tjeneste

Når medarbejderne benytter eget motorkøretøj i virksomhedens tjeneste, ydes der dem herfor en godtgørelse pr. kørt km af samme størrelse som den, der til enhver tid er fastsat i henhold til de for staten gældende regler.

Organisationerne er i øvrigt enige om, at såfremt arbejdsgiveren ønsker, at medarbejderen benytter sit eget køretøj, er den enkelte medarbejder frit stillet med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt han vil stille sit motorkøretøj til rådighed for virksomheden.

Aftale om fordeling af udgifterne til anskaffelse, vedligeholdelse og renholdelse af værnefodtøj

Stk. 1

Virksomheder yder tilskud til køb af eget godkendt værnefodtøj til de ansatte:

1. Hvor arbejdsforholdene på grund af særlig risiko for fodskader, der kan undgås ved brug af værnefodtøj, kræver det.
2. Hvor virksomhedens arbejdsmiljøorganisation anbefaler det.

Hvor særlige arbejdsforhold nødvendiggør anvendelse af værnesko, fastsættes tilskuddet til prisen for almindelig værnesko i henhold til listens pkt. 2 i stk. 7.

Det normale tilskud svarer til prisen for almindelige vænetræsko i henhold til listens pkt. 1 i stk. 7.

Hvor særlige arbejdsforhold nødvendiggør anvendelse af værnefodtøj med ankelstøtte, fastsættes tilskuddet til prisen for værnestøvler i henhold til listens pkt. 3 i stk. 7.

Hvor lægelig anvisning nødvendiggør brug af ortopædisk værnefodtøj, ydes tilskud i henhold til listen.

Ejendomsretten til værnefodtøj, hvortil virksomheden yder tilskud i henhold til foranstående bestemmelser, tilfalder den ansatte.

Stk. 2

Hvor særlige arbejdsforhold nødvendiggør anvendelse af andre typer værnefodtøj end nævnt i stk. 1, betales udgiften af virksomheden, og fodtøjet forbliver dennes ejendom.

Stk. 3

Ansatte, der modtager tilskud i henhold til stk. 1, er pligtig til at anvende værnefodtøj under arbejdet, medmindre der lokalt er truffet anden aftale.

Stk. 4

Det påhviler den ansatte for egen regning at sørge for renholdelse og normal vedligeholdelse (ekskl. egentlige reparationer af det værnefodtøj den ansatte anvender under udførelse af arbejde i virksomheden).

Stk. 5

Værnefodtøj, hvortil virksomheden yder tilskud, indkøbes efter aftale med virksomheden. Fornyelse af nedslidt eller ødelagt værnefodtøj, der ikke længere opfylder sine formål, skal aftales med virksomheden.

Stk. 6

Uoverensstemmelser om ovenstående behandles i henhold til overenskomstens Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter.

Stk. 7

Denne aftale betragtes som et tillæg til overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F og Blik- og Rørarbejderforbundet og løber sammen med denne.

Der sker ikke med nærværende ændringer i bestående aftaler.

Listepriser pr. 1. marts 2023:

1. (træsko) kr. 519,00
2. (sko) kr. 822,00
3. (støvler) kr. 964,00

Listen revideres én gang årligt pr. 1. marts i henhold til prisudviklingen for værnefordtøj.

Pr. 1. januar 2024 fastsættes listepriserne fremadrettet med udgangspunkt i udviklingen i det almindelige pristal.

Tillidsrepræsentanterne og det lokale samarbejde i TEKNIQ Arbejdsgivers virksomheder

Et godt samarbejde mellem ledelsen og medarbejderne i virksomhederne er en væsentlig forudsætning for virksomhedernes produktivitet og konkurrencekraft og medarbejdernes trivsels- og udviklingsmuligheder.

Den danske model bygger både på et professionelt og konstruktivt samarbejde mellem overenskomstparterne og på et velfungerende lokalt samarbejde mellem virksomhedsledere og tillidsrepræsentanter. Grundlaget for succes er ofte den decentrale aftalefastlæggelse og en samarbejdsproces i gensidig respekt og tillid.

Parterne er enige om at gennemføre et samarbejdsprojekt, der skal styrke tillidsrepræsentantfunktionen og derigennem det lokale samarbejde. Projektet gennemføres i regi af AL Efteruddannelse.

Stk. 1: Fælles aktivitet for nyvalgte tillidsrepræsentanter

Nyvalgte tillidsrepræsentanter tilbydes således et af AL Efteruddannelse udbudt uddannelses- og samarbejdsprogram af maks. 4 dages varighed. Tillidsrepræsentanten vil have ret til at deltage i et sådant forløb inden for de første 24 måneder af vedkommendes valgperiode.

Arbejdsgiveren yder i forbindelse med tillidsrepræsentantens deltagelse en betaling herfor svarende til det indtægtstab, den pågældende har lidt.

Uddannelses- og samarbejdsforløbet skal indeholde emner, der kan styrke tillidsrepræsentantens viden om virksomhedernes udviklingsmæssige, produktionsmæssige, driftsøkonomiske og konkurrencemæssige vilkår og betydningen af et godt psykisk arbejdsmiljø, ligesom der skal fokuseres på vigtigheden af et gensidigt højt informationsniveau mellem de lokale parter.

Parterne er enige om, at programmets nærmere indhold og afvikling fastlægges i fællesskab.

Stk. 2: Fælles indsats for valg af tillidsrepræsentant hvor en sådan ikke måtte findes

Derudover iværksættes en fælles indsats for at få valgt tillidsrepræsentanter i de virksomheder, hvor der aktuelt ikke er valgt en tillidsrepræsentant.

Indsatsen skal tydeliggøre den række af de fordele, der ligger i et struktureret og vedvarende lokalt samarbejde mellem en valgt tillidsrepræsentant og virksomhedens ledelse.

Den fælles indsats varetages af AL Efteruddannelse.

Stk. 3: Vederlag til valgte tillidsrepræsentanter

Parterne er enige om, at tillidsrepræsentanter valgt under overenskomsten vil modtage et årligt vederlag, som udbetales med en ¼ pr. kvartal. Vederlaget udbetales som kompensation for tillidsrepræsentantens varetagelse af sit hverv uden for dennes arbejdstid.

Vederlaget er ikke pensionsgivende eller feriepengeberettiget.

Tillidsrepræsentantens valggrundlag opgøres én gang årligt. Ved bortfald af tillidsrepræsentant-hvervet bortfalder vederlaget.

Vederlaget til tillidsrepræsentanter udgør pr. 1. april 2017:

Valggrundlag op til og med 49 personer	kr. 9.000,00 årligt
Valggrundlag mellem 50 og 99 personer	kr. 16.500,00 årligt
Valggrundlag på 100 personer eller derover	kr. 33.000,00 årligt

For fællestillidsrepræsentanter opgøres antallet som summen af de repræsenterede.

Hvor der allerede er truffet aftale om aflønning/vederlag til tillidsrepræsentanten, modregnes dette i ovenstående vederlag.

AL Efteruddannelse finansierer disse aktiviteter og vederlag.

Som følge heraf er opkrævningen til AL Efteruddannelse tillagt 20 øre pr. præsteret arbejdstime. Ovenstående aktiviteter finansieres alene af dette særlige bidrag. AL Efteruddannelses bestyrelse er bemyndiget til at regulere bidraget, såfremt de nye opgaver nødvendiggør dette.

Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter

§ 1 Lokale forhandlinger

1. Uoverensstemmelser af faglig karakter søges løst ved forhandling mellem parterne på virksomheden. Sådanne forhandlinger skal påbegyndes hurtigst muligt og afsluttes inden 10 dage.
2. Såfremt tillidsrepræsentanten har behov herfor, eller der ikke er valgt tillidsrepræsentant på virksomheden, kan en repræsentant fra den eller de lokale afdelinger/kredse efter aftale med virksomhedens ledelse tilkaldes til den lokale forhandling.
3. Repræsentanterne for de lokale parter skal være bemyndiget til at indgå bindende aftaler.
4. Der udarbejdes referat af forhandlingsresultatet, som underskrives med bindende virkning af parterne.
5. Såfremt der opstår en faglig uoverensstemmelse af individuel karakter på virksomheder, hvor der ikke er valgt tillidsrepræsentant, kan den medarbejder, uoverensstemmelsen vedrører, anmode en repræsentant fra den lokale afdeling/kreds om at bistå sig under den lokale forhandling.

§ 2 Mæglingsmøde

1. Kan der ikke opnås enighed ved den lokale forhandling, kan de respektive organisationer begære mægling i sagen.
2. Mæglingsbegæringen skal være skriftlig og indeholde en kort beskrivelse af uoverensstemmelsen, således at temaet på mæglingsmødet klart fremgår af begæringen.
Referatet fra den lokale forhandling skal vedlægges.
Organisationerne er enige om, at denne regel kun under særlige omstændigheder vil kunne fraviges.
3. For så vidt mæglingsmødet er begæret i medfør af bestemmelserne i overenskomstens § 8 vedrørende opsigelse af lokale aftaler, kutymer eller reglementer, skal begæringen om mæglingsmødets afholdelse være den modstående organisation i hænde inden for de i § 8 angivne opsigelsesfrister, det vil sige senest den sidste hverdag i måneden.
4. Mæglingsmøde skal så vidt muligt holdes på den virksomhed, hvor uoverensstemmelsen er opstået.
5. Mæglingsmødet skal afholdes hurtigst muligt og senest 15 arbejdsdage efter mæglingsbegæringens modtagelse i den modstående organisation.
Tidsfristen kan fraviges efter aftale mellem organisationerne.
I sager vedrørende bortvisning skal mæglingsmøde afholdes senest 5 arbejdsdage efter mæglingsbegæringens modtagelse i den modstående organisation, medmindre andet aftales.
Er der i sager vedrørende bortvisning ikke opnået enighed ved mæglingsmødet, kan de respektive parter begære sagen afgjort ved en faglig voldgift.
I de situationer, hvor sagen er begæret afgjort ved en faglig voldgift, kan de respektive parter tillige begære et organisationsmøde og/eller et forhandlingsmøde, såfremt afholdelse heraf er mulig uden omberømmelse af den faglige voldgift.
6. Ved mæglingsmødet genoptages forhandlingerne med bistand af organisationernes mæglingsrepræsentanter, der herefter ved direkte indbyrdes forhandlinger søger at tilvejebringe en løsning af uoverensstemmelsen.

7. Der udarbejdes referat af forhandlingsresultatet, som underskrives med bindende virkning af parterne.

§ 3 Organisationsmøde

1. Er der ikke opnået enighed ved mæglingssmødet, kan de respektive organisationer begære sagen videreført ved et organisationsmøde.
2. Skriftlig begæring herom skal meddeles den modstående organisation senest 10 arbejdsdage efter mæglingssmødets afholdelse.
3. Organisationsmøderne afholdes hurtigst muligt og senest 15 arbejdsdage efter begæringens modtagelse i den modstående organisation.
Tidsfristen kan fraviges efter aftale mellem organisationerne.
4. På Organisationsmødet deltager mindst to repræsentanter fra hver af parterne, hvoraf den ene leder forhandlingerne for sin organisation. Mæglingsrepræsentanterne i den pågældende sag kan normalt ikke lede forhandlingerne.

De i sagen direkte implicerede parter har pligt til at deltage i organisationsmødet, medmindre ganske særlige omstændigheder foreligger.

Plenarmøde skal afholdes, såfremt en af parterne anmoder herom. Der udarbejdes referat af forhandlingsresultatet, som underskrives med bindende virkning af parterne.

§ 4 Faglig voldgift

1. Opnås der ikke ved mæglingssmødet/organisationsmødet en løsning af uoverensstemmelsen, og sagen angår forståelsen af en mellem parterne indgået overenskomst eller aftale, kan en af organisationerne begære sagen afgjort ved en faglig voldgift.
2. Den organisation, der ønsker sagen videreført, skal senest 10 arbejdsdage efter mæglingssmødets/organisationsmødets afholdelse skriftligt begære afholdelse af faglig voldgift. Denne tidsfrist kan fraviges efter aftale.
3. Voldgiftsretten består af 5 medlemmer: 1 formand/opmand og 2 repræsentanter fra hver af parterne.
4. Organisationerne anmoder i fællesskab en opmand uden for deres kreds om at påtage sig hvervet som formand for voldgiftsretten.
Opnås der ikke mellem organisationerne enighed om en formand/opmand, skal de snarest anmode Arbejdsretten om at udpege en sådan. I henvendelsen skal det oplyses, hvilke personer der ved forhandlingerne mellem organisationerne har været bragt i forslag.
5. Retsmøde skal afholdes snarest. Tidspunktet for mødet fastsættes ved forhandling mellem retsformanden og organisationerne.
6. Klager fremsender til modparten og retsformanden et klageskrift bilagt kopi af de akter, der ønskes fremlagt. Klageskriftet anses for at være rettidigt modtaget, såfremt det er den modstående organisation i hænde senest kl. 16.00 25 arbejdsdage før retsmødet.
7. Svarkrift fremsendes af den modstående organisation til den klagende organisation og retsformanden bilagt kopi af de akter, der ønskes fremlagt. Svarkriftet anses for rettidigt modtaget, såfremt det er den klagende organisation i hænde senest kl. 16.00 15 arbejdsdage før retsmødet.

Replik fremsendes til den indklagede organisation og retsformanden og anses for at være rettidigt modtaget, såfremt den er den modstående organisation i hænde senest kl. 16.00 10 arbejdsdage før retsmødet.

Duplik fremsendes og anses for at være rettidigt modtaget, såfremt den er den modstående organisation og retsformanden i hænde senest kl. 16.00 7 arbejdsdage før retsmødet.

Hvis en af organisationerne ønsker at foretage afhøringer, skal det fremgå af processkrifterne, hvem der ønskes afhørt.

Er klageskrift ikke modtaget rettidigt, betragtes sagen som afsluttet og kan ikke rejses igen.

Dog kan sagen genoptages, såfremt klagerne senest kl. 16.00, 3 arbejdsdage efter fristens udløb, til den modstående organisation fremsender klageskrift og tillige tilkendegiver at være villig til at betale den i overenskomsten fastsatte bod. Bodsbeløbet er kr. 100.000,00.

Fristen for aflevering af svarskrift er herefter senest kl. 16.00 11 arbejdsdage før retsmødet. Replik fremsendes til den indklagede organisation og retsformanden og anses for at være rettidigt modtaget, såfremt den er den modstående organisation i hænde senest kl. 16.00 7 arbejdsdage før retsmødet. Duplik fremsendes og anses for at være rettidigt modtaget, såfremt den er den modstående organisation og retsformanden i hænde senest kl. 16.00 3 arbejdsdage før retsmødet.

Er svarskriftet ikke modtaget rettidigt, afgøres sagen på grundlag af de oplysninger, der fremgår af klageskriftet og referaterne fra den fagretlige behandling.

Dog kan sagen genoptages, såfremt indklagede senest kl. 16.00, 3 arbejdsdage efter fristens udløb, til den modstående organisation fremsender svarskrift og tillige tilkendegiver at være villig til at betale den i overenskomsten fastsatte bod. Bodsbeløbet er kr. 100.000,00.

Fristen for aflevering af replik er herefter senest kl. 16.00 7 arbejdsdage før retsmødet. Duplik fremsendes og anses for at være rettidigt modtaget, såfremt den er den modstående organisation og retsformanden i hænde senest kl. 16.00 3 arbejdsdage før retsmødet.

8. Under retsmødet procederes sagen mundtligt af en organisationsrepræsentant, der ikke samtidig kan være medlem af retten.
9. Voldgiftsretten afgør selv alle spørgsmål vedrørende forretningsgang og forretningsorden, som ikke fremgår af nærværende regler.

I afstemning herom deltager formanden, og alle spørgsmål afgøres ved simpelt flertal.

10. Opnås der ikke under voteringen flertal for en afgørelse, skal retsformanden som opmand alene afgøre sagen i en motiveret kendelse, i hvilken om nødvendigt også spørgsmålet om retens kompetence afgøres.

Opmanden er i sin kendelse begrænset til at træffe en afgørelse, der ligger inden for de nedlagte påstande og inden for de øvrige retsmedlemmers votering.

§ 5 Forhandlingsmøde

Såfremt en uoverensstemmelse rettidigt er begæret videreført til faglig voldgift eller til Afskedelsesnævnet i henhold til hovedaftalens § 4, kan der, når det begæres af den ene part, afholdes et forhandlingsmøde mellem overenskomstparterne. Den part, der begærer forhandlingsmøde, skal samtidig angive, om de lokale parter deltager.

Ved uoverensstemmelser, der har udløst beslutning om udstedelse af strejke- eller lockoutvarsel, skal et begæret forhandlingsmøde afholdes.

Der udarbejdes referat af forhandlingsresultatet, som underskrives med bindende virkning af parterne.

§ 6 Organisationsudvalgsmøde

1. Uoverensstemmelser af principiel karakter mellem organisationerne vedrørende forståelse af overenskomsten og dermed ligestillede aftaler kan direkte forhandles.
Organisationsudvalgsmøde kan begæres af en af overenskomstparterne.
2. Såfremt en af overenskomstparterne skønner, at en afgørelse i en lokal uoverensstemmelse vil kunne få principiel betydning for hele overenskomstområdet, kan uoverensstemmelsen begæres behandlet ved et organisationsudvalgsmøde.
Hvis begæringen ikke kan tiltrædes, betragtes henvendelsen som en mæglingsbegæring.
3. Der udarbejdes referat af forhandlingsresultatet, som underskrives med bindende virkning af parterne.

§ 7 Valg af forum (urimelig afskedigelse)

I sager, hvor der fra forbundets side nedlægges påstand om, at der er sket en urimelig afskedigelse efter reglerne i overenskomsten (overenskomsternes implementering af EU-direktiver), og hvor rette forum for sagens afgørelse efter denne påstand er faglig voldgift, er parterne enige om, at den faglige voldgift tillige skal være forum for afgørelse af eventuelle påstande i samme sag om urimelig afskedigelse rejst efter reglerne i hovedaftalens § 4, stk. 3, og/eller funktionærlovens § 2b.

Parterne er enige om, at der for disse sager altid skal afholdes et forhandlingsmøde efter de i overenskomsten sædvanligt gældende regler.

Parterne bekræfter desuden, at skriftsvekslingen for disse sager følger de i overenskomsten sædvanligt gældende regler for gennemførelse af faglig voldgift.

Anmærkning 1:

Ved organisationer forstås de organisationer, der har underskrevet denne overenskomst.

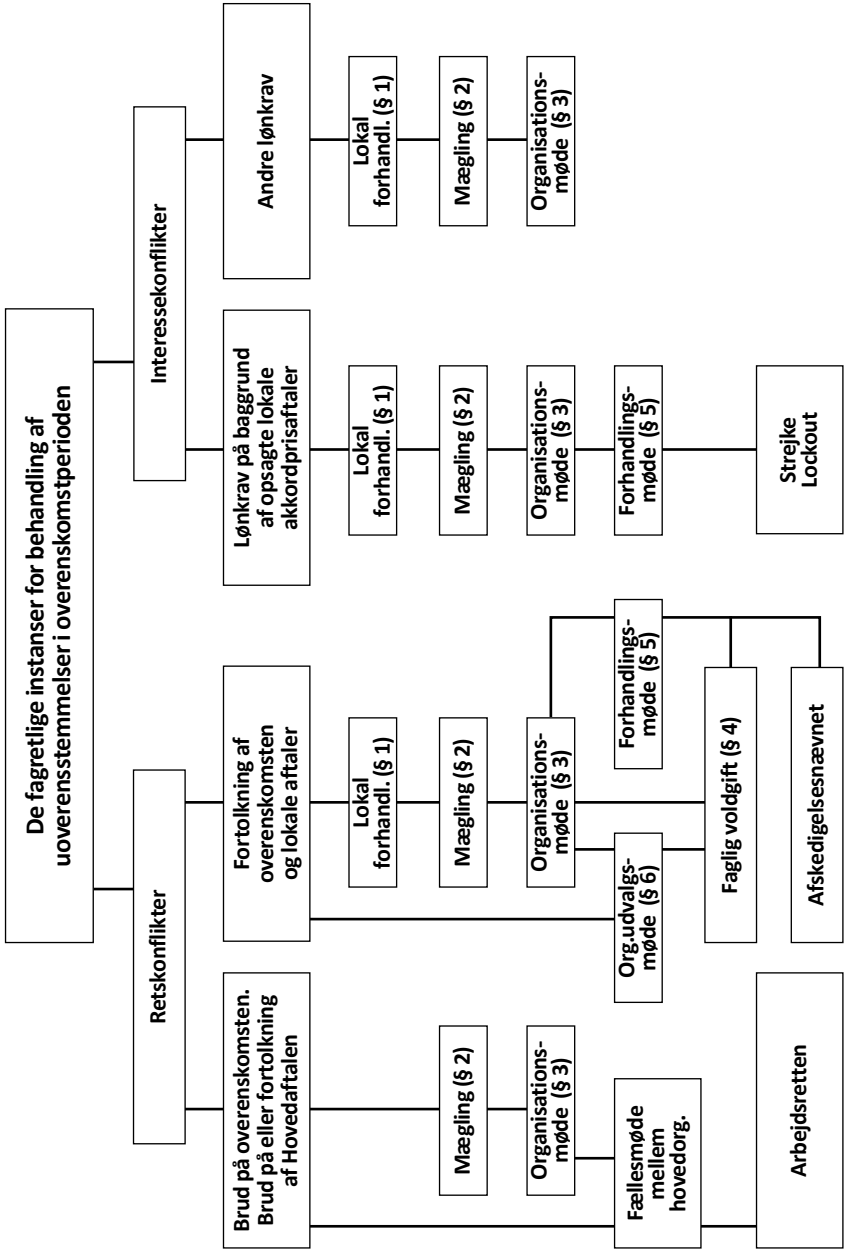
Anmærkning 2:

Parterne er enige om - uanset de i overenskomsterne valgte formuleringer - at fristens første dag er arbejdsdagen efter den begivenhed, der udløser fristen, fx modtagelsen af en begæring.

Arbejdsdage er ikke i denne forståelse lørdage, søndage, søgnehelligdage eller overenskomstmæssige fridage (1. maj, 5. juni (Grundlovsdag) og 24. december (juleaftensdag)).

Alle øvrige dage tælles som arbejdsdage, uanset organisationernes åbningsdage.

Bemærk planchen på næste side.

Offshore

Protokollat om offshore og arbejde på ikke-kystnære havvindmøller

Parterne fastslår indledningsvis, at den gældende overenskomst mellem organisationerne er grundlag for de ansættelsesforhold, der etableres.

Stk. 1: Område

Retningslinjerne er gældende for montage-, reparations- og vedligeholdelsesarbejder på mobile og stationære platforme på dansk kontinentalsokkelområde (ekskl. Færøerne og Grønland).

Retningslinjerne tager sigte på arbejder af mindst en fuld arbejds- og frihedsperiode (4 uger).

For arbejde af kortere varighed end en fuld arbejds- og frihedsperiode træffes lokal aftale i henhold til overenskomstens afsnit H - Rejsearbejde.

Arbejdstiden for kortere varende arbejde kan følge den under stk. 2 nævnte daglige og ugentlige arbejdstid, men for arbejde ud over den i overenskomstens § 9 - den normale arbejdstid - fastsatte ugentlige arbejdstid afregnes og afspadseres efter overenskomstens regler efter nærmere aftale tilpasset de særlige forhold i offshore-sektoren.

Stk. 2: Arbejdstiden

1. Arbejdsperioden på platformen er 14 dage efterfulgt af 14 dages frihed i land. Arbejdsperioden kan ændres efter ledelsens skøn under hensyn til virksomhedens tarv. Forholdet mellem arbejdsdage og fridage skal være 1:1. Den normale daglige effektive arbejdstid er 12 timer alle ugens dage.

Afbrydes et arbejdsforhold, omfattende en fuld arbejds- og frihedsperiode inden udløbet af perioden, afregnes præsterede timer i henhold til stk. 3, pkt. 1, 2 og 3.

2. a. *Den daglige hvileperiode kan i begrænset omfang udskydes eller nedsættes til 8 timer.
 - b. *Arbejdsperioden mellem 2 frihedsperioder kan forlænges i op til 28 døgn, såfremt den enkelte arbejdstager og ledelsen skriftligt træffer aftale herom. Uforudsete forlængelser (force majeure o. lign.) kan i nødvendigt omfang disponeres af ledelsen.
 - c. Der kan lokalt træffes aftale om, at ferie og opsparede timer kan indgå i afviklingen af arbejds- og frihedsperioder, eksempelvis således, at 14 dages arbejde efterfølges af 21 dages frihed i land.
3. Arbejdstiden pr. arbejdsperiode (14 dage) er 168 timer. For hver periode opspares 20 timers frihed. Den således opsparede frihed skal anvendes inden 12 måneder. Anvendelsen sker under hensyntagen til de driftsmæssige forhold og iværksættes i øvrigt efter høring af medarbejderne.

Til anvendelse under afspadsering af den opsparede frihed hensættes 10 timers løn (timeløn inkl. offshoretillæg) pr. arbejdsperiode. Såfremt afspadsering ikke sker inden for 12-måneders fristen, udbetales det hensatte beløb med tillæg af 20 timers overtidsbetaling.

Den opsparede frihed skal afvikles inden medarbejderens evt. afgang fra virksomheden.

Stk. 3: Lønforhold

1. Lønnen fastsættes i henhold til overenskomstens bestemmelser.
2. Som tillæg hertil ydes et særligt offshore-tillæg, som skal dække alle overenskomstmæssige tillæg samt alle specielle forhold, der følger offshore-arbejdet:

Pr. 1. marts 2023	kr. 42,90
Pr. 1. marts 2024	kr. 44,40
3. Arbejde ud over 12 timer/dag betales med overtidbetaling, som fastsættes til 50 pct. af den aftalte timeløn inkl. offshore-tillæg.
Såfremt arbejdstiden i en 14-dages periode medfører arbejde ud over 168 timer, betales timerne herudover med tillæg på 50 pct.
Afbrydes en frihedsperiode på grund af større forud planlagt shut-down, aflønnes det udførte antal arbejdstimer ved det pågældende arbejde med overtidbetaling.
4. Det under pkt. 2 og 3 anførte er ikke gældende for kortere varende arbejdsopgaver, hvor aflønningen sker i henhold til stk. 1, 2. afsnit.
5. Ud over lønnen beregnes og ydes der betaling for søgnehellidage efter reglerne for fritvalgs-kontoen, jf. § 31.
6. For arbejde på den 24. december 2023 udgør tillægget kr. 1.221,95
For arbejde på den 24. december 2024 udgør tillægget kr. 1.264,75
7. For arbejde på øvrige søgnehellidage udbetales et tillæg på

Pr. 1. marts 2023	kr. 554,10
Pr. 1. marts 2024	kr. 573,50

Stk. 4: Rejse- og ventetid

Arbejdsperioden regnes fra mødetid basehavn (aftalt mødested) til ankomst basehavn. Den hertil medgæede transporttid mellem basehavn og arbejdssted kompenseres med frihed (afspadsring) i det omfang, den samlede arbejdstid overstiger friheden i land. Opgørelse heraf foretages hvert halve år, og der træffes nærmere aftale om afvikling af afspadsring. Ventetid i basehavn eller på platform betales med den i stk. 3 anførte løn.

Organisationerne anbefaler, at der lokalt træffes aftale om tilskud til transportudgifter mellem bopæl og basehavn.

Stk. 5: Kost og logi

Inden påbegyndelse af arbejdet træffes der nærmere aftale om kost og logi.

Stk. 6: Ferie

Der tilkommer lønmodtageren ferie og feriegodtgørelse i henhold til overenskomstens feriebestemmelser, idet afviklingen dog tilpasses de særlige arbejdsperioder.

Med virkning fra 1. september 2020 kan medarbejderen, i det omfang der ikke er optjent nok ferie til afvikling i friperioden, afholde betalt ferie på forskud, jf. ferielovens § 7.

Stk. 7: Frihed

Medarbejderen har ret til frihed ved alvorlig sygdom eller dødsfald i den nærmeste familie. Friheden er uden løn, medmindre andet følger af lokalaftale eller kutyme.

Stk. 8: Opsigelsesvarsler

Overenskomstens regler er gældende for så vidt angår opsigelsesvarsler, idet der dog lokalt kan træffes aftale om opsigelsesvarsler tilpasset arbejdsperioderne. Dog må sådanne aftaler ikke forringe de overenskomstmæssige opsigelsesregler.

Stk. 9: Uoverensstemmelser

Uoverensstemmelser afgøres i henhold til Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter.

Stk. 10 Arbejde på havvindmøller samt direkte tilknyttet arbejde, der foregår på land

Virksomheden og en tillidsrepræsentant kan efter reglen i § 8, stk. 7, fravige overenskomsten, således at arbejdstiden kan planlægges med en arbejdsperiode på op til 14 dage efterfulgt af 14 dages frihed i land.

Denne bestemmelse gælder for arbejde på havvindmøller (kystnære og ikke-kystnære havvindmøller) samt for arbejde og opgaver, der er direkte tilknyttet arbejde på havvindmøller og foregår på land.

Arbejdet skal udføres af medarbejdere, hvis jobfunktion er at udføre arbejde på havvindmøller, og som arbejder i samme turnus, som arbejdet på havvindmøllerne foregår i.

Medarbejdere, der hovedsageligt arbejder på land, kan ikke omfattes af ovenstående.

Stk. 11: Varighed

Denne aftale betragtes som et tillæg til overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet og løber sammen med denne.

Bestående aftaler inden for dette arbejdsområde kan ikke hermed forringes.

København, den 22. januar 2000, med ændringer pr. 1. marts 2004, 1. marts 2007, 1. marts 2010, 1. marts 2012, 1. marts 2014, 1. marts 2017, 1. marts 2020 og den 1. marts 2023.

Anmærkning:

*Der henvises til Energiministeriets bekendtgørelse nr. 711 af 16/11 1987.

Anmærkning:

Der henvises endvidere til Energiministeriets bekendtgørelse nr. 630 af 1/7-2003 samt overenskomstens bilag 28 om natarbejde og helbreds kontrol.

Funktionærlignende ansættelsesvilkår

Mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet er der opnået enighed om, at de virksomheder, som er omfattet af overenskomsten, der for medarbejdere med mere end 9 måneders anciennitet ønsker at indføre funktionærlignende ansættelsesvilkår, gør det efter følgende retningslinjer:

Spørgsmålet om indførelse eller afskaffelse af aftaler om funktionærlignende ansættelsesvilkår kan kun rejses lokalt på den enkelte virksomhed, og uenighed kan fagretlig behandles, dog kun til et organisationsmøde.

Funktionærlignende ansættelsesvilkår kan aftales individuelt med medarbejdere, der udfører særligt betroet/kvalificeret arbejde. Aftaler om ansættelse på funktionærlignende vilkår er kun gyldige, såfremt de er udformet skriftligt.

Organisationernes ansættelsesblanket skal bruges ved indgåelse af aftaler om ansættelse på funktionærlignende vilkår.

Ansættelsesblanketten kan efter underskrivelsen kræves indsendt til den respektive organisation.

Find ansættelsesblanketten i bilag 18.

Stk. 1: Løn vurdering

Løn vurderingen følger den mellem parterne indgåede overenskomst, herunder akkord-bestemmelserne.

Stk. 2: Anciennitet

Ved ansættelse på funktionærlignende vilkår regnes fra tidspunktet for ansættelsen i virksomheden.

Stk. 3: Opsigelse

I tilfælde af opsigelse regnes opsigelsesvarslets længde for begge parter i overensstemmelse med reglerne i funktionærloven.

Opsigelse kan finde sted under sygdom. Overenskomstens § 37, stk. 2 og 3, finder ikke anvendelse for aftaler om funktionærlignende ansættelser. Det kan i den enkelte kontrakt aftales, at medarbejderen kan opsiges med en måneds varsel til fratræden ved en måneds udgang, når den pågældende inden for et tidsrum af 12 måneder har oppebåret løn under sygdom i alt 120 dage.

Opsigelsens gyldighed er betinget af, at den sker i umiddelbar tilknytning til udløbet af de 120 sygedage, og mens den pågældende endnu er syg, hvorimod gyldigheden ikke berøres af, at medarbejderen er vendt tilbage til arbejdet, efter at opsigelsen er sket.

Medarbejdere ansat på funktionærlignende vilkår er omfattet af funktionærlovens §§ 2a og 2b, 8, 16 og 17a.

Stk. 4: Erstatning for manglende varsel

For funktionærlignende ansatte finder funktionærlovens § 3 anvendelse.

Stk. 5: Arbejdstid

Arbejdstiden, herunder eventuel overtid, skiftehold, forskudt tid tillige med betaling herfor, for de der er ansat på funktionærlignende vilkår, fastsættes i henhold til overenskomstens bestemmelser.

Ved overarbejde i forbindelse med det arbejde, de pågældende normalt udfører, er de ikke omfattet af overenskomstens § 17, stk. 3, 9 og 11.

Ansatte på funktionærlignende vilkår kan indgå i arbejdsfordelingsordninger, medmindre andet aftales mellem virksomheden og medarbejderen.

Tillidsrepræsentanten har ved misbrug påtaleret.

Stk. 6: Uddannelse

Teknisk og samfundsmæssig udvikling nødvendiggør en løbende efteruddannelse, hvorfor de, der er ansat på funktionærlignende vilkår, både har ret og pligt til løbende at ajourføre deres viden og uddannelse i samarbejde med virksomheden.

Organisationerne skal derfor anbefale, at der gives de pågældende den fornødne frihed hertil.

Sker kursusdeltagelse på virksomhedens foranledning, betaler virksomheden rejseudgifter og kursusudgifter såvel som løn.

Eventuel dækning af løntab tilfalder virksomheden.

Eventuelle kurser skal være virksomhedsorienterede, og deltagelse skal ske under fornødent hensyn til virksomhedens tarv.

Parterne vil ikke modsætte sig, at der i forbindelse med kurser af længere varighed og med store omkostninger for virksomheden lokalt kan indgås en aftale om gensidigt forlænget opsigelsesvarsel gældende inden for det første år efter kursusdeltagelsen.

Stk. 7: Ferie

Ved ansættelse på funktionærlignende vilkår holdes ferie med løn eller ferie med feriegodtgørelse, jf. ferielovens § 23.

Stk. 8: SH-dage

Medarbejdere ansat på funktionærlignende vilkår modtager fuld løn på SH-dage samt 1. maj, 5. juni (Grundlovsdag) og 24. december (juleaftensdag).

Stk. 9: Sygdom

Ved ansættelse på funktionærlignende vilkår modtages fuld løn under sygdom. I øvrigt gælder funktionærlovens bestemmelser på dette område.

Stk. 10: Lønningsperiode og lønudbetaling

Ved ansættelse på funktionærlignende vilkår udbetales månedsløn på samme dato, som er gældende for virksomhedens funktionærer.

Lønnen kan af virksomheden indsættes på den pågældendes konto eller eventuelt efter anden aftale.

Følgende bestemmelser kan fremover ikke fraviges ved aftale:

1. Reglerne i funktionærlovens § 8 om efterløn ved død.
2. 120-dages reglen kan - selv om den er skriftligt aftalt - ikke gøres gældende, hvis den ansattes opsigelsesvarsel er omfattet af overenskomstens § 6, stk. 1 eller 2.

Stk. 11: Fagretlig behandling

Eventuelle uoverensstemmelser vedrørende forståelsen af de individuelle aftaler eller af nærværende retningslinjer behandles efter overenskomstens Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter, dog kun til organisationsmøde.

Ønsker virksomheden at blive frigjort for en aftale om funktionærlignende ansættelser med en enkelt medarbejder, eller ønsker den enkelte medarbejder at blive frigjort, behandles dette efter Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter, dog kun til organisationsmøde.

Efter udløbet af den pågældendes opsigelsesvarsel i henhold til kontrakten anses medarbejderne/medarbejderen alene for at være omfattet af overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og forbundene.

Allerede indgåede aftaler om ansættelse på funktionærlignende vilkår kan efter aftale mellem de lokale parter omskrives efter nærværende retningslinjer.

Udenlandske medarbejdere

AFSNIT A

Med henblik på at modvirke social dumping er der mellem overenskomstparterne indgået følgende aftale vedrørende behandling af uoverensstemmelser om udenlandske medarbejders løn- og arbejdsforhold ved udførelse af arbejde i Danmark:

1. Overenskomstparterne anbefaler, at virksomheden inden brug af udenlandske underleverandører til udførelse af arbejde på virksomhedens lokationer i Danmark orienterer tillidsrepræsentanten og fremlægger alle relevante baggrundsoplysninger om underleverandørerne, som fx arbejdet de skal udføre og dets forventede varighed.
De lokale parter kan anmode om, at der hurtigst muligt afholdes et lokalt møde, hvor alle relevante baggrundsoplysninger så vidt muligt forelægges eller fremskaffes, hvis der er tvivl om løn- og ansættelsesforhold for udenlandske medarbejdere.
Den lokale drøftelse udgør et supplement til bestemmelserne om organisationernes mulighed for at behandle sager om udenlandsk arbejdskraft, og TEKNIQ Arbejdsgiverne samt de omfattede forbund kan uanset lokale drøftelser begære et møde, jf. punkt 2.
2. De omfattede forbund retter derfor omgående henvendelse til TEKNIQ Arbejdsgiverne, såfremt man bliver bekendt med forhold, der kan forudses at medføre problemer eller uoverensstemmelser. Tilsvarende retter TEKNIQ Arbejdsgiverne omgående henvendelse til de omfattede forbund.
3. Sådanne henvendelser skal resultere i et omgående møde mellem overenskomstparterne. Repræsentanter for de involverede parter, herunder fra forbundene kan deltage.
4. Alle relevante baggrundsoplysninger forelægges eller fremskaffes hurtigst muligt.
5. TEKNIQ Arbejdsgivernes medlemsvirksomheder, der beskæftiger udenlandsk arbejdskraft, skal indpasse denne i virksomhedens lønniveau, ligesom øvrige overenskomstmæssige vilkår skal overholdes.
6. Hvor en udenlandsk virksomhed er involveret i entrepris for en TEKNIQ Arbejdsgivernes medlemsvirksomhed, og hvor den pågældende virksomhed ikke er overenskomstdækket, tilstræber parterne ligeledes en forhandlingsløsning for at undgå, at kollektive kampskridt iværksættes.
Parterne er enige om i sådanne situationer, at virksomheden kan optages i TEKNIQ Arbejdsgiverne eller i en anden under DA hørende medlemsorganisation, selvom en konflikt er bebudet eller varslet. Såfremt konflikten er etableret, gælder Hovedaftalens § 2, stk. 6.
Forbundene forpligter sig til at afgive konfliktvarsel med mindst 14 kalenderdage.
Kopi tilstilles TEKNIQ Arbejdsgiverne.
7. Såfremt den udenlandske virksomhed under forhandlingerne eller efterfølgende optages som medlem af TEKNIQ Arbejdsgiverne, skal lønniveauet tilpasses, eventuelt under organisationernes medvirken.

AFSNIT B

Følgende afsnit gælder for udstationerede medarbejdere omfattet af Industri- og VVS-overenskomsten.

En tilpasning af lønniveauet for udstationerede medarbejdere skal ske efter følgende grundlæggende principper:

- Ud fra et princip om ligebehandling skal lønnen for udstationerede medarbejdere omfattet af overenskomsten fastsættes efter overenskomstens lønbestemmelser.

- Opgørelse og sammenligning af lønniveauet skal baseres på den udstationerende virksomheds samlede relevante medarbejderomkostninger, dvs. lovgivningsmæssige sociale forpligtelser og overenskomstmæssige forpligtelser, uanset om de hidrører fra hjemlandet eller Danmark.
- Den udstationerende virksomhed må hverken stilles ringere eller bedre end en tilsvarende dansk virksomhed. Der sammenlignes således med de tilsvarende medarbejderomkostninger, som den danske virksomhed ville have i samme situation.

1. Lønfastsættelse

Lønnen fastsættes efter overenskomstens § 28, som er den almindelige timelønsbestemmelse, § 29 der angår særlige timelønsbestemmelser og § 30, der angår løn ved akkord og produktivtetsfremmende lønsystemer.

Ved fastsættelsen af lønnen for udstationerede medarbejdere skal der tages højde for, efter hvilke af omtalte bestemmelser lønnen ydes.

Endvidere bygger denne overenskomst på et princip om, at den enkelte medarbejders løn skal aftales mellem arbejdsgiveren eller dennes repræsentant og den enkelte medarbejder, dog således at der gælder en mindstebetalingsats. Forhandlinger om lønændringer kan højst finde sted én gang i hvert overenskomstår, dvs. i perioden 1. marts til 1. marts.

Ved fastsættelsen af lønnen skal der tages hensyn til fx den enkelte medarbejders dygtighed, erfaring, uddannelse, indsats i produktionen og arbejdets krav til medarbejderen, herunder også de særlige gener, der er forbundet med arbejdet. Der henvises til overenskomstens § 28, stk. 5.

Endelig kan der individuelt eller kollektivt aftales lønsystemer, som supplerer lønnen, fx resultatløn, bonus eller produktionstillæg. Disse bør afpasses til de forhold, der gør sig gældende for den enkelte virksomhed, og bør aftales skriftligt.

Der henvises til overenskomstens § 30.

Oplysninger om danske virksomheders anvendelse af lønbestemmelserne i deres overenskomster for de relevante arbejdsfunktioner vil fremgå på det nationale websted for udstationerede.

2. Særligt om pension

Virksomhedens dokumenterede bidragsomkostninger til en arbejdsmarkedspension i hjemlandet kan modregnes i pensionsbidraget, virksomheden skal betale i henhold til overenskomsten.

Anciennitetskravet for at opnå pension efter overenskomstens bilag 2 anses for opfyldt, såfremt den udstationerede medarbejder har været omfattet af en arbejdsmarkedspensionsordning i hjemlandet i minimum 2 måneder.

Pensionsbidraget skal beregnes af de samme løndelev, som indgår i pensionsgrundlaget i henhold til overenskomsten. Dette uanset om den pågældende løndel er skattepligtig i hjemlandet.

Hvis der foretages indbetaling af pensionsbidrag til en arbejdsmarkedspensionsordning i hjemlandet under udstationeringen, modregnes det indbetalte i pensionsbidraget til Industriens Pension.

Et differencebeløb indbetales efter aftale mellem den udstationerende virksomhed og medarbejderen til den gældende arbejdsmarkedspensionsordning i hjemlandet, udbetales som løn eller indbetales til Industriens Pension.

3. Særligt om fritvalgsbidrag, SH- og feriefridage

Hvis der i hjemlandet betales fuld løn på søgnehellidage, og de øvrige tillæg fremgår tydeligt af medarbejdernes lønseddel eller tilsvarende opgørelse, kan en udstationerende virksomhed undlade at etablere en fritvalgskonto, men i stedet udbetale fritvalgsbidraget løbende som et tillæg til

lønner, herunder betalingen for feriefridage, idet medarbejderne dog har ret til at afholde feriefridagene for egen regning.

4. Særligt om ferie

Hvis udstationerede medarbejdere i henhold til feriereglerne i hjemlandet har ret til færre dages betalt ferie pr. ferieår end den danske ferielov giver, supplerer virksomheden op til niveauet i den danske ferielov, forholdsmæssigt i relation til perioden, hvor medarbejderne udfører arbejde i Danmark.

Alternativt kan det aftales mellem parterne, at virksomheden, i det omfang den til enhver tid gældende lovgivning tillader det, udbetaler medarbejderen kompensation for de manglende feriedage.

5. Særligt om udstationeringstillæg

Godtgørelse som udstationerede medarbejdere modtager til dækning af reelt afholdte udgifter i forbindelse med udstationeringen, for eksempel til rejse, kost og logi, kan ikke indgå i opgørelsen af aflønningen efter overenskomsten og den udstationerende virksomheds medarbejderomkostninger.

Udstationeringstillæg, som ikke er udbetalt som godtgørelse for medarbejderens udgifter i forbindelse med udstationeringen, indgår i opgørelsen af aflønningen efter overenskomsten og den udstationerende virksomheds samlede medarbejderomkostninger.

Hvis det ikke er angivet nærmere eller belyst, om en ydelse reelt er afholdt som godtgørelse for udgifter i forbindelse med udstationeringen eller som et udstationeringstillæg, anses hele ydelsen for at være betalt som godtgørelse for udgifter, jf. udstationeringsdirektivets artikel 3, stk. 7.

6. Særligt om uddannelsesfonde

Den udstationerende virksomhed er fritaget for overenskomstens regler om uddannelsesfonde og kompetenceudviklingsfonde.

Dog skal en tilsvarende dansk virksomheds bidragsomkostninger til uddannelsesfonde og kompetenceudviklingsfonde i henhold til overenskomsten indgå i opgørelsen af de samlede medarbejderomkostninger.

7. Særligt om genebetalinger

Den udstationerende virksomheds medarbejdere betales i henhold til overenskomstens regler om genebetalinger. Genetillæg skal opgøres og betales særskilt.

8. Gennemskuelighed i opgørelsen af løn

Lønnen for udstationerede medarbejdere fastlægges i henhold til overenskomstens §§ 28, 29 og 30 og skal fremgå for den enkelte udstationerede medarbejder.

Udstationerende virksomheder skal således være i stand til at fremlægge gennemskuelige opgørelser af den udbetalte løn og øvrige overenskomstmæssige lønandele.

9. Lokalaftaler

Virksomheder omfattet af dette afsnit kan indgå lokalaftaler efter bestemmelserne i Industri- og VVS-overenskomsten.

10. Særligt om opgørelse af de sociale bidrag efter Eurostat

Hvis parterne er enige om dette, kan opgørelsen af virksomhedens omkostninger til sociale bidrag i den konkrete sag ske på baggrund af en procentsats baseret på Eurostats oplysninger.

Én gang om året fastsætter parterne på baggrund af Eurostats seneste opgørelse:

1. Hvor stor en andel i procent de sociale bidrag udgør af de samlede lønomkostninger i hvert enkelt land.

2. Hvilke lovpligtige og overenskomstmæssige ydelser, der er indeholdt i de sociale bidrag.

Følgende ydelser i Industri- og VVS-overenskomsten indgår ved aftalens underskrift i Eurostats opgørelse af sociale bidrag:

- Arbejdsgivers Pensionsbidrag (bilag 2)
- Fratrædelsesgodtgørelse (§§ 37, stk. 8, og 43, stk. 4, pkt. 3)
- Løn under sygdom (§ 34)
- Løn under barsel (§ 35)
- Betalinger til uddannelsesfonde og kompetenceudviklingsfonde (bilag 1)

Overenskomstmæssige forpligtelser, som er indeholdt i procentsatsen for de sociale bidrag, anses for opfyldt af virksomheden, hvis parterne vælger at opgøre omkostninger til sociale bidrag efter denne model.

Disse overenskomstmæssige forpligtelser indgår derfor ikke separat i opgørelsen af medarbejderomkostninger, ligesom den udstationerende virksomhed ikke skal betale disse særskilt. Dog kan parterne vælge at udskille virksomhedens bidrag til arbejdsmarkedspension til separat udmøntning.

Hvis den udstationerende virksomhed også betaler visse sociale bidrag i Danmark, skal der tages højde for disse i opgørelsen af virksomhedens samlede medarbejderomkostninger.

Opgørelsen af virksomhedens omkostninger til sociale bidrag efter denne model kan kun ske, hvis virksomheden dokumenterer, at den betaler de obligatoriske sociale bidrag i hjemlandet under udstationeringen til Danmark, herunder hvilke dele af lønnen som de sociale bidrag beregnes ud fra.

Parterne er enige om, at det som udgangspunkt er tilstrækkelig dokumentation, hvis virksomheden fremlægger en erklæring fra en autoriseret revisor eller tilsvarende, hvoraf det fremgår, hvilke sociale bidrag virksomheden betaler i hjemlandet.

En opgørelse efter denne model afskærer ikke Dansk Metal, Blik og Rørarbejderforbundet og 3F Industrigruppen fra at rejse sager om misforhold, jf. overenskomstens § 28, stk. 3, og bilag 29F.

Eksemplerne på beregninger efter denne model, som har været fremlagt under parternes drøftelse, fremgår af overenskomsten som bilag til denne organisationsaftale.

11. Øvrige forhold

Denne aftale rykker ikke ved, hvilke overenskomstkraav der lovligt kan støttes med varsel af konflikt i henhold til udstationeringslovens § 6a.

Parterne er enige om at revidere denne aftale, hvis forudsætningerne i den nuværende lovgivning, herunder udstationeringsdirektivet og den danske implementering heraf, ændres.

Begge parter tager forbehold for, at der kan indgå andre elementer end dem nævnt i aftalen, når de samlede medarbejderomkostninger for en udstationerende virksomhed opgøres.

Eksempler på opgørelse efter Eurostat

Nedenstående er alene forenkledte eksempler på opgørelser. Parterne tager med eksemplerne ikke stilling til, hvad virksomheder skal betale for at leve op til Industri- og VVS-overenskomsten, herunder overenskomstens § 28. Med eksemplerne tager parterne heller ikke stilling til, hvad der kan indgå i opgørelsen af de samlede medarbejderomkostninger. Ligesom eksemplerne ikke kan indgå som fortolkningsbidrag i en eventuel uenighed om fortolkning af denne aftale.

Eksempel A

De samlede medarbejderomkostninger er sammensat af løn og betalinger til sociale bidrag. Efter

BILAG 14

parternes seneste fælles opgørelser udgør de sociale bidrag 12,7 pct. af de samlede medarbejderomkostninger i Danmark og 22,0 pct. i Tyskland.

Det svarer til, at de sociale bidrag udgør 28 pct. (eller en faktor 1,28) af de samlede lønomkostninger i Tyskland, og 14 pct. (eller en faktor 1,14) af de samlede lønomkostninger i Danmark.

En tysk virksomhed vil efter indmeldelse i TEKNIQ Arbejdsgiverne tilpasse deres lønniveau til danske forhold.

De giver deres medarbejdere en timeløn på kr. 80. Vi antager, at dette er den eneste løndel, som de betaler sociale bidrag af. Timelønnen plus sociale bidrag i Tyskland udgør herefter kr. 102,40, hvilket ikke lever op til overenskomstens bestemmelser.

Den tyske virksomhed ønsker at tilpasse deres lønniveau svarende til en "dansk" timeløn på kr. 140.

En dansk virksomhed ville med en timeløn på kr. 140 have medarbejderomkostninger inklusive sociale bidrag svarende til kr./time 160.

På denne baggrund vælger den tyske virksomhed at give et tillæg til lønnen på kr. 45i timen under udstationeringen i Danmark. De betaler også sociale bidrag af dette tillæg. Dermed er de samlede medarbejderomkostninger tillagt sociale bidrag i Tyskland på kr. 160 (125 x 1,28).

Eksempel B

I situationen fra eksempel A ønsker parterne at udmønte virksomhedens bidrag til arbejdsmarkedspension separat.

Arbejdsgiverbidraget til den tyske pensionsordning er 5 pct. De fratrækkes procentsatsen anvendt til at udregne sociale bidrag. Til gengæld skal virksomheden i alt betale 8 pct. i arbejdsgiverbidrag i henhold til overenskomsten. De 5 pct. afregnes til den tyske pensionsordning. Differencen på 3 pct. mellem det danske og det tyske pensionsbidrag afregner den tyske virksomhed til Industriens Pension som tillæg til lønnen eller indbetaler den på arbejdsmarkeds- eller virksomhedspensionsordningen i hjemlandet.

Virksomheden vælger på denne baggrund at give et tillæg til lønnen på kr./time 42 under udstationeringen til Danmark, som de også betaler sociale bidrag og pensionsbidrag af. Dermed bliver deres samlede medarbejderomkostninger kr./time 160 (122 + 0,23*122 + 0,08*122).

AFSNIT C

Overenskomtparterne er enige om, at Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (Direktivet) for så vidt angår Direktivets artikel 3, stk. 1, andet led, alene finder anvendelse inden for de i nærværende protokollat, AFSNIT C, pkt. 1, nævnte områder.

Overenskomtparterne er endvidere enige om:

1. at i den udstrækning, Industri- og VVS-overenskomsten dækker områder, som er omfattet af bilaget optrykt i Europa Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser skal de i Industri- og VVS-overenskomsten fastsatte regler samt de på den danske virksomhed, hvor den udstationerede udenlandske arbejdstager udfører sit arbejde, gældende lokalaftaler og kutymer overholdes i forhold til de arbejdstagere, der udfører arbejde inden for disse områder i Danmark i forbindelse med levering af tjenesteydelser.
2. at uoverensstemmelser vedrørende arbejds- og ansættelsesvilkår for arbejdstagere, der er udstationeret i Danmark inden for de i nærværende protokollat, AFSNIT C, pkt. 1, nævnte områder, behandles i henhold til nærværende protokollats AFSNIT A og overenskomstens regler for behandling af faglig strid.

Dobbeltbeskæftigelse

Overenskomstparterne er enige om, at ansatte efter denne overenskomst, der er fuldtidsbeskæftiget, ikke samtidig bør have anden væsentlig lønnet beskæftigelse.

Varsling mv. i forbindelse med afskedigelser i større omfang

Anvendelsesområde

§ 1

Bilaget finder anvendelse i forbindelse med afskedigelser, som påtænkes foretaget af en arbejdsgiver af en eller flere grunde, som ikke kan tilregnes lønmodtageren selv, når antallet af påtænkte afskedigelser inden for et tidsrum af 30 dage vil udgøre:

1. Mindst 10 i virksomheder, som normalt beskæftiger over 20 og færre end 100 lønmodtagere.
2. Mindst 10 pct. af antallet af lønmodtagere i virksomheder, som normalt beskæftiger mindst 100 og under 300 lønmodtagere.
3. Mindst 30 i virksomheder, som normalt beskæftiger mindst 300 lønmodtagere.

Stk. 2

Ved opgørelse af antallet af afskedigelser efter stk. 1 medregnes andre ophør af ansættelsesforhold, som ikke kan tilregnes lønmodtageren, herunder lønmodtagerens egen opsigelse, når opsigelsen er foranlediget af særlige gunstige fratrædelsesvilkår, forudsat at antallet af afskedigelser efter stk. 1 udgør mindst 5.

Stk. 3

Bilaget finder anvendelse, uanset om beslutningen om foretagelse af afskedigelser af større omfang træffes af arbejdsgiveren eller en virksomhed med bestemmende indflydelse, som arbejdsgiveren er en del af.

Stk. 4

Bilaget finder ikke anvendelse på:

1. Afskedigelser foretaget inden for rammerne af arbejdsaftaler, der er indgået for et bestemt tidsrum eller med henblik på en bestemt arbejdsopgave, medmindre disse afskedigelser foretages, før disse aftaler er udløbet eller opfyldt.
2. Afskedigelser af besætninger på søgående skibe.

Stk. 5

§§ 8 og 11 finder ikke anvendelse på afskedigelser af lønmodtagere, som berøres af standsning af en virksomheds aktiviteter som følge af konkurs eller likvidationsakkord efter konkurslovens regler.

Stk. 6

Bestemmelserne i § 6, stk. 2, og i § 7 om pligt til at give Arbejdsmarkedsrådet meddelelse om påtænkte afskedigelser finder ikke anvendelse på afskedigelser af lønmodtagere, som berøres af standsning af en virksomheds aktiviteter som følge af konkurs eller likvidationsakkord efter konkurslovens regler, medmindre Arbejdsmarkedsrådet anmoder om meddelelse.

§ 2

Ved et arbejdssted, jf. §§ 7, 8 og 10, forstås en enhed af arbejdsgiverens virksomhed, hvor en eller flere af virksomhedens lønmodtagere er beskæftiget. Hvor en virksomhed har flere arbejdssteder beliggende i samme kommune, betragtes arbejdsstederne som ét arbejdssted.

§ 3

Protokollatet ændrer ikke bestående individuelle opsigelsesvarsler, der er fastsat i henhold til lov, individuel aftale eller nærværende overenskomst.

Stk. 2

Protokollatet vedrører ikke de arbejdsretlige regler om de lovlige følger af kollektive arbejdskonflikter.

§ 4

Bekendtgørelse nr. 755 af 12. november 1990 om virksomhedsbegreb og om opgørelse af antal af lønmodtagere i forbindelse med foretagelse af afskedigelser af større omfang finder anvendelse på nærværende overenskomstområde, indtil den afløses af regler fastsat i henhold til lov nr. 414 af 1. juni 1994.

Pligt til forhandling mv.

§ 5

Agter en arbejdsgiver at foretage afskedigelser, der er omfattet af § 1, skal arbejdsgiveren så tidligt som muligt indlede forhandlinger med lønmodtagerne på virksomheden eller disses repræsentanter, såfremt sådanne er valgt eller udpeget. Lønmodtagerne eller disses repræsentanter kan under forhandlingerne ledsages af særligt sagkyndige.

Stk. 2

Forhandlingerne skal have til formål at nå frem til en aftale om at undgå eller begrænse de påtænkte afskedigelser samt afbøde følgerne af disse ved aktiviteter, der navnlig tager sigte på omplacering eller omskoling af de afskedigede lønmodtagere.

§ 6

Arbejdsgiveren skal til brug for forhandlingerne efter § 5 give lønmodtagerne på virksomheden eller disses repræsentanter, såfremt sådanne er valgt eller udpeget, alle relevante oplysninger af betydning for sagen og give skriftlig meddelelse i det mindste om:

1. Årsagerne til de påtænkte afskedigelser.
2. Antallet af lønmodtagere der påtænkes afskediget, hvilke relevante kategorier de tilhører, og over hvilket tidsrum det forudses, at afskedigelserne skal finde sted.
3. Antallet af lønmodtagere der normalt beskæftiges på virksomheden, og hvilke kategorier de tilhører.
4. Hvilke kriterier der påtænkes anvendt ved udvælgelsen af de lønmodtagere, der påtænkes afskediget.
5. Hvorvidt der blandt de lønmodtagere, der påtænkes afskediget, er lønmodtagere, der har adgang til afskedigelsesgodtgørelser fastsat ved individuel eller kollektiv aftale og i givet fald, hvordan disse godtgørelser opgøres.

Stk. 2

Arbejdsgiveren skal samtidig med den i stk. 1 nævnte skriftlige meddelelse fremsende en genpart af meddelelsen til Arbejdsmarkedsrådet.

Varsling mv.

§ 7

Agter arbejdsgiveren efter at have forhandlet i overensstemmelse med reglerne i §§ 5 og 6 fortsat at foretage afskedigelser omfattet af § 1, skal arbejdsgiveren sende Arbejdsmarkedsrådet skriftlig meddelelse herom. Meddelelsen sendes snarest muligt og senest 21 dage efter, at der er indledt forhandlinger i henhold til § 5.

Stk. 2

Meddelelsen i henhold til stk. 1 skal indeholde alle oplysninger af betydning for behandlingen af sagen om de planlagte afskedigelser og om de i § 5 nævnte forhandlinger navnlig om årsagerne til afskedigelserne, antallet af lønmodtagere, der normalt beskæftiges på virksomheden, samt over hvilken periode det forudses, at afskedigelserne skal finde sted.

Stk. 3

Arbejdsgiveren skal snarest muligt og senest 10 dage efter, at meddelelsen i henhold til stk. 1 er afsendt, give Arbejdsmarkedsrådet underretning om, hvilke personer der vil være omfattet af afskedigelserne. Disse personer skal senest samtidig underrettes.

Stk. 4

Arbejdsgiveren skal snarest muligt give Arbejdsmarkedsrådet underretning om det endelige resultat af de i § 5 nævnte forhandlinger.

Stk. 5

Arbejdsgiveren skal samtidig med meddelelserne i henhold til stk. 1 og 4 fremsende genpart heraf til lønmodtagerne på virksomheden eller disses repræsentanter, såfremt sådanne er valgt eller udpeget. Disse kan fremsende deres eventuelle bemærkninger til Arbejdsmarkedsrådet. Genpart heraf fremsendes til arbejdsgiveren.

§ 8

Afskedigelser, hvorom der er givet meddelelse efter § 7, stk. 1, får tidligst virkning 30 dage efter, at meddelelsen er sendt til Arbejdsmarkedsrådet.

Stk. 2

Hvor antallet af afskedigelser, der er omfattet af § 1, udgør mindst 50 pct. af antallet af lønmodtagere på et arbejdssted, jf. § 2, og der på arbejdsstedet normalt er beskæftiget mindst 100 lønmodtagere, får disse afskedigelser for medarbejdere, der har krav på et opsigelsesvarsel i henhold til overenskomstens bestemmelser, tidligst virkning 8 uger efter, at meddelelsen er sendt til Arbejdsmarkedsrådet.

Tavshedspligt

§ 9

Lønmodtagerne på virksomheden eller disses repræsentanter og de i § 5, stk. 1, nævnte særlige sagkyndige samt arbejdsgiveren og dennes repræsentant må ikke videregive oplysninger, der udtrykkeligt er givet som fortrolige i henhold til nærværende protokollat.

Godtgørelse

§ 10

En arbejdsgiver, der i forbindelse med afskedigelser omfattet af § 1, undlader at indlede forhandlinger med lønmodtagerne efter § 5 eller undlader at sende meddelelse til Arbejdsmarkedsrådet efter § 7, skal yde de pågældende lønmodtagere en godtgørelse. Godtgørelsen udgør et beløb, der for den enkelte svarer til 30 dages løn fra opsigelsestidspunktet. Fra godtgørelsen skal trækkes den løn, som lønmodtageren har modtaget i en eventuel individuel opsigelsesperiode.

Stk. 2

Hvor antallet af afskedigelser udgør mindst 50 pct. af antallet af lønmodtagere på et arbejdssted, jf. § 2, og der på arbejdsstedet normalt er beskæftiget mindst 100 lønmodtagere, udgør den i stk. 1 nævnte godtgørelse et beløb, der for den enkelte lønmodtager, der i henhold til overenskomstens bestemmelser har krav på et opsigelsesvarsel, svarer til 8 ugers løn fra opsigelsestidspunktet. Fra godtgørelsen trækkes den løn, som lønmodtageren har modtaget i en eventuel individuel opsigelsesperiode.

Straffebestemmelser

§ 11

Ved eventuel idømmelse af bod for virksomheders overtrædelse af bestemmelserne i §§ 5, 6 og 7 skal Arbejdsretten tage udgangspunkt i den ved de almindelige domstole udviklede praksis på området.

Stk. 2

Er overtrædelsen begået af et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende, kan der pålægges den juridiske person som sådan bodsansvar.

Stk. 3

Der kan i forbindelse med sager om overtrædelse af aftalens bestemmelser ikke pålægges organisationsansvar.

§ 12

I sager om overtrædelser af denne aftale kan arbejdsgiveren ikke gøre gældende, at den virksomhed, der har truffet beslutning om afskedigelser i større omfang, ikke har givet arbejdsgiveren den nødvendige information.

EU-direktiver

EU-direktiv nr. 93/104 af 23. november 1993 om arbejdstiden, EU-direktiv nr. 94/33/EF af 22. juni 1994 om beskyttelse af unge på arbejdspladsen, EU-direktiv nr. 96/34/EF af 3. juni 1996 om forældreorlov, EU-direktiv nr. 97/81/EF af 15. december 1997 om rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der er indgået mellem UNICE, CEEP og EFS, EU-direktiv nr. 99/70/EF om tidsbegrænset ansættelse er implementeret i overenskomsten og foreligger som protokollat, der kan fås ved henvendelse til TEKNIQ Arbejdsgiverne eller et af fagforbundene.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/104/EF af 19. november 2008 om vikararbejde er implementeret i overenskomsten som følge af bestemmelserne i overenskomstens bilag 19 - Vikarbureauer.

Ansættelsesaftale

Såfremt oplysningerne ikke er udleveret til medarbejderen i forbindelse med udløbet af de i § 37, stk. 1, eller § 24, stk. 2, anførte tidsfrister, kan arbejdsgiveren pålægges at udrede en bod.

Overtrædelse skal påtales over for arbejdsgiveren. Er det påtalte forhold ikke bragt i orden inden 5 arbejdsdage, skal der herefter skriftligt rejses sag over for TEKNIQ Arbejdsgiverne. Hvis mangler ved ansættelsesaftalen er rettet inden 5 arbejdsdage fra modtagelsen i TEKNIQ Arbejdsgiverne, kan arbejdsgiveren ikke pålægges at udrede en bod, medmindre der foreligger systematisk brud på bestemmelsen om ansættelsesaftaler.

Arbejdstageren skal i alle tilfælde have udleveret ovennævnte oplysninger om ansættelsesforholdet senest 15 dage efter, at kravet er rejst af arbejdstageren.

Anmærkning:

Såfremt der indgås en optrappingsordning vedr. fritvalg, skal der udstedes et tillæg til medarbejdernes ansættelsesaftale, som beskriver optrappingsordningens indvirkning på lønnen. Dette gælder ligeledes for optrappingsordning vedr. pension.

Ansættelsesaftale for timelønnede

for ansættelse i henhold til Industri- og VVS-overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet.

Undertegnede arbejdsgiver (navn):	CVR-nr.:
Adresse:	Tlf.nr.:
Postnr./by:	

ansætter herved

Medarbejderens fulde navn:	Fødselsdato:
Adresse:	Tlf.nr.:
Postnr./by:	
Kommune:	Reg.nr./kontonr. i pengeinstitut

Jobkategori

Fx blik og VVS, industritekniker, truckfører):
--

(Bemærk de særlige opsigelsesvarslere for rør- og blik-arbejde i overenskomstens § 43, stk. 4.)

Helbredsforhold af væsentlig betydning for ansættelsen

Lønmodtager skal anmelde sygdom til:	inden kl.	på første sygedag
Lønmodtagers læge:		
I øvrigt henvises til evt. personaleregulativer fastlagt på virksomheden. Disse regulativer er samtidig udleveret til medarbejderen.		

Tiltrædelse

Tiltrædelsesdato:
Hvis ansættelsesforholdet er tidsbegrænset, angives ophørsdatoen:
Hvis ansættelsesforholdet er begrænset til udførelse af bestemte opgaver, beskrives disse/den her:

Arbejdssted

Fast arbejdssted eller hovedarbejdssted (virksomhedens adresse angives):
☐ Skiftende arbejdssteder

Arbejdstid

Den normale gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er i henhold til overenskomsten samt evt. lokalaftaler.
Ugentlige antal arbejdstimer:

Løn

Personlig timelen på ansættelsestidspunktet, kr.:
Lønnen udbetales bagud:
☐ Hver 14. dag
☐ Andet (lønperioden angives):
Overarbejdsbetaling, søgne- og helligdagsbetaling, forskudttidstillæg, tillæg for arbejde i holddrift, betaling for ude- og rejsearbejde og genetillæg i øvrigt betales efter gældende overenskomst.
På virksomheden kan forekomme akkordarbejde, bonusordninger eller andre produktionsfremmende lønsystemer, hvor lønnen fastsættes efter reglerne i overenskomsten eller lokalaftaler.

Ansættelsesaftale for timelønnede

for ansættelse i henhold til Industri- og VVS-overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet.

Pension mv.

Arbejdsmarkeds pension indbetales til Industriens Pension jf. overenskomstens regler.
Virksomhedens arbejdsskadeforsikrings selskab er:
Medarbejderen er omfattet af ATP.

Eventuelle øvrige vilkår for ansættelsen indsættes

--

☐ Gyldigt kørekort er en forudsætning for ansættelsesforholdet og man har pligt til at orientere om evt. ændringer.
☐ Personalehåndbog er udleveret/der er sikret adgang til personalehåndbog i forbindelse med ansættelsen.

For ansættelsesforholdet i øvrigt gælder Industri- og VVS-overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne, Dansk Metal, Fagligt Fælles Forbund og Blik- og Rørarbejderforbundet, hvori der bl.a. er fastsat regler om opsigelsesvarsler arbejdsmarkeds pension og ferie samt evt. lokalaftaler på virksomheden.

Udfærdiget

Dato:	Virksomhed
Dato:	Medarbejder

Ansættelsesaftale om funktionærlignende ansættelse

Der er mellem	og
[i det følgende kaldet medarbejderen] indgået følgende aftale om ansættelse på funktionærlignende vilkår, idet det bemærkes, at nærværende aftale er et tillæg til den til enhver tid gældende Industri og VVSoverenskomst mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne, Dansk Metal, 3F samt Blik og Rørarbejderforbundet.	

Parter

Undertegnede arbejdsgiver:	CVR-nr.:
Adresse:	Tlf.nr.:
Postnr./by:	

ansætter herved

Medarbejderens fulde navn:	Fødselsdato:
Adresse:	Tlf.nr.:
Postnr./by:	
Kommune:	Reg. nr./kontonr. i pengeinstitut

Titel, rang eller stillingskategori

--

Løn

Lønnen er aftalt til kr.	pr. måned og betales månedsvis bagud på samme tidspunkt som for virksomhedens funktionærer.
--------------------------	---

Ansættelsen sker i henhold til de mellem organisationerne aftalte retningslinjer for ansættelse på funktionærlignende vilkår.

Pension

Medarbejderen er omfattet af den til enhver tid gældende pensionsordning aftalt mellem overenskomstens parter.
Virksomhedens arbejdsskadeforsikringselskab :
Betaling af ATP sker i henhold til gældende regler.

120-dages reglen

Det er aftalt, at medarbejderen kan opsiges med 1 måneds varsel til fratræden ved en måneds udgang, når medarbejderen inden for et tidsrum af 12 på hinanden følgende måneder har oppebåret løn under sygdom i i alt 120 dage.
Opsigelsens gyldighed er betinget af, at den sker i umiddelbar tilknytning til udløbet af de 120 sygedage, og mens medarbejderen endnu er syg, hvorimod gyldigheden ikke berøres af, at medarbejderen er vendt tilbage til arbejdet efter opsigelsen er sket.
☐ 120-dages regel er gældende

Ansættelsesaftale om funktionærlignende ansættelse

Særlige vilkår

Øvrige forhold gældende for ansættelsen

- Gyldigt kørekort er en forudsætning for ansættelsesforholdet, og man har pligt til at orientere om evt. ændringer.
- Personalehåndbog er udleveret/der er sikret adgang til personalehåndbog i forbindelse med ansættelsen.

Ansættelsen på funktionærlignende vilkår har virkning fra

Dato:	Virksomhed:
Dato:	Medarbejder

Ansættelsesaftale om funktionærlignende ansættelse

Funktionærlignende ansættelsesvilkår

Mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik og Rørarbejderforbundet er der opnået enighed om, at de virksomheder, der er omfattet af overenskomsten, der for medarbejdere med mere end 9 måneders anciennitet ønsker at indføre funktionærlignende ansættelsesvilkår, gør det efter følgende retningslinjer:

Spørgsmålet om indførelse eller afskaffelse af aftaler om funktionærlignende ansættelsesvilkår kan kun rejses lokalt på den enkelte virksomhed, og uenighed kan fagretlig behandles, dog kun til et organisationsmøde.

Funktionærlignende ansættelsesvilkår kan aftales individuelt med medarbejdere, der udfører særligt betroet/kvalificeret arbejde. Aftaler om ansættelse på funktionærlignende vilkår er kun gyldige, såfremt de er udformet skriftligt.

Organisationernes ansættelsesblanket skal bruges ved indgåelse af aftaler om ansættelse på funktionærlignende vilkår. Ansættelsesblanketten kan efter underskrivelsen kræves indsendt til den respektive organisation.

Lønvrudering

Der er enighed om, at lønvruderingen følger den mellem parterne indgåede overenskomst, herunder akkordbestemmelserne.

Anciennitet

Ved ansættelse på funktionærlignende vilkår regnes fra tidspunktet for ansættelsen i virksomheden.

Opsigelse

I tilfælde af opsigelse regnes opsigelsesvarslets længde for begge parter i overensommelse med reglerne i funktionærloven.

Opsigelse kan finde sted under sygdom. Overenskomstens § 6, stk. 7 og 8, finder ikke anvendelse for aftaler om funktionærlignende ansættelser. Det kan i den enkelte kontrakt aftales, at medarbejderen kan opsiges med en måneds varsel til fratræden ved en måneds udgang, når den pågældende inden for et tidsrum af 12 måneder har oppebåret løn under sygdom i alt 120 dage.

Opsigelsens gyldighed er betinget af, at den sker i umiddelbar tilknytning til udløbet af de 120 sygedage, og mens den pågældende endnu er syg, hvorimod gyldigheden ikke berøres af, at medarbejderen er vendt tilbage til arbejdet, efter at opsigelsen er sket. Medarbejdere ansat på funktionærlignende vilkår er omfattet af funktionærlovens §§ 2a, 2b, 8, 16 og 17a.

Erstatning for manglende varsel

For funktionærlignende ansatte er der mellem parterne enighed om, at funktionærlovens § 3 finder anvendelse.

Arbejdstid

Arbejdstiden, herunder eventuel overtid, skiftehold, forskudt tid tillige med betaling herfor, for de, der er ansat på funktionærlignende vilkår, fastsættes i henhold til overenskomstens bestemmelser.

Ved overarbejde i forbindelse med det arbejde de pågældende normalt udfører, er de ikke omfattet af overenskomstens § 17, stk. 8, pkt. 2, litra b og c. Ansatte på funktionærlignende vilkår kan indgå i arbejdsfordelingsordninger, medmindre andet aftales mellem virksomheden og medarbejderen.

Tillidsrepræsentanten har ved misbrug påtaleret.

Uddannelse

Organisationerne er enige om, at teknisk og samfundsmæssig udvikling nødvendiggør en løbende efteruddannelse, hvorfor de, der er ansat på funktionærlignende vilkår, har både ret og pligt til løbende at ajourføre deres viden og uddannelse i samarbejde med virksomheden. Organisationerne skal derfor anbefale, at der gives de pågældende den fornødne frihed hertil. Sker kursusdeltagelse på virksomhedens foranledning, betaler virksomheden rejseudgifter og kursusudgifter såvel som løn. Eventuel dækning af løntab tilfalder virksomheden.

Eventuelle kurser skal være virksomhedsorienterede og deltagelse skal ske under fornøden hensyn til virksomhedens tarv. Parterne vil ikke modsætte sig, at der i forbindelse med kurser af længere varighed og med store omkostninger for virksomheden lokalt kan indgås en aftale om gensidigt forlænget opsigelsesvarsel gældende inden for det første år efter kursusdeltagelsen.

Ferie

Ved ansættelse på funktionærlignende vilkår holdes ferie med løn eller ferie med feriegodtgørelse jf. ferielovens § 16.

SHdage

Medarbejdere ansat på funktionærlignende vilkår modtager fuld løn på SHdage samt 1. maj, Grundlovsdag og 24. december.

Fritvalgskonto

Der oprettes en fritvalgskonto efter bestemmelserne i overenskomstens § 31.

Sygdøm

Ved ansættelse på funktionærlignende vilkår modtages fuld løn under sygdom. I øvrigt gælder funktionærlovens bestemmelser på dette område.

Lønningsperiode og lønudbetaling

Ved ansættelse på funktionærlignende vilkår udbetales månedsløn på samme dato, som er gældende for virksomhedens funktionærer. Lønnen kan af virksomheden indsættes på den pågældendes bank, sparekasse eller girokonto eller eventuelt efter anden aftale. Reglerne i funktionærlovens § 8 om efterløn ved død kan fremover ikke fraviges ved aftale.

Fagretlig behandling

Eventuelle uoverensstemmelser vedrørende forståelsen af de individuelle aftaler eller af nærværende retningslinjer behandles efter overenskomstens Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter, dog kun til organisationsmøde.

Ønsker virksomheden at blive frigjort for en aftale om funktionærlignende ansættelse med en enkelt medarbejder, eller ønsker den enkelte medarbejder at blive frigjort, behandles dette efter Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter, dog kun til organisationsmøde.

Efter udløbet af den pågældendes opsigelsesvarsel i henhold til kontrakten anses medarbejderne/medarbejderen alene for at være omfattet af Industri og VVSoverenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og forbundene. Allerede indgåede aftaler om ansættelse på funktionærlignende vilkår kan efter aftale mellem de lokale parter omskrives efter nærværende retningslinjer. Organisationerne er enige om, at nærværende retningslinjer kan tages op til forhandling ved de kommende overenskomstforhandlinger.

Ansættelsesaftale for funktionærer

for ansættelse i henhold til Industri- og VVS-overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet.

1. Parter

Undertegnede arbejdsgiver:	CVR-nr.:
Adresse:	Tlf.nr.:
Postnr./by:	

og

Medarbejderens fulde navn:	Fødselsdato:
Adresse:	Tlf.nr.:
Postnr./by:	

2. Arbejdssted

--

3. Titel

--

(I det omfang en stillingsbeskrivelse er udarbejdet, vedlægges denne).

4. Tiltrædelsesdato

Fra den:
Evt. til (hvis tidsbegrænset ansættelse) den:

5. Løn

Lønnen er fastsat til:	kr. pr. måned
og indsættes på medarbejderens bankkonto sidste bankdag i hver måned.	

6. Andre løndelev

Om andre løndelev er truffet følgende aftale:

7. Overarbejde

Om overarbejde er følgende aftalt:

8. Pension

Om pension er følgende aftalt:
Virksomhedens arbejdsskadeforsikringselskab :
Betaling af ATP sker i henhold til gældende regler.

Ansættelsesaftale for funktionærer

for ansættelse i henhold til Industri- og VVS-overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet.

9. Arbejdstid

Den normale ugentlige arbejdstid (ekskl. frokostpause) er aftalt til: _____ timer

10. Prøvetid

For ansættelsen aftales ikke prøvetid

eller

For ansættelsen aftales prøvetid, således at opsigelse gensidigt kan finde sted med 14 dages varsel i de første 3 måneder af ansættelsestiden.

11. Opsigelse ved sygdom

Det aftales, at medarbejderen kan opsiges med 1 måneds varsel til en måneds udgang, når medarbejderen inden for et tidsrum af 12 på hinanden følgende måneder har oppebåret en under sygdom i 120 dage i alt.

eller

Der er ikke aftalt særlige regler for opsigelse ved sygdom

12. Ordens- og arbejdsbestemmelser

Der henvises til de til enhver tid gældende ordens- og arbejdsbestemmelser samt evt. lokalaftaler som medarbejderen er blevet gjort bekendt med.

13. Tavshedspligt

Medarbejderen har pligt til, såvel under ansættelsesforholdet som efter eventuel fratrædelse, at iagttage ubetinget tavshed om selskabets forhold, og hvad medarbejderen i øvrigt måtte blive bekendt med som følge af sin stilling og som ifølge sagens natur ikke bør komme til tredjemands kendskab.

Der henvises endvidere til § 4 i lov om foretningshemmeligheder.

14. Funktionær- og ferielov

I øvrigt gælder ferielovens bestemmelser om ferie samt funktionærloven, som bl.a. indeholder regler om opsigelsesvarsler.

15. Øvrige forhold gældende for ansættelsen

Medarbejderen er til enhver tid forpligtet til at holde virksomheden underrettet om sin bopæl.

Gyldigt kørekort er en forudsætning for ansættelsesforholdet, og man har pligt til at orientere om evt. ændringer.

Personalehåndbog er udleveret/der er sikret adgang til personalehåndbog i forbindelse med ansættelsen.

16. Særlige aftaler

--

Underskrifter

Virksomheden	Dato
Medarbejder	Dato

Vikarbureauer

Stk. 1: Vikarbureauer der ikke er medlem af TEKNIQ Arbejdsgiverne

1. Industri- og VVS-overenskomsten er en områdeoverenskomst. Alt arbejde på en medlemsvirksomhed, der udføres inden for overenskomstens faglige gyldighedsområde, er derfor omfattet af overenskomsten under forudsætning af, at det udføres af en ansat eller en anden person, der er underlagt medlemsvirksomhedens ledelsesret, fx en vikar, i modsætning til en, der er udsendt af en underentreprenør og undergivet dennes ledelsesret.
2. TEKNIQ Arbejdsgiverne tilkendegiver derfor, at Industri- og VVS-overenskomsten er gældende for de medarbejdere, der af et vikarbureau udsendes til at arbejde på en medlemsvirksomhed inden for Industri- og VVS-overenskomstens faglige gyldighedsområde i den tidsperiode, som vikarbejdet strækker sig over.
3. Begrebet Industri- og VVS-overenskomsten omfatter også bestående lokalaftaler og kutymers gældende for de arbejdsfunktioner, vikaren udfører.
4. Medlemsvirksomheden må i sin aftale med vikarbureauet sikre sig, at det har det nødvendige kendskab til den gældende overenskomst og aftaleforhold.

Stk. 2: Vikarbureauer medlem af Arbejdsgiverne

1. TEKNIQ Arbejdsgiverne optager som medlem virksomheder, der er vikarbureauer. Et vikarbureau vil kunne være medlem af forskellige arbejdsgiverorganisationer. Et medlemskab af TEKNIQ Arbejdsgiverne kan derfor være begrænset til kun at omfatte de af vikarbureauets kontrakter, der indgås inden for TEKNIQ Arbejdsgivernes overenskomstområder.
2. Når vikarbureauet er medlem af TEKNIQ Arbejdsgiverne, vil selve ansættelsesaftalen mellem vikaren og vikarbureauet være omfattet af Industri- og VVS-overenskomsten. Dette gælder selvfølgelig kun ansættelsesforhold inden for medlemsforholdets område. Foregår vikarbejdet på en virksomhed, der er omfattet af Industri- og VVS-overenskomsten, omfatter dette også de for arbejdsfunktionen bestående lokalaftaler og kutymers.

Stk. 3: Bemærkninger

1. Ethvert job for vikarbureauet, omfattet af Industri- og VVS-overenskomsten, akkumulerer anciennitet efter de i overenskomstens beskrevne regler.
2. Er vikarbureauet medlem af TEKNIQ Arbejdsgiverne, vil ethvert job, uafhængig af om det er på samme eller forskellige virksomheder, blandt andet akkumulere opsigelses- og sygelønsanciennitet ved ethvert job for vikarbureauet, der ikke er omfattet af anden overenskomst end Industri- og VVS-overenskomsten, blot akkumuleringen ikke er afbrudt, fordi der er mere end 9 måneder mellem to job.
3. Er vikarbureauet ikke medlem af TEKNIQ Arbejdsgiverne, vil der i relation til anciennitet, jf. pkt. 1, kun ske akkumulering ved job på samme virksomhed med en afbrydelse på mindre end 9 måneder.
4. Så længe vikaren er ansat hos vikarbureauet, optjener vedkommende alene anciennitet hos vikarbureauet og ikke hos rekvirentvirksomheden. Såfremt vikarbureauet imidlertid har arbejdet hos rekvirentvirksomheden i mindst 6 måneder uden afbrydelse, overføres ancienniteten fra vikarbureauet til rekvirentvirksomheden i følgende tilfælde:
 - a. Vikarbejdet på rekvirentvirksomheden ophører på grund af arbejdsmangel på rekvirentvirksomheden, og inden 10 arbejdsdage efter ophør bliver vikaren fastansat på rekvirentvirksomheden, eller
 - b. Vikarbureauet ansætter på rekvirentvirksomheden i direkte forlængelse af vikarbejdet.

Det er alene anciennitet fra det seneste arbejdsforhold i rekviervirksomheden, der overføres. Ancienniteten gælder alle overenskomstmæssige rettigheder, der beror på ancienniteten.

5. Hvis en vikar, der har været udsendt til en rekviervirksomhed, udsendes af et nyt vikarbureau til samme rekviervirksomhed, inden der er gået 10 arbejdsdage fra hans ophør på rekviervirksomheden, kan vikaren på anmodning få sin anciennitet under nærværende overenskomst overført til det nye vikarbureau. Det er alene anciennitet fra det seneste arbejdsforhold i rekviervirksomheden, der overføres.

Vikaren skal anmode det nye vikarbureau om overførsel af anciennitet senest to uger efter, han er påbegyndt sin udsendelse til rekviervirksomheden, og skal på forlangende kunne dokumentere ancienniteten, der ønskes overført.

Vikaren bevarer den overførte anciennitet, så længe vikaren er udsendt til samme rekviervirksomhed.

6. Hvis en vikar, der har været ansat på en rekviervirksomhed, udsendes af et vikarbureau til samme rekviervirksomhed, inden der er gået 10 arbejdsdage fra hans ophør på rekviervirksomheden, kan vikaren på anmodning få sin seneste anciennitet under nærværende overenskomst hos rekviervirksomheden overført til vikarbureauet.

Vikaren skal anmode vikarbureauet om overførsel af anciennitet senest to uger efter, han påbegynder sin udsendelse til rekviervirksomheden, og skal på forlangende kunne dokumentere ancienniteten, der ønskes overført.

Vikaren bevarer den overførte anciennitet, så længe vikaren er udsendt til samme rekviervirksomhed, hvor han var ansat.

7. Overenskomtparterne er enige om det naturlige i, at de vikaransatte er medlemmer af samme faglige organisationer som øvrige på rekviervirksomheden ansatte tilsvarende medarbejdere.
8. Overenskomtparterne er enige om, at det ikke er hensigtsmæssigt, at vikarer, organiseret i et af forbundene, skifter fagforening ved kortvarige vikariater.
9. På anmodning fra rekviervirksomhedens tillidsrepræsentant skal rekviervirksomheden informere denne om, hvilke lokalaftaler og kutymer virksomheden har oplyst skal overholdes, for de arbejdsfunktioner vikarerne udfører på virksomheden.

Er tillidsrepræsentanten uenig i, hvilke lokalaftaler og kutymer vikarbureauet skal overholde, kan der indledes lokale drøftelser herom. Opnås der ikke enighed lokalt, kan der rejses en sag efter reglerne i bilag 11 og 19.

Stk. 4: Afklaring af om en udefrakommende virksomhed udfører vikararbejde (fast track)

1. Med henblik på en hurtig afklaring af, om der i konkrete tilfælde er tale om vikararbejde omfattet af bilag 19, kan tillidsrepræsentanten på en rekviervirksomhed anmode om at få oplysninger fra rekviervirksomheden om udefrakommende virksomheder, der udfører arbejde for rekviervirksomheden, som ellers naturligt kunne udføres af rekviervirksomhedens ansatte medarbejdere.
2. Anmodningen skal ske i tilknytning til en eller flere udefrakommende virksomheders arbejde for rekviervirksomheden.
3. Hvis der efter den lokale informationsudveksling og drøftelse fortsat er uenighed om, hvorvidt der er tale om vikararbejde omfattet af bilag 19, kan de overenskomstbærende forbund begære et afklarende møde over for TEKNIQ Arbejdsgiverne.
Referat af de lokale drøftelser fremsendes sammen med mødebegæringen.
4. De overenskomstbærende forbund kan ligeledes begære et afklarende møde over for TEKNIQ Arbejdsgiverne i de tilfælde, hvor der ikke har kunnet ske en lokal drøftelse af en udefrakommende virksomheds arbejde for rekviervirksomheden, fordi der ikke er valgt tillidsrepræsentant på rekviervirksomheden.

5. Et afklarende møde skal afholdes hurtigst muligt og senest 7 arbejdsdage efter modtagelse af begæringen på rekvirentvirksomheden, medmindre andet aftales imellem parterne.
6. På mødet skal der som minimum oplyses om følgende:
 - Den udefrakommende virksomheds navn og CVR-nummer (P-nummer) eller RUT-nummer
 - Navnet på rekvirentvirksomhedens kontaktperson hos den udefrakommende virksomhed
 - Beskrivelse af den udefrakommende virksomheds opgaver i rekvirentvirksomheden og den forventede tidsplan for deres løsning
 - Beskrivelse af ledelses- og instruktionsbeføjelserne over for den udefrakommende virksomheds medarbejdere.

Oplysningerne vil kunne fremlægges mundtligt på det afklarende møde. Der skrives et referat af mødet.

7. Hvis parterne er enige om, at den udefrakommende virksomhed udfører vikararbejde omfattet af bilag 19, foregår en eventuel videre behandling af sagen i henhold til reglerne i bilag 19, der gælder for henholdsvis vikarbureauer, der ikke er medlem af TEKNIQ Arbejdsgiverne, og vikarbureauer medlem af TEKNIQ Arbejdsgiverne.

Er der uenighed om, hvorvidt den udefrakommende virksomhed udfører vikararbejde omfattet af bilag 19, kan sagen videreføres efter Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter. Det kan i denne forbindelse aftales imellem parterne, at sagen behandles direkte på et organisationsudvalgsmøde. I så fald regnes fristen for begæring af dette fra afholdelsen af det afklarende møde.

Tele-/distance-/hjemmearbejde

Tele-/distance-/hjemmearbejde defineres som alt arbejde, der udføres uden for virksomheden, men som lige så godt kunne have været udført på virksomheden, og som ikke falder ind under overenskomstbestemmelser om ude/rejsearbejde. Der er således enighed om, at definitionen ikke er begrænset til arbejde, der udføres ved hjælp af informationsteknologiske hjælpemidler.

Det omtalte arbejde er omfattet af såvel overenskomsterne som gældende lovgivning.

Vilkårene for etablering af tele-/distance-/hjemmearbejde fastsættes ved skriftlig aftale mellem pågældende medarbejder og virksomheden.

Det anbefales, at det mellem overenskomstens parter udarbejdede tillæg til ansættelsesaftale anvendes. Samtidig henvises til den mellem overenskomstparterne udarbejdede vejledning herom.

I tilfælde, hvor medarbejderens arbejdstid er fastsat af virksomheden til udførelse inden for et bestemt tidsrum, er overenskomstens almindelige regler om arbejdstidens placering, forskudt tid, overarbejde mv., herunder tillægsbetalinger, gældende.

Når medarbejderen selv fastsætter arbejdstidens placering, ydes ingen særskilte genebetalinger eller overarbejdsbetaling. For sådanne medarbejdere ydes dog genetillæg i henhold til gældende regler i konkrete tilfælde, hvor virksomheden beordrer arbejdet udført på et bestemt tidspunkt.

Virksomheden kan ikke ensidigt pålægge medarbejderen udgifter ved etablering og drift af tele-/distance-/hjemmearbejdspladsen.

Det kan ved lokalaftale bestemmes, at de for medarbejderne gældende opsigelsesvarsler fragives i forbindelse med overgang til tele-/distance-/hjemmearbejde og skift mellem denne arbejdsform og arbejde på virksomheden. Sådanne aftalte fravigelser fra opsigelsesvarsler bør tillige anføres i den enkelte medarbejders ansættelsesaftale.

Organisationsaftale om organisering af sikkerheds- og sundhedsarbejdet på virksomhederne

Stk. 1: Baggrund

Af Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1181 af 15. oktober 2010 om samarbejde om sikkerhed og sundhed, § 20, fremgår det, at reglerne om organisering i §§ 9-10 og §§ 12-16 ikke finder anvendelse i det omfang, der for at styrke og effektivisere virksomhedernes samarbejde om sikkerhed og sundhed

1. er indgået en aftale mellem en eller flere lønmodtagerorganisationer og den eller de modstående arbejdsgiverorganisationer eller arbejdsgivere eller dem, de bemyndiger hertil, og
2. på virksomheder, der er omfattet af en aftale indgået efter nr. 1, er indgået en aftale mellem arbejdsgiveren, herunder eventuelle arbejdsledere og de ansatte i virksomheden eller de ansatte i en del af virksomheden.

En arbejdsmiljøorganisation kan omfatte:

1. Flere driftsmæssigt forbundne virksomheder,
2. Flere arbejdsgivere på samme arbejdssted
3. Kommuner eller regioner og selvejende institutioner, som kommunen eller regionen har indgået driftsoverenskomst med.

Det er en betingelse, at der er indgået aftale for hver af de virksomheder, der er omfattet af den fælles arbejdsmiljøorganisation, og at der deltager mindst én ansat udpeget af arbejdsgiveren og mindst én valgt arbejdsmiljørepræsentant for hver af de deltagende virksomheder.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 22, at opgaverne i forbindelse med sikkerhed og sundhed kan varetages af et samarbejdsorgan, hvis der er indgået aftale i henhold til § 20, og under forudsætning af, at personer, der er valgt til at varetage sikkerheds- og sundhedsarbejdet, er repræsenteret i samarbejdsorganet.

Stk. 2: Aftalens dækningsområde

Overenskomstparterne er enige om, at nærværende rammeaftale dækker de områder, som er omfattet af nærværende overenskomst.

Stk. 3: Formål

Formålet er at understøtte partssamarbejdets mulighed for en større fleksibilitet i måden at organisere virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde med henblik på at styrke og effektivisere arbejdsmiljøarbejdet.

Stk. 4: Fremgangsmåde

Forslag til ændringer af virksomhedens arbejdsmiljøarbejde kan komme fra såvel arbejdsgivere som arbejdsledere og medarbejdere og skal drøftes i arbejdsmiljøorganisationen.

Med udgangspunkt i disse drøftelser udarbejdes en skriftlig begrundelse for, på hvilke punkter de foreslåede ændringer vil betyde et styrket og mere effektivt arbejdsmiljøarbejde i forhold til den eksisterende arbejdsmiljøorganisations form.

Såfremt det besluttes at gennemføre de foreslåede ændringer, udarbejdes en virksomhedsaftale herom.

Stk. 5: Krav til virksomhedsaftalens indhold og form

Aftalen skal være skriftlig og indgået mellem arbejdsgiveren og de valgte repræsentanter for medarbejdere i arbejdsmiljøorganisationen.

Det skal sikres, at aftalen er vedtaget af et flertal af de medarbejdere, aftalen omfatter. Dette kan fx ske ved, at tillidsrepræsentanten/tillidsrepræsentanter for de berørte medarbejdere underskriver aftalen.

Aftalen kan omfatte hele virksomheden eller dele heraf. Hvis aftalen kun er indgået for en del af virksomheden, skal det fremgå, hvor i virksomheden, aftalen er gældende.

Virksomhedsaftalen skal indeholde en beskrivelse af de aktiviteter/metoder, der kan anvendes for at sikre, at den ændrede organisering af samarbejdet om sikkerhed og sundhed styrker og effektiviserer funktionsvaretagelsen:

1. Beskrivelse af en procedure for gennemførelse og opfølgning af aftalen på virksomheden.
2. Beskrivelse af, hvordan opgaver og funktioner varetages, herunder de ansattes og arbejdsledernes deltagelse i sikkerheds- og sundhedsarbejdet.
3. Beskrivelse af, hvordan aftalen kan ændres og opsiges.
4. Oversigt over den aftalte organisering af samarbejdet om sikkerhed og sundhed i form af en organisationsplan.
5. Angivelse af retningslinjer for udfærdigelse af uddannelsesplaner.

Aftalen indsendes til godkendelse hos organisationerne

Uoverensstemmelser om aftalen afgøres i henhold til overenskomstens § 4, stk. 8.

Aftalen skal være tilgængelig for de ansatte i virksomheden og kunne forevises på forlangende.

Aftalen skal indeholde:

1. Beskrivelse af de aktiviteter/metoder, der kan anvendes med henblik på at sikre, at den ændrede organisering af sikkerheds- og sundhedsarbejdet styrker og effektiviserer funktionsvaretagelsen.
2. Angivelse af en procedure for gennemførelse og opfølgning af virksomhedsaftalen på virksomheden, herunder udfærdigelse af en uddannelsesplan.
3. Angivelse af, hvordan opgaver og funktioner varetages, herunder arbejdsledernes og de øvrige ansattes deltagelse i arbejdsmiljøarbejdet, herunder en aftale om faste sikkerhedsrunder, APV-forhold og lignende.
4. Oversigt over den aftalte organisering af sikkerheds- og sundhedsarbejdet i form af en organisationsplan.

Endvidere skal det sikres, at sikkerhedsgruppen har den fornødne tid til rådighed i forbindelse med sit hverv. Til sikring heraf kan der eventuelt aftales en fast mødeplan.

Det anbefales, at der foretages en løbende evaluering af ordningen med henblik på at vurdere formålet med ændringen.

Stk. 6: Aftalens varighed

Denne organisationsaftale om organisering af sikkerheds- og sundhedsarbejdet i virksomhederne kan opsiges af begge parter med seks måneders varsel til udløb af den førstkommende 1. januar.

Det rummelige arbejdsmarked

Virksomheder og arbejdsmarkedets parter udøver i dag et stort socialt engagement, eksempelvis når de hjælper medarbejdere med nedsat arbejdsevne tilbage på arbejdsmarkedet, men der er stadig opgaver at løse. Overenskomstparterne er enige om at arbejde videre for et mere rummeligt arbejdsmarked, der sikrer, at så mange som muligt bliver fastholdt og integreret på arbejdsmarkedet.

Der er enighed mellem parterne om at medvirke til at skabe rammerne for dette blandt andet gennem overenskomsternes bestemmelser om at anbefale systematisk efteruddannelsesplanlægning, kompetenceudvikling og opgradering af kvalifikationer.

Parterne er enige om at arbejde for at øge mulighederne for, at personer, der har været igennem længerevarende sygdomsforløb, kan fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet. Parterne vil arbejde for at skabe de videst mulige rammer for at tilknytte disse personer til deres arbejdsplads i større eller mindre grad.

Parterne er enige om, at en væsentlig del af indsatsen for at videreudvikle det rummelige arbejdsmarked skal ligge på fastholdelse af allerede ansatte medarbejdere, for ad den vej at hindre en fremtidig udstødning. Bestræbelserne for at reducere sygefraværet er et væsentligt element i indsatsen for arbejdsfastholdelse. En god dialog mellem lønmodtager, arbejdsgiver, faglig organisation og kommunal myndighed er af helt afgørende betydning, hvis det skal lykkes at fastholde medarbejderne og begrænse sygefraværet.

Parterne er enige om at arbejde for, at integrationen fremmes på det danske arbejdsmarked. Der gøres allerede i dag en stor indsats på arbejdsgiver- og arbejdstagerside for at fremme integrationen. Andelen af flygtninge og indvandrere udgør således en stigende del af beskæftigelsen inden for parternes overenskomstråde. Men parterne er enige om, at der er behov for en yderligere indsats for at fremme integration.

Organisationsaftale - Fælles forståelse af bestemmelsen om fratrædelsesgodtgørelse til timelønnede, jf. overenskomstens § 37, stk. 8

Overenskomtparterne har drøftet forståelsen og fortolkningen af bestemmelsen i Industri- og VVS-overenskomstens § 37, stk. 8.

Parterne har på denne baggrund opnået enighed om følgende fælles forståelse:

Medarbejdere, der ikke på fratrædelsestidspunktet oppebærer dagpenge som anført i overenskomstens § 37, stk. 8, har ret til fratrædelsesgodtgørelse, når følgende situationer foreligger:

AFSNIT A

1. Medarbejderen opfylder betingelserne i § 37, stk. 8, bortset fra, at vedkommende ikke de facto oppebærer dagpenge på fratrædelsestidspunktet.
2. Baggrunden for, at medarbejderen ikke oppebærer dagpenge er, at denne på fratrædelsestidspunktet er
 - a. sygemeldt eller
 - b. afvikler ferie eller
 - c. er på plejeorlov bevilget efter servicelovens § 118 eller
 - d. deltager i et kursus omfattet af overenskomstens § 37, stk. 7, eller deltager i efteruddannelse og i den forbindelse modtager VEU-godtgørelse.

Medarbejderen opfylder samtlige betingelser i § 37, stk. 8, når sygefraværet, ferien eller kursusdeltagelsen er afsluttet

AFSNIT B

Medarbejdere, der har fast bopæl uden for Danmark, kan være berettiget til fratrædelsesgodtgørelse i henhold til § 37, stk. 8, selvom de ikke oppebærer dagpenge.

Betingelsen om, at medarbejdere skal oppebære dagpenge for at være berettiget til fratrædelsesgodtgørelse, fraviges i følgende tilfælde:

Medarbejderen er på grund af gældende regler afskåret fra at være medlem af en dansk A-kasse og dermed ikke omfattet af de danske dagpengeregler.

Medarbejderen er eller har været medlem af en dansk A-kasse og ville på fratrædelsestidspunktet have oppebåret dagpenge, hvis medarbejderen fortsat var bosat i Danmark og stod til rådighed for det danske arbejdsmarked, men medarbejderen oppebærer ikke dagpenge, alene fordi medarbejderen er vendt tilbage til sin bopæl uden for Danmark.

Medarbejderen har under ansættelsen ikke været medlem af en dansk A-kasse, men har under ansættelsen i Danmark været omfattet af en A-kasse eller en tilsvarende forsikringsordning i et andet EU-land og oppebærer forsikring svarende til danske dagpenge (A-kasse) i bopælslandet efter endt beskæftigelse i Danmark.

Medarbejderen skal opfylde de øvrige betingelser i § 37, stk. 8, for at modtage fratrædelsesgodtgørelsen.

Fratrædelsesgodtgørelsen beregnes med den dagpengesats, som medarbejderen ville have modtaget i Danmark.

Information om natarbejde

Parterne har udarbejdet informationsmateriale til virksomheder og medarbejdere, der bl.a. indeholder en oversigt over relevante risikofaktorer samt rådgivning om sund livsstil, forebyggende aktiviteter mv. Informationsmaterialet gør endvidere opmærksom på, hvordan helbredscontrollen skal gennemføres i praksis.

Kompetenceudvikling i virksomhederne

Parterne er enige om i regi af AL Efteruddannelse at fortsætte arbejdet med, hvordan der i fællesskab kan udvikles redskaber, der understøtter kompetenceudvikling i virksomhederne.

Sigtet med udvikling af redskaberne er at understøtte:

- Afdækning af uddannelsesbehov
- Afdækning af uddannelsesmuligheder
- Udarbejdelse af uddannelsesplaner

Implementering af ligelønsloven mv.

Overenskomstparterne er enige om at implementere ligelønsloven i overenskomsterne med følgende tekst:

§ 1

Der må ikke på grund af køn finde lønmæssig forskelsbehandling sted i strid med reglerne i denne aftale. Dette gælder både direkte forskelsbehandling og indirekte forskelsbehandling.

Stk. 2

Enhver arbejdsgiver skal yde kvinder og mænd lige løn, for så vidt angår alle lønelementer og lønvilkår for samme arbejde eller for arbejde, der tillægges samme værdi. Især når et fagligt kvalifikationssystem anvendes for lønfastsættelsen, bygges dette system på samme kriterier for mandlige og kvindelige lønmodtagere og indrettes således, at det udelukker forskelsbehandling med hensyn til køn.

Stk. 3

Bedømmelsen af arbejdets værdi skal ske ud fra en helhedsvurdering af relevante kvalifikationer og andre relevante faktorer.

§ 1a

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af køn behandles ringere, end en anden person bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation. Enhver form for dårligere behandling af en kvinde i forbindelse med graviditet og under kvinders 14 ugers fravær efter fødslen betragtes som direkte forskelsbehandling.

Stk. 2

Der foreligger indirekte forskelsbehandling, når en bestemmelse, et kriterium eller en praksis, der tilsyneladende er neutral, vil stille personer af det ene køn ringere end personer af det andet køn, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et sagligt formål og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige.

Stk. 3

Løn er den almindelige grund- eller minimumsløn og alle andre ydelser, som lønmodtageren, som følge af arbejdsforholdet, modtager direkte eller indirekte fra arbejdsgiveren i penge eller naturallier.

§ 2

En lønmodtager, hvis løn i strid med § 1 er lavere end andres, har krav på forskellen.

Stk. 2

En lønmodtager, hvis rettigheder er krænket som følge af lønmæssig forskelsbehandling på grundlag af køn, kan tilkendes en godtgørelse. Godtgørelsen fastsættes under hensyn til lønmodtagerens ansættelsestid og sagens omstændigheder i øvrigt.

Godtgørelsen er som udgangspunkt udtømmende. Parterne er dog yderligere enige om, at det mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal samt 3F og Blik- & Rørarbejderforbundet etablerede Ligelønsnævn kan udmåle bod, hvor der foreligger brud på reglen om udarbejdelse af

BILAG 26

kønsopdelt ligelønsstatistik/ligelønsredegørelse, jf. nedenfor i § 4, eller såfremt der foreligger særlige omstændigheder.

Krav om bod jf. ovenfor skal senest være rejst på organisationsmøde, jf. de fagretlige regler. Herefter kan der ikke rejses krav om bod, medmindre der foreligger nye brud på § 4 eller foreligger nye oplysninger, der understøtter en antagelse om systematik.

Stk. 3

Såfremt en uenighed indeholder elementer, der behandles efter reglerne i Samarbejdsaftalen, jf. nedenfor i § 4, stk. 4, kan den behandles i Ligelønsnævnet i sin helhed i stedet for i Samarbejdsnævnet i overensstemmelse med princippet om det enstrengede sanktionssystem.

§ 2a

En lønmodtager har ret til at videregive oplysninger om egne lønforhold. Oplysningerne kan videregives til enhver.

§ 3

En arbejdsgiver må ikke afskedige eller udsætte en lønmodtager, herunder en lønmodtagerrepræsentant, for anden ugunstig behandling fra arbejdsgiverens side som reaktion på en klage, eller fordi lønmodtageren eller lønmodtagerrepræsentanten har fremsat krav om lige løn, herunder lige lønvilkår, eller fordi denne har videregivet oplysninger om løn.

En arbejdsgiver må ikke afskedige en lønmodtager eller en lønmodtagerrepræsentant, fordi denne har fremsat krav efter § 4, stk. 1.

Stk. 2

Det påhviler arbejdsgiveren at bevise, at en afskedigelse ikke er foretaget i strid med reglerne i stk. 1. Hvis afskedigelsen finder sted mere end et år efter, at lønmodtageren har fremsat krav om lige løn, gælder 1. pkt. dog kun, hvis lønmodtageren påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at afskedigelsen er foretaget i strid med stk. 1.

Stk. 3

En afskediget lønmodtager kan nedlægge påstand om en godtgørelse eller genansættelse. Eventuel genansættelse sker i overensstemmelse med principperne i Hovedaftalen. Godtgørelsen fastsættes under hensyntagen til lønmodtagerens ansættelsestid og sagens omstændigheder i øvrigt.

§ 4

En arbejdsgiver med mindst 35 ansatte skal hvert år udarbejde en kønsopdelt lønstatistik for grupper med mindst 10 personer af hvert køn opgjort efter den 6-cifrede DISCO-kode til brug for høring og information af de ansatte om lønforskelle mellem mænd og kvinder på virksomheden. Dette gælder dog ikke virksomheder i brancherne landbrug, gartneri, skovbrug og fiskeri. Hvis den kønsopdelte lønstatistik af hensyn til virksomhedens legitime interesser er modtaget som fortrolig, må oplysningerne ikke videregives.

Stk. 2

Den kønsopdelte lønstatistik efter stk. 1 skal opgøres for medarbejdergrupper med en detaljeringsgrad svarende til den 6-cifrede DISCO-kode. Arbejdsgiveren har i øvrigt pligt til at redegøre for statistikens udformning og for det anvendte lønbegreb.

Stk. 3

Virksomheder, der indberetter til den årlige lønstatistik hos Danmarks Statistik, kan uden beregning rekvirere en kønsopdelt lønstatistik efter stk. 1 fra Danmarks Statistik.

Stk. 4

Arbejdsgiverens forpligtelse til at udarbejde en kønsopdelt lønstatistik efter stk. 1 bortfalder, hvis arbejdsgiveren indgår aftale med de ansatte på virksomheden om at udarbejde en redegørelse.

Redegørelsen skal både indeholde en beskrivelse af vilkår, der har betydning for aflønning af mænd og kvinder på virksomheden, og konkrete handlingsorienterede initiativer, der kan have et forløb på op til 3 års varighed, og den nærmere opfølgning herpå i redegørelsens periode.

Redegørelsen skal omfatte alle virksomhedens medarbejdere og behandles i overensstemmelse med reglerne i Samarbejdsaftalen.

Redegørelsen skal senest være udarbejdet inden udgangen af det kalenderår, hvor pligten til at udarbejde kønsopdelt lønstatistik bestod.

§ 5

En lønmodtager, som ikke mener, at arbejdsgiveren overholder pligten til at yde lige løn, herunder lige lønvilkår, efter denne aftale, kan søge kravet fastslået ved fagretlig behandling.

Stk. 2

Hvis en person, der anser sig for krænket jf. § 1, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

§ 6

Hvor forbundene finder baggrund for at rejse en fagretlig sag i henhold til ovenstående regler, kan der afholdes besigtigelse på virksomheden med deltagelse af organisationerne, inden sagen behandles fagretligt.

Stk. 2

Ved fagretlige sager om ligeløn aftales på mæglingsmødet, eller forud for dette, hvilke oplysninger, der vil blive udleveret til forbundet med henblik på en vurdering af sagen.”

Parterne er enige om, at ligelønsloven herefter ikke finder anvendelse på ansættelsesforhold omfattet af overenskomsterne imellem dem, og at tvister vedrørende ligeløn skal løses i det fagretlige system.

Parterne er endvidere enige om i denne aftale at indarbejde ændringer i ligelønsloven, som følge af eventuelle ændringer af EU-retlige forpligtelser.

Etablering af ligelønsnævn

Der er etableret et Ligelønsnævn mellem overenskomstparterne inden for følgende rammer:

Nævnet skal kunne tage stilling til sager vedrørende fortolkning og forståelse af samt brud på ligelønsloven eller overenskomstimplementeringen af lovens bestemmelser. Sager, der vedrører implementeringsaftaler, skal føres ved Nævnet, medmindre de er omfattet af reglen i arbejdsretslovens § 11, stk. 2, og § 22, stk. 1.

Nævnet skal i første række kunne tage stilling til tvister vedrørende lovens centrale bestemmelser, nemlig § 1, stk. 1-3, og § 3.

Spørgsmål vedrørende lovens § 5a, stk. 4, og tilsvarende aftalebestemmelser skal primært løses i henhold til reglerne i Samarbejdsaftalen. Alene retstvister i form af uoverensstemmelser vedrørende brud på eller fortolkning af bestemmelsen skal kunne indbringes for Nævnet.

Parterne er enige om at tilstræbe at etablere et enstrengt sanktionssystem.

Hvis en sag indeholder elementer, der både vedrører brud og fortolkning af ligelønsreglerne og andre overenskomstelementer på samme tid, kan Nævnet tillige behandle disse andre overenskomstelementer. Såfremt sådanne andre overenskomstelementer forudsætter et meget specifikt overenskomstkendskab, kan de efter påstand henvises til behandling selvstændigt i det fagretlige system.

Sager skal først kunne indbringes for Nævnet, når de sædvanlige forhandlingsmuligheder i det fagretlige system er udtømte. Herved forstås, at der er gennemført lokalforhandling, mæglingsmøde og organisationsmøde. Herudover bør der gennemføres et forberedende møde i Nævnets regi svarende til det møde, der kendes fra Afskedigelsesnævnet.

Overenskomstparterne er enige om, at de frister, der gælder for sagsbehandlingen i Afskedigelsesnævnet, ikke er hensigtsmæssige i de oftest faktatunge ligelønssager. Der er derfor enighed om, at det er hensigtsmæssigt med andre frister, der i højere grad afbalancerer hensynet til en hurtig afgørelse og hensynet til en forsvarlig oplysning af sagerne.

Natarbejde og helbreds kontrol

Parterne har drøftet bestemmelserne om helbreds kontrol i EU-arbejdstidsdirektiv, der jf. overenskomstens bilag 17 er implementeret i overenskomsten, og er enige om at ændre reglerne i overensstemmelse med nedenstående.

Stk. 1: Hyppighed

Medarbejderne skal tilbydes gratis helbreds kontrol inden de begynder beskæftigelse som natarbejder.

Parterne er endvidere enige om, at medarbejdere, der efter bilagets stk. 3, pkt. 2-4, bliver klassificeret som natarbejdere, skal tilbydes helbreds kontrol inden for regelmæssige tidsrum på højst 2 år.

Stk. 2: Hvornår helbreds kontrollen skal foregå

Parterne er enige om, at såfremt helbreds kontrollen finder sted uden for den pågældende medarbejders arbejdstid, kompenserer arbejdsgiveren herfor.

Stk. 3: Model for helbreds kontrollens gennemførelse

Parterne er enige om, at helbreds kontrollen skal foregå på følgende måde:

1. Medarbejderen udfylder et af parterne udarbejdet spørgeskema.
2. Derudover gennemgår medarbejderen en fysisk helbreds undersøgelse.
3. På baggrund af ovenstående samt dialog med medarbejderen udarbejder en læge en samlet konklusion til medarbejderen. Lægen skal besidde arbejds medicinske kompetencer.
4. De oplysninger, der fremkommer i forbindelse med helbreds kontrollen, er fortrolige og tilhører alene medarbejderen. Oplysningerne kan først komme til arbejdsgiverens kendskab i det tilfælde, at medarbejderen selv tager initiativ hertil.

Såfremt der er mulighed herfor, overføres natarbejdere, der lider af helbreds problemer, som påviseligt skyldes, at de udfører natarbejde, til dagarbejde.

Stk. 4: Forebyggende tiltag ved natarbejde

Parterne er enige om at implementere Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) anbefalinger om natarbejde:

- Højst 3 nattevagter i træk
- Højst 9 timer ad gangen
- Mindst 11 timer mellem 2 vagter
- Gravide normalt arbejder maksimalt 1 nattevagt om ugen for at mindske risiko for abort og andre graviditets komplikationer.

Virksomheder, der har natarbejdere, skal derfor gennemføre følgende tiltag:

De lokale parter, evt. i samarbejde med arbejdsmiljøorganisationen, skal drøfte, om man på virksomheden lever op til NFA's anbefalinger i de områder af virksomheden, hvor der udføres natarbejde.

Drøftelsen skal:

1. gennemføres ved iværksættelse af natarbejde og derefter løbende én gang om året
2. dokumenteres ved udfyldelse af et af parterne udarbejdet skema som indeholder en gennemgang af anbefalingerne

Hvis de lokale parter, evt. i samarbejde med arbejdsmiljøorganisationen, vurderer, at NFA's anbefalinger følges, anvendes almindelige regler i overenskomsten uændret, herunder reglerne om helbreds kontrol stk. 1, 2 og 3

Hvis de lokale parter, evt. i samarbejde med arbejdsmiljøorganisationen, vurderer, at NFA's anbefalinger ikke følges, sættes følgende særlige aktiviteter i værk for medarbejdere, hvis normale arbejdstid om natten ikke er tilrettelagt i overensstemmelse med NFA's anbefalinger:

1. Virksomheden skal tilbyde årlig helbreds kontrol til natarbejderne
 - a. Det er obligatorisk for natarbejderen at gennemføre helbreds kontrollen hvert andet år
 - b. For de natarbejdere, der er fyldt 50 år, anvendes en udvidet helbreds kontrol
2. Gennemførelse af en årlig særlig risikovurdering rettet mod natarbejde
 - a. Identifikation og kortlægning af risici ved natarbejde
 - b. Vurdering af risici ved natarbejde
 - c. Prioritering og udarbejdelse af handlingsplan
 - d. Opfølgning på handlingsplan

Stk. 5: Gravides natarbejde

Parterne er enige om fra den 1. marts 2024 at følge NFA's anbefaling, så gravide medarbejdere maksimalt arbejder normalt 1 nattevagt om ugen for at mindske risiko for abort og andre graviditetskomplikationer.

Nedenstående forudsætter, at Arbejdstilsynet indarbejder NFA's anbefalinger om gravides natarbejde i fx Bekendtgørelse om arbejdets udførelse § 8, jf. bilag 2.

Herudover forudsætter parterne, at natarbejde ud over normal 1 nattevagt om ugen bliver omfattet af barselslovens § 6, stk. 2, nr. 2, og at der således vil være adgang til refusion.

Hvis disse forudsætninger ikke er opfyldte, genoptages drøftelserne mellem parterne.

Når virksomheden er underrettet om eller på anden måde bliver bekendt med, at en medarbejder er gravid, skal virksomheden hurtigst muligt og senest 2 uger efter til en uges udgang omlægge medarbejderens arbejdstid eller overføre medarbejderen til andre arbejdsopgaver, så pågældende højst arbejder 1 nattevagt om ugen.

Hvis det ikke er muligt for arbejdsgiveren at omlægge arbejdstiden, så pågældende medarbejder højst arbejder normalt 1 nattevagt om ugen, eller overføre medarbejderen til andre arbejdsopgaver, har medarbejderen ret til fravær for øvrige nattevagter ud over normalt 1 om ugen.

For fraværet ydes medarbejderen betaling som ved graviditetsorlov efter bestemmelserne i Industri- og VVS-overenskomsten § 35, stk. 1.

Der er udelukkende tale om en betalingsregel, som gælder uanset medarbejderens anciennitet, og uanset antallet af uger medarbejderen har fravær for øvrige nattevagter ud over normalt 1 om ugen.

Stk.6: Rapport til arbejdsmiljøudvalget på store virksomheder

Parterne er enige om, at arbejdsmiljøorganisationen på den enkelte virksomhed på eget initiativ fører kontrol med, om helbreds kontrollen gennemføres i overensstemmelse med reglerne.

Protokollater til § 43

A. Ansættelseskodeks

Overenskomstparterne er enige om, at det skal være frivilligt for medarbejderne at indgå aftaler med virksomheden om køb af ydelser i tilknytning til ansættelsesforholdet, og at det efter parternes forståelse vil være i strid med overenskomsten at betinge et ansættelsesforhold af, at medarbejderne indgår en sådan aftale.

B. Behandling af uoverensstemmelser

Med henblik på at modvirke social dumping er der mellem overenskomstparterne indgået følgende aftale om behandling af uoverensstemmelser om udenlandske medarbejders løn- og arbejdsforhold ved udførelse af arbejde i Danmark:

1. Overenskomstparterne opfordrer til, at virksomheden inden brug af udenlandske underleverandører til udførelse af arbejde på virksomhedens arbejdssteder/-pladser i Danmark orienterer tillidsrepræsentanten og fremlægger alle relevante baggrundsoplysninger om underleverandørerne, som fx arbejdet de skal udføre og dets forventede varighed.
2. De lokale parter kan anmode om, at der hurtigst muligt afholdes et lokalt møde, hvor alle relevante baggrundsoplysninger så vidt muligt forelægges - og hvor de ikke umiddelbart er tilgængelige, fremskaffes - hvis der er tvivl om løn- og ansættelsesforhold for udenlandske medarbejdere.
3. Uanset om der har været lokale drøftelser efter pkt. 1 og/eller pkt. 2 kan TEKNIQ Arbejdsgiverne eller forbundene rette henvendelse til den modstående organisation, såfremt man bliver bekendt med forhold, der kan forudses at medføre problemer eller uoverensstemmelser.
4. Sådanne henvendelser skal resultere i et møde mellem overenskomstparterne efter reglerne i nedennævnte kommissorium, hvis ikke de lokale parter forinden løser uoverensstemmelsen. Repræsentanter for de involverede parter kan deltage.
5. Alle relevante baggrundsoplysninger forelægges eller fremskaffes hurtigst muligt.
6. TEKNIQ Arbejdsgivernes medlemsvirksomheder, der beskæftiger udenlandsk arbejdskraft, skal indpasse denne i virksomhedens lønniveau, ligesom øvrige overenskomstmæssige vilkår skal overholdes.
7. Hvor en udenlandsk virksomhed er involveret i entreprise for en medlemsvirksomhed af TEKNIQ Arbejdsgiverne, og hvor den pågældende virksomhed ikke er overenskomstdækket, tilstræber parterne ligeledes en forhandlingsløsning for at undgå, at kollektive kampskridt iværksættes.
Parterne er i sådanne situationer enige om, at virksomheden kan optages i TEKNIQ Arbejdsgiverne, selvom en konflikt er bebudet eller varslet. Såfremt konflikten er etableret, gælder hovedaftalens § 2, stk. 6. Forbundene forpligter sig til at afgive konfliktvarsel med mindst 14 kalenderdage. Kopi tilstilles TEKNIQ Arbejdsgiverne.
8. Såfremt den udenlandske virksomhed under forhandlingerne eller efterfølgende optages som medlem af TEKNIQ Arbejdsgiverne, skal lønniveauet vurderes og i fornødent omfang tilpasses, eventuelt under organisationernes medvirken.

C. Udvalg om social dumping

Parterne er enige om at nedsætte et udvalg til løbende at overvåge og drøfte anvendelsen af udenlandsk arbejdskraft og underentreprenører i VVS-branchen.

Udvalget skal følge de sager, der behandles efter nærværende aftale, med henblik på en vurdering af, om reglerne opfylder formålet, og udvalget kan derudover tage initiativ til møder, oplysningskampagner eller andre aktiviteter vedrørende udenlandsk arbejdskraft.

D. Omgåelse af overenskomsten

Der er mellem parterne enighed om, at det kan betragtes som en omgåelse af overenskomsten, hvis selvstændige erhvervsvirksomheder udfører et bestemt angivet arbejde i et lønmodtagerliggende ansættelsesforhold (såkaldte "arme og ben virksomheder"), og dette er i strid med arbejdsretlig og fagretlig praksis.

Det betragtes dog ikke som en omgåelse af overenskomsten, når to eller flere virksomheder i et reelt forretningsforhold indgår aftale om et bestemt angivet arbejde, eller hvor en underentreprenør eller et specialfirma antager medarbejdere til at udføre arbejdet. Det betragtes ej heller som en omgåelse, såfremt bestemmelserne i bilag 19 om vikarbureauer er overholdt.

Uoverensstemmelser om, hvorvidt der er tale om en omgåelse af overenskomsten, kan behandles i henhold til de fagretlige regler.

Ved bedømmelsen af om der er tale om en omgåelse af overenskomstens bestemmelser, kan det indgå som vejledende elementer, om den selvstændige udøver ledelsesretten ved udførelsen af arbejdet, om den selvstændige er ansvarlig for arbejdets kvalitet, om den selvstændige er økonomisk ansvarlig og bærer den økonomiske risiko ved arbejdet, og om den selvstændige virksomhed indgår i den lovpligtige arbejdsmiljøorganisation på arbejdspladsen/-stedet.

E. Underentrepriseforhold

Virksomhederne bør indføre bestemmelser i entreprisekontrakterne om, at underentreprenøren skal være omfattet af de for den enkelte entreprises relevante FH-forbunds overenskomster i relation til de medarbejdere, som udfører arbejdet, og at det betragtes som en væsentlig misligholdelse af entreprisekontrakten ikke at opfylde dette krav.

Der er enighed om, at den ovennævnte kontraktbestemmelse betyder, at arbejdsstandsninger med henblik på opnåelse af overenskomst kan undgås, idet underentreprenøren således er omfattet af kollektiv overenskomst.

Hvis forbundene påviser omstændigheder, som giver anledning til at formode, at overenskomstens bestemmelser ikke bliver overholdt, henvender forbundene sig omgående til TEKNIQ Arbejdsgiverne for indledning af fagretlig behandling.

I forbindelse med den fagretlige behandling påhviler det underentreprenøren at bevise, at overenskomstens bestemmelser overholdes.

F. Misforhold ved lønfastsættelsen

Parterne er enige om, at det er en forudsætning, at der kan og skal ske afvigelser fra overenskomstens mindstebetalingssats, idet der er tale om et "bevægeligt" lønsystem.

Det er således naturligt ved lønfastsættelse efter Industri- og VVS-overenskomst-ens § 28, stk. 5, at tage hensyn til medarbejderes faglige dygtighed, arbejdets art samt omfanget af akkordarbejde for den pågældende medarbejder. Endvidere skal der tages hensyn til arbejdets krav til udøveren, herunder også særlige gener der er forbundet med udførelsen af arbejdet.

Organisationerne har påtaleret i de tilfælde, hvor misforhold som helhed skønnes at være til stede.

Parterne er enige om, at en betingelse for, at der kan foreligge et misforhold som helhed, bl.a. er, at den enkelte virksomheds lønniveau er betydeligt lavere end lønniveauet på sammenlignelige virksomheder i branchen.

Parterne er enige om, at det ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at statuere misforhold, at der er tale om en betydelig afvigelse fra den generelle gennemsnitsløn inden for branchen. Det er en forudsætning, at der er tale om sammenlignelige virksomheder inden for samme branche og geografi.

Uoverensstemmelser

Uoverensstemmelser om hvorvidt der foreligger et misforhold, kan behandles efter de fagretlige regler i Kommissoriet for Udvalg om Social Dumping. En fagretlig sag kan indledes på baggrund af forholdene på en igangværende arbejdsplads.

På et hastemæglingssmøde søger parterne at nå til enighed om, hvorvidt der er tale om et misforhold og eventuelt et niveau herfor. Hvis parterne når til enighed, kan sagen afsluttes.

Såfremt det under den fagretlige sagsbehandling ikke er muligt at opnå enighed om misforhold, kan sagen videreføres for en faglig voldgift, der tager stilling til, hvorvidt der er tale om et misforhold. Den faglige voldgift skal så vidt muligt holdes inden for en måned.

Hvis der er fastslået et misforhold, kan parterne ved lokal forhandling og eventuel efterfølgende fagretlig forhandling efter samme principper som for lokalaftaler søge at nå til enighed om, hvordan misforholdet bringes til ophør.

G. Kommissorium om social dumping

Ved overenskomstforhandlingerne 2010 blev der udarbejdet protokollater om social dumping, omgåelse af overenskomsten og underentrepriseforhold. Målet med disse protokollater er at undgå omgåelse af overenskomsten, og der nedsættes derfor et paritetisk udvalg, som skal overvåge udviklingen og sørge for, at der gribes ind over for de virksomheder og medarbejdere, som måtte indgå aftaler, der omgår overenskomsten.

Udvalget mødes mindst 2 gange årligt, eller når en af parterne konstaterer en mulig omgåelse af overenskomsten. De halvårige møder aftales som et led i den normale mødekalendar mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal/Blik & Rør/3F, mens ad hoc-møder til afklaring af konkrete sager aftales hurtigst muligt.

Der er enighed om, at udvalget skal indkaldes ekstraordinært i følgende situationer:

- Når en af parterne konstaterer, at uorganiserede virksomheder/medarbejdere udfører arbejde omfattet af overenskomsten, og den pågældende virksomhed/medarbejder ikke vil oplyse om ansættelsesvilkårene.
- Hvis en af parterne får begrundet mistanke om, at der sker omgåelse af Industri- og VVS-overenskomstens bestemmelser, herunder de ovennævnte afsnit.
- Hvis en TEKNIQ Arbejdsgiverne-virksomhed medvirker til social dumping.

Hvis det på et møde mellem organisationerne (eventuelt via telefon eller mail) sandsynliggøres, at en TEKNIQ Arbejdsgiverne-virksomhed er involveret i social dumping, iværksættes en hastebehandling i det fagretlige system, hvor der skal afholdes mæglingssmøde på virksomhedens adresse inden 48 timer, medmindre andet aftales.

Såfremt det på mødet konstateres, at der foregår social dumping, og der ikke opnås enighed om, hvorledes dette bringes til ophør, er der enighed om, at sagen umiddelbart kan hastebehandles ved en faglig voldgift, som så vidt muligt skal afholdes inden 2 uger efter mæglingssmødet.

Hvor der er tale om social dumping begået af uorganiserede virksomheder, retter TEKNIQ Arbejdsgiverne henvendelse til den pågældende virksomhed med henblik på at etablere et møde med deltagelse af TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal/Blik & Rør/3F samt for at vejlede og om muligt optage virksomheden som medlem og derigennem overenskomstdække arbejdet.

Såfremt virksomheden ikke reagerer på TEKNIQ Arbejdsgivernes henvendelse eller ikke efterkommer de retningslinjer, der bliver udstukket, vil TEKNIQ Arbejdsgiverne bakke fuldt op om de kampskridt forbundssiden måtte tage i den anledning.

Elektroniske dokumenter

Parterne er enige om, at virksomhederne med frigørende virkning afleverer lønsedler og eventuelle andre dokumenter, der skal udveksles under eller efter det løbende ansættelsesforhold, via de elektroniske postløsninger, som måtte være til rådighed, fx e-Boks, eller via e-mail.

Virksomheden kan dog aftale med den enkelte medarbejder, at den elektroniske løsning ikke anvendes.

Når medarbejderen er fritaget fra at modtage digital post fra det offentlige, anvendes den elektroniske løsning ikke.

Styrkelse af 'Den danske model'

Parterne er enige om, at virksomhederne pr. 1. marts 2017 halvårligt indbetaler 25 øre pr. præstere-arbejdstime til AL Efteruddannelse.

Pr. 1. juli 2023 indbetaler virksomheden 40 øre pr. time.

Midlerne anvendes efter de enkelte overenskomstparters beslutning til aktiviteter med henblik på at styrke "Den danske model", herunder til at dække omkostninger forbundet med at overenskomstdække virksomheder.

Forskelsbehandling pga. alder og handicap

Forskelsbehandling vil sædvanligvis være udtryk for en konkret, individuel krænkelse, som kan sanktioneres med en godtgørelse, der afregnes til medarbejderen.

Godtgørelsen fastsættes i overensstemmelse med det godtgørelsesniveau, Højesteret har fastslået som gældende i relation til forskelsbehandlingsloven, jf. bl.a. UfR 2013.2575 H.

Godtgørelseskravet for en konkret, individuel krænkelse indbringes ved faglig voldgift, og sådanne brud kan dermed ikke indbringes for Arbejdsretten.

Ovenstående er gældende for forskelsbehandling pga. alder og handicap.

Funktionærer

Protokollatet omfatter medarbejdere, der udfører teknisk betonet arbejde som funktionærer med baggrund i henholdsvis Dansk Metals, 3F's og Blik- og Rørarbejderforbundets uddannelses- og beskæftigelsesområder eller tilsvarende kvalifikationer. Protokollatet omfatter ikke ledere og medarbejdere under overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Teknisk Landsforbund. Det er en forudsætning, at medarbejderen udfører arbejde, der er omfattet af funktionærloven.

Find ansættelsesbevis i bilag 18.

Stk. 1: Løn vurdering

Der er enighed om, at lønvurderingen følger principperne i overenskomsten, jf. § 28.

Der kan ved lønfastsættelsen indgås aftale om funktionsløn under behørig iagttagelse af principperne i § 28. Ved sådan aftale kan det bestemmes, at lønnen også omfatter betaling for overarbejde med den virkning, at der ikke ydes overarbejdsbetaling. Aftalen kan behandles fagretligt.

For ansatte på funktionsløn skal lønnen tillige give udtryk for omfanget af rådighedsforpligtelsen og eventuelle ulemper.

Aftalen kan indgås efter 6 måneders ansættelse. Medarbejder kan medbringe bisidder ved forhandlingen.

I særlige tilfælde kan det med den lokale afdeling/kreds aftales, at kravet om 6 måneders anciennitet frafalder.

En aftale om funktionsløn udelukker ikke særskilt overarbejdsbetaling for arbejde ud over det i funktionslønaf-talen aftalte.

Stk. 2: Anciennitet

Anciennitet regnes fra ansættelsen som funktionær.

I tilfælde, hvor en timelønnet medarbejder bliver funktionær på samme virksomhed, bevarer medarbejderen det opsigelsesvarsel, indtil den pågældende i henhold til funktionærloven opnår mindst samme opsigelsesvarsel.

Ved genindtræden som timelønnet medarbejder generhverver den pågældende i timelønsancienniteten efter reglerne i overenskomstens § 37, stk. 5.

Stk. 3: Opsigelse

Opsigelse kan finde sted under sygdom i henhold til funktionærlovens bestemmelser.

Stk. 4: Arbejdstid

Som udgangspunkt fastsættes arbejdstiden og betalingen herfor efter overenskomstens bestemmelser, jf. bestemmelserne om overtid, skiftehold og forskudt tid.

Overarbejdsbetaling ydes kun, når der er tale om beordret overarbejde. Overarbejde skal så vidt muligt varsles senest dagen før.

Overarbejdsbetalingen udgør timeløn plus 50 pct. for de første 3 timer efter normal arbejdstids ophør. For overarbejde efter dette tidspunkt betales 100 pct.

For overarbejde på arbejdsfrie hverdage betales timeløn plus 50 pct. for de første 3 timer

For 4. samt følgende timer betales timeløn plus 100 pct.

For arbejde på søn- og helligdage betales timeløn plus 100 pct.

Såfremt der ved lønfastsættelsen er truffet aftale om, at lønnen også omfatter betaling for almindeligt forefaldende overarbejde, ydes der ikke overarbejdsbetaling. En sådan aftale udelukker ikke særskilt overarbejdsbetaling i henhold til ovennævnte for arbejde ud over almindeligt forefaldende overarbejde. Aftalen skal stå i forhold til løn, stillingsindhold og overarbejdets omfang.

Stk. 5: Uddannelse

Overenskomstens uddannelsesbestemmelser er gældende.

Stk. 6: Ferie

Der holdes ferie med løn i henhold til ferielovens bestemmelser.

Stk. 7: Feriefridage

Funktionæren er berettiget til feriefridage efter reglerne i overenskomstens § 16. Feriefridage betales via fritvalgskontoen.

Stk. 8: Overenskomstmæssige fridage og søgnehellidage

Funktionæren afholder overenskomstmæssige fridage (jf. overenskomstens § 14) og søgnehellidage med sin sædvanlige løn.

Stk. 9: Fritvalgskonto

Der oprettes en fritvalgskonto for funktionæren efter bestemmelserne i overenskomstens § 31.

Stk. 10: Generelt

Overenskomsten er gældende, hvor andet ikke følger af dette protokollat.

Rådgivning om konsulentbistand mv. til uddannelsesarbejdet i virksomheden

Parterne ønsker at styrke forudsætningerne for et samlet kompetenceløft og forbedring af virksomhedernes konkurrenceevne og den enkeltes beskæftigelsesmuligheder.

Parterne er enige om at søge at styrke uddannelsesarbejdet i virksomheden. Dette kan ske ved at bruge overenskomstens muligheder og gøre uddannelsesarbejdet mere tilgængeligt for ledelse og medarbejdere, bl.a. gennem et større fokus på uddannelsesplanlægning.

Parterne vil - for at understøtte ovenstående - stille rådgivning til rådighed med henblik på at gøre det lettere for virksomheder og medarbejdere at benytte de etablerede uddannelses tilbud, bl.a. de uddannelses tilbud som er udviklet af parterne i fællesskab.

Parterne vil i overenskomstens bestemmelser etablere mulighed for, at uddannelsesudvalget (alternativt SU, sekundært tillidsrepræsentant/ledelse) kan rekvirere besøg fra organisationerne, når en af parterne ønsker det.

Med henblik på at kvalificere den rådgivning, organisationerne kan give, vil parterne etablere et katalog, som kan anvendes i samtaler med de lokale parter. Kataloget skal indeholde eksempler på brugervenlige redskaber samt vejledning til at bringe uddannelsesarbejdet videre i at anvende overenskomsternes muligheder for uddannelse og de mange udviklede uddannelses tilbud, herunder fx kompetencepakkerne etableret mellem parterne. Yderligere vil kataloget indeholde vejledning til, hvordan der skabes kontakt til relevante uddannelsesudbydere samt vejlede til, hvor der kan gennemføres kompetenceafklaringer.

Parterne vil indarbejde disse bestemmelser i overenskomstens § 42 samt i en revideret udgave af bilag 25 vedr. kompetenceudvikling i virksomhederne. Ligesom der bør udarbejdes en mere specifik beskrivelse af organisationernes tilbud i denne sammenhæng, hvor det anbefales, at disse inddrages.

Aftale om flexjob

TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal samt 3F og Blik- og Rørarbejderforbundet har en fælles interesse i, at der i Danmark er gode rammer for at bringe alle borgeres ressourcer i anvendelse i videst muligt omfang.

Med det formål at skabe en platform for ansættelse af flexjobbere inden for rammerne af den politisk aftalte reform af førtidspension og flexjob af 30. juni 2012 har TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal samt 3F og Blik- og Rørarbejderforbundet derfor aftalt følgende:

Stk. 1: Grundlag for ansættelse af en flexjobber

Ansættelse af flexjobbere fremmes betydeligt, hvis det kan ske på et objektivt og operativt grundlag. Parterne forudsætter derfor, at den enkelte flexjobber visiteres så præcist af kommunen, at virksomhederne umiddelbart vil have et grundlag for ansættelse.

Parterne lægger til grund, at de personer, der visiteres til flexjob, opfylder et af følgende kriterier:

1. Personen kan arbejde med fuld produktivitet i et reduceret antal timer
2. Personen kan arbejde fuld tid med reduceret produktivitet
3. Personen kan arbejde i et reduceret antal timer med reduceret produktivitet

Det lægges til grund, at den kommunale visitation af den enkelte flexjobber indeholder en begrundet, præcis vurdering af såvel timetal (T) som produktivitetsgrad (P). Produktivitetsgraden defineres som den tilbageværende del af erhvervsevnen, som den pågældende vil kunne præstere i et job. Parterne opfordrer til, at aftale om flexjob ikke bør kunne indgås med et væsentligt lavere timetal, end kommunen har vurderet, at flexjobberen er i stand til at præstere.

Parterne forudsætter, at alene personer, som har lidt et væsentligt erhvervsevnetab, visiteres til flexjob. Parterne forudsætter endvidere, at produktivitetsgraden fastsættes med fx 50 pct., 40 pct., 30 pct. eller 20 pct., idet parterne hæfter sig ved, at kommunen allerede i den bestående ordning gennemfører en vurdering af den pågældendes erhvervsevnetab med henholdsvis 1/2 eller 2/3.

Stk. 2: Evaluering af ansættelsen på virksomheden

Parterne på virksomheden skal have en mulighed for at evaluere flexjob-ansættelsen.

Hver af parterne på virksomheden kan bede om, at der gennemføres en sådan lokal evaluering, når der eksisterer et rimeligt erfaringsgrundlag fra ansættelsen. En første evaluering skal være foretaget senest 12 uger efter ansættelsen, og derefter kan evaluering foretages efter behov. En sådan evaluering vil indeholde en vurdering af, om den kommunale visitation svarer til de erfaringer, man har gjort sig i det konkrete ansættelsesforhold.

Enes parterne på virksomheden om, at der er grundlag for en ændret vurdering af den pågældende flexjobber, udfærdiges et referat af evalueringen, som sendes til kommunen med henblik på en eventuel revurdering af visitationen.

Kan der mellem parterne på virksomheden ikke opnås enighed under en lokal evaluering, kan uenigheden gøres til genstand for fagretlig behandling.

Stk. 3: Lokal drøftelse af principper for virksomhedens sociale engagement

Samarbejdsudvalget skal i henhold til bestemmelserne i Samarbejdsaftalen orienteres og inddrages i tilrettelæggelsen af principperne for virksomhedens ansættelse af flexjobbere.

Såfremt virksomheden ikke har et samarbejdsudvalg, orienteres og inddrages tillidsrepræsentanten i tilrettelæggelsen af principperne.

Stk.: 4: Aflønning af flexjobberen

TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal samt 3F og Blik- og Rørbønderforbundet har noteret sig, at en vigtig forudsætning om, at flexjobberen ikke skal kunne have en samlet indtægt (tilskud og lønindkomst), som overstiger niveauet for den overenskomstmæssige fuldtidsløn for det tilsvarende arbejde, er indeholdt i den politisk aftalte reform af førtidspension og flexjob af 30. juni 2012. Modellen for beregning af det offentlige tilskud må sikre dette i lyset af flexjobberens aflønning fra virksomheden.

Virksomhedens aflønning af flexjobberen fastlægges som en funktion af timetal (T) og produktivtetsgrad (P) og kan udtrykkes på følgende måde:

$$\text{Flexjobberens aflønning} = \text{Produktivtetsgrad (P)} * \text{Timetal (T)} * \text{Timelønsniveauet (L)}$$

P fastsættes forudsætningsvist af kommunen. Vurderes pågældende at have tabt 70 pct. af erhvervsevnen, vil produktivtetsgraden være 0,30.

T fastsættes forudsætningsvist af kommunen ud fra en vurdering af, hvor mange timer den pågældende flexjobber kan præstere med en given produktivtetsgrad.

L fastsættes af virksomheden ud fra lønniveauet i tilsvarende og sammenlignelige job i virksomheden. Er det ikke muligt at fastsætte lønniveauet på denne måde, anvender virksomheden lønniveauet for tilsvarende og sammenlignelige job i lokalområdet.

Virksomhedens fastsættelse af lønnen kan gøres til genstand for fagretlig behandling.

Stk. 5: Omfang af flexjob-ansættelse i den enkelte virksomhed

Antallet af flexjobbere bør stå i rimeligt forhold til antallet af fuldtidsansatte på virksomheden.

Stk. 6: Sociale kapitler

Denne aftale indgås i regi af parternes overenskomsts § 29, stk. 2. Overenskomsternes øvrige bestemmelser gælder i øvrigt for ansættelsen.

Parterne opfordrer til, at betingelserne for ansættelse i flexjob på den hidtidige arbejdsplads indrettes, så det bliver muligt at fortsætte i et flexjob på samme virksomhed for personer, der kommer ud for en væsentlig nedsættelse af erhvervsevnen, idet en ansættelse alene under overenskomsternes sociale kapitel i dette tilfælde vil medføre en betragtelig indkomstnedgang.

Stk. 7: Evaluering

Udviklingen på området drøftes løbende af parterne med henblik på den evaluering, som forudsættes i den politiske aftale.

Stk. 8: Opsigelse af aftalen

Aftalen kan af hver af aftaleparterne opsiges med et varsel på 2 måneder til udgangen af en måned.

Opkrævning af bidrag til fonde og konto fra virksomheder med tiltrædelsesaftale samt fra udmeldte virksomheder inden for overenskomstens dækningsområde

Tiltrædelsesaftaler

For tiltrædelsesaftaler gælder, at der indbetales bidrag til Den Særlige Efteruddannelsesfond og Den Særlige Kompetenceudviklingskonto, der er etableret og administreret af forbundene, i stedet for henholdsvis AL Efteruddannelse og AL-Kompetenceudviklingskonto.

De aftalte beløb, der skal opkræves fra virksomhederne, kan omregnes til en procentsats af den lønandel, der skal beregnes pensionsbidrag af for de omfattede medarbejdere. Satsen sikrer således, at den samlede gennemsnitlige indbetaling udgør de til enhver tid aftalte beløb.

Betaling af bidrag til fonde og konto, der følger af tiltrædelsesaftaler, tillægges et af organisationerne fastsat administrationsgebyr, der pt. udgør 30 pct.

Bidragene opkræves halvårligt i marts og september.

Udmeldte virksomheder

Tilsvarende er gældende for virksomheder, der er udmeldt af TEKNIQ Arbejdsgiverne, og som ikke har meldt sig ind i en anden DA-arbejdsgiverforening og derved bliver omfattet af anden uddannelses- og/eller kompetencefond.

Disse virksomheder vil fra udmeldelsestidspunktet være omfattet af Den Særlige Efteruddannelsesfond og Den Særlige Kompetenceudviklingskonto, der er etableret og administreret af forbundene.

Implementering af direktiv EU 2019/1152 af 20. juni 2019 om gennem- sigtige og forudsigelige arbejdsvilkår i Den Europæiske Union (arbejds- vilkårsdirektivet)

TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet har indgået nedenstående aftale med henblik på implementering af direktiv (EU) 2019/1152 af 20. juni 2019 om gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår i Den Europæiske Union (arbejdsvilkårsdirektivet).

Parterne er enige om, at aftalen med tilhørende bilag 1 til fulde implementerer arbejdsvilkårsdirektivet i Industri- og VVS-overenskomsten.

Der er enighed om, at de relevante bestemmelser og bilag med ansættelseskontrakter i Industri- og VVS-overenskomsten ændres i overensstemmelse med det aftalte ved først kommende lejlighed efter aftalens ikrafttrædelse.

Parterne er enige om, at Industri- og VVS-overenskomsten sikrer den overordnede beskyttelse af medarbejderne og lever op til direktivets formål, jf. artikel 1, stk. 1. Hermed anses direktivets kapitel 3 for implementeret, jf. direktivets artikel 14.

Parterne er videre enige om, at der med nærværende implementeringsaftale ikke er foretaget nogen fortolkning af Industri- og VVS-overenskomsten.

§ 1 Anvendelsesområde og genstand (arbejdsvilkårsdirektivets artikel 1)

- Stk. 1. Formålet med aftalen er at forbedre arbejdsvilkårene ved at fremme en mere gennemsigtig og forudsigelig ansættelse samtidig med, at arbejdsmarkedets tilpasningsevne sikres.
- Stk. 2. Aftalen omfatter alle medarbejdere, der er omfattet af Industri- og VVS-overenskomsten, jf. dog stk. 3.
- Stk. 3. Medarbejdere, der er omfattet af Industri- og VVS-overenskomsten, og som har et ansættelsesforhold, hvor deres forudbestemte og faktiske arbejdstid udgør mindre end gennemsnitligt 3 timer pr. uge i en referenceperiode på 4 på hinanden følgende uger, er ikke omfattet af aftalen. Arbejdstid hos alle arbejdsgivere, der udgør eller tilhører samme virksomhed, koncern eller enhed, medregnes i nævnte 3 timers gennemsnit.
- Stk. 4. Undtagelsen i aftalens § 1, stk. 3, finder ikke anvendelse for ansættelsesforhold, hvor der ikke på forhånd er fastsat en garanteret mængde betalt arbejde, før ansættelsesforholdet begynder.

§ 2 Definitioner af begreber i denne aftale (arbejdsvilkårsdirektivets artikel 2)

- a) "Tidsplan for arbejdet"
Plan for fastlæggelse af på hvilke klokkeslæt og dage arbejdet begynder og slutter.
- b) "Referencetimer og referencedage"
Tidsintervaller på bestemte dage, hvor arbejdet kan finde sted efter anmodning fra arbejdsgiveren.
- c) "Arbejdsmonster"
Måden, hvorpå arbejdstiden og dens fordeling tilrettelægges efter et bestemt mønster, som fastlægges af arbejdsgiveren.

§ 3 Udlevering af oplysninger (arbejdsvilkårsdirektivets artikel 3)

Arbejdsgiveren skal give den enkelte medarbejder de oplysninger, der kræves efter denne aftale, skriftligt. Oplysningerne udleveres eller sendes til medarbejderen i et eller flere dokumenter, eventuelt i elektronisk form.

Hvis oplysninger afgives i elektronisk form, skal medarbejderen kunne gemme og udskrive oplysningerne, og arbejdsgiveren skal opbevare dokumentation for fremsendelse eller modtagelse.

§ 4 Oplysningspligt (arbejdsvilkårsdirektivets artikel 4)

Stk. 1. Arbejdsgiver skal give medarbejderen oplysning om de væsentligste vilkår i ansættelsesforholdet. Oplysningerne skal mindst omfatte følgende oplysninger og gives inden for følgende frister:

Litra	Oplysning	Hvordan gives oplysningen?	Frist
A	Arbejdsgiveren og lønmodtagerens navn og adresse.	Individuelt	7 kalenderdage
B	Arbejdsstedets beliggenhed eller i mangel af et fast arbejdssted eller et sted, hvor arbejdet hovedsagelig udføres, oplysning om, at lønmodtageren er beskæftiget på forskellige steder eller frit kan bestemme sit arbejdssted, samt om hovedsæde eller arbejdsgiverens adresse.	Individuelt	7 kalenderdage
C	Titel eller jobbeskrivelse.	Individuelt	7 kalenderdage
D	Ansættelsesforholdets begyndelsestidspunkt.	Individuelt	7 kalenderdage
E	Ansættelsesforholdets forventede varighed, hvor der ikke er tale om tidsbestemt ansættelse.	Individuelt	7 kalenderdage
F	Vikaransatte: Brugervirksomhedernes identitet, når og så snart denne er kendt.	Individuelt	1 måned
G	Varigheden af og vilkårene for en eventuel prøvetid.	Kan gives ved henvisning til lov, kollektiv aftale mv.	7 kalenderdage
H	Den ret til uddannelse, som arbejdsgiveren eventuelt tilbyder.	Kan gives ved henvisning til lov, kollektiv aftale mv.	1 måned
I	Lønmodtagerens rettigheder med hensyn til betalt ferie eller andet fravær med løn.	Kan gives ved henvisning til lov, kollektiv aftale mv.	1 måned
J	Varigheden af lønmodtagerens og arbejdsgiverens opsigelsesvarsler eller reglerne herom.	Kan gives ved henvisning til lov, kollektiv aftale mv.	1 måned
K	Den gældende eller aftalte løn, som lønmodtageren har ret til ved ansættelsesforholdets påbegyndelse, og tillæg og andre løndelev, der ikke er indeholdt heri, fx pensionsbidrag og eventuel kost og logi. Endvidere skal der oplyses om lønnens udbetalingsterminer.	Kan gives ved henvisning til lov, kollektiv aftale mv.	7 kalenderdage
L	Den normale daglige eller ugentlige arbejdstid og eventuelle ordninger for overarbejde og betaling herfor og, hvor det er relevant, ordninger for vagtændringer.	Kan gives ved henvisning til lov, kollektiv aftale mv.	7 kalenderdage
M	Hvis arbejdsmønstret er helt eller overvejende uforudsigeligt, skal arbejdsgiveren underrette lønmodtageren om: 1) det princip, at tidsplanen for arbejdet er variabel, antallet af garanterede betalte arbejdstimer og betaling for arbejde, som udføres ud over disse garanterede timer, 2) de referencetimer og dage, hvor lønmodtageren kan pålægges at arbejde, og 3) den minimumsvarslingsperiode, som lønmodtageren er berettiget til, før en arbejdsopgave påbegyndes, samt en eventuel frist for annullering af arbejdsopgaven.	Individuelt	7 kalenderdage
N	Angivelse af, hvilke kollektive overenskomster eller aftaler der regulerer arbejdsforholdet. Hvis der er tale om overenskomster eller aftaler indgået af parter uden for virksomheden, skal det endvidere oplyses, hvem parterne er i den pågældende overenskomst.	Individuelt	1 måned
O	Hvor det er arbejdsgiverens ansvar: Identitet af sociale sikringsordninger, som modtager de sociale bidrag, der er knyttet til ansættelsesforholdet, og enhver beskyttelse i forbindelse med social sikring fra arbejdsgiverens side.	Kan gives ved henvisning til lov, kollektiv aftale mv.	1 måned

§ 5 Frister og oplysningernes form (arbejdsvilkårsdirektivets artikel 5)

Bestemmelsen implementeres ved ændring af Industri- og VVS-overenskomstens § 37, stk. 1 (bilag 1).

§ 6 Ændring af ansættelsesforholdet (arbejdsvilkårsdirektivet artikel 6)

Bestemmelsen implementeres ved ændring af Industri- og VVS-overenskomstens § 37, stk. 1 (bilag 1).

§ 7 Yderligere oplysninger til arbejdstagere, der sendes til en anden medlemsstat eller et tredjeland (arbejdsvilkårsdirektivet artikel 7)

Bestemmelsen implementeres ved ændring af Industri- og VVS-overenskomstens § 24, stk. 2 (bilag 1).

§ 8 Beskyttelse og bevisbyrde (arbejdsvilkårsdirektivets artikel 15-17)

Stk. 1. Nachfrist-reglen i Industri- og VVS-overenskomstens bilag 18 er fortsat gældende, hvorfor overtrædelse af denne aftale kun kan medføre bod, hvis fejl og mangler ikke rettes inden for den angivne nachfrist, eller der foreligger systematisk brud på bestemmelser om ansættelsesaftaler.

Stk. 2. Parterne er enige om, at medarbejderens mulighed for at indgive klage til et kompetent organ, modtage passende oprejsning på rettidig og effektiv vis samt beskyttelse imod ugunstig behandling, jf. arbejdsvilkårsdirektivets artikel 15, 16 og 17, er sikret ved, at tvister, herunder angående ansættelsesbeviser, kan behandles i det fagretlige system i henhold til reglerne i Industri- og VVS-overenskomsten og Hovedaftalens § 4, stk. 3.

§ 9 Beskyttelse mod afskedigelse og bevisbyrde (arbejdsvilkårsdirektivets artikel 18)

Stk. 1. Medarbejdere, der mener, at de er blevet afskediget eller har været udsat for foranstaltninger med tilsvarende virkning på det grundlag, at de har udøvet deres rettigheder efter denne aftale, kan anmode arbejdsgiveren om at give en behørig begrundelse for afskedigelsen eller de tilsvarende foranstaltninger. Arbejdsgiveren skal give denne begrundelse skriftligt.

Stk. 2. Hvis en medarbejder påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er sket en afskedigelse eller tilsvarende foranstaltning, fordi medarbejderen udøver sine rettigheder efter denne aftale, jf. stk. 1, påhviler det arbejdsgiveren at bevise, at afskedigelsen er begrundet i andre forhold.

§ 10 Sanktioner (arbejdsvilkårsdirektivets artikel 19)

I forhold til sanktioner for overtrædelse af denne aftale er parterne enige om, at der ikke er tiltænkt nogen ændringer i de hidtidige niveauer for bod for mangelfulde ansættelsesbeviser, Der er heller ikke tiltænkt nogen ændring i de hidtidige niveauer for godtgørelse for usaglige afskedigelser.

§ 11 Ikrafttræden

Dette protokollat træder i kraft samme dato som den danske lovgivning, der implementerer arbejdsvilkårsdirektivet. Til medarbejdere, der allerede er ansat forud for protokollatets ikrafttræden, skal arbejdsgiveren kun udlevere eller supplere dokumenter, der er omhandlet af §§ 3 og 4 på anmodning fra medarbejderen.

Såfremt en kommende implementeringslov afgørende ændrer ved forudsætningerne for eller opstiller krav eller kriterier, der afviger fra tilsvarende bestemmelser i nærværende aftale, drøfter TEKN IQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet konsekvenserne heraf med henblik på, at det oprindelige aftaleforhold genoprettes i det omfang, det er teknisk og lovmæssigt muligt.

I tilfælde af opsigelse af overenskomsten er parterne forpligtede til at overholde bestemmelserne vedrørende implementering af arbejdsvilkårsdirektivet (EU-direktiv 2019/1152 af 20. juni 2019), indtil anden overenskomst træder i stedet, eller direktivet ændres.

Der er mellem parterne enighed om, at der ikke er konfliktadgang i forbindelse med dette protokollat. Det er i denne forbindelse underordnet, om forhandlingsteksten placeres i selve overenskomsten eller i en særskilt kollektiv aftale. Ændringer kan dog forhandles på normal vis, men kan aldrig forringe direktivets minimumsforskrifter.

Organisationsaftale om organisationernes bistand til lokale drøftelser af fleksibilitet, herunder vikarer mv.

Parterne er enige om, at de lokale parter i enighed kan anmode organisationerne om bistand til lokale drøftelser af fleksibilitet, herunder anvendelsen af vikarer, etablering af varierende ugentlig arbejdstid, indgåelse af overenskomstfravigende aftaler mv.

Når sådanne begæringer fremsættes, aftaler organisationerne konkret det mest hensigtsmæssige forløb alt efter opgavens/forholdets karakter.

Aftale om ferieoverførsel

Overført ferie

Parterne har i overensstemmelse med nedenstående regler aftalt, at _____ feriedage overføres til næste ferieafholdelsesperiode. Der kan maksimalt overføres 10 feriedage.

Aftale om ferieoverførsel

Undertegnede arbejdsgiver (navn):	CVR-/SE-nr.:
Adresse:	Tlf. nr.:
Postnr./by:	

Medarbejderens fulde navn:	Fødselsdato:
Adresse:	Tlf. nr.:
Postnr./by:	

1. Overført ferie

Parterne har i overensstemmelse med nedenstående regler aftalt, at _____ feriedage overføres til næste ferieafholdelsesperiode. Der kan maksimalt overføres 10 feriedage. Den overførte ferie afholdes først.

Ved feriehindring

Parterne har i overensstemmelse med nedenstående regler aftalt, at _____ feriedage, som medarbejderen er forhindret i at afvikle på grund af egen sygdom, barselsorlov, orlov til adoption eller andet fravær på grund af orlov, kan overføres til næste ferieafholdelsesperiode (ikke omfattet af 10-dages begrænsningen).

2. Aftaler om afvikling

For den overførte ferie er følgende i øvrigt aftalt: (sæt 1 kryds):

2.1 Det er aftalt, at ferien skal afholdes i forbindelse med hovedferien i ferieafholdelsesperioden 20_____.

2.2 Det er aftalt, at ferien skal afholdes i følgende periode:
Fra og med den _____ 20_____ til og med den _____ 20_____.

2.3 Anden eller supplerende aftale:

3. Øvrige bestemmelser

3.1 Aftaler om ferieoverførsel skal indgås senest 31. december i ferieafholdelsesperioden.

3.2 Den overførte ferie placeres i henhold til ferieloven, medmindre andet aftales.

3.3 Er der indgået en aftale om afvikling af den overførte ferie, kan en sådan aftale kun ændres ved en ny aftale.

3.4 Arbejdsgiveren har pligt til senest den 31. december i ferieafholdelsesperioden skriftligt at underrette den, der skal udbetale feriegodtgørelsen for den overførte ferie, om, at ferien er overført. Dette kan evt. ske ved fremsendelse af kopi af denne aftale.

Dato: _____

Virksomhed

Medarbejder

Fortolkning af systematisk overarbejde

Tanken bag den beskrevne model om systematisk overarbejde i § 17, stk. 4, har været at skabe mulighed for, at virksomheder med varierende produktionsbehov, hvor de lokale parter forgæves har søgt at opnå en lokalaftale om varierende ugentlig arbejdstid, kan varsle systematisk overarbejde på en sådan måde, at man inden for en periode på maksimalt 12 måneder skal have udlignet det systematiske overarbejde gennem afspadsering.

Modellen kan ikke anvendes til en permanent udvidelse af virksomhedernes produktionskapacitet i form af fx en fast 42-timers arbejdsuge med løbende afspadsering, medmindre de lokale parter aftaler det.

Der er ikke tale om en rullende 12-måneders afviklingsperiode efter samme princip som for afspadsering af øvrigt overarbejde, hvor der er tale om en rullende 4-måneders periode. Der er derimod tale om en periode på maksimalt 12 måneder fra etableringen af det systematiske overarbejde inden for hvilken, det systematiske overarbejde skal være afspadseret. Afspadseres systematisk overarbejde inden udløbet af 12-måneders perioden, betragtes overarbejdet som udlignet, og der vil ved ny varsling af systematisk overarbejde løbe en ny 12-måneders periode.

Integrering af "Fællesordning for arbejde i holddrift" af 20. februar 1995

Der er mellem overenskomtparterne enighed om at integrere aftalen "Fællesordning for arbejde i holddrift" i overenskomsten.

I forbindelse med integrationen overføres samtidig gældende retspraksis og fortolkning af holddriftsaftalen.

Overenskomtparterne er enige om specielt at fastslå, at nuværende § 1, stk. 2, i fællesordningen er ensbetydende med, at en virksomhed kan fastlægge en arbejdsplan (turnusplan), såfremt det ikke ved lokale forhandlinger lykkedes at tilvejebringe enighed om en sådan. Det er en forudsætning, at arbejdsplanen (turnusplanen) overholder de overenskomst- og lovmæssige krav, og at arbejdsplanen kan fastlægges for fx 1 år, samt at en virksomheds arbejdstid er uafhængig af de enkelte medarbejders overenskomstmæssige arbejdstid, idet driftstiden kun er begrænset af de i lovgivningen gældende betingelser.

Disse uddybende fortolkninger, der udspringer fra "Fællesordning for arbejde i holddrift", forbliver gældende, selv om denne skulle miste sit forudsatte grundlag.

Grøn omstilling

Den grønne omstilling vil indebære store udfordringer for det danske samfund. Metalindustri- og VVS-branchen har en central rolle i denne udvikling.

Fossile brændsler skal erstattes af grøn energi. Energiforbruget skal minimeres og gøres mere fleksibelt. Det kræver moderne installation. Moderne teknik muliggør, at et grønnere og mere effektivt energisystem kan realiseres på en måde, der lever op til såvel økonomi som komfort.

Metalindustri- og VVS-branchen skal være klar til at løfte disse opgaver. Det kræver, at de nødvendige kompetencer er til stede.

Branchens arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer vil fortsætte og styrke sit arbejde med at sikre, at lærlinge- og efteruddannelserne lever op til morgendagens krav. Organisationerne vil endvidere gennem informationsaktiviteter bidrage til, at virksomheder og medarbejdere er opmærksomme på de fremtidige opgaver og kompetencebehov. Organisationerne vil opfordre til, at disse forhold drøftes i virksomhederne og ved lokale aktiviteter.

Databeskyttelse

Parterne er enige om, at bestemmelser i overenskomsten og den sagsbehandling, der knytter sig hertil, skal fortolkes og behandles i overensstemmelse med Databeskyttelsesforordningen (EU 2016/679), der finder anvendelse i Danmark fra den 25. maj 2018.

Ved gennemførelsen af Databeskyttelsesforordningen skal sikres, at den nuværende praksis for indsamling, opbevaring, behandling og udlevering af personoplysninger i henhold til de ansættelses- og arbejdsretlige forpligtelser kan fortsætte.

Arbejdsmiljørepræsentanternes deltagelse i relevante arbejdsmiljøkurser

Parterne er enige om, at der pr. 1. juni 2020 efter aftale med arbejdsgiveren kan gives arbejdsmiljørepræsentanten den nødvendige frihed til at deltage i forbundenes relevante arbejdsmiljøkurser.

Adgangen til at deltage i forbundenes arbejdsmiljøkurser påvirker hverken rettigheder eller pligter i forhold til den i lovgivningen fastsatte arbejdsmiljøuddannelse.

Deltagelse i forbundenes frivillige arbejdsmiljøkurser udløser ikke betaling efter arbejdsmiljølovens § 10, stk. 1.

Udskydelse af daglig hviletid i forbindelse med rådighedsvagt

Arbejdsgiveren og medarbejderne kan indgå en skriftlig aftale om, at når medarbejderne kaldes til arbejde under rådighedstjeneste, kan den daglige hvileperiode på 11 timer, for arbejde som ikke er omfattet af bilaget til bekendtgørelse nr. 324 af 23. maj 2002 om hvileperiode og fridøgn, udskydes, således at den gives umiddelbart efter afslutningen af det sidste arbejde, og at hvileperioden kan ligge i rådighedstjenesten. Hvis de 11 timers hvile herved strækker sig ind i det efterfølgende døgn, skal medarbejderen inden for dette døgn tillige have den sædvanlige hvileperiode på 11 timer. Denne hvileperiode kan tilsvarende udskydes.

Hvis den udskudte hvileperiode forhindrer medarbejderen i at udføre planlagt normal daglig arbejdstid, betales den ikke-udførte arbejdstid som ved sygdom.

Hvor bekendtgørelsens § 8, stk. 1, finder anvendelse, kan den daglige hvileperiode være 8 timer.

Udskydelse af hvileperioden kan højst ske i 10 døgn i hver kalendermåned og højst i 45 døgn pr. kalenderår.

På virksomheder, hvor der ikke er valgt en tillidsrepræsentant, gives der meddelelse om aftalens indgåelse til organisationerne.

Aftaler indgået i henhold til denne bestemmelse kan opsiges i henhold til Industri- og VVS-overenskomstens § 8.

Organisationsaftale om forståelse af § 47, stk. 3

Parterne er enige om, at Industri- og VVS-Overenskomsten § 47, stk. 3 i overenskomstperioden skal forstås således:

Virksomheder, der i øvrigt opfylder de nævnte kriterier, har ret til at fradrage de omkostningsstigninger til fritvalgskontoen, der på tidspunktet for indmeldelsen ligger ud over 4 pct., i medarbejdernes løn. Fradraget i medarbejdernes løn godtgøres af en tilsvarende indbetaling til medarbejderens fritvalgskontoen. Medarbejderen oplever således ikke nogen lønnedgang.

Virksomheden kan endvidere optrappe de 4 procent af medarbejderens løn, som ligeledes pt. skal betales til fritvalgskontoen. Optrapningen sker over 3 år.

Udvalgsarbejde om arbejdsudleje

Parterne er enige om at nedsætte et udvalg, der i løbet af overenskomstperioden løbende skal drøfte markedet for arbejdsudleje og udviklingen i dette.

Hvis der opstår situationer, hvor en af parterne mener, at arbejdsudleje misbruges til at omgå overenskomsten, træder udvalget sammen med henblik på at udrede situationen og om muligt finde en løsning inden for overenskomstens rammer.

Udvalget nedsættes hurtigst muligt efter overenskomstforhandlingen og virker overenskomstperioden ud, eller indtil parterne i enighed beslutter at afslutte arbejdet.

Barselsordning

For børn født eller modtaget til og med 30. juni 2023 gælder følgende:

Stk. 1

Arbejdsgiveren udbetaler til medarbejdere, der på det forventede fødselstidspunkt har 9 måneders anciennitet, løn under fravær på grund af barsel fra 4 uger før forventet fødselstidspunkt og indtil 14 uger efter fødslen (graviditetsorlov/barselsorlov).

Stk. 2

Til adoptanter udbetales løn under barsel i 14 uger fra barnets modtagelse.

Stk. 3

Lønnen nævnt i stk. 1 og 2 svarer til den løn, den pågældende ville have oppebåret i perioden, jf. anmærkningen efter § 34, stk. 2.

Beløbet indeholder den ved lovgivningen fastsatte maksimale dagpengesats.

Stk. 4

Under samme betingelser som nævnt i stk. 1 betales der indtil 2 uger løn under "fædreorlov".

Hvis de i nærværende aftale eller de i lovgivningen fastsatte frister for varsling af orlov for mandlige og kvindelige lønmodtagere ikke overholdes, kan den ønskede orlov først påbegyndes ved udløbet af de angivne frister regnet fra varslingens afgivelse, medmindre andet aftales mellem virksomheden og den enkelte medarbejder.

Stk. 5

Arbejdsgiveren yder endvidere løn under forældreorlov i indtil 16 uger. Af disse 16 uger har den forælder, der afholder barselsorloven, ret til at holde 5 uger, og den anden forælder ret til at holde 8 uger. De resterende 3 ugers orlov ydes enten til den ene eller den anden forælder.

Lønnen i de 16 uger svarer til den løn, den pågældende ville have oppebåret i perioden, jf. anmærkningen efter § 34, stk. 2.

De 16 uger skal afholdes inden for 52 uger efter fødslen.

Medmindre andet aftales, skal de 16 uger varsles med 3 uger.

Hver af forældrenes orlov kan maksimalt deles i to perioder, medmindre andet aftales.

Det er en forudsætning for betalingen, at arbejdsgiveren er berettiget til refusion svarende til den maksimale dagpengesats. Såfremt refusionen måtte være mindre, nedsættes betaling til medarbejderen tilsvarende.

Stk. 6

Under de 14 ugers barselsorlov ydes forhøjet pensionsbidrag, jf. bilag 2.

Protokollat om Udvalg (opsamling)

Parterne har drøftet udvalgsarbejder i den kommende overenskomstperiode. Parterne er enige om at holde sig orienteret om udvalgsarbejder, der pågår i perioden i medfør af gennembrudsforliget på mindstebetalingsområdet i OK23 med henblik på at vurdere, om resultatet heraf eventuelt kan være relevant for Industri- og VVS-overenskomsten:

1. Arbejdsudleje
2. Håndtering af sager om optrappingsordninger og firmapensionsordninger samt gennemgang af indberetning og indbetaling til uddannelses- og samarbejdsfonde
3. Guidelines til et godt lokalt samarbejde mellem virksomheden og tillidsrepræsentanten
4. Databeskyttelse
5. Forenkling af pensionsprocedurer
6. Forenklet lønstruktur for lærlinge
7. Eventuel sammenlægning af Industriens Overenskomsts §§14 og 15 om forskudt arbejdstid og skiftehold
8. Udvalgsarbejde om uddannelse samt informations- og vejledningmateriale om natarbejde for så vidt angår udarbejdelse af dokumentationsskema og udarbejdelse af minimumskrav til risikovurdering
9. TEKNIQ Arbejdsgiverne og forbundene er enige om, at man ved tilpasningsforhandlinger vil se positivt på, at reglerne om feriefridage fra Industriens Overenskomst kan videreføres lokalt
10. TEKNIQ Arbejdsgiverne og forbundene er enige om at nedsætte et udvalg, der skal arbejde for at udvikle det uddannelses- og samarbejdsprogram á maks. 4 dages varighed, der fremgår af bilag 10, stk. 1. Udvalgsarbejdet skal være færdigt 3. kvartal 2024.

Protokollat om uddannelsesrepræsentant

Overenskomstparterne ønsker, at der sker en styrkelse af det lokale arbejde med uddannelse ved, at tillidsrepræsentanten(-erne) ved lokal enighed mellem ledelse og tillidsrepræsentant kan udpege en uddannelsesrepræsentant for virksomheden. Uddannelsesrepræsentanten omfattes ikke af overenskomstens § 6.

Parterne er enige om at indgå følgende nye organisationsaftale:

”Ved lokal enighed mellem ledelse og tillidsrepræsentanten(-erne) kan tillidsrepræsentanten(-erne) udpege en fælles uddannelsesrepræsentant på virksomheden.

Uddannelsesrepræsentanten kan bistå virksomhed og medarbejdere med uddannelse efter overenskomsternes bestemmelser, og herunder være sparringspartner for virksomheden og medarbejdere. Herudover kan uddannelsesrepræsentanten bistå virksomheden i at skabe overblik over, hvor der kan uddannes lærlinge og elever til at dække virksomhedens kompetencebehov.”

Lærlingebestemmelser for jern- og metalindustriens lærlinge

aftalt mellem
TEKNIQ Arbejdsgiverne

og

Dansk Metal

samt

3F

og

Blik- og Rørarbejderforbundet

Marts 2023-2025

2

TIL NOTATER

Lærlingebestemmelser

§ 1 Område

Stk. 1

De i nærværende aftale fastsatte regler gælder for lærlinge og voksne lærlinge, som ansættes i henhold til lov om erhvervsuddannelser, herunder lærlinge på de uddannelser, som fastsættes i bilag 5.

Stk. 2

Bestemmelserne omfatter desuden øvrige lærlinge, der uddannes af voksne, omfattet af overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet.

Stk. 3: Erhvervsgrunduddannelsen

Bortset fra §§ 2, 16 og 17 gælder Lærlingebestemmelserne for elever under praktikdelen af Erhvervsgrunduddannelsen (EGU).

Stk. 4

For alle forhold, som ikke er nævnt i nærværende lærlingebestemmelser, gælder overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet.

Kap. I - Samarbejdet

§ 2 Lokalt samarbejde

Stk. 1

Spørgsmål vedrørende uddannelse af lærlinge på den enkelte virksomhed kan i henhold til hovedorganisationernes samarbejdsaftale behandles i samarbejdsudvalget, hvor et sådant findes. Kan en afgørelse af eventuelle uoverensstemmelser mellem parterne ikke herved tilvejebringes, skal sagen behandles i henhold til bestemmelserne i lov om erhvervsuddannelser.

Stk. 2

På virksomheder med mindst 4 lærlinge inden for de i § 1 og bilag 5 nævnte fag skal der gives disse adgang til at vælge en talsmand. Denne vælges blandt de lærlinge, der har været under uddannelse mindst 9 måneder i virksomheden, idet skoleophold modregnes.

Stk. 3

Talsmanden kan som repræsentant for de kolleger, vedkommende er valgt iblandt, over for virksomheden forelægge forslag, henstillinger og klager angående uddannelse samt løn- og arbejdsforhold.

TIL NOTATER

I øvrigt er lærlinge omfattet af bestemmelserne i Industri- og VVS-overenskomsten om fritvalgskontoen, jf. § 31, bestemmelserne om frihed ved pasning af syge børn, jf. § 15, samt bestemmelsen om feriefridage, jf. § 16.

Kap. III - Ude- og rejsearbejde

§ 7 Ude- og rejsearbejde

Betaling for ude- og rejsearbejde sker jf. afsnit G og H i overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet.

Hvor en lærling udfører ude- eller rejsearbejde, skal de udgifter, dette måtte medføre for lærlingen, afholdes af virksomheden. Nødvendigt forskud til afholdelse af disse udgifter skal udbetales forud for ude- eller rejsearbejdets påbegyndelse, og lærlingen skal foretage afregning umiddelbart efter hjemkomsten til virksomheden.

Kap. IV - Lønforhold

§ 8 Mindstebetaling

Stk. 1

Aflønning af lærlinge, såvel under som over 18 år.

	1. marts 2023	1. marts 2024
Trin 1	77,05 kr.	79,75 kr.
Trin 2	87,35 kr.	90,40 kr.
Trin 3	93,90 kr.	97,20 kr.
Trin 4	108,75 kr.	112,55 kr.
Trin 5	131,40 kr.	136,00 kr.

Anmærkning:

Aflønning af smed med trin og specialer (smed rustfast, energiteknik) sker efter lærlingebestemmelserne for VVS-uddannelserne.

Stk. 2

Da lønsatserne i stk. 1 er mindstebetalingssatser, er organisationerne enige om, at virksomheden bør lægge en systematisk vurdering til grund for fastsættelsen af lønspredningen, så der for den enkelte lærling tages hensyn til dennes dygtighed og indsats i produktionen, ligesom der bør tages hensyn til arbejdets art, herunder også særlige gener, der er forbundet med arbejdets udførelse.

Såfremt forbundet ikke mener, at ovenstående er overholdt, er TEKNIQ Arbejdsgiverne indforstået med at tage en drøftelse med forbundet herom.

Stk. 3: Skoleophold

Lønnen under skoleophold beregnes på grundlag af virksomhedens normale ugentlige arbejdstid i skoleperioden.

Stk. 4: Satsændringer og merit

Lærlinge overgår fra sats 1 til sats 2

1. efter udløbet af uddannelsesaftalens 1. år, hvis uddannelsen ikke indeholder et indledende grundforløb på skole (fx mesterlære), eller
2. efter opnået bevis for bestået grundforløb og ½ års virksomhedspraktik inden for den pågældende uddannelse.

Hvor en lærling med baggrund i tidligere beskæftigelse og/eller uddannelse får merit, samt for den tid en lærling har været beskæftiget i skolepraktik forud for virksomhedspraktikken, afkortes i de laveste satser.

Virksomhed og lærling anbefales i fællesskab at kontakte erhvervsskolen for at få oplysning om lærlingens uddannelsesforløb med henblik på korrekt lønindplacering.

Stk. 5: Øvrige lærlinge

For øvrige lærlinge, jf. § 1, stk. 2, der uddannes af voksne omfattet af overenskomsten mellem TEKNIQ Arbejdsgiverne og Dansk Metal, 3F samt Blik- og Rørarbejderforbundet, fastsættes lønnen ved lokal aftale i virksomheden, dog skal lønnen mindst andrage den i § 8, stk. 1, anførte.

Stk. 6: Forlængelse af uddannelsen

Forlænges uddannelsesperioden af lærlingen utilregnelige årsager, herunder forsinkelse af skoleundervisningen og tilskadekomst på virksomheden, betales i den forlængede uddannelsesperiode den for fagets voksne medarbejdere fastsatte mindstebetaling.

Forlænges uddannelsesperioden med Det Faglige Udvalgs godkendelse i forbindelse med overgang til nyt uddannelsessted eller på grund af sygdom, betales den sats, der er gældende for den pågældende uddannelses sidste trin.

Stk. 7: Genetillæg

De for fagets voksne medarbejdere lokalt aftalte genetillæg gælder også for lærlinge, når disse udfører arbejde under de samme forhold som de voksne medarbejdere.

Stk. 8: ATP

Lærlinge er fra det fyldte 16. år omfattet af bestemmelserne vedrørende medlemskab af ATP.

Stk. 9: Værnefodtøj

Lærlinge er omfattet af reglerne om værnefodtøj jf. bilag 9 i Industri- og VVS-overenskomsten.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

Stk. 10: Løn til voksenlærlinge

1. Ved voksne lærlinge forstås lærlinge, der ved uddannelsesaftalens indgåelse er fyldt 25 år.
2. Voksne lærlinge, som gennemgår en faglig oplæring i henhold til erhvervsuddannelsesloven, anbefales lønnet efter bestemmelserne i § 28 i Industri- og VVS-overenskomsten.
3. Voksne lærlinge, der i mindst 12 måneder forud for uddannelsesaftalens oprettelse har været ansat i den pågældende virksomhed, aflønnes dog i henhold til § 28 i Industri- og VVS-overenskomsten.

Stk. 11: ErhvervsGrundUddannelse

EGU-elever aflønnes i praktikperioden på virksomheden med mindstebetalingssats trin 1 og 2.

§ 9 Akkord og andre produktivitetsfremmende lønsystemer

Der er mellem organisationerne enighed om, at lærlinge kan arbejde i akkord og andre produktivitetsfremmende lønsystemer.

Normalt bør lærlinge dog ikke i det første uddannelsesår arbejde selvstændigt i akkord, mens det af uddannelsesmæssige grunde må anses for nyttigt, at lærlinge i den resterende del af læretiden får adgang hertil.

Ved akkordarbejde bør der gives lærlingen mulighed for ved rimelig arbejdsydelse at indtjene et i forhold til den i § 8 fastsatte mindstebetaling passende akkordoverskud.

Hvor lærlingen deltager i voksne medarbejderes akkorder, træffes der lokalt aftale mellem arbejdsgiveren og de voksne medarbejdere om, med hvilket beløb lærlingen(e) indgår i disse akkorder. Lærlingen(e) skal høres ved indgåelse af aftalen.

Eventuelt akkordoverskud udbetales ved arbejdets afslutning efter samme regler, som er gældende for voksne akkordmedarbejdere.

Kap. V - Øvrige bestemmelser

§ 10 Løn under sygdom

Lærlinge er omfattet af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, herunder reglerne vedrørende anmeldelse og dokumentation.

Ved sygdom og tilskadekomst på arbejdspladsen, hvor den pågældende lærling efter forudgående aftale med arbejdsgiveren må forlade sit arbejde, betales lærlingen en løn svarende til det

indtægtstab, lærlingen lider jf. anmærkningen til § 34, stk. 2, i Industri- og VVS-overenskomsten.

Såfremt lærlingen aflønnes efter bestemmelserne om voksenløn i overenskomsten, betales lærlingen ved sygdom og tilskadekomst efter § 34 i Industri- og VVS-overenskomsten. For så vidt angår op-tjening af sygeferiepenge, sker dette for disse lærlinge efter reglerne i § 41 i Industri- og VVS-overenskomsten.

Anmærkning 1:

Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 563 af 9. juni 2006 fastsætter, at arbejdsgiveren ikke har pligt til at betale dagpenge for en sygeperiode, der indtræder inden for de første 8 ugers ansættelse. Denne bestemmelse gælder ikke for lærlinge.

Anmærkning 2:

Såfremt lærlingen i gentagelsestilfælde uden rimelig grund undlader at skaffe dokumentation for forsømmelser på grund af sygdom, har virksomheden i henhold til lov om erhvervsuddannelser, § 61, stk. 1, ret til at ophæve lærekontrakten.

§ 11 Forsvarets Dag

Virksomheden giver lærlingen den fornødne frihed til at deltage i Forsvarets Dag. Lærlingen har pligt til straks ved indkaldelse til Forsvarets Dag at meddele, hvornår Forsvarets Dag finder sted.

Betaling for den hertil medgåede tid, som skal begrænses til et minimum, er den i § 8, stk. 1, anførte.

§ 12 Kursus

Stk. 1

Lærlinge kan opnå frihed uden løn, af maks. 1 uges varighed, til deltagelse i et af forbundenes ungdomskurser vedrørende overenskomst for lærlinge.

Stk. 2

Lærlinge har efter 6 måneders beskæftigelse i samme virksomhed (inkl. eventuelle skoleophold) ret til at søge om støtte fra AL-Kompetenceudviklingsfond. Støtten ydes til deltagelse i fritidsuddannelse i samme omfang og på samme vilkår som øvrige medarbejdere under overenskomsten. Lærlingen betragtes ikke som opsagt, selv om uddannelsesaftalen er tidsbegrænset.

§ 13 Pension og forsikringsydelse

Der henvises til bestemmelserne i Industri- og VVS-overenskomstens bilag 2.

T I L N O T A T E R

TIL NOTATER

Kap. VI - Ferie og søgnehelligdage

§ 14 Ferie

Stk. 1

Lærlinge, der er beskæftiget hos medlemmer af TEKNIQ Arbejdsgiverne, er omfattet af § 41 i Industri- og VVS-overenskomsten.

Stk. 2: Supplerende feriebetaling

Har lærlinge ikke optjent ret til feriegodtgørelse for alle feriedage i de i ferielovens § 42, stk. 1 og 2, angivne tilfælde, betaler virksomheden i det resterende antal dage den løn, der er fastsat i § 8, stk. 1, eller for voksenlærlinge Industri- og VVS-overenskomstens § 28.

Stk. 3: Ferielukning

Såfremt en virksomhed holder samlet ferielukket, og den voksne lærling ikke har optjent feriegodtgørelse til hele ferielukningen, betales i henhold til bestemmelserne i Industri- og VVS-overenskomstens § 28, såfremt denne løn er fastsat i uddannelsesaftalen for voksne lærlinge, der ikke aflønnes i henhold til Industri- og VVS-overenskomstens § 28, men dog betales højere sats end lærlingebestemmelsernes § 8, stk. 1, anvendes i denne situation mindstebetalingen i lærlingebestemmelsernes § 8, stk. 1.

§ 15 Løn for søgnehelligdage

Stk. 1

Betalingen for søgnehelligdage er den i § 8, stk. 1, anførte.

For voksne lærlinge, der modtager løn svarende til den i Industri- og VVS-overenskomstens § 28 fastsatte, ydes der lærlingen søgnehelligdagsbetaling efter bestemmelserne i § 31 i Industri- og VVS-overenskomsten.

Stk. 2

Der ydes ikke betaling for søgnehelligdage, som falder på dage, hvor der normalt ikke arbejdes på virksomheden, og som derfor ikke giver anledning til afkortning af den normale løn i den pågældende uge.

Stk. 3

Retten til den i stk. 1 fastsatte betaling for søgnehelligdage bortfalder, såfremt lærlingen uden lovlig grund undlader at møde sidste arbejdsdag før og/eller første arbejdsdag efter helligdagen(e) og eventuelt tilstødende ferie- og/eller lukkedage.

Dokumenteret sygdom og fravær, som skyldes en af lærlingen utilregnelig grund samt et af virksomheden godkendt forfald, betragtes ikke som arbejdsforsømmelse, såfremt lærlingen den første

arbejdsdag efter forsømmelsen henvender sig til virksomheden og opnår en sådan godkendelse.

Stk. 4

Dersom virksomheden ikke kan godkende den af lærlingen angivne grund til forsømmelsen, giver den straks lærlingen meddelelse herom.

Såfremt lærlingen ikke finder afgørelsen rimelig, har vedkommen adgang til at søge sagkyndig bistand til nærmere prøvelse af afslagets holdbarhed.

Kap. VII - Uddannelsen

§ 16 Mødepligt under skoleophold

Stk. 1

Lærlinge er i den tid, de deltager i skoleophold, principielt afgivet til skolen i skoleperioden.

De har derfor ikke pligt til at arbejde på virksomheden før eller efter skoletidens afslutning og heller ikke på eventuelle enkelte fridage, som skal indhentes gennem ekstraundervisning i den øvrige del af skoleperioden.

Under skoleferier, for eksempel i forbindelse med jul, påske og pinse, har lærlinge, såfremt der arbejdes på virksomheden, pligt til at møde der på hverdage, der måtte indgå i ferien, idet disse dage tillægges undervisningstiden.

Stk. 2

AUB betaler efter gældende regler udgiften til skoleophold på skolehjem, som fastlægges i de årlige finanslove:

1. Hvor eleven beordres til skoleophold i henhold til gældende regler om frit skolevalg
2. Hvor elevens deltagelse i uddannelse alene kan finde sted på en skole, som berettiger til optagelse på skolehjem med betaling efter den takst (2020-niveau: 542 kr./uge), som er fastsat i de årlige finanslove.

Nødvendigt forskud til afholdelse af disse udgifter udbetales til lærlingen forud for skoleopholdets påbegyndelse, og lærlingen foretager afregning umiddelbart efter hjemkomsten til virksomheden.

Der henvises i øvrigt til bilag 4, § 2, stk. 3, om befordringsgodtgørelse for lærlinge.

Virksomheden afholder udgifterne til voksenlærlinges undervisning på skole, eventuelt supplerende uddannelse uden for virksomheden.

T I L N O T A T E R

TIL NOTATER

somheden og til svendeprøve.

Anmærkning:

Hvis lovgivningen om betaling for skolehjem ændres, henvises til sidste afsnit i Organisationsaftale fra april 2014: "Hovedorganisationernes tekst til de decentrale overenskomster om skolehjem".

Kap. VIII - Uoverensstemmelser/forhandlingsregler

§ 17 Organisationernes påtaleret

Stk. 1

Fremkommer der til organisationerne klage over mangelfuld uddannelse af lærlinge, forelægges klagen for det pågældende faglige udvalg. Udvalget behandler herefter sagen i henhold til bestemmelserne i erhvervsuddannelsesloven og i øvrigt efter de mellem organisationerne aftalte regler.

Stk. 2

Uoverensstemmelser mellem elever og virksomheder søges forligt ved forhandling under medvirken af organisationerne. Såfremt enighed ikke opnås, indbringes sagen for Det Faglige Udvalg førend videreførelse ved Tvistighedsnævnet. Stk. 3

Såfremt en sag videreføres til Tvistighedsnævnet og afvises af dette, fordi der er tale om en fortolkning af lærlingeaftalen, genoptages sagen til fornyet behandling mellem organisationerne. Såfremt enighed ikke opnås, kan sager af denne karakter videreføres til endelig afgørelse ved faglig voldgift.

Kap. IX - Ikrafttræden og ophør

§ 18 Aftalens varighed

Nærværende aftale, der også omfatter løbende uddannelsesforhold, træder i kraft den 1. marts 2023.

Aftalen løber sammen med Industri- og VVS-overenskomsten og kan opsiges og forhandles sammen med denne.

København, marts 2023

Løn mv. til praktikanter

Stk. 1: Mindstebetaling

Studerende ved diplomingeniøruddannelserne betales i praktiktiden med mindst sats 2 efter lærlingeaftalens § 8.

Studerende, der har gennemgået 12 måneders værkstedsskole, 6 måneders værkstedskursus eller har gennemgået Højere Teknisk Eksamensuddannelse (HTX), betales i praktiktiden med mindst sats 2 efter lærlingeaftalens § 8.

Stk. 2: Betaling under sygdom

Praktikanterne betales under sygdom efter de i lærlingeaftalens § 10 fastsatte regler.

Stk. 3: Søgnehelligdagsbetaling

Praktikanterne betales for søgnehelligdage efter de i lærlingeaftalens § 15 fastsatte regler.

Stk. 4: Betaling for overarbejde mv.

Ved deltagelse i overarbejde, skifteholdsarbejde samt ude- og rejsearbejde anvendes de i lærlingeaftalen herom fastsatte regler om betaling mv.

Stk. 5: Feriepenge

Praktikanterne er omfattet af de almindelige bestemmelser vedrørende ferie, som er indeholdt i Industri- og VVS-overenskomsten.

Stk. 6: ATP

Alle i dette bilag omhandlede er omfattet af bestemmelserne om medlemskab af ATP.

Stk. 7: Forsikring

Praktikanter er omfattet af virksomhedens lovpligtige ulykkesforsikring.

Særlige bestemmelser for skibstømrerlærlinge

For skibstømrerlærlinge gælder følgende særlige bestemmelser:

Hvor virksomheden ikke forsyner lærlingen med værktøj, ydes der i hele læretiden lærlingen i værktøjspenge:

Pr. 1. marts 2023 pr. time kr. 0,78

Pr. 1. marts 2024 pr. time kr. 0,81

Disse penge henstår hos læremesteren, der foretager de nødvendige indkøb.

Regler for opnåelse af faglig anerkendelse uden at have gennemgået en faglig ungdomsuddannelse inden for jern- og metalområdet

En medarbejder, der ikke har udstået en egentlig læretid, men gennem en årrække har været beskæftiget ved arbejde, som stort set er sammenfaldende med uddannelsens indhold og niveau, og/eller har gennemført fagligt relevante kurser, kan opnå faglig anerkendelse.

Faglig anerkendelse kan opnås, når den pågældende arbejdsgiver og de på virksomheden beskæftigede faglærte medarbejdere over for organisationerne anbefaler en sådan. Ansøgers tillidsrepræsentant skal være orienteret.

Forudsætningen er dog,

- at vedkommende medarbejder efter sit fyldte 18. år har været beskæftiget med fagligt relevant arbejde i et tidsrum, der væsentligt overstiger 50 pct. af den for uddannelsen fastsatte læretid, eller
- at vedkommende medarbejder har gennemgået en række specialkurser, som tilsammen modsvarer uddannelsens skoledel, og har været beskæftiget i en samlet periode, der væsentligt overstiger uddannelsens samlede varighed, eller
- at vedkommende har gennemført en kombineret uddannelse sammensat af kursus og beskæftigelse i et system godkendt af Metalindustriens Lærlingevalg.

Maskinmesterstuderende, der har gennemført uddannelsens værkstedsskole (1 år) samt efterfølgende 18 måneders praktik, kan opnå faglig anerkendelse som industrimontør.

Protokolanmærkninger

Anmærkning 1:

Der er mellem organisationerne enighed om, at en medarbejder, der har bestået svendep prøve eller på anden måde opnået anerkendelse som faglært, af arbejdsgiveren frit kan anvendes til udførelse af alt inden for hele faget forekommende arbejde, kun begrænset af den pågældendes personlige duelighed.

Endvidere er der enighed om, at den nu indførte branchedeling ikke må medføre ændringer i de bestående forhold, hvorefter arbejdsgiveren kan anvende ufaglært arbejdskraft ved arbejde henhørende under et oplæringsområde.

Anmærkning 2:

Den teknologiske udvikling har medført muligheden for at få udstedt supplerende uddannelsesbevis, selv om branchefællesskabet indebærer, at der ikke er behov for mere end et svendebrev inden for jern- og metalindustriens branche. Ansøgning om dette skal stiles til organisationen.

Anmærkning 3:

Parterne er enige om, at bestemmelserne vedrørende faglig anerkendelse ikke kan bringes i anvendelse på beskæftigelsesområder, der henhører under den tidligere Fællesoverenskomst og Plastoverenskomsten.

Protokollat om befordringsgodtgørelse for lærlinge

§ 1 Område

Stk. 1

Aftalen omfatter alle virksomheder og lærlinge, der har indgået uddannelsesaftale inden for jern- og metalindustrien, med undtagelse af smed med trin og specialer (smed rustfast, energiteknik), der skal have befordringsgodtgørelse under skoleophold, jf. lærlingebestemmelserne for VVS-uddannelserne.

Stk. 2

Alle nuværende og fremtidige ansatte lærlinge på ovennævnte virksomheder.

§ 2 Indhold

Stk. 1

Virksomheden godtgør lærlingens udgifter ved befordring, når den samlede skolevej er 20 km eller derover. Den samlede skolevej er den nærmeste vej fra bopæl/indkvarteringssted eller lærested til skole og tilbage til enten bopæl/indkvarteringssted eller lærested.

Stk. 2

Det er en betingelse for at opnå godtgørelse, at lærlingen ikke kunne deltage i undervisningen på en skole, der ligger nærmere ved lærlingens bopæl eller lærested end den skole, hvor den pågældende går.

Stk. 3

Virksomheden betaler de ved transporten til skoleophold forbundne omkostninger i de tilfælde, hvor virksomheden i henhold til lærlingebestemmelsernes § 16, stk. 2, skal betale for skolehjem.

Stk. 4

Der skal i videst muligt omfang benyttes offentlige befordringsmidler. Hvis benyttelsen af sådanne befordringsmidler vil medføre urimeligt store ulemper for den pågældende lærling, kan eget befordringsmiddel anvendes, dog først efter arbejdsgiverens godkendelse i det enkelte tilfælde.

Stk. 5

Ved offentlig befordring ydes godtgørelse for faktisk afholdte udgifter. Befordringen skal efter forudgående godkendelse af arbejdsgiveren foretages på den efter de stedlige forhold billigste og mest hensigtsmæssige måde.

Stk. 6

Anvendes eget befordringsmiddel, jf. stk. 4, ydes en befordringsgodtgørelse, når den samlede skolevej er 20 km eller derover:

Pr. 1. marts 2023 pr. kørt km	kr. 1,18
Pr. 1. marts 2024 pr. kørt km	kr. 1,23

Stk. 7

Til indkvarterede lærlinge ydes godtgørelse af befordringsudgifter for rejsen til og fra indkvarteringsstedet og rejsen mellem dette og den sædvanlige bopæl i forbindelse med weekend, påske- og juleferie, såfremt afstandsbetingelsen i stk. 1 er opfyldt. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse på befordringsgodtgørelse efter dette stykke.

Stk. 8

Er befordring mellem flere undervisningsafdelinger af en skole nødvendig inden for samme dag, ydes der godtgørelse uanset betingelserne til afstand i stk. 1.

§ 3 Fagretlig behandling

Uoverensstemmelser vedrørende nærværende aftale kan fagretligt behandles i henhold til Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter.

§ 4 Ikrafttræden

Nærværende protokollat, der også omfatter løbende uddannelsesforhold, træder i kraft den 1. marts 1991 og løber sammen med Industri- og VVS-overenskomsten og kan opsiges og forhandles sammen med denne.

Protokollatet er indgået under forudsætning af, at der i henhold til lov af 22. november 1990 om AER kan ydes refusion til hel eller delvis dækning af de af virksomhederne afholdte udgifter, dog med undtagelse af de i § 2, stk. 3, nævnte forhold.

Udvikling af erhvervsuddannelser gennem repræsentation i faglige udvalg

Parterne deltager i udviklingen af erhvervsuddannelser gennem repræsentation i en række faglige udvalg.

1. Lærlingebestemmelserne omfatter blandt andet alle de uddannelser, hvor forbundene er medlem af de faglige udvalg, jf. erhvervsuddannelseslovens § 37. Det gælder for tiden uddannelser inden for følgende faglige udvalg:
 - Metalindustriens Uddannelser
 - Industriens Fællesudvalg
 - Digitale Medier
2. Herudover omfatter lærlingebestemmelserne yderligere uddannelser efter aftale mellem parterne, herunder blandt andet uddannelserne til:
 - Medieteknikermekaniker
 - Film- og TV-produktionstekniker
 - Film- og TV-assistent
 - Elektriker
 - Industriblikkenslager
 - Serviceassistent

Parterne er enige om løbende at udarbejde en liste, jf. pkt. 1 og 2, over uddannelserne.

Læringsbestemmelser for VVS-uddannelserne

Marts 2023-2025

Lærlingebestemmelser

1. marts 2023

Bestemmelser om løn- og arbejdsforhold mv. for blikkenslager- og VVS-branchens lærlinge.

Redigeret og forhandlet af:

Det Faglige Udvalg for VVS-uddannelsen.

Brancheforeningen for den Rustfaste uddannelse.

som er sammensat af repræsentanter fra følgende organisationer:

På arbejdstagersiden:

Blik- og Rørarbejderforbundet i Danmark, Nyropsgade 14, 1602 København V

Telefon 36 38 36 38 - Mail forbund@blikroer.dk

På arbejdsgiversiden:

TEKNIQ Arbejdsgiverne, Paul Bergsøes Vej 6, 2600 Glostrup

Telefon 43 43 60 00 - Mail teknik@teknik.dk

Det Faglige Udvalgs sekretariat er:

EL- og VVS-branchens Uddannelsessekretariat, Højnæsvej 71, 2610 Rødovre

Telefon 36 72 64 00 - Mail evu@evu.dk

Bestemmelserne er ikke et integreret led i overenskomsten.

Løn- og arbejdsforhold

Nedenstående løn- og arbejdsforhold omfatter lærlinge og voksenlærlinge, som ansættes i henhold til lov om erhvervsuddannelser, og som er omfattet af bekendtgørelsen om VVS Uddannelsen.

Bestemmelserne omfatter desuden aflønning af smed med trin og specialer (smed rustfast, energiteknik).

Stk. 1: Den normale arbejdstid

Lærlingenes normale daglige arbejdstid er den samme som den, der er fastsat for virksomhedens svende.

Stk. 2: Aflønning af lærlinge som: VVS-energispécialist, Ventilationstekniker, VVS-installationstekniker og blikkenslager og VVS.

Organisationerne præciserer, at nedennævnte lønsatser er mindstebetalingen.

Samtlige lærlinge indplaceres på trin 1. Efter 1 år på det pågældende trin, sker oprykning til næste trin

Lærlinge, der inden ansættelsen har gennemgået grundforløbet, oprykkes efter ½ år til trin 2.

Herefter oprykkes lærlingene til næste trin, hvert år indtil sluttrin.

	1. marts 2023	1. marts 2024
Trin 1	72,75kr.	75,30kr.
Trin 2	83,85kr.	86,80kr.
Trin 3	104,65kr.	108,30kr.
Trin 4	120,35kr.	124,55kr.
Trin 5 (EUX)	132,15kr.	136,80 kr.

Stk. 3: Aflønning af smed med trin og specialer (smed rustfast, energiteknik)

		Pr. 1. marts 2023	Pr. 1. marts 2024
Sats 1	0.-1. læreår	kr./t 77,05	kr./t 79,75
Sats 2	1.-2. læreår	kr./t 87,35	kr./t 90,40
Sats 3	2.-3. læreår	kr./t 93,90	kr./t 97,20
Sats 4	3.-4. læreår	kr./t 108,75	kr./t 112,55
Sats 5	over 4. læreår	kr./t 131,40	kr./t 136,00

Stk. 4: Lærlinge med nedsat uddannelsesetid

Lærlinge med nedsat læretid - grundet opnået kompetence godkendt af Det Faglige Udvalg - starter på løntrin 1, freagne den reducerede læretid.

Eksempel: Restlæretid 3 år og 2 måneder ved en normal 4-årig uddannelse. Reduktionen er på 10 måneder. Aflønningen skal være 2 måneder på 1. års lærlingeløn. Derefter følger lønnen skalaen.

Hvor en tidligere indgået uddannelsesaftale bliver afkortet, afkortes betalingen med de sidste lønsatser svarende til den afkortede læretid.

Stk. 5: Aflønning af voksenlærlinge

Lærlinge, der indgår en uddannelsesaftale efter det fyldte 25. år, benævnes voksenlærlinge.

Voksenlærlinge aflønnes som minimum med minimallønnen i Industri- og VVS-overenskomstens § 28.

Stk. 6: Lærlinges deltagelse i akkord

Når voksenlærlinge benyttes i svendens akkord, skal der forud for akkordens begyndelse træffes aftale om svendens betaling for lærlingen.

Når øvrige lærlinge (der aflønnes efter lærlingesatserne) deltager i akkordarbejde, ansættes deres timeløn for udbetaling og overskudsandel efter den på akkordaftalesedlen aftalte udbetaling til svendene efter følgende regler:

- Læreår = 0,3 x svendenes udbetaling
- Læreår = 0,4 x svendenes udbetaling
- Læreår = 0,5 x svendenes udbetaling
- Læreår = 0,7 x svendenes udbetaling

Lærlingen skal dog altid minimum have udbetalt timeløn i henhold til lærlingesatsen.

Hvis en akkordaftale under arbejdets gang ændres til en timelønsaftale, afregnes lærlingen for hele akkordperioden med ovennævnte forholdstal x den aftalte timefaktor for arbejdet. Lærlingetimer omregnes til svendetimer i henhold til ovennævnte faktorer. Se i øvrigt priskuranterne.

Stk. 7: Lærlinges fritvalgskonto

Der indbetales til fritvalgskonto efter bestemmelserne i Industri- og VVS-overenskomstens § 31.

Stk. 8: Pension

Lærlinge omfattes af pensionsordningen i overenskomstens bilag 2, når de fylder 18 år og har opnået 2 måneders anciennitet.

I medarbejderens 18. og 19. år udgør bidragssatserne dog henholdsvis 4 pct. fra virksomheden og 2 pct. fra medarbejderen, i alt 6 pct. Derudover afholder virksomheden omkostningerne til forsikringsordningen i stk. 11.

Med virkning fra den måned, hvor medarbejderen fylder 20 år og har opnået 2 måneders anciennitet, gælder de satser, som er aftalt i overenskomstens bilag 2.

Lærlinge, der påbegynder en erhvervsuddannelse, inden de fylder 18 år, vil, indtil de fylder 18 år, være omfattet af forsikringsordningen i stk. 11.

Lærlinge, der er over 18 år og har udstået læretiden, har ved fortsat ansættelse på virksomheden opsparet de fornødne 2 måneders anciennitet til at være omfattet af pensionsordningen.

Lærlinge, der ikke - bortset fra 2. afsnit ovenfor - allerede er omfattet af en arbejdsgiverbetalt pensions- eller forsikringsordning, det være sig i henhold til stk. 9, 2. afsnit, eller på andet grundlag, har krav på forsikringsydelse, jf. stk. 11.

Satsen i 2. afsnit ovenfor forhøjes til satserne i Industri- og VVS-overenskomsten, såfremt pensionsbetalingen for 18- og 19-årige refunderes til virksomhederne gennem AUB. Forsikringsordningen i stk. 11 bortfalder samtidig. Overenskomstparterne fastsætter i givet fald ikrafttrædelsesmåneden.

Stk. 9: ATP

Alle, der er fyldt 16 år, skal tilmeldes ATP.

Stk. 10: Forsikring og sundhedsordning

Parterne er enige om, at lærlinge, der ikke allerede er omfattet af en arbejdsgiverbetalt pensions- eller forsikringsordning, har krav på følgende forsikringsydelse som minimum:

En skattefri forsikringssum på kr. 100.000,00 ved:

- Dødsfald
- Kritisk sygdom
- Førtidspension

Herudover omfattes lærlingen af en sundhedsordning svarende til PensionDanmarks Sundhedsordning.

Ydelserne følger PensionDanmarks vilkår, som er anført i deres forsikringspakke til lærlinge. Præmien er af PensionDanmark oplyst til kr. 350,00 pr. år pr. lærling. Såfremt udgiften pr. lærling stiger til over kr. 400,00 pr. år, optages drøftelser mellem parterne om justering af forsikringsdækningens sammensætning.

Såfremt lærlingen overgår til at være omfattet af pensionsordning i Industriens Pension, ophører arbejdsgiverens forpligtelse efter denne bestemmelse.

Stk. 11: Arbejdsdrenge

Virksomhederne har adgang til at ansætte arbejdsdrenge til forefaldende arbejde, der ikke er indeholdt i fagets uddannelsesbekendtgørelse i perioder af begrænset varighed.

Ansatte arbejdsdrenge skal tilbydes en uddannelsesaftale som praktikvejselev senest 6 måneder efter ansættelsestiden.

Stk. 12: Aflønning af arbejdsdrenge

Aflønning af ungarbejder:

Pr. 1. marts 2023	kr. 75,80
Pr. 1. marts 2024	kr. 78,40

Stk. 13: Lærlinges overtidbetaling

Lærlinge under 18 år må ikke arbejde over.

Når lærlinge over 18 år udfører overarbejde, betales med følgende tillæg:

Første og anden klokkeperiode efter normal arbejdstid:

Pr. 1. marts 2023	kr. 43,25
Pr. 1. marts 2024	kr. 44,55

For tredje time og de efterfølgende timers overarbejde betales nedenstående tillæg pr. time. Samme tillæg betales fra første time ved overarbejde efter udkald uden for den daglige arbejdstid samt på fridage, lørdage, søndage og helligdage:

Pr. 1. marts 2023	kr. 94,50
Pr. 1. marts 2024	kr. 97,35

Stk. 14: Lærlinges smudstillæg

Smudstillægget udbetales efter overenskomsten pr.:

Pr. 1. marts 2023 kr. 10,50

Pr. 1. marts 2024 kr. 10,85

Der betales mindst for 3 timer pr. dag.

Voksenlærlinge

Der gælder de samme bestemmelser for voksenlærlinge.

Stk. 15: Lærlinges vejpenge

Der ydes ikke betaling for den daglige transport mellem bopæl og virksomhedens værkstedsadresse.

Merudgifter eller mertid ved transport mellem bopæl og udearbejdspladsen betales af virksomheden, hvis afstanden medfører ekstra udgifter eller længere transporttid for lærlingen i forhold til ovenstående.

Merudgifter eller mertid ved transport mellem virksomhedens værkstedsadresse og udearbejdspladsen betales af virksomheden.

Betalingen for ovennævnte ydelser sker efter de gældende bestemmelser og evt. lokalaftaler. Rejsetid uden for den normale arbejdstid betales med normal lærlingeløn.

Godtgørelse for brug af eget køretøj i virksomhedens tjeneste aftales mellem parterne.

Voksenlærlinge

Voksenlærlinge, der aflønnes med fagets minimalløn, betales med 70 pct. af svendenes tillæg for rejsearbejde.

Ud over 40-km grænsen betales samme beløb, som er gældende for svendene.

Stk. 16: Befordringsgodtgørelse under skoleophold

For lærlinge, der er på skoleophold, godtgør virksomheden lærlingens udgifter ved befordring, når den samlede skolevej er 20 km eller derover. Den samlede skolevej er den nærmeste vej fra bopæl/indkvarteringssted til skole og tilbage til enten bopæl/indkvarteringssted.

Der skal i videst muligt omfang benyttes offentlige befordringsmidler. Ved offentlig befordring ydes godtgørelse for faktiske afholdte udgifter. Befordringen skal foretages på den efter de stedlige forhold billigste og mest hensigtsmæssige måde, og der skal, hvor dette er muligt, anvendes abonnementskort, klippekort o. lign.

Hvis benyttelse af offentlige befordringsmidler vil medføre urimelige store ulemper for lærlingen, kan eget befordringsmiddel efter aftale anvendes. I så fald betales en befordringsgodtgørelse, som følger den af Undervisningsministeriets fastsatte sats for beskæftigede deltagere i arbejdsmarkedsuddannelser, når den samlede skolevej er 20 km eller derover:

Pr. 1. marts 2023 pr. kørt km kr. 1,18

Pr. 1. marts 2024 pr. kørt km kr. 1,23

Hvis ovenstående forudsætning ikke kan opfyldes - og lærlingen alligevel vælger at benytte eget befordringsmiddel - udbetales en godtgørelse til transporten udgørende billigste offentlige transportmiddel.

Til indkvarterede lærlinge ydes godtgørelse af befordringsudgifter for rejsen til og fra indkvarteringsstedet og for rejsen mellem indkvarteringsstedet og den sædvanlige bopæl i forbindelse med weekend, påske- og juleferie. Det er en forudsætning, at den ovennævnte afstandsbetingelse er opfyldt.

Lærlinge, der har været rejst hjem fra skolen, skal være tilbage ved starten af næstfølgende undervisningsdag.

Befordringsgodtgørelse ydes under forudsætning af, at der i henhold til lov om arbejdsgivernes elevrefusion kan ydes refusion til hel eller delvis dækning af de af virksomhederne afholdte udgifter.

AER's bestyrelse vedtager befordringstilskudssatsen.

Voksenlærlinge

Der gælder de samme bestemmelser for voksenlærlinge.

Stk. 17: Sognehelligdage og sognehelligdagsbetaling

Lærlinge har fri med fuld løn på søgne- og helligdage.

Voksenlærlinge

Voksenlærlinge følger bestemmelserne om fritvalgskonto i overenskomsten.

Stk. 18: Øvrige fridage

1. maj, 5. juni (Grundlovsdag), 24. december (juleaftensdag) og 31. december (nytårsaftensdag) har alle lærlinge fri med fuld løn. Dette gælder også under skoleophold.

Voksenlærlinge

Voksenlærlinge har ret til frihed 1. maj, 5. juni (Grundlovsdag), 24. december (juleaftensdag) og 31. december (nytårsaftensdag) med betaling efter bestemmelserne om fritvalgskonto i Industri- og VVS-overenskomstens § 31.

Stk. 19: Feriefridage

Lærlinge har ret til 5 feriefridage efter reglerne i Industri- og VVS-overenskomstens § 16.

Voksenlærlinge

Voksenlærlinge følger bestemmelserne om feriefridage og fritvalgskonto i Industri- og VVS-overenskomstens §§ 16 og 30.

Stk. 20: Ferie og feriebetaling

Stk. 1

Lærlinge, der er beskæftiget hos medlemmer af TEKNIQ Arbejdsgiverne, er omfattet af § 41 i Industri- og VVS-overenskomsten.

Stk. 2: Supplerende feriebetaling

Har lærlinge ikke optjent ret til feriegodtgørelse for alle feriedagene i de i ferielovens § 42, stk. 1 og 2, (indtil 1. september 2020: § 9, stk. 1 og 2) angivne tilfælde, betaler virksomheden den i stk. 2, 3 og 4 fastsatte løn i det resterende antal dage. Undtaget er voksne lærlinge, der aflønnes efter bestemmelserne i Industri- og VVS-overenskomstens § 28.

Stk. 3: Ferielukning

Såfremt en virksomhed holder samlet ferielukket, og den voksne lærling ikke har optjent feriegodtgørelse til hele ferielukningen, betales i henhold til bestemmelserne i Industri- og VVS-overenskomstens § 28, såfremt denne løn er fastsat i uddannelsesaftalen for voksne lærlinge, der ikke aflønnes i henhold til Industri- og VVS-overenskomstens § 28, men dog betales højere sats end VVS-lærlingebestemmelsernes stk. 2, 3 og 4, anvendes i denne situation mindstebetalingen i VVS-lærlingebestemmelsernes stk. 2, 3 og 4.

Stk. 21: Feriekortgaranti

Lærlinge er omfattet af Industri- og VVS-overenskomstens § 41, stk. 11.

Stk. 22: Barselsorlov

Lærlingene er omfattet af den gældende lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (barselloven), ligesom der eksisterer de samme frihedsrettigheder, som fremgår af Industri- og VVS-overenskomstens § 35. Lærlingen modtager sin sædvanlige løn under graviditets-, barsels- og forældreorlov, og virksomheden modtager dagpengerefusion. Refusionen kan dog ikke overstige den udbetalte løn.

Voksenlærlinge

Voksenlærlinge følger bestemmelserne om graviditet og barsel i Industri- og VVS-overenskomstens § 35. Timelønnen kan dog ikke overstige overenskomstens minimalløn.

Stk. 23: Sygdom

Lærlinge har fuld løn under sygdom.

Voksenlærlinge

Voksenlærlinge er omfattet af sygedagpengeordningen og følger bestemmelserne om sygdom i Industri- og VVS-overenskomstens § 34. Timelønnen kan dog ikke overstige overenskomstens minimalløn i § 28.

Stk. 24: Barns 1. sygedag

Lærlinge har ret til frihed med fuld løn ved barns 1. sygedag.

Voksenlærlinge

Voksenlærlinge er omfattet af bestemmelserne om frihed ved barns første sygedag i Industri- og VVS-overenskomstens § 15. Timelønnen kan dog ikke overstige overenskomstens minimalløn.

Stk. 25: Barns hospitalsindlæggelse

Lærlinge har ret til frihed med løn i forbindelse med barns hospitalsindlæggelse jf. Industri- og VVS-overenskomstens § 15.

Voksenlærlinge

Voksenlærlinge har ret til frihed med løn i forbindelse med barns hospitalsindlæggelse efter samme bestemmelser som angivet ovenstående. Timelønnen kan ikke overstige overenskomstens minimalløn.

Stk. 26: Frihed til session

Der gives den fornødne frihed til session med fuld løn.

Stk. 27: Lægebesøg

Lærlinges lægebesøg, tandlægebesøg etc. bør, hvor der er mulighed herfor, så vidt muligt foregå uden for normal arbejdstid. Hvis det kan dokumenteres, at dette ikke er muligt, har lærlingen ret til den fornødne frihed med løn i forbindelse med konsultationen.

Voksenlærlinge

Der gælder de samme bestemmelser for voksenlærlinge.

Stk. 28: Udlevering og anvendelse af sikkerhedsfodtøj

Læremesteren udleverer passende sikkerhedsfodtøj til lærlingen. Sikkerhedsfodtøjet fornyes i uddannelsesperioden efter behov.

Lærlingen er forpligtet til at anvende det udleverede sikkerhedsfodtøj i såvel det daglige arbejde som under skoleophold, hvor der er risiko for fodskader.

Lærlingen skal værne om det udleverede sikkerhedsfodtøj og renholde dette.

Stk. 29: Afsluttende faglig bedømmelse

Hvis en lærling ikke består den afsluttende bedømmelse, foretages en forlængelse af uddannelsesperioden på 6 måneder med en tilhørende ny afsluttende bedømmelse. Lærlingen aflønnes i forlængelsesperioden med sidste års lærlingesats.

Det Faglige Udvalg kan godkende ny uddannelsesaftale med anden godkendt praktikvirksomhed i forlængelsesperioden.

Stk. 30: Løn under forlænget uddannelsesetid

Forlænges uddannelsesperioden med Det Faglige Udvalgs godkendelse i forbindelse med overgang til nyt uddannelsessted eller på grund af sygdom, er betalingen i den forlængede uddannelsesperiode saten for 4. år og derover.

Forlænges uddannelsesperioden på grund af lærlingen utilregnelige årsager, herunder forsinkelse af skoleundervisningen og tilskadekomst på virksomheden, betales i den forlængede uddannelsesperiode den for fagets svende fastsatte mindstebetaling.

Stk. 31: Opsigelse ved uddannelsesaftalens udløb

Forud for læreforholdets afslutning skal der gives et opsigelsesvarsel på 10 arbejdsdage, såfremt ansættelsesforholdet ikke ønskes fortsat udover uddannelsesaftalens udløb.

Stk. 32: Opsigelse af uddannelsesaftale

En uddannelsesaftale kan ikke opsiges af aftalens parter uden for prøvetiden, medmindre opsigelsen er godkendt af Det Faglige Udvalg i henhold til lov nr. 578, § 60.

Stk. 33: Firmalukning, konkurs, arbejdsgivers død

Ved firmalukning, konkurs eller arbejdsgiverens død er arbejdsgiveren eller boets kurator pligtig til at udfolde bestræbelser for, at lærlingens uddannelse kan videreføres hos en anden læremester. Tilsidesættelse af denne pligt kan medføre erstatningspligt for arbejdsgiveren eller boet.

Lønmodtagernes Garantifonds praksis i forbindelse med firmakonkurs bevirker, at lærlinge normalt får en erstatning svarende til maks. 3 måneders løn eller indtil ny uddannelsesaftale indgås.

Stk. 34: EGU

Erhvervsgrunduddannelse: Lærlinge i praktik under erhvervsgrunduddannelsen aflønnes med minimumssatserne for 1. års lærlinge. I øvrigt er Lærlingebestemmelsernes afsnit om løn og arbejdsforhold gældende, undtaget punkterne:

- Befordringsgodtgørelse under skoleophold
- Afsluttende faglig bedømmelse
- Løn under forlænget uddannelsesperiode
- Opsigelse af uddannelsesaftale

Stk. 35: Mentorordning

Overenskomstpakterne er enige om, at fastholdelse af lærlinge er et højt prioriteret indsatsområde.

Derfor er der enighed om, at man lokalt kan træffe aftale om, at en svend fungerer som mentor for virksomhedens lærlinge.

I forbindelse med aftalens indgåelse træffes aftale om hvilke frihedsrettigheder, der er knyttet til svendens rolle som mentor. Svenden kompenseres lønmæssigt for den efter aftale forbrugte arbejdsperiode. Der træffes tillige aftale om eventuel kompensation for omkostninger forbundet med hvervet.

Stikordsregister
Marts 2023-2025

Stikordsregister

A

Adoptanter	61, 179
Aflønning	53
- informations- og instruktionsmøder	56
- produktionstillægsordninger	55
- samme arbejdsopgaver	56
- uenighed	53
- under arbejdsstudier	54
Afskedigelse	62
- ancienniteten	65
- enkelt-akkord	69
- fratrædelsesgodtgørelse	67
- fælles-akkord	69
- opsigelsesvarsler	63, 115
- tillidsrepræsentant	19
- uddannelse	66
- utilregnelig grund	70
Afskedigelsesnævnet	150
Afspadsering	32, 35
- mellemtimer	77
- overarbejde	32
- sygdom	36
Aftale om ferieoverførsel	170
Aftaler, lokale	21
Akkord	53
- aflønning	56
- afskedigelse	69
- arbejdsstudier	54
- lærlinge	192
- ophævelse af arbejdsforhold	68
- opsigelse	55
Akkordkartotek	55
Akkordopgørelse	55
AL Efteruddannelse	82
AL-Kompetenceudviklingskonto	82, 95
- uddannelse	95
Anciennitet	
- funktionærer	159
- funktionærlignende	116
Ansættelse af medarbejder	62
Ansættelsesaftale	62, 129
- timelønnede	130
Ansættelseskodeks	153
Arbejde, udland	50
Arbejdsdreng, ungarbejder	211

- Løn	211
Arbejdsevne, nedsat	24
Arbejdsfordeling	99
Arbejdsfordelingsordninger	99
- navneliste	102
- retningslinjer	99
Arbejds miljø	90
- fridøgn	90
- hvileperiode	90
Arbejds miljørepræsentant	
- relevante arbejds miljøkurser	175
Arbejdsstudier	54
- betalingsfaktor	55
- løn	54
- opsigelse af aftaler	55
Arbejdstid	22
- deltid	27
- flex tid	24
- forskudt	45
- fridøgn	90
- hvileperiode	90
- kontrol	23
- normale	22
- ugentlige	23
- varierende	24
- weekendarbejde	25
Arbejdsudleje, udvalg	178
Arbejdsuro	29
ATP	26
- lærlinge	191, 211
- praktikanter	197

B

Barselsordning	61, 179
- adoptanter	61
- forhøjet pensionsbidrag	62, 87
- forældreorlov	61
- fædreorlov	61
- løn	61
Befordring	48
- eget motorkøretøj	48, 103
- rejsearbejde	50
- udearbejde	47
Befordringsgodtgørelse, lærlinge	200
Beholdere	77
Betaling	58
- hjemsendelse	58

- tilskadekomst/sygdom	59	- udbetaling	71
- vejrlig	58	Ferie dage	71
- Ventetid	58	- aftale om ferieoverførsel	170
Betaling for feriedage	71	- brudte	73
Blikkenslager, lærlinge	209	Feriefridage	31
Bortfald af opsigelsesvarsler	65	- funktionærer	159
Bortfald af udearbejdstillæg og vejpenge ..	49	- opsigelse	31
Børneomsorgsdage	30	- seniorordning	27
Børns hospitalsindlæggelse	30	- udenlandske medarbejdere	118
Børns lægebesøg	30	Feriegodtgørelse	72
Børns sygdom	29, 30	- beregningsgrundlag	72
D		- sygdom	72
Daglig arbejdstid	22	- udbetaling	71
Databeskyttelse	174	FerieKonto	74
Deltid	27	Ferielukning	194
Deltidsbeskæftigelse	27	Feriepengeinfo	71
Den danske model, styrkelse af	157	Feriepenge, se feriegodtgørelse	72
Den Særlige Efteruddannelsesfond	164	Ferieperiode	71
Den Særlige Kompetenceudviklingskonto .	164	Ferietillæg	71
Det rummelige arbejdsmarked	143	Ferieoverførsel	72
Dobbeltbeskæftigelse	123	Flexjob, aftale om	162
E		Flextid	24
Efteruddannelse	95	Force majeure	65
Elektroniske dokumenter	156	Fordeling af overskud v. fælles-akkord	70
Elleve-timers reglen		Forgæves fremmøde	58
- holdskifte	90	Forhandlingsmøde	110
- overarbejde	90	Forskelsbehandling, alder og handicap	158
Enkelt-akkord, afskedigelse	68	Forskudt arbejdstid	45
Erstatning, manglende varsel	65	- helbreds kontrol	47
EU direktiv	165	- overarbejde	46
EU-direktiver	128	- tillæg	46
F		- varsel	46
Faglig anerkendelse	93, 199	Forsømt tid	37
Faglig videreuddannelse	81	Forsørgertabsgodtgørelse	62
Faglig voldgift	109	Forældreorlov	61
Fagretlig behandling	117	Fratrædelsesgodtgørelse	67
Ferie	71	- timelønnede	144
- feriepenge	73	Fridage	29
- lønudbetaling, sommerferie	92	- 1. maj	29
- offshore	114	- 5. juni	29
- overførsel	72	- 24. december	29
- placering	71	- efteruddannelse	117
- raskmelding v. kollektiv ferielukning	72	- feriefridage	31
- tegningsliste	71	- Grundlovsdag (5/6)	29
- tvister	74	- tillæg	29
		Frihed, efteruddannelse	117

Fritvalgsbidrag	67, 119
Fritvalgskonto	27, 56, 160
Funktionærer	159
Funktionærlignende ansættelsesvilkår	116
Fædreorlov	61
Fælles-akkord	69
- afskedigelse	70
- fordeling af overskud	70
Fællesordning for arbejde i holddrift	172
Fællestillidsrepræsentant	15
Færøerne	50
Første maj, grundlovsdag (5/6), juleaftensdag (24/12)	29

G

Genantagelse	70
Generhvervelse af ancienniteten	65
Gennemsnitsakkordfortjeneste	53
Grundlovsdag (5/6), 1. maj, juleaftensdag (24/12)	29
Grønland	50
Grøn omstilling	173

H

Helbreds kontrol	45, 47, 151
Hjemmearbejde	140
Hjemsendelse	58
Hospitalsindlæggelse, børn	29
Hovedaftale og uddannelsesfond	85
Hverdagsfridag, tilsikret	34, 35, 44
Hvile- og spisepauser	23

I

Ikke-fuldtidsbeskæftigede	37
Implementering af ligelønsloven mv.	147
IT-faciliteter	16

J

Juleaftensdag (24/12), 1. maj, grundlovsdag (5/6)	29
---	----

K

Kompetenceudvikling	146
Konfliktløsning	29
Konsulentbistand	161
Kontrol med arbejdstiden	23
Konvertering af tillæg	28
Kost og logi, rejsearbejde	49
Kutymer	21

Kønsopdelt lønstatistik	147
Køretøj, benyttelse af eget	48, 212
Kørselsgodtgørelsen	48

L

Ligelønslov	147
Ligelønsnavn	150
Logi, rejsearbejde	50
Lokale aftaler	21
Lokale forhandlinger	18, 108
Lægebesøg, børn	29
Lægning af arbejdstiden	23
Lærlinge	188
- 1. maj	189
- akkord	192, 210
- arbejdstid	189
- ATP	191, 211
- befordringsgodtgørelse	200, 212
- ferie	194, 213
- forsikring	211
- fridage	189, 213
- Grundlovsdag	189
- juleaftensdag	189
- Lærlingebestemmelser	188
- løn	190, 209
- løn for søgnehellidage	194, 213
- løn til voksenlærlinge	192, 209
- løn under skoleophold	191
- løn under sygdom	192
- overarbejde	189, 211
- pension	193, 210
- satsændringer og merit	191
- skifteholdsarbejde	189
- skoleophold	191, 195, 212
- sygeferiepenge	193
- talsmand	188
- ude- og rejsearbejde	190
- voksenlærlinge	192
- værnefodtøj	191
Lærlingebestemmelser	82, 188
Lønfastsættelse	54, 119
Lønforhold	51
- lærlinge	190
- praktikanter	197
- udenlandske medarbejdere	119
Lønforskud	75
Lønkonto	75

Løn, misforhold	52	- arbejdsstudieaftaler	21, 55
Lønningsdag	75	- betalingsfaktor	55
Lønopsparing	24	- ferie	64
Lønspecifikation	75	- kutymmer	21
Lønspredning	52	- lokale aftaler	21
Lønstatistik, udlevering	17	- priskuranter	54
Lønssystemer, produktivitetsfremmende	53	- produktionstillægsordninger	55
Lønudbetaling	75	- regler	21
- ifbm sommerferie	92	- sygdom	64
Løn under sygdom	59	- tilbagetrækning	70
Låsesmede Foreningen	143	- tilskadecomst	64
M		Opsigelsesregler, medarbejdere	62
Maj 1., grundlovsdag (5/6), juleaftensdag (24/12)	29	Opsigelsesvarsel	63
Majeure, force	65	- bortfald	65
Manglende varsel, erstatning	65	- ferie	64
Maskinstandsning	58, 64, 65	- manglende varsel	65
Materialemangel	58, 64, 65	- skibsreparationsarbejde	65
Medarbejdere under 18 år		- sygdom	64
- lønforhold	51	Opsparing, fritimer	24
- valget	12	Optræning	
Militærtjeneste	64, 68	- fritvalgskonto	83
Mindstebetaling	51	- pensionsbidrag	88
- lærlinge	190	Organisationernes forpligtelser, udenlandsk arbejdskraft	118
Minutfaktor	54	Organisationsaftale om forståelse	177
Misforhold ved aflønning	51	Organisationsaftale om organisationernes bistand til lokale drøftelser af fleksibilitet, herunder vikarer mv.	169
Motorkrøretøj, eget	48, 103	Organisationsforhold	12
Mæglingssmøde	108	Organisationsmøde	109
Mødepligt under skoleophold	195	Orlov	
N		- orlov, barsel	61
Natarbejde	26, 145, 151	- orlov, barsel lærlinge	214
Nedsat arbejdsevne	53, 88, 143	Overarbejde	31
Nedsættelse af arbejdstid	23	- 1. maj, grundlovsdag (5/6), juleaftensdag (24/12)	29
Normal arbejdstid	22	- afspadsering	35
Normaltid	54	- afspadseringsfrit	36
Nyoptagne virksomheder	82	- betaling	33
O		- definition	31
Offshore	113	- dispensation	36
- arbejdstid	113	- elleve-timers reglen	90
- Løn	114	- fortolkning	171
- område	113	- hverdagsfridag, tilsikret	44
Operationstidsstudier	54	- Individuel aftale	31
Opgørelse af akkord	55	- omfang	31
Ophævelse arbejdsforhold under akkord.	55	- opgørelse	33
Ophør af tillidsrepræsentantstillingen	21		
Opsigelse	70		

- orientering af tillidsrepræsentant	32
- reparationsopgaver	36
- sygeafløsning mv	36
- systematisk	32, 171
- varsling	32
Overenskomstens varighed	84
Overenskomststridig arbejdsnedlæggelse	37
Overflytning til anden filial eller afd.	49
Overskud v. fællesakkord, fordeling	55
Overtidsbetaling, lærlinge	211
Ovnstop	58

P

Pauser	23
Pengeakkord	55
Pension	
- udenlandske medarbejdere	118
Pensionsordning	86
- flexjob	88
- fratrædelsesalder	87
- karenstid	88
- lærlinge	193, 210
- medarbejdere over folkepensionsalder ..	87
- nyoptagne medlemmer	88
- optrapning	89
- overførsel	89
- præmiefrigtagelse	89
- sygeferiepenge	87
Personlig ansat, timeløn	51
Planche - Fagretlige instanser for behandling af uoverensstemmelser	112
Platforme, arbejde på	113
Plenarmøde	109
Pligter, arbejdsgiverens og tillidsrepræsan- tens	16
Praktikanter	197
Priskurant - opsigelse af	54
Processtyret arbejde	54
Produktionstillægsordninger	55
Produktivitetsfremmende lønssystemer .	51, 53, 55
- lærlinge	192
Produktivitetstillæg	76
Protokollat	
- om uddannelsesrepræsentant	181
- om udvalg	180
Protokollater til §43	153

- ansættelseskodeks	153
- behandling af uoverensstemmelser	153
- misforhold ved lønfastsættelsen	154
- omgåelse af overenskomsten	154
- social dumping	153, 155
- underentrepriseforhold	154
- uoverensstemmelser	155
Præambel	12
Præstationsbestemte aflønning	52
Præstationstillæg	55
Påtaleret ved afskedigelser	17

R

Referater	108
Reglementer	20
Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter	108
Rejsearbejde	50
- befordring	51
- betaling	50
- definition	50
- kost og logi	51
- udlandet	50
Rejsetid	50
Reparationsarbejde i skibe	65
Revision af betalingsfaktor	54
Riggere	52
Rummelige arbejdsmarked	143
Rørarbejde	76
Rør- og blikarbejde	76
- afspadsring	77
- mellemtimer	77
- opsigelse	78
- opsigelsesbestemmelser	78
- rådighedsvagt	79
- smudstillæg	77
- sundhedsordning	80
- velfærdsforanstaltninger	80
Rådgivning om konsulentbistand	161
Rådighedsvagt	79
- udskydelse af daglig hviletid	176

S

Samarbejdet	16
Samarbejdsaftalen	19
Samarbejdsudvalg	19
Selvvægt uddannelse	95

Seniorordning	27	- børns	29
Servicearbejde	80	- feriegodtgørelse	71
Session, frihed til	214	- forsømmelse af pligter	59
Sikkerhedsfodtøj	104	- kroniske lidelser	60
Sikkerheds- og sundhedsarbejde	141	- løn	59
Skibsreparationsarbejder, opsigelse	65	- praktikanter	197
Skibstømrerlærlinge, værktøj	198	- raskmelding v. kollektiv ferielukning	72
Skiftehold	37	- skifteholdsarbejde	59
Skifteholdsarbejde	37	- weekendarbejde	59
- afbrydelse	42	Systematisk overarbejde	32
- arbejdsdøgnnet	38	- fortolkning	171
- arbejdstid	37	Systematisk vurdering	52
- driftstid	38	Særlige timelønsbestemmelser	52
- etablering	40	Søgnehelligdagsbetaling	
- fridage	42	- lærlinge	194, 213
- helbreds kontrol	45	- praktikanter	197
- lokal aftaler	45		
- omlægning	42	T	
- overarbejde	42	Talsmand, lærlinge	188
- overflytning	42	Talsrepræsentant	14
- sygdom	59	Tegningsliste	71
- tillægsbetaling	41	Teknikum aspiranter	197
- timebank	39	Tele-/distance-/hjemmearbejde	140
- varsel	43	Temperatur, uantagelig lav	58
Skolehjem	195, 200	Tidløn	51
Skoleophold		Tilbageholdelse af løn, afspadsring	32, 36
- lærlingens løn	191	Tilbagetrækning af opsigelser	70
- lærlingens mødepligt	195	Tillidsmandsmøder	19
Skurpenge	49	Tillidsrepræsentant	
Social dumping	118	- aflønning	19, 105
Sommerferie, se ferie	71	- afskedigelse	19
Spise- og hvilepauser	23	- aftaleberettiget	17
Spisepause, forskydning af	35	- arbejdsmangel	19
Stationære platforme	113	- bortfald af hverv	20
Stedfortræder for TR	21	- faglige opdatering ved ophør	16
Studerende, praktikanter	197	- godkendelse	13
Successful lukning, ferie	71	- indsigelse	14
Sundhedsordning	80, 211	- IT-faciliteter	16
Svagelige medarbejdere	53	- klageadgang	16
Svendebrev	93	- lokale aftaler	21
Sygdom	59	- lokale samarbejde	106
- afskedigelse	64	- møder med ledelsen	19
- afspadsring	36	- nyvalgte	106
- arbejdet afbrudt	64	- opgaver	12, 16
- arbejdsskade	59	- ophør	19
- betaling	59	- opsigelsesvarsel	19
		- pligter	16

- påtaleret ved afskedigelser	17	Valg af tillidsrepræsentant	12
- stedfortræder	21	Varierende arbejdstid	24
- stillings ophør	20	Varighed, forskudt arbejdstid	45
- uddannelse	15	Varighed, overenskomstens	84
- uddannelse og samarbejde	106	Varsel	
- valg	12, 106	- arbejdstidens lægning	23
- vederlag	106	- erstatning for manglende	32, 46, 65
- voksenlærling	13	- ferie	71
Tillidsrepræsentantbestemmelser	12	- forskudt arbejdstid	46
Tilskadekomst	59	- opsigelse	63
Tiltrædelsesaftale	76, 164	- overarbejde	32
Timebank	23, 39, 40	- skiftehold	41
Timefaktor	54	Varselspligt, tilsidesættelse	65
Timeløn	51	Varsling, større afskedigelser	124
Timelønsbestemmelser, særlige	52	Vederlag til tillidsrepræsentanter	106
U		Vejpenge	48
Uantagelig lav temperatur	58	Vejrlig	58
Udbetaling af løn	75	Velfærdsforanstaltninger	80
Uddannelse		Ventetid i akkord	58
- faglig relevant	81	Videreuddannelse	81
- i forbindelse med afskedigelse	66	Vikarer/vikarbureauer	137
- ikke forbrugt	81	- afklarende møde	138
Uddannelsesarbejdet i virksomheden	161	- overførelse af anciennitet	138
Uddannelsesfond og hovedaftale	85	Voksne lærlinge	191, 209
Uddannelsesplanlægning	85, 161	- definition af	191, 209
Udearbejde	47	- ferie	194, 213
- lærlinge	190, 212	- fridage	189, 213
Udearbejdstillæg	49	- løn	192, 211
- bortfald	49	- sygdom	193, 214
Udenlandske medarbejdere	118	Voldgiftsregler	109
Udgifter til befordring, kost og logi	51	Vurdering, systematisk	52
Udlandet, arbejde i	50	VVS-lærlinge	207
Uenighed om akkord, aflønning	53	Værkstedstemperatur	58
Ulykke, dødsfald	62	Værktøjspenge, skibstømrerlærlinge	198
Ungarbejder, lønforhold	211	Værnefordtøj	104
Uoverensstemmelser af faglig karakter	108	- lærlinge	191
- faglig voldgift	109	W	
- forhandlingsmøde	110	Weekendarbejde	25
- lokale forhandlinger	108	- Arbejdstid	25
- mæglingsmøde	108	- fridage, søgnehellidage	25
- organisationsmøde	109	- lønforhold	25
- organisationsudvalgsmøde	111	- overflytning	26
- valg af forum (urimelig afskedigelse)	111	Æ	
V		Ældre og svagelige medarbejdere	53
Valg af forum (urimelig afskedigelse)	111		

2023

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
S 1 Nyaårsdag	O 1	O 1	L 1	M 1	T 1	L 1	T 1	F 1	S 1	O 1	F 1
M 2	T 2	T 2	S 2 Palmsonsdag	T 2	F 2	S 2	O 2	L 2	M 2	T 2	L 2
T 3	F 3	F 3	M 3	O 3	L 3	M 3	T 3	S 3	T 3	F 3	S 3
O 4	L 4	L 4	T 4	T 4	S 4	T 4	F 4	M 4	O 4	L 4	M 4
T 5	S 5	S 5	O 5	F 5 Skara helgdag	M 5 Juniförestadag	O 5	L 5	T 5	T 5	S 5	T 5
F 6	M 6	M 6	L 6	L 6	T 6	T 6	S 6	O 6	F 6	M 6	O 6
L 7	T 7	T 7	F 7 Långfredag	S 7	O 7	F 7	M 7	T 7	L 7	T 7	T 7
S 8	O 8	O 8	L 8	M 8	T 8	L 8	T 8	F 8	S 8	O 8	F 8
M 9	T 9	T 9	S 9 Påskdag	T 9	F 9	S 9	O 9	L 9	M 9	T 9	L 9
T 10	F 10	F 10	M 10 1. påskedag	O 10	L 10	M 10	T 10	S 10	T 10	F 10	S 10
O 11	L 11	L 11	T 11	T 11	S 11	T 11	F 11	M 11	O 11	L 11	M 11
T 12	S 12	S 12	O 12	F 12	M 12	O 12	L 12	T 12	T 12	S 12	T 12
F 13	M 13	M 13	T 13	L 13	T 13	T 13	S 13	O 13	F 13	M 13	O 13
L 14	T 14	T 14	F 14	S 14	O 14	F 14	M 14	T 14	L 14	T 14	T 14
S 15	O 15	O 15	L 15	M 15	T 15	L 15	T 15	F 15	S 15	O 15	F 15
M 16	T 16	T 16	S 16	T 16	F 16	S 16	O 16	L 16	M 16	T 16	L 16
T 17	F 17	F 17	M 17	O 17	L 17	M 17	T 17	S 17	T 17	F 17	S 17
O 18	L 18	L 18	T 18	T 18 16. julehelgdag	S 18	T 18	F 18	M 18	O 18	L 18	M 18
T 19	S 19	S 19	O 19	F 19	M 19	O 19	L 19	T 19	T 19	S 19	T 19
F 20	M 20	M 20	T 20	L 20	T 20	T 20	S 20	O 20	F 20	M 20	O 20
S 21	T 21	T 21	F 21	S 21	O 21	F 21	M 21	T 21	L 21	T 21	T 21
L 22	O 22	O 22	L 22	M 22	T 22	L 22	T 22	F 22	S 22	O 22	F 22
M 23	T 23	T 23	S 23	T 23	F 23	S 23	O 23	L 23	M 23	T 23	L 23
T 24	F 24	F 24	M 24	O 24	L 24	M 24	T 24	S 24	T 24	F 24	S 24
O 25	L 25	L 25	T 25	T 25	S 25	T 25	F 25	M 25	O 25	L 25	M 25 julehelgdag
T 26	S 26	S 26	O 26	F 26	M 26	O 26	L 26	T 26	T 26	S 26	T 26 2. julehelgdag
F 27	M 27	M 27	T 27	L 27	T 27	T 27	S 27	O 27	F 27	M 27	O 27
L 28	T 28	T 28	F 28	S 28 Pinnestag	O 28	F 28	M 28	T 28	L 28	T 28	T 28
S 29	O 29	O 29	L 29	M 29 2. pinnestag	T 29	L 29	T 29	F 29	S 29	O 29	F 29
M 30	T 30	T 30	S 30	T 30	F 30	S 30	O 30	L 30	M 30	T 30	L 30
T 31	F 31	F 31	O 31	O 31	M 31	T 31	T 31	T 31	T 31	S 31	S 31

2024

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
M 1 Nyskudag ¹	T 1	F 1	M 1 2. påskedag ¹⁴	O 1	L 1	M 1	T 1 ²⁷	S 1	T 1	F 1	S 1
T 2	F 2	L 2	T 2	T 2	S 2	T 2	F 2	M 2 ³⁶	O 2	L 2	M 2 ⁴⁹
O 3	L 3	S 3	O 3	F 3	M 3 ²³	O 3	L 3	T 3	T 3	S 3	T 3
T 4	S 4	M 4 ¹⁰	T 4	L 4	T 4	T 4	S 4	O 4	F 4	M 4 ⁴⁵	O 4
F 5	M 5 ⁶	T 5	F 5	S 5	O 5 Guldlovsdag	F 5	M 5 ³²	T 5	L 5	T 5	T 5
L 6	T 6	O 6	L 6	M 6 ¹⁵	T 6	L 6	T 6	F 6	S 6	O 6	F 6
S 7	O 7	T 7	S 7	T 7	F 7	S 7	O 7	L 7	M 7 ⁴¹	T 7	L 7
M 8	T 8	F 8	M 8 ¹⁵	O 8	L 8	M 8 ²⁸	T 8	S 8	T 8	F 8	S 8
T 9	F 9	L 9	T 9	T 9 8. innemerkedag	S 9	T 9	F 9	M 9 ³⁷	O 9	L 9	M 9 ⁵⁰
O 10	L 10	S 10	O 10	F 10	M 10 ²⁴	O 10	L 10	T 10	T 10	S 10	T 10
T 11	S 11	M 11 ¹¹	T 11	L 11	T 11	T 11	S 11	O 11	F 11	M 11 ⁴⁶	O 11
F 12	M 12 ⁷	T 12	F 12	S 12	O 12	F 12	M 12 ³³	T 12	L 12	T 12	T 12
L 13	T 13	O 13	L 13	M 13 ²⁰	T 13	L 13	T 13	F 13	S 13	O 13	F 13
S 14	O 14	T 14	S 14	T 14	F 14	S 14	O 14	L 14	M 14 ⁴²	T 14	L 14
M 15	T 15	F 15	M 15 ¹⁶	O 15	L 15	M 15 ²⁹	T 15	S 15	T 15	F 15	S 15
T 16	F 16	L 16	T 16	T 16	S 16	T 16	F 16	M 16 ³⁸	O 16	L 16	M 16 ⁵¹
O 17	L 17	S 17	O 17	F 17	M 17 ²⁵	O 17	L 17	T 17	T 17	S 17	T 17
T 18	S 18	M 18 ¹²	T 18	L 18	T 18	T 18	S 18	O 18	F 18	M 18 ⁴⁷	O 18
F 19	M 19 ⁶	T 19	F 19	S 19 Påskedag	O 19	F 19	M 19 ³⁴	T 19	L 19	T 19	T 19
L 20	T 20	O 20	L 20	M 20 1. pinsdag ²¹	T 20	L 20	T 20	F 20	S 20	O 20	F 20
S 21	O 21	T 21	S 21	T 21	F 21	S 21	O 21	M 21 ⁴³	M 21	L 21	L 21
M 22	T 22	F 22	M 22 ¹⁷	O 22	L 22	M 22 ³⁰	T 22	S 22	T 22	F 22	S 22
T 23	F 23	L 23	T 23	T 23	S 23	T 23	F 23	M 23 ³⁹	O 23	L 23	M 23 ⁵²
O 24	L 24	S 24 Pånnedag	O 24	F 24	M 24 ²⁸	O 24	L 24	T 24	T 24	S 24	T 24
T 25	S 25	M 25 ¹³	T 25	L 25	T 25	T 25	S 25	O 25	F 25	M 25 ⁴⁸	O 25 Utleidag
F 26	M 26 ⁹	T 26	F 26	S 26	O 26	F 26	M 26 ³⁵	T 26	L 26	T 26	T 26 2. Utleidag
L 27	T 27	O 27	L 27	M 27 ²²	T 27	L 27	T 27	F 27	S 27	O 27	F 27
S 28	O 28	T 28 Skarpsrudag	S 28	T 28	F 28	S 28	O 28	L 28	M 28 ⁴⁴	T 28	L 28
M 29	T 29	F 29 Langfredag	M 29 ¹⁸	O 29	L 29	M 29 ³¹	T 29	S 29	T 29	F 29	S 29
T 30	L 30	L 30	T 30	T 30	S 30	T 30	F 30	M 30 ⁴⁰	O 30	L 30	M 30 ¹
O 31	S 31 Påskedag	S 31 Påskedag		F 31	O 31	O 31	L 31	T 31	T 31	T 31	T 31

2025

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
O 1 Nyaårsdag	L 1	L 1	T 1	T 1	S 1	T 1	F 1	M 1	O 1	L 1	M 1
T 2	S 2	S 2	O 2	F 2	M 2	O 2	L 2	T 2	T 2	S 2	T 2
F 3	M 3	M 3	T 3	L 3	T 3	T 3	S 3	O 3	F 3	M 3	O 3
L 4	T 4	T 4	F 4	S 4	O 4	F 4	M 4	T 4	L 4	T 4	T 4
S 5	O 5	O 5	L 5	M 5	T 5	L 5	T 5	F 5	S 5	O 5	F 5
M 6	T 6	T 6	S 6	F 6	F 6	S 6	O 6	L 6	M 6	T 6	L 6
T 7	F 7	F 7	M 7	O 7	L 7	M 7	T 7	S 7	T 7	F 7	S 7
O 8	L 8	L 8	T 8	T 8	S 8	T 8	F 8	M 8	O 8	L 8	M 8
T 9	S 9	S 9	O 9	F 9	M 9	O 9	L 9	T 9	T 9	S 9	T 9
F 10	M 10	M 10	T 10	L 10	T 10	T 10	S 10	O 10	F 10	M 10	O 10
L 11	T 11	T 11	F 11	S 11	O 11	F 11	M 11	T 11	L 11	T 11	T 11
S 12	O 12	O 12	L 12	M 12	T 12	L 12	T 12	F 12	S 12	O 12	F 12
M 13	T 13	T 13	S 13	F 13	T 13	S 13	O 13	L 13	M 13	T 13	L 13
T 14	F 14	F 14	M 14	O 14	L 14	M 14	T 14	S 14	T 14	F 14	S 14
O 15	L 15	L 15	T 15	T 15	S 15	T 15	F 15	M 15	O 15	L 15	M 15
T 16	S 16	S 16	O 16	F 16	M 16	O 16	L 16	T 16	T 16	S 16	T 16
F 17	M 17	M 17	T 17	L 17	T 17	T 17	S 17	O 17	F 17	M 17	O 17
L 18	T 18	T 18	F 18	S 18	O 18	F 18	M 18	T 18	L 18	T 18	T 18
S 19	O 19	O 19	L 19	M 19	T 19	L 19	T 19	F 19	S 19	O 19	F 19
M 20	T 20	T 20	S 20	F 20	M 20	S 20	O 20	L 20	M 20	T 20	L 20
T 21	F 21	F 21	M 21	L 21	T 21	M 21	T 21	S 21	T 21	F 21	S 21
O 22	L 22	L 22	T 22	M 22	T 22	T 22	F 22	M 22	O 22	L 22	M 22
T 23	S 23	S 23	O 23	F 23	M 23	O 23	L 23	T 23	T 23	S 23	T 23
F 24	M 24	M 24	T 24	L 24	T 24	T 24	S 24	O 24	F 24	M 24	O 24
L 25	T 25	T 25	F 25	S 25	O 25	F 25	M 25	T 25	L 25	T 25	T 25
S 26	O 26	O 26	L 26	M 26	T 26	L 26	T 26	F 26	S 26	O 26	F 26
M 27	T 27	T 27	S 27	F 27	M 27	S 27	O 27	L 27	M 27	T 27	L 27
T 28	F 28	F 28	M 28	L 28	M 28	M 28	T 28	S 28	T 28	F 28	S 28
O 29	L 29	L 29	T 29	T 29	T 29	T 29	F 29	M 29	O 29	L 29	M 29
T 30	S 30	S 30	O 30	F 30	M 30	O 30	L 30	T 30	T 30	S 30	T 30
F 31	M 31	M 31	L 31	L 31	T 31	T 31	S 31	F 31	F 31	O 31	O 31

2026

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
T 1 Nyskudag	S 1	S 1	O 1	F 1	M 1	O 1	L 1	T 1	T 1	S 1	T 1
F 2	M 2	M 2	T 2 Skarpskog	L 2	T 2	T 2	S 2	O 2	F 2	M 2	O 2
L 3	T 3	T 3	F 3 Lagfjellag	S 3	O 3	F 3	M 3	T 3	L 3	T 3	T 3
S 4	O 4	O 4	L 4	M 4	T 4	L 4	T 4	F 4	S 4	O 4	F 4
M 5	T 5	T 5	S 5 Påskedag	T 5	F 5 Gårdslovsdag	S 5	O 5	L 5	M 5	T 5	L 5
T 6	F 6	F 6	M 6 2. påskedag	O 6	L 6	M 6	T 6	S 6	T 6	F 6	S 6
O 7	L 7	L 7	T 7	T 7	S 7	T 7	F 7	M 7	O 7	L 7	M 7
T 8	S 8	S 8	O 8	F 8	M 8	O 8	L 8	T 8	T 8	S 8	T 8
F 9	M 9	M 9	T 9	L 9	T 9	T 9	S 9	O 9	F 9	M 9	O 9
L 10	T 10	T 10	F 10	S 10	O 10	F 10	M 10	T 10	L 10	T 10	T 10
S 11	O 11	O 11	L 11	M 11	T 11	L 11	T 11	F 11	S 11	O 11	F 11
M 12	T 12	T 12	S 12	T 12	F 12	S 12	O 12	L 12	M 12	T 12	L 12
T 13	F 13	F 13	M 13	O 13	L 13	M 13	T 13	S 13	T 13	F 13	S 13
O 14	L 14	L 14	T 14	T 14 4. julehelg	S 14	T 14	F 14	M 14	O 14	L 14	M 14
T 15	S 15	S 15	O 15	F 15	M 15	O 15	L 15	T 15	T 15	S 15	T 15
F 16	M 16	M 16	T 16	L 16	T 16	T 16	S 16	O 16	F 16	M 16	O 16
L 17	T 17	T 17	F 17	S 17	O 17	F 17	M 17	T 17	L 17	T 17	T 17
S 18	O 18	O 18	L 18	M 18	T 18	T 18	T 18	F 18	S 18	O 18	F 18
M 19	T 19	T 19	S 19	F 19	L 19	S 19	O 19	L 19	M 19	T 19	L 19
T 20	F 20	F 20	M 20	O 20	L 20	M 20	T 20	S 20	T 20	F 20	S 20
O 21	L 21	L 21	T 21	T 21	S 21	T 21	F 21	M 21	O 21	L 21	M 21
T 22	S 22	S 22	O 22	F 22	M 22	O 22	L 22	T 22	T 22	S 22	T 22
F 23	M 23	M 23	T 23	L 23	T 23	T 23	S 23	O 23	F 23	M 23	O 23
L 24	T 24	T 24	F 24	S 24	O 24	F 24	M 24	T 24	L 24	T 24	T 24
S 25	O 25	O 25	L 25	M 25 7. julehelg	T 25	L 25	T 25	F 25	S 25	O 25	F 25 julehelg
M 26	T 26	T 26	S 26	T 26	F 26	S 26	O 26	L 26	M 26	T 26	L 26 2. julehelg
T 27	F 27	F 27	M 27	O 27	L 27	M 27	T 27	S 27	T 27	F 27	S 27
O 28	L 28	L 28	T 28	T 28	S 28	T 28	F 28	M 28	O 28	L 28	M 28
T 29	S 29 Påske	S 29 Påske	O 29	F 29	M 29	O 29	L 29	T 29	T 29	S 29	T 29
F 30	M 30	M 30	T 30	L 30	T 30	T 30	S 30	O 30	F 30	M 30	O 30
L 31	T 31	T 31	F 31	S 31	L 31	F 31	M 31	L 31	L 31	T 31	T 31

2027

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
F 1 Nyfödsdag	M 1 ⁵	M 1 ⁹	T 1	L 1	T 1	T 1	S 1	O 1	F 1	M 1 ⁴⁴	O 1
L 2	T 2	T 2	F 2	S 2	O 2	F 2	M 2 ³¹	T 2	L 2	T 2	T 2
S 3	O 3	O 3	L 3	M 3 ¹⁸	T 3	L 3	T 3	F 3	S 3	O 3	F 3
M 4 ¹	T 4	T 4	S 4	T 4	F 4	S 4	O 4	L 4	M 4 ⁴⁰	T 4	L 4
T 5	F 5	F 5	M 5 ¹⁴	O 5	L 5 ^{Grundlovsdag}	M 5 ²⁷	T 5	S 5	T 5	F 5	S 5
O 6	L 6	L 6	T 6	T 6 ^{14. novemberdag}	S 6	T 6	F 6	M 6 ³⁶	O 6	L 6	M 6 ⁴⁹
T 7	S 7	S 7	O 7	F 7	M 7 ²³	O 7	L 7	T 7	T 7	S 7	T 7
F 8	M 8 ⁶	M 8 ¹⁰	T 8	L 8	T 8	T 8	S 8	O 8	F 8	M 8 ⁴⁵	O 8
L 9	T 9	T 9	F 9	S 9	O 9	F 9	M 9 ³²	T 9	L 9	T 9	T 9
S 10	O 10	O 10	L 10	M 10 ¹⁹	T 10	L 10	T 10	F 10	S 10	O 10	F 10
M 11 ²	T 11	T 11	S 11	T 11	F 11	S 11	O 11	L 11	M 11 ⁴¹	T 11	L 11
T 12	F 12	F 12	M 12 ¹⁵	O 12	L 12	M 12 ²⁸	T 12	S 12	T 12	F 12	S 12
O 13	L 13	L 13	T 13	T 13	S 13	T 13	F 13	M 13 ³⁷	O 13	L 13	M 13 ⁵⁰
T 14	S 14	S 14	O 14	F 14	M 14 ²⁴	O 14	L 14	T 14	T 14	S 14	T 14
F 15	M 15 ⁷	M 15 ¹¹	T 15	L 15	T 15	T 15	S 15	O 15	F 15	M 15 ⁴⁶	O 15
L 16	T 16	T 16	F 16	S 16 ^{Presdag}	O 16	F 16	M 16 ³³	T 16	L 16	T 16	T 16
S 17	O 17	O 17	L 17	M 17 ^{2. juledag}	T 17	L 17	T 17	F 17	S 17	O 17	F 17
M 18 ³	T 18	T 18	S 18	T 18	F 18	S 18	O 18	L 18	M 18 ⁴²	T 18	L 18
T 19	F 19	F 19	M 19 ¹⁶	O 19	L 19	M 19 ²⁹	T 19	S 19	T 19	F 19	S 19
O 20	L 20	L 20	T 20	T 20	S 20	T 20	F 20	M 20 ³⁸	O 20	L 20	M 20 ⁵¹
T 21	S 21	S 21 ^{Palmsöndag}	O 21	F 21	M 21 ²⁵	O 21	L 21	T 21	T 21	S 21	T 21
F 22	M 22	M 22 ⁶	T 22	L 22	T 22	T 22	S 22	O 22	F 22	M 22 ⁴⁷	O 22
L 23	T 23	T 23	F 23	S 23	O 23	F 23	M 23 ³⁴	T 23	L 23	T 23	T 23
S 24	O 24	O 24	L 24	M 24 ²¹	T 24	L 24	T 24	F 24	S 24	O 24	F 24
M 25	T 25	T 25 ^{Svennsöndag}	S 25	T 25	F 25	S 25	O 25	L 25	M 25 ⁴³	T 25	L 25 ^{Juldag}
T 26	F 26	F 26 ^{långfredag}	M 26	L 26	L 26	M 26 ³⁰	T 26	S 26	T 26	F 26	S 26 ^{2. juledag}
O 27	L 27	L 27	T 27	T 27	S 27	T 27	F 27	M 27 ³⁸	O 27	L 27	M 27 ⁵²
T 28	S 28	S 28 ^{Påskedag}	O 28	F 28	M 28 ²⁶	O 28	L 28	T 28	T 28	S 28	T 28
F 29	M 29	M 29 ^{2. påskedag}	T 29	L 29	T 29	S 29	O 29	F 29	M 29	M 29 ⁴⁸	O 29
L 30	T 30	T 30	F 30	S 30	O 30	F 30	M 30 ³⁵	T 30	L 30	T 30	T 30
S 31	O 31	O 31	M 31	M 31 ²²	L 31	L 31	T 31	S 31	S 31	F 31	F 31

TEKNIQ Arbejdsgiverne
Billedskærervej 17 · 5230 Odense
info@arbejdsgiverne.dk
Paul Bergsøes Vej 6 · 2600 Glostrup
teknig@teknig.dk
Tlf.: 4343 6000 · teknig.dk

Dansk Metal
Mølestien 7 · 2450 København SV
metal@danskmetal.dk
Tlf.: 3363 2000 · danskmetal.dk

Blik- og Rørarbejderforbundet
Nyropsgade 14 · 1602 København V
forbund@blikroer.dk
Tlf.: 3638 3638 · blikroer.dk

3F
Kampmannsgade 4 · 1790 København V
3f@3f.dk
Tlf.: 7030 0300 · 3f.dk